

HITTAN 8. ISTEN IGÉJÉNEK TÜKRÉBEN TANÁRI SEGÉDLET

KÉSZÍTETTÉK:

Dr. Szászi Andrea: Bevezető az évfolyam anyagához, a korosztály vélhető és tipikus életkori sajátosságai, valláspedagógiai szempontsor a leckékhez, óravázlatok

Csüllög Ferenc – Szászi Andrea: Óravázlatok, Ünnepejünk együtt!

Dr. Arany Erzsébet: Pedagógiai lektor

Kustárné Almási Zsuzsanna: Teológiai lektor

A részletes teológiai alapvetés készítése folyamatban van. A későbbiek során kerül feltöltésre.

Piros betűvel található néhány figyelemfelkeltő instrukció, esetleges hibajegyzék.

TANÁRI SEGÉDLET – 8. ÉVFOLYAM, ISTEN IGÉJÉNEK A TÜKRÉBEN

Szimbólum: Tükör

BEVEZETŐ AZ ÉVFOLYAM ANYAGÁHOZ

I. AZ ÉVFOLYAM TEMATIKÁJA: ISTEN IGÉJÉNEK TÜKRÉBEN

A nyolcadikos hittanos év hívószava az önismeret és szimbóluma a tükör. A tükör fogalom konkrétan és átvitt értelemben is használatos. A valódi, kézzel fogható tükrökbe nézve észrevevessük, ha valamin változtatunk szükséges, ellenőrizzük, hogy rendben vagyunk-e, stb. Átvitt értelemben sok minden tükör lehet, ami segít nekünk magunkból, magunkról valamit meglátni, felismerni. Ilyen értelemben lehet tükör a környezetünk, a társaink, sőt, legteljesebb módon Isten írott Igéje, a Szentírás is. Olyan tükör, amit ha olvasunk, akkor Isten Szentlelke segít nekünk felismerni reális önmagunkat.

Fő gondolata szerint Isten Igéjének tükrébe nézve ismerhetjük fel valóságos önmagunkat. A tükör alapvetően fontos a nyolcadikos tanulók számára. Többségük fontosnak tartja a kinézetét. Vannak, akik túlértékelik, míg sokan, akik alulértékelik magukat. Ez a korosztály már a belső értékek (tulajdonságok) fogalmát is ismeri, és él is vele. Az év során segíthetünk abban, hogy a diákok folyamatos „tükörbe nézésre” törekedjenek a hittanórákon. Mivel átvitt értelemben, szimbolikusan használva a tükör fogalmát, az élet számtalan területén szembesülhetünk azzal, hogy a környezetünk tükröt tart elénk, mi is tükröt tartunk a környezetünk felé – ezt a nyolcadikos fiatal már érzékeli és felismeri. A tanév témái ezen a nyomvonalon elindulva arról szólnak, hogy a legösszetettebb és legteljesebb tükröt Isten Igéjében találhatjuk meg. Ebben felismerhetjük Isten elfogadó, esélyt és jövő adó szeretetét, de azokat a pontokat is, melyekben formálódunk szükséges. Az év során feldolgozott bibliai történetek különböző helyzetekkel, a diákok számára érthető kapcsolópontokkal hívják fel arra a figyelmet, hogy Isten Igéje mit és hogyan tükröz a számunkra. Cél mindezzel a reális önismeret segítése és különböző, aktuális témákkal kapcsolatban a biblikus látásmód megerősítése. Minden lecke középpontjában egy-egy fontos és a diákok számára ismerős kérdés áll, melyekre Isten Igéje alapján, az órán közösen keresheti a csoport a választ.

Mivel a diákok egy része csak általános iskolában tanul hittant, ezért az év anyagával összefoglalhatjuk és szintetizáljuk a korábban tanult ismereteket is. A korosztály számára fontos a megértés, ezért az összefoglalás és az érthetőség érdekében több olyan nehéz leckével találkozhatnak a tanulók, melyek a korábbi években tanultakat összegzik és kerekítik le. Ezeknél a témáknál érdemes a korábban tanultakat felidézni.

Az év nagy témakörei:

I. Kicsoda Isten?

Ez a témakör a diákok egy tipikus kérdéséből indul ki és arra keresi a választ, hogy mit tudhatunk Istenről. Ehhez Isten önkijelentéséből indulunk ki, ill. röviden összegezzük azt, hogy milyen fő jellemvonásai vannak Istennek és ebből kapcsolódóan a keresztyén hitünknek.

II. Kicsoda az ember?

Ugyanezen a nyomvonalon folytatódik a 2. tematikai egység. Itt az emberről esik szó és azt nézzük meg, hogy ki az ember, ill. milyen példák állhatnak előttünk.

III. *Ki vagyok én?*

Mivel a korosztály számára nagyon fontos az identitás kérdése, ezért ez szolgál következő fő témájául. Kik ők? Hogyan látják őket mások? Hogyan látják a diákok saját magukat? Milyen tükröt tart elénk a média? Mit mond ezekre az Isten Igéje? Mit láthatunk, ha a Szentírás tükrebe nézünk? Ezekre a kérdésekre keressük közösen a tanulókkal az első tematikai egységben a választ.

IV. *Életünk színtere: a teremtett világ*

Az élet értékéről, egyéni lehetőségeinkről és a világon való dolgunkról szól ez a tematikai egység.

V. *Isten igéjének tükreben: az Ige utat mutat, vezet, formál*

A korábbiak összefoglalásaként és azokból kiindulva beszélhetünk a Szentírás Igéiről. Ezek által mutat utat, vezet és formál Isten bennünket. Míg az előző tematikai egységek átfogó témákról szóltak, ebben a témakörben külön-külön történetek és bibliai ígerészek alapján abban segíthetjük a fiatalokat, hogy több élethelyzetet figyelembe véve tekintsenek Isten Igéjének tükrebe. A különböző történetek által felismerhetik, hogy az Isten által elénk tartott tükrök formál és alakít bennünket a mindennapokban. Az adott ígerészek közös elemzése lehetőséget ad arra is a számukra, hogy megérezzék az Igével való foglalkozás és személyes üzenetek keresésének és találásának lehetőségeit.

VI. *Ünnepeljünk együtt!*

Az ünnepekhez készült leckék ugyancsak az év tematikáját erősítik. Az ünnepi idő különlegességét mutatják. A leckéknek ugyanakkor összegző és áttekinthető jellege is van. A már ismert történetek és ünnepek mellett egyben láthatják a diákok a református egyházi év ünnepeit, a nagy ünnepköröket és a hozzá tartozó ünnepek tartalmát és jelentőségét a hívő ember számára.

II. A HITTANKÖNYV-CSALÁD (TANKÖNYV, MUNKAFÜZET, TANÁRI SEGÉDLET) KONCEPCIÓJA ÉS HASZNÁLATA

A nyolcadikos, tematikus órákat pedig olvasmány elnevezés alatt találhatjuk. Ez utóbbiak az egyházi iskolákban kötelezőek, de a gyülekezeti hittanoktatásba is válogathatunk belőle a szabad órakeret terhére.

A tankönyv koncepciója

Formai szempontból a tankönyv olvasmányokat és számokkal jelzett törzseleckéket tartalmaz. Az olvasmányok használata elsősorban egyházi iskolák számára javasolt. A könnyebb áttekinthetőség kedvéért a tankönyv színekkel használja.

A *dőlt betűvel jelölt*, drapp háttérrel kiemelt részek a Biblia szövegét tartalmazzák. Ezzel azokon szeretnénk segíteni, akinél nincs Biblia minden órán. Így a szentírási szöveg elolvasása az órán is lehetővé válik.

Lila háttérre nyomva találhatóak a lecke fő üzenetét, tartalmi hangsúlyait összefoglaló részek. Ezek magyarázatok, amelyek a számonkérés alapjai is lehetnek.

Kék színnel kiemelve találhatóak a „Gondold végig! Beszéljétek meg!” részek. Ezek kérdéseket, feladatokat tartalmaznak és a téma bevezetéséhez, motivációs feladataihoz használhatóak fel a leginkább.

Néhány leckében új fogalmak bevezetése történik. Ezek a rövid fogalmi magyarázatok világoszöld háttéren jelennek meg.

A bibliai témákhoz tartozó érdekességeket tartalmazza a Tudod-e? rész, melynek nincs színezett háttére – viszont mindig az oldal margóján jelenik meg.

Arany keretbe nyomtatva jelennek meg az aranymondások. Ebben a tanévben nem minden leckében, az adott témába ágyazva jelennek meg az aranymondások – hanem a tematikai egységhez kapcsolódóan van arra lehetősége a fiataloknak, hogy ők maguk keressék meg a felajánlottak közül azt az Igét, amely szerintük a témához leginkább illeszkedik.

Ha a hittanoktató mást szeretne a témához kapcsolni, arra is lehetősége van.

A munkafüzet koncepciója

A munkafüzet a tanórai feldolgozáshoz, illetve otthoni önálló munkához, elmélyítéshez, ismétléshez, memorizáláshoz kínál anyagokat. Az évfolyam számára két munkafüzet került kiadásra, a heti egy óras gyülekezeti hittanoktatás számára MFGY (Gyülekezeti munkafüzet) kóddal, illetve a heti két óras egyházi iskolában végzett hittanoktatáshoz MFEI (Egyházi iskolai munkafüzet) kóddal.

Az MFGY minden számmal ellátott leckéhez biztosít feladatokat, az MFEI az olvasmányokhoz is „olvasmány feldolgozás” címmel. Ebben részösszefoglalás is található a hosszabb tematikai egységhez. A tanári kézikönyv óravázlataiban több munkafüzeti feladat feldolgozását megtaláljuk. Ugyanazt a feladatot a csoporttal interaktívan a táblánál, a teremben, szemléltető eszközhöz kapcsolva is megoldhatjuk, illetve a feladatok a munkafüzetben is elvégezhetőek.

A tankönyvben színek segítségével tájékozódhatunk a leckékben:

- A számmal jelölt leckék adják a kötelező anyagokat, a választhatóak – ill. kiegészítő anyagok az egyházi iskola számára piros alapon jelennek meg a címükben az olvasmány szóval.
- Gondold végig! Beszéljétek meg! rész motivációs célzatú. Kék háttéren szerepel és a lecke elején található.
- Dólt betűvel, drapp háttéren kiemelt részek idézetek a Biblia szövegéből.
- Lila háttéren találhatóak a fő gondolatok, megtanulandó fő anyagok.
- A fogalmak rövid magyarázata világoszöld háttéren található.
- Érdekességeket tartalmaz a „Tudod-e?” rész
- A nyolcadik évfolyam sajátosságai közé tartozik, hogy nem minden lecke végén, hanem a tematika egységekhez kapcsolódóan található egy vagy két oldal bibliai Igéssel. Ezek az aranymondások arany keretbe vannak nyomtatva, és a diákok az adott témákhoz kapcsolódóan megkereshetik közülük azokat, amelyek szerintük az adott leckéhez kapcsolódnak.

A tanári segédlet koncepciója

A tanári segédlet teljes mértékben a hittanoktatók és a lelkipásztorok munkáját kívánja segíteni, ehhez gondolatébresztőket, ötlettárakat, segédanyagokat tartalmaz.

Tartalmaz egy tematikai bevezetőt az adott évfolyamhoz és egy fejlődéslélektani sajátosságokat összefoglaló részt az adott korosztályhoz. Leckénként óravázlatokat találhatunk, ahol a következők vannak: a fő hangsúly hármas tagolásban (kognitív cél, affektív cél, pragmatikus cél) és óravázlat az egyes tanórák (gyülekezeti, egyházi iskolai) differenciálásával.

A célkitűzéseknél a fő hangsúly mutatja azt a központi gondolatot, amelyet át szeretnénk adni. Ennek értelmileg megközelíthető vonatkozását hozza a kognitív cél, érzelmi vagy a beállítódásokra vonatkozó kapcsolódásait az affektív cél és a gyakorlati konzekvenciáit a pragmatikus célkitűzés. Egy órán természetesen az egyik cél dominál mindig, de a hittanoktatón múlik, hogy melyik választja. A tervezett óravázlatok mindhárom célhoz való kapcsolódáshoz tartalmazznak feladatot vagy feldolgozási lehetőséget.

Ezek az anyagok összhangban vannak a tankönyv és munkafüzet anyagaival, de tartalmazznak további ötleteket és feldolgozási javaslatokat is. A „további ötletek” rovat egy-egy téma más szempontú megközelítését is lehetővé teszi, a „munkafüzeti instrukciók” pedig a feladatokhoz adnak segítséget, a megoldáshoz, vagy a következő feladat bevezetéséhez, esetleg a tanítás folyamatához.

Az egyes történetekhez, témákhoz kapcsolódó óravázlatokon és óratervezeteken túl az egyházi hittanoktatásban biztosított szabadon tervezhető órákra nem készültek külön tervezetek, hanem azok a további ötletek alapján, illetve az iskola és a hittanoktató által betervezett alternatív események, órák tematikája alapján alakíthatók ki.

III. BEVEZETŐ VALLÁSPEDAGÓGIAI GONDOLATOK AZ ÉVFOLYAMHOZ

1.1. Testi változások és hatásaik

A pubertáskor egy olyan átmeneti időszak, melyről napjainkban a szakemberek általában azt feltételezik, hogy 13 éves kor körül kezdődik és 19-20 éves kor körül ér véget. Serdülőkorként is ismert, melynek egyik legtipikusabb jelensége a testben bekövetkező változások. Ennek részeként a nemi hormonok termelődése megnő. Lányok esetében ösztrogént, fiúk esetében tesztoszteron termelődés következik be, a hozzá kapcsolódó testi változásokkal. Pattanások, menstruációs ciklus kezdetei, érthetetlen és megfoghatatlan testi fájdalmak, kamaszkori hirtelen növekedés, testsúly megnövekedése, testforma változásai, hang megváltozásai, ébredő szexualitás tartoznak azokhoz a változásokhoz, melyek a fiatalok számára zavaróak, furcsák, és nem mindig tudnak mit kezdeni a hirtelen bekövetkező, komoly mértékű átalakulásokkal. Bár a kihívások ugyanazok, de a pubertás mindig egyedi, és személyre szabott. Nem ugyanúgy fejlődnek a fiúk és lányok, de akár még a testvérek vonatkozásában is nagy különbségek lehetnek. Ami közös, hogy mindenki számára kihívást jelent az új helyzet, mely a viselkedésükben, gondolkodásmódjukban, személyiségükben is megjelenik. Krízist élnek át, a kifejezésnek abban az értelmében, hogy kihívás előtt állnak. Ennek a hatékony és előremutató, fejlesztő feldolgozásában és megélésében a fiataloknak, és a felnőtteknek is, fel kell ismerniük azt, hogy a kamaszoknak ilyenkor megváltoznak az alapvető szükségleteik, és a nehézségeikkel való szembenézésben társakra, segítőkre, támaszra van szükségük.¹

1.2. A korosztály tipikus sajátosságai a pszichológia oldaláról

A 8. évfolyamos tanulók a serdülőkor kezdetén járnak. Ez a korosztály Tari Annamária pszichológus szavaival élve a „Z” generációhoz tartozik. Olyan információs kor gyermekei, akik számára a számítástechnikai eszközök, illetve a digitális eszközök használata természetes, ugyanakkor gondolkodásmódjukban, látásmódjukban és egész életvitelükben megjelenik napjaink rohanó élete. Jelmondatukat így lehetne összefoglalni: „Legyek sikeres!” Ezért a sikerért, elismerésért gyakorlatilag mindent képesek megtenni és akár odaadni is. A serdülőkorban pedig még erősebben megjelenik ez a vágyakozás az elfogadásra, elismerésre, siker élményre. Ezt akarják megvalósítani mind a való életben, mind pedig a virtuális világban.²

A serdülőkorba belépő egyén egyszerre gyermek és felnőtt. A Z generációs serdülő pedig sok szempontból előrébb jár a koránál. Fizikailag koraérett, hiszen egy 14-15 éves lány vagy fiú külseje alapján sok esetben akár végzős gimnazista is lehetne. Ennek megfelelő sokszor az öltözködése és viselkedése is. A média és a virtuális világ hatására kevésbé vannak titkok és tabuk előtte, tehát ismeri a felnőttek világát is. Tele van információkkal, melyekkel azonban sok esetben nem tud megbirkózni. A fizikai, értelmi érettsége és az információkkal való ellátottsága nincs összhangban az érzelmi fejlődésével. Kevésbé ismeri a határait és mások határait is, ezért nehezen tudja tiszteletben tartani azokat. Ugyanakkora a mai kamasz tipikus pubertás abban a klasszikus értelemben, hogy ez a korszak érzelmileg megviseli a gyermekeket. A testi változások, a hormonrendszer átalakulása, a környezet elvárásai, a szülőkről való leválás kezdetei, a kortárs csoport hatása, a külső és belső viharok valóban nem teszik könnyűvé a serdülő számára az életet.

---

¹ Reno H. Largo, Monika Czernin: Kamaszkor. Hogyan segítsük át gyermekünket a serdülőkoron. Sanoma Media, Budapest, 2012. 24-39.o.

² Tari Annamária: Z generáció, Klinikai pszichológiai jelenségek és társadalom-lélektani szempontok az Információs Korban, Tercium Kiadó, 2011. 13-29. o.

A kamasz „rendetlen, szemtelen, lusta, trágár... szeretetéhes, kíváncsi, sebezhető... csupa kérdőjel, felkiáltójel, csupa energia”.³ Kulcsár Éva megfogalmazásából is kiderül, hogy a serdülő élete és viselkedése – akárcsak az egész időszaka ellentmondásos. A biológiai, szociális változások mellett felfokozott érzelmek és labilitás jellemzi ezt az időszakot, melynek pszichológiai vonzatai is vannak. A kognitív fejlődés szempontjából is fontos változás történik ebben a korban. Jean Piaget elmélete alapján a serdülő már tud elvont fogalmakkal dolgozni. Ez azt jelenti, hogy képes az elvonatkoztatásokra, hipotézisekre, lehetőségek vagy akár eltérő és szokatlan megoldások keresésére is.⁴

Identitás a szerepbizonytalansággal (identitászavarral) szemben – így nevezi a serdülőkort Erik H. Erikson az életkori fejlődésekről szóló elméletében. Ezt az időszakot az életkor szempontjából 14-18 éves korra teszi. Napjainkra ez azonban megváltozott. Pszichológusok vizsgálatai és kutatásai alapján a serdülőkor ma már 12 éves kor körül (egyénektől függően 11-13) kezdődik, és az identitás megtalálása későbbre - 19-20 – éves korra tolódott.⁵ A központi krízis tehát az identitás keresése, megtalálása vagy éppen elvesztése. E szakasznak a feladata az én-identitás kialakítása. Erikson figyelt föl arra, hogy lelki válságot válthat ki, ha az emberek megélik azt, hogy már nem azonosak önmagukkal. Értelmezésében ez a fogalom egyfajta érzést jelent, ami szerint az egyén énje olyan képességek birtokában van, melyekkel saját azonosságát, folytonosságát meg tudja őrizni, s el tudja saját egyéniségét, stílusát határolni másoktól, úgy, hogy a környezetének stílusával összhangban van. Az önazonosság keresése ebben a korban olyan módon nyilvánul meg, hogy a fiatal különböző szerepeket próbál ki, majd azokat igyekszik integrálni a saját személyiségébe. E szakasz előnye és lehetősége, hogy a fiatal a környezeti hatások által formálódik, s megerősödhet saját stílusában, identitásában. Ugyanakkor veszélyként ott áll annak a lehetősége, hogy az identitása egyfajta szerepkonfúzióban elveszhet. Ha bizonytalan a szerepeivel kapcsolatban, akkor leginkább a nemi identitásban és a hivatással kapcsolatos identitásban kételkedik. Ha nem sikerül egységesnek, és önazonosnak megélnie önmagát, akkor ez számára szerepbizonytalanságot okozhat. Amíg a fiatal nem éli meg ezt az egységességet és önazonosságot, addig akármennyi idősen legyen is, képtelen túllépni az identitás krízisére, s ugyanazokkal a problémákkal kell szembe néznie, mint fiatalabb társainak.

Az önazonosság keresése és megtalálása azonban egyáltalán nem könnyű feladat. Erikson elének tár egy ún. „negatív identitás” nevű fogalmat, mely a szerepbizonytalanságain felülkerekedni képtelen egyénre vonatkozik. Ez a személy nem tud identitást formálni, késlelteti az elköteleződését, s ellenkezőt tesz annak, amit tőle elvárnak. A folyamat akár az identitás teljes elvesztéséig is elvezethet. Ennek ellenszere a kialakult identitástudat lehet (Erikson elméletében), mely nem engedi a belső pánik kialakulását. Az önmaga megismeréséért, önértelmezéséért küzdő serdülőből fiatal felnőtt lesz, aki képes perspektívában látni az életét.⁶ Az identitás keresésének és megtalálásának kérdésköre szorosan összefügg az önismeret, önértékelés gondolatköreivel is. Leggyakoribb megnyilvánulási formái a nemi szerepek és a pályaválasztás kérdéseiben fedezhető fel.⁷

A serdülőkor jellemzője még, hogy a diákok sokkal érzékenyebbé, ingerültebbé válnak, és több konfliktusuk van, mint a korábbi években. Bár már 9 éves kor körül megnövekszik a csoporttársak, barátok, kortárs csoport szerepe, ez a tinik között teljesebben igazán. Itt már nemcsak a kortársak a fontosak, hanem mindenki, akinek a véleménye valamilyen szempontból befolyásoló a számukra. Ugyanakkor az ifjak elfogadást keresnek. Egy olyan helyet, olyan csoportot, olyan közeget, ahol nem kívülálló lehetnek, hanem valóban taggá válhatnak. Teljes elfogadásra törekszenek, miközben küzdenek azzal, hogy saját magukat megtalálják, és önmagukat egy általuk beépült, elfogadott

³ Kulcsár Éva, A serdülőkori fejlődés pszichológiai jellemzői, Budapest 2005. 11.

⁴ Michael Cole – Sheila R. Cole: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 1998. 624-625. o.

⁵ Jeffrey Jensen Arnett: Emerging Adulthood, University Press, Oxford, 2004.

⁶ Erik H Erikson.: Identity, Youth and Crisis, Northon & Company, New York, London, 1968. 90-130.

⁷ Jane Kroger: Identity in Adolescence, The balance between self and other, Routledge, London and New York, 2004. 30 – 31.

értékrendszer alapján azonosítsák.⁸ Vágyik a fiatal az elfogadásra, megértésre és befogadásra – ezért akár a saját valódi énjét is képes „elnyomni” a társak kedvéért. Fontos számára a hűség, retteg az elutasítástól, miközben hiteles modelleket keres, akik élhető és követhető példát jelenthetnek a számára.⁹ Érzelmi életében intenzívebbé válnak a rokonszenvi és ellenszenvi kapcsolatok. A közösségi, társas kompetenciák kialakítása, megerősítése ebben a korban a legeredményesebb. A felnőttekkel kapcsolatban egyre inkább megindul az ún. önállósodási tendencia, és önérvényesítés jellemzi.¹⁰

Ebből a vágyakozásból fakad az identitásválság során felfedezett eriksoni gondolat, az odaadás és tagadás szükséglete. Ez a felfedezés a hittanoktatás számára sok lehetőséget tartogat. A serdülő vágyik egy helyre, ahol elfogadják őt úgy, ahogyan van – ugyanakkor keresi azokat a helyeket, helyzeteket és csoportokat, amelyekkel azonosulhat, értékrendszerüket átveheti. Fontos számára, hogy odaadó lehessen, így valamilyen ideológiával azonosuljon, ugyanakkor lázadozik és tagad, hogy saját határait megtapasztalhassa. Az azonosulás és tagadás révén körvonalazódik és beépül egy értékrendszer a gondolkodásába, mely további gondolatait, viselkedését meghatározza. Miközben értékrendszereket, ideológiákat keres az azonosulni kívánó fiatal, rendkívül fontos számára a hitelesség. Amely ideológiát, és akit nem lát hitelesnek, attól elfordul.¹¹

A pubertáskor központi krízise tehát az identitás, önazonosság keresése. Keresi saját magát, határait és lehetőségeit. Viharzó időszakot él át, miközben 4 területen kell önmagát megtalálnia: szerelem és barátság, önálló döntések, vágyak és álmok (jövőkép), teljesítmény és célkitűzések.¹² Az identitás megtalálása a későbbi tartós elköteleződések szempontjából is fontos. Ha a személyisége nem tud kiforrni, és identitászavarban marad, akkor ez a krízis nyomasztja és terheli, igazán sem egy személy, sem egy idea (így a Krisztus követés irányában sem) tud elköteleződni.

1.3. Különbözőségek fiúk és lányok között a kamaszkori krízis feldolgozásában

Míg minden tinédzser identitását keresi, és hasonlóak a problémáik és nehézségeik, addig a nemi különbözőségek a tudományos kutatók szerint megjelennek a megoldási kísérleteikben. E szerint a lányok, hajlamosabbak a befelé fordulásra, depresszióra, szeszélyesebb viselkedésre. Gyakrabban vannak táplálkozási zavarai, akár nagyon komoly önértékelési problémáik is. Naplót, blogot is vezethetnek, akár egy képzőművészeti alkotás (vers, rajz, stb.) segítségével adják ki magukból az érzéseiket. A fiúk általában türelmetlenek, agresszívebbek, gyakrabban lázonganak és lázadoznak. Jobban és többet kísérleteznek és meggondolatlanabbak is a lányoknál. Mindennek a célja azonban ugyanaz: elfogadó közeget keresnek és önmagukat szeretnék meghatározni. A hittanoktatás során is adhatunk a számukra pozitív példát, és segítséget abban, hogy kríziseiket a legkevesebb sérüléssel, és „minimális károkkal” éljék és oldják meg.

1.4. A serdülő viszonyulása a felnőttekhez

A legtürelemesebb felnőtt, és legkreatívabb hittanoktató is úgy érezheti időszakonként, hogy a kamaszok szemtelenek, direkt bosszantóak, rossz a modoruk, fegyelmezetlenek és fegyelmezhetetlenek. Sőt: állandóan unatkoznak, annak ellenére, hogy a szolgálattevő mindent megtesz azért, hogy nagyon izgalmas és hasznos óráik legyenek. Éppen ezért jó, ha serdülőkkel dolgozó emberként tisztában vagyunk azzal is, hogy sajnos serdülőkori sajtoság a gyors

⁸ Erik H. Erikson: Identity... 132.

⁹ Friedrich Schweitzer: Vallás és életút, Vallási fejlődés és keresztyén nevelés gyermek- és ifjúkorban, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999. 72.o.

¹⁰ Tóth László: Pszichológia a tanításban, Pallas, Debrecen, 2003.

¹¹ Erik H. Erikson: A fiatal Luther és más íráskorok, Gondolat Kiadó, Budapest, 1991. 56–57. o.

¹² Kulcsár Éva, A serdülőkori .... 20. o.

hangulatváltozás, hangulatingadozás, akár az időszakonkénti „unatkozás”, és a sok-sok „tüskés viselkedésforma”. Ez utóbbiakat gyakran védekezésnek és páncélként ölti fel, mivel a formálódása, fejlődése során védtelenné érzi magát. Francoise Dolto francia pszichoanalitikus (a gyermek-pszichoanalízis egyik úttörője) szerint „A serdülőkor a homár drámája. Amíg a homár páncélt vált, először levedli a régit, és amíg nem nő ki az új, teljesen védtelen.”¹³ Mivel nem akar serdülőként védtelenné válni, ezért szúrkal, védekezik, indulatos megjegyzéseket tesz, stb.

A kérdés, hogy mikor hagy föl ezzel? Az a tapasztalat, hogy a merev és tekintélyelvű magatartással nem éri el célját a felnőtt. Talán rá tudja kényszeríteni arra a fiatalt, hogy az erősebb személy előtt meghajoljon, de ezzel csak a lázadását fojtja el, mely valamilyen módon kitör. Nyitottabb, rugalmasabb magatartással több eredményt lehet elérni. Ez azonban nem jelenti a kritika nélküli elfogadást, és a szabadelvűséget! A kamaszoknak szükségük van a keretekre, határookra és a korlátokra. Ezt azonban olyan felnőttektől tudják igazán jól elfogni, akiket tisztelnek. Azokat tisztelik, akiktől ők maguk is érzik azt, hogy „partnerként”, egyenrangú személyként kezelik őket. Akik megbíznak bennük és tiszteletben tartják őket.

A hittanórán ennek jele lehet pl. a tanév elején egy olyan „szerződés” kötése a csoporttal, melyben végiggondolhatják a kereteiket, elvárásaikat – de az is egyértelmű lesz a számukra, hogy a hatékony közösség fenntartásában nekik is részt kell venniük. A szerződés olyan, közös szabályokban való megegyezést jelent, mely során a diákok a pedagógussal közösen határozzák meg, hogy az adott tanévre, az óra során milyen közös szabályrendszer érvényes. Ez lehetőséget ad az elvárások feltérképezésére, ill. tisztázható az is, hogy mi „fér bele” és mi nem egy hittanórába.

1.5. A korosztály a hit fejlődése és a morális fejlődés szemszögéből

A serdülőt nagyon érdekli az, hogy ő milyennek látszik mások szemében. „Az vagyok, akinek mások mondanak”. – lehetne összefoglalni ezt a látásmódot. Meg is tesz mindent azért, hogy a lehető legjobb színben tüntesse fel magát. Morális fejlődésében ekkor már megjelenik a konvencionális szint. (Kohlberg elmélete) Szeretne megfelelni az elvárásoknak, melyeket az emberek (különösen a számára fontosak: kortárscsoport, barátok, tekintélyszemélyek) nyilvánítanak ki. Ezzel természetesen mások rosszsallásának az elkerülése is.¹⁴ Ha Isten is tekintélyszemély a számára, akkor Isten általa vélt (vagy éppen a lelkipásztor, hittanoktató, hívő emberek által kommunikált) elvárásainak is meg akar felelni. Ha ebben sikertelenné érzi magát, akkor a kudarc érzés akár az ellenkezőjét is kiválthatja benne. Ez lázadást, ellenállást, Istennel való szembefordulást is indukálhat. A kamasz istenképe általában nagyon izgalmas. Jelen van benne a kisgyermek, de megnyilvánul már a felnőtt is. Mindeközben gyakran őszintén, néha szemtelenül és provokatívan nyilvánul meg a hit és Isten dolgaival kapcsolatban is. Istent Oser/Gmünder elméletét figyelembe véve (vallási ítéletalkotás fokozatai) vagy úgy éli meg, mint egy tőle távol lévő legfőbb valóságot, aki egyoldalú hatalom és tekintély. Vagy pedig olyan mindent irányító legfőbb valóságként, aki rítusok által befolyásolható (pl. ha teljesíti az elvárt követelményeket – eljár istentiszteletre, imádkozik, stb.).¹⁵ Az, hogy Istent, mint legfőbb valóságot negatív vagy pozitív (visszafogó vagy bátorító) személynek éli meg nagyban függ attól, hogy mit hoz magával a családból, milyen tapasztalatokat szerzett a korábbi katechézis során, mindennapi életében hogyan jelenik meg Isten.

A hit fejlődésében James Fowler a serdülőkort két szakaszhoz kapcsolja: mítikus-szó szerinti és a szintetikus-konvencionális hit időszaka. Gyakran éppen a 7-8. évfolyam a két szakasz közötti átmenet ideje. Még jelen vannak a *mítikus-szó szerinti hit* jellegzetességei, de már egyre inkább megnyilvánulnak az abból való kitörés lehetőségei is. A mítikus-szó szerinti hit jellemzőiként, az ilyen korú diákok képesek Istenről antropomorf módon beszélni, és a hit dolgait valóban szó szerint

¹³ Remo H. Largo, Monika Czernin: Kamaszkor. Hogyan segítsük át gyermekünket a serdülőkoron. Sanoma Media Kiadó, Budapest, 2012. 8.o.

¹⁴ Friedrich Schweitzer: Vallás és életút .... 104-105. o.

¹⁵ Friedrich Schweitzer: Vallás és életút... 111-114. o.

értelmezni. Ezért is gondolják gyakran, hogy Isten bizonyos rítusok által befolyásolható. Másrészt sokaknak (főleg akik hívő közegekből származnak vagy részt vettek hosszabb időn keresztül hittanoktatásban) már van egy hozott és kialakult hitbeli látásmódja. Ez azonban gyakran nem teljesen a sajátja még az egyénnek, hanem inkább tanult. Nem is mindig van rendszerben – hanem éppen a serdülőkor időszakában rendszereződik.¹⁶ Ezt nevezi így Fowler: *Szintetikus – Konvencionális hit*. E szakasznak általában kevés jellegzetessége jelenik meg a késői gyermekkorban, illetve a korai pubertásban, tipikusabbak a késő serdülőkorban. Fowler e korosztály esetében hangsúlyozza a csoporthoz való tartozás fontosságát, valamint Erikson elméletét használva utal az identitás krízisére is. Kiemeli a szemléletmód váltás szerepét, aminek következtében az individuuum tapasztalatai egyre inkább túlnyúlnak a családon. Az egyén saját identitását formálja, illetve egy saját nézőpontot kezd kialakítani.

Fowler Piaget elméletét is használja, amikor arról beszél, hogy a serdülők már jobban bánnak az elvont fogalmakkal, valamint folyamatosan fejlődnek teóriák alkotásában és megértésében, és az események közötti összefüggések felismerésében.¹⁷ Az antropomorf látásmód folyamatosan átformálódik, így a diákok Isten, a hit, és a világ dolgainak komplexitását mélyebben látják és élik meg. Az említett szemléletmód váltás miatt ez a kor ad lehetőséget arra, hogy mélyebb ismereteket, összefüggéseket tanítsunk diákjainknak a hittanoktatásban is. Mivel a kor az értékrendszerek meglátásának, körvonalazódásának, elsajátításának az időszaka is, így erre a hittanoktatás alatt is hangsúly kerülhet. Az eddig önállóan kommunikált értékek (szeretet, hit, hűség, stb.) egységes rendszerbe kerülhetnek.

Ugyancsak Fowler emeli ki az ilyen életkorú tanulók tekintélyek iránti elköteleződését is. Ezek azonban nem automatikus tekintélyek. Azért van jelentőségük, mert a serdülő maga tulajdonít nekik tekintélyt és fontosságot. Magának a hit fokozatnak az elnevezése a szakasznak a rendszerező, ugyanakkor alkalmazkodó sajátosságából fakad. Ez a rendszerezés az egyén saját, belső logikája és rendszere alapján történik. Vannak általa tapasztaltak, melyeket be tud építeni saját rendszerébe, másokat pedig nem.

A történetiséghez, történetekhez való hozzáállás is változik ebben az időszakban. Míg korábban átvett történetek formálták a személyiséget, most a hitfokozat erősségeként tartható számon a személyes történetek formálódása.

A fejlődési szakaszban kettős veszéllyel is számolnunk kell. Egyrészt az alkalmazkodás, a mások elvárásaihoz való igazodni akarás akár a későbbi autonómia kialakulását is veszélyeztetheti. Másrészt a korábban elfogadott, tisztelt ideológiákban, értékekben, személyekben való csalódás akár nihilista szemléletmódhoz is vezethetnek. Ennek szélsőséges példája, amikor a hit és az Istenben való bizalom (Vele való kapcsolat) a csalódások kompenzációjaként jelenik meg.

Mint minden fázisban, itt is találkozhatunk átmenettel a következő szakaszhoz. Az értékek, korábban hitelesnek tartott forrásokban, személyekben tapasztalt ellentmondások, a személyes fölfedezések jelentik az utat az egyénivé váló hit, és a kritikusan reflektív gondolkodásmód felé.¹⁸

Felhasznált és ajánlott irodalom az évfolyam témáihoz

Magyar nyelven

Erik H. Erikson: A fiatal Luther és más írások, Gondolat Kiadó, Budapest, 1991.

Friedrich Schweitzer: Vallás és életút, Vallási fejlődés és keresztyén nevelés gyermek- és ifjúkorban, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999.

---

¹⁶ James W. Fowler: Stages of Faith, The Psychology of Human Development and the Quest for Meaning, Harper One, New York, 1981. 148-154. o.

¹⁷ James W. Fowler: i.m. 150-154.

¹⁸ James W. Fowler: i.m. 151-173.

Gary Chapman: Kamaszokra hangolva, A tinédzserek öt szeretetnyelve, Harmat Kiadó, Budapest, 2011.

Kulcsár Éva, A serdülőkori fejlődés pszichológiai jellemzői, Budapest 2005.

Michael Cole – Sheila R. Cole: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 1998.

Remo H. Largo, Monika Czernin: Kamaszkor. Hogyan segítsük át gyermekünket a serdülőkoron. Sanoma Media Kiadó, Budapest, 2012

Susanna Valliérés: Pszichotrikkök kamaszoknak, Libri Kiadó, Budapest, 2012.

Tari Annamária: Z generáció, Klinikai pszichológiai jelenségek és társadalom-lélektani szempontok az Információs Korban, Tercium Kiadó, 2011

Tóth László: Pszichológia a tanításban, Pallas, Debrecen, 2003.

Angolul

Jeffrey Jensen Arnett: Emerging Adulthood, University Press, Oxford, 2004.

Jane Kroger: Identity in Adolescence, The balance between self and other, Routledge, London and New York, 2004.

Erik H Erikson.: Identity, Youth and Crisis, Northon & Company, New York, London, 1968.

LECKELEÍRÁSOK

BEVEZETŐ ÓRA A TANÉVHEZ Egyházi iskolában 2 óra szánnható rá

Nem kötelező tanórák, de javasolt a tanévet egymásra hangolódással, a tanév megalapozásával kezdeni.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Akkor is szükség van a csoport egymásra hangolódására, ha már évek óta egymást jól ismerő, összeszokott közösségről van szó. Akkor még inkább, hogyha esetleg új hittanoktató/ új diák jelenik meg a csoportban. Ezért mindenképpen javasolt legalább egy tanévkezdő órát tartani (egyházi iskolában az első két óra is erre szánnható). A tanévkezdő óra (órák) nemcsak az év tematikájába való bevezetést szolgálja, hanem a csoporttal való összehangolódást is. Az 1. órára mindenképpen javasolt egy szerződésalkötés a csoporttal mind az egyházi mind az állami iskolában. Az egyházi iskolák második órájában lehetőség van ezt bővíteni, vagy a csoport sajátosságainak megfelelően ráhangolódni a tanév témájára.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Azonosságok és különbözőségek: érezzük rá, hogy hasonlóak mégis különbözőek vagyunk.

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy vannak hasonlóságaink és különbözőségeink, mellyel együtt lehetünk egy közösség részesei.

Affektív: Egymás elfogadásának a segítése.

Pragmatikus: A csoport éves közös munkájának a megalapozása a csoportelvárások közös megfogalmazásával.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Szabad asszociációs játék: egy kislabdát dobálva kérjük meg a tanulókat, hogy az első szót, ami eszükbe jut, mondják ki hangosan az általuk hallott kifejezésre. Mindenképpen a hittanoktató indítsa a kört. Javasolt szavak: nyár, élmény, iskola, hit. Ha a csoport még nem unja a játékot, akkor mindenképpen kerüljön be a játék körbe a „tükr” szó is.	A játék szabályait (első szó, gondolkodás nélkül, senkit ne nevéssünk ki, stb.) tisztázzuk le. Törekedjünk arra, hogy olyan alapelveket fogalmazzunk meg, melyek az egész évre érvényesek lehetnek. A „tükr” szó használatával már az év témájának megalapozása történik. Ha valahol megakad a kör, a hittanoktató újabb szót

		„dobhat” be. A tükör esetében ez lehet pl. a „tükröz”. A csoport közösen döntse azt el, hogy van-e lehetőség passzolni a játék során. A játék után beszéljünk a tükör jelentéstartalmairól, hogyan használjuk szimbolikusan és metaforaként.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanévre vonatkozóan, a közös csoportszabályok megfogalmazása Egyszerűbb változat: Gyűjtsük össze a csoporttal közösen azokat a javaslatokat, amelyek a tanév közös szabályaira vonatkoznak. (Pl. nem nevetünk ki senkit, stb.) Majd a mindenki által elfogadott, végleges változatot érdemes rögzíteni egy külön lapon és akár közösen aláírni – vagy valamilyen kreatív módon szignózni a tanulókkal. (Pl. mindenki az ujjlenyomatát teszi oda, vagy a nevének a monogramját, stb.). A közös szabályok megfogalmazásához a további ötletekben található egy kicsit hosszadalmasabb, kreatív feldolgozás. Kreatív imádság: Az órát mindenképpen egy kreatív imádsággal zárjuk. Ha az idő engedi, akkor kérjük meg a tanulókat, hogy egy postit-re írják föl azt, amitől a tanév során (nemcsak a hittanórán, hanem általában az év során) tartanak. (Aggódnak érte, félnek tőle, stb.). A hittanoktató imádkozzon a csoportért, és az imádság közben adjon vagy 1-2 percet a csöndes imádságra (amikor a tanulók Isten elé viszik a saját érzéseiket a tanévvel kapcsolatban); vagy pedig egy-egy mondatot mindenki hozzáfűzhet az imádsághoz. A hittanoktató az imádságot a csoport sajátosságainak megfelelően alakíthatja.	Ha nagy létszámú a csoport, 15 fölött, akkor akár kiscsoportban is elvégezhetjük a feladatot. Itt törekedjünk arra, hogy 3-4 főnél több ne kerüljön a csoportba. A csoportoknak legyen egy saját színe a jelölésnél. A csoporttal még a feladat kezdete előtt érdemes tisztázni, hogy csak reális és megvalósítható ötletek kerüljenek fel, melyek az iskolai szabályzatba nem ütköznek (pl. a maradjanak el a hittanórák, mindenki kapjon ötöst, stb. úgyszem megvalósítható.) Ennél a pontnál javasolt egy külön lap bevonása, ahová (akár egy diákot felkérve a feladatra) felkerülnek azok a javaslatok és gondolatok, amelyekkel mindenki egyetért. Más ötlet az imádságra: Akár kis kövecskéket is vihetünk az órára. Mindenki választhat egy követ, ami számára kifejezi azt, amitől tart a tanévben. Ezt, ha akarja, megoszthatja a többiekkel. Ha nem, akkor az imádság előtt tegye bele egy közös kosárba.
Házi feladat	---	
Ének	Év éneke: Tehozzád jövünk... TK énekgyűjtemény 1. ének.	

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Közös csoportszabályok megfogalmazása – egyházi iskolában külön óra szánható rá

Ha a létszám engedi, akkor bontsuk 3-5 fős kiscsoportokba a tanulókat. Menete:

- A. A csoportok kapnak egy-egy üres A/4-es lapot, és készíteniük kell 5 perc alatt egy listát a következő szempontok alapján:
  - a) Mi az, amit a diákok nem szeretnének a tanév hittanórái során? (pl. vitát, unalmas órákat, stb.)
  - b) Mi az, amit szeretnének és javasolnak a diákok a tanév hittanóráival kapcsolatban? (pl. filmnézést időszakonként, stb.)
- B. Ha a csoportok elkészültek a saját listájukkal, akkor a listákat ki kell cserélniük egymás között és a következő módon kell átolvasniuk a másik csoport javaslatait:
  - a) Ha egyetértenek vele, akkor egy tegyenek egy pipát hozzá.
  - b) Ha nem értenek egyet vele, akkor tegyenek egy X-et hozzá.
  - c) Ha nem értik a javaslatot, akkor egy?- et tegyenek mellé. (Erre szintén 5 percet kapnak a tanulók.)
- C. Miután a csoportok átnézték egymás listáját és a saját színű tollukkal (filcükkel) jelölték a javaslatokra vonatkozó értékelésüket, az elkészült listák kikerülnek a táblára. A csoport együtt tekinti át ezeket és összegyűjti azt belőlük, amivel a hittanoktató és a tanulók is egyetértenek.
- D. Az elkészült csoportszerződést írja alá minden diák és a hittanoktató is. Ha lehetőség van rá – vigyük magunkkal minden órára vagy az állandó teremben legyen kirakva, mint a csoport közös „szabályzata”.

2. **Csoportszerződés más módon. Forrás:** Szekszárdi Júlia: Új utak és módok, gyakorlatok a konfliktuskezelés tanításához és tanulásához. Dinasztia Könyvkiadó, Budapest, 2008. 132.o.

Közös szabályalkotás és szerződéskötés az osztályban

Cél:

a tanulócsoporthat önarcképének elkészítése, közös szabályok megalkotása kooperatív módszerekkel

Eszközök:

csomagolópapírok, filctollak, ragasztógyurma vagy cellux és olló

A gyakorlat menete

Minden egyes tanuló írja fel azt az öt tulajdonságot, amely szerinte a saját osztályára jellemző.

Mindenki megvitatja padszomszédjával, hogy melyik az a mindkettőjük által elfogadott öt vonás, ami a tanulócsoporthat jellemző.

Négy- vagy hatfős csoportok alakulnak, és a párok öt-öt jellemzőjét megvitatva döntenek a valamennyiük szerint igaznak vélt öt-öt jellemzőről (a párok minden esetben együtt maradnak).

Két-két kiscsoportból képződik egy nagyobb létszámú társaság, amely közös listát készít az osztály jellemzőiről. Itt már valamennyi megemlíttet tulajdonság felkerülhet. Külön listába szedik a pozitív és negatív jellemzőket.

Az így elkészült listákat felírják egy-egy nagyméretű poszterre.

Egyenként végigmennek a listán szereplő tulajdonságokon, és megvitatják, hogy ezek valóban jellemzők-e az osztályra. Ha valaki úgy véli, hogy a lista hiányos, javasolhat kiegészítést, amit szintén megvitat az osztály.

Megbeszélik, hogy a pozitív tulajdonságok (erőségek) hogyan fejleszthetők, illetve mit lehet közösen tenni a negatívumok (gyengeségek) megszüntetése érdekében.

Az önarckép tanulságainak megbeszélését követően megállapodnak a közös szabályokban. Nem többségi szavazással döntenek, minden egyes tanulónak vétőjoga van.

A szabályokat írásba foglalják, és az ahhoz csatlakozók aláírják a listát. Aláírásukkal szerződtek arra, hogy magukra nézve kötelező érvényűnek tartják a megállapodást.

3. **Csoportlogó, csoportkép készítése:** Ha a csoport nem fogékony a szerződéskötésre, akkor az MFEI 9. lecke 4. feladatával is segíthetjük a csoportkohézió kialakítását. (Ennek a feladatnak a 9. leckénél is helye és szerepe van, tehát itt nem kötelező elvégezni!)

Feladat: „Tervezzetek közösen egy logót vagy jelképet a hittancsoportotok számára!”

- a) Törekedjete arra, hogy mindenki be tudjon kapcsolódni a tervezésbe vagy az elkészítésbe! Arra is figyeljete, hogy a csoport minden tagja elfogadja a jelképet!
- b) Ha elkészült a mű, mindenki másolja le a saját munkafüzetébe és adjátok körbe a füzeteket, hogy mindenki odaírhasa a nevét vagy a monogramját köré!”

A logó helyett lehet képet, plakátot is készíteni a csoportnak. A munka közben mindenképpen beszéljete velük arról, hogy szerintük mire van szükség a hatékony és eredményes közös tanórai alkalmakhoz, majd a kulcsszavakat vigyete fel a készülő képre – vagy akár a táblára is.

Ha a csoportban azok a diákok vannak többségben, akik rajzok helyett szívesebben mozognak, akár szoborcsoportokat, élő fényképeket is készíthetnek „képek a hittanóráról” címmel. Természetesen itt is adjete lehetőséget a beszélgetésre, és a felmerülő kulcsszavak, igények és gondolatok közös megbeszélésére.

4. Ismerkedős játék: az én tárgyam

Nem a szokásos alapinformációkat mondják el egymásnak a résztvevők, ezért a játékot akkor is lehet játszani, ha a csoport már ismeri egymást.

Eszközök: Csoportlétszámnál kb. 20-30%-kal több tárgy. (könyv, toll, ragasztó, evőeszköz stb.)

Játék menete: A tanulók leülnek körben. A tárgyakat elhelyezzük a terem közepén. Megkérjük a diákokat, hogy mindenki válasszon ki egy olyan tárgyat, amiről eszébe jut valamilyen történet az életéből. Sorban mindenki mesélje el ezt a történetet. Javasolhatjuk, hogy így kezdjék: „Ez a... (fejhallgató) az én tárgyam, és az a történet jut róla eszembe, amikor...”

5. Az én munkafüzetem

A diákok minden korosztályban szívesen rajzolgatnak, „firkálnak” a tankönyvükbe, munkafüzetükbe. A hittankönyvbe nem lehet beleírni, erre minden év elején felhívjuk a figyelmüket. Az MFEI viszont „testre szabható. A bevezető oldalán lévő tükör (Előszó előtti oldal), ahová a diákok ragaszthatnak egy saját fényképet, és aláírhatják a nevüket – vagy írhatnak bele rájuk jellemző gondolatokat és odaírhatják az általuk szívesen használt becenevet. Ez a feladat lehetőséget ad arra, hogy a tanulók ismerkedjenek a tankönyv felépítésével (elolvasva a 6. oldalon lévő instrukciókat), valamint a munkafüzetrel is.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

Ehhez a témához nincs önálló munkafüzet lecke. Az adott csoport sajátosságainak megfelelően használható/tervezhető a feldolgozás.

I. TEMATIKAI EGYSÉG: KICSODA ISTEN?

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Javasolt irodalom: Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra, Budapest, 1986; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata, Kálvin Kiadó, 2013; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000; Claus Westermann: Az Ószövetség teológiájának vázlatja, Budapest, 1993; George A. F. Knight: Az Ószövetség keresztyén teológiája, Budapest, 2006)

Feltöltés folyamatban.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

James Fowler hit fejlődésének fokozatait figyelembe véve a kamaszkor kezdetén a diákok két időszak határán vannak. Ez a kor az átmenet a mitikus-szó szerinti és a szintetikus-konvencionális hit idősza között. Még jelen vannak a *mitikus-szó szerinti hit* jellegzetességei, de már egyre inkább megnyilvánulnak az abból való kitörés lehetőségei is. A mitikus-szó szerinti hit jellemzőiként, az ilyen korú diákok még hajlamosak Istenről antropomorf módon beszélni, és a hit dolgait valóban szó szerint értelmezni. Ezért is gondolják gyakran, hogy Isten bizonyos rítusok által befolyásolható. Másrészt sokaknak (főleg akik hívó közegeből származnak vagy részt vettek hosszabb időn keresztül hittanoktatásban) már van egy hozott és kialakult hitbeli látásmódja. Ez azonban gyakran nem teljesen a sajátja még az egyénnek, hanem inkább tanult. Nem is mindig van rendszerben – hanem éppen a serdülőkor időszakában rendszereződik. Ezt nevezi Fowler így: *Szintetikus – Konvencionális hit*.

A fiatal hozza magával azokat a látásmódokat, ismereteket, melyeket tanult, hallott, látott a korábbi időszakokban – és keresi annak a lehetőségeit, hogyan tudja beépíteni azokat a saját, egyénivé váló látásmódjába. Nagyban befolyásolják itt – ahogyan más esetben is – a barátok, ill. számára fontos személyek gondolatai és véleményei és látásmódja. A diák megnyilvánulása is sokféle, néha egymástól teljesen eltérő. Egyszerre többféle vonás is megjelenhet benne. Néha kisgyermekként rácsodálkozik az Isten dolgaira, máskor kamaszosan lázad, és időszakonként szinte komoly, elgondolkodó felnőttként nyilvánul meg. A lázongás, esetleg néha szemtelennek tűnő kérdések mögött meg kell látnunk azonban azt is, hogy mi irányítja ezeket. Az egyik esetben a kötözködés és a feltűnni akarás, vagy a fennálló rendszerrel való szembeszállás – mely leggyakrabban a keresztyén családból származó, vagy egyházi iskolába járó diákokra jellemző. Ők az általuk túlzottnak vélt vallásosságra reagálnak így. A „nehéz” kérdések mögött azonban jelen lehet a kíváncsiság, és a megérteni akarás is. Éppen ezért a hitük fejlődése szempontjából is fontos nagyon alaposan ismerni a diákjainkat. Milyen háttérből származnak? Ha már évek óta tanítjuk őket, hogyan látjuk a hitbeli fejlődésüket? Milyen az istenképük?

Mivel ez az az időszak, amikor a tanulóknak lévő sokféle tudás, ismeretek, érzések, attitűdök formálódnak, és egy általuk alkotott egységgé alakulnak, lehetőséget kell a hittanoktatás során adnunk ezek feltérképezésére és formálására. Ezzel segíthetünk abban, hogy a már meglévő információk biblikus alapokon nyugvó, egységes rendszerré fejlődjenek. Ez azonban nem pusztán kognitív szinten történik. Az érzelmek és a beállítódások szintjén is nagyon fontos szerepet játszik a diákok Istennel való egyéni kapcsolata. Hit oldaláról megközelítve, e korosztály egyik fontos kérdése a következő: „Ki vagyok én és hol a helyem az Isten világában?” A hittankönyv 3. tematikai egysége ezt veszi elő. Ennek első lépése az Istenről való gondolatok összegzése: „Mit tudhatunk Istenről?” A lecke céljai között szerepel egy biblikus információ átadás a Szentháromság Istennel kapcsolatban, de a diákok istenképének feltérképezése is.

Katechétaként tisztában kell lennünk azzal, hogy diákjainknak megvan a „saját istenképük”, Istenről való gondolkodásmódjuk. Ez gyakran nem tisztán biblikus. Sok olyan információt is beleépítettek, amelyet a családban, gyülekezetben, médiában hallottak, és nem tökéletesen illeszkednek a Szentírás által közvetített istenképhez. Saját tapasztalataik, látásmódjuk alapján lehetnek pozitív és bátorító, de negatív és nyomasztó istenképek is. A biblikus irányba formálás során nem lehetünk erőszakosak, hiszen ezzel talán csak a gondolati szinten változik meg az Istenről alkotott képük. Ráadásul ez a formálás sokszor évek hosszú munkája, nem egyetlen óra lehetősége. (Természetesen a Szentlélek segítségével ez akár egyetlen hittanórai felismerésben is megnyilvánulhat.)

1. MIT TUDHATUNK ISTENRŐL?

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

MINIMUM	OPTIMUM
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, gyakorlatokban, csoportmunkában. • Korosztályi szinten tudjon legalább 2 biblikus gondolatot felsorolni arról, mit tudunk Istenről. • Korosztályi szinten tudjon legalább 2 biblikus gondolatot felsorolni arról, hogy kicsoda az ember a Szentírás szerint.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, gyakorlatokban, csoportmunkában. • Ismerje az istenkép fogalmát. • Tudja az Apostoli Hitvallást emlékezetből (memoriter) • Tudja megfogalmazni, amit a Szentháromság Istentől tud a Szentírás alapján

Tudja az Apostoli Hitvallást emlékezetből.	- Tudja megfogalmazni, hogy a Szentírás szerint kicsoda az ember - Legyen képes megfogalmazni a saját gondolatait Istennel kapcsolatban.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Az Istenről szóló biblikus ismeretek korosztályi szintű összegzése

Kognitív: A Szentháromság Istenről való biblikus ismeretek korosztályi szintű összefoglalása.

Affektív: A tanulók istenképének feltérképezése, és a Szentháromság Istenhez való pozitív attitűd megerősítése.

Pragmatikus: Annak a segítése, hogy a tanulók meg tudják fogalmazni, hogy számukra kicsoda Isten.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Beszélgetés: Mit gondolok Istenről? Mit gondolok az emberről? A táblára vagy egy flipchart lap egyik oldalára felírjuk a következő kérdést: „Mit gondolok Istenről?” Arra kérjük a diákokat, hogy közösen gyűjtsünk össze olyan tulajdonságokat, állításokat, melyek Istenre igazak szerintük. Ha ez megtörtént, és a diákok kifogytak az ötletekből, akkor a tábla egy másik részére – vagy egy másik flipchart lapra felírjuk a „Mit gondolok az emberről?” kérdést. Ide is ötletbörzével összegyűjtjük egy meghatározott időtartam (pl. 5 perc) alatt az összes ötletet. A feladat elején különösen fontos, hogy ne kommentáljuk az elhangzottakat és minden gondolat kerüljön fel a táblára.	A feladat segítségével feltérképezhetjük, hogyan gondolkodnak a tanulók Istenről. Mivel itt az előzetes ismeretek, gondolatok feltérképezése történik, ezért fontos, hogy ne hangozzanak el sem helyeslő, sem tiltakozó megjegyzések.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Mit hiszünk az Istenről? Előzetes vélemények felidézése Kapcsolódó feladat lehet: MFEI, MFGY 1. lecke 1. feladat. A képek segítségével kiválasztani azt, ami Istennel kapcsolatba hozható a diák számára. MFEI, MFGY. 1. lecke, 2. feladat: Írásban vagy rajzban megfogalmazni azt, hogy milyen kapcsolat van a diák szerint Isten és közötté. Szövegfeldolgozás Ha nagyobb létszámú csoporttal dolgozunk, akkor 3-5 fős kiscsoportokra osztható a közösség. Minden kiscsoport külön feladatot kaphat. a) Apostoli Hitvallás alapján gyűjtsek ki, hogy mit mond a Hitvallás az Istenről, és hasonlítsák össze a táblára felírtakkal. Hol van hasonlóság és hol van	Az Apostoli Hitvallás szövege megtalálható a TK 8. oldalán. Kapcsolódó feladat lehet: MFEI, MFGY 1. lecke 3-4. feladat

	különbség az állítások között? (MFEI, MFGY 1. lecke/4. feladat alapján is elvégezhető.) b) A tankönyv 1. lecke „Mit tudhatunk Istenről?” c. rész alapján (9. o.) gyűjtsék ki, hogy mit mond a Szentírás Istennel kapcsolatban, és hasonlítsák össze a táblára felírtakkal. Hol van a hasonlóság és a különbség az állítások között? (Külön lapra dolgozhatnak.) c) Bibliai igeversek alapján gyűjtsék ki a diákok, hogy mit mond a Szentírás Istenről és ezeket hasonlítsák össze az általuk összegyűjtött állításokkal! A feladathoz javasolt az MFEI, MFGY 1. lecke/3. feladata Ha minden csoport elkészült a feladatával, akkor szánjunk időt arra, hogy mindenki bemutassa az eredményeit, és húzzuk alá azokat az állításokat a táblára felírtak közül egy másik színnel, amelyeket a Szentírásban, ill. a tankönyvi szövegben és az Apostoli Hitvallásban megtaláltak. Ezek összegzése lehet a tanári magyarázat.	A feldolgozásra kb. 10-15 perc javasolt, majd ezután történik a kiscsoportok beszámolója. Kis létszámú csoportnál, kiválasztható egyetlen szempont is (TK, MF), ami alapján közösen nézi meg a csoport az Istenre és az emberre vonatkozó állításokat. Akár – jó képességű tanulók esetében – egyéni feladat is lehet. A gyakorlat célja, a szövegek elemzésének segítségével a diákok maguk fedezzék fel, hogy mi az, amit a Szentírás mond és mi az, amit esetleg ők maguk tettek csak hozzá. Felhasználható a tanári magyarázathoz a TK 1. lecke 8. o. szövegértelmezése.
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 68,20	
Ének javaslat	Áldd lelkem Istened... vagy: DU: 61. Ne félj, mert megváltottalak – kánon	TK énekgyűjtemény 3. ének
Házi feladat	Bármelyik munkafüzeti feladat, amelyik az órán nem kerül elvégzésre.	

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Képelemzés

A tanulók ember- és istenképével való közös munkához jól használható Michelangelo: Ádám teremtése c. freskórészlete. Akár a festmény összehasonlítható a Teremtéstörténettel (1Móz 1-2), és megkereshetőek a közös gondolatok. A kép letölthető:

[https://en.wikipedia.org/wiki/The_Creation_of_Adam#/media/File:Creaci%C3%B3n de Ad%C3%A1n \(Miguel_%C3%81ngel\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Creation_of_Adam#/media/File:Creaci%C3%B3n de Ad%C3%A1n (Miguel_%C3%81ngel).jpg)

Ennél a leckénél elég, ha csak az Istenről való gondolkodásmódjukra figyelünk. Az 5. lecke esetében térhetünk vissza az emberrel való látásmódjukra.

2. Háromlépcsős interjú (Forrás: Dr. Sencer Kagan – Miguel Kagan: Kagan kooperatív tanulás, Ökonet Kiadó, Budapest. 6.38 Alapötlet: Háromlépcsős interjú)

A feladat lényege, hogy a tanulók a saját társukat interjúvolják meg, majd megosztják a társaikkal, amit előzőleg hallottak. A hittanoktató a gyakorlat során megadja az interjú témáját, meghatározza az interjú időtartamát és lehetőséget ad az interjúra való rövid időbeni felkészülésre. A diákok a feladat kezdete előtt párokba rendeződnek, ahol felváltva interjúvolják egymást – majd megosztják a többiekkel a szerzett ismereteiket. Az interjúk javasolt témái nemcsak ehhez a leckéhez, hanem az egész tematikai egységhez kapcsolódva, a következők lehetnek:

- Mit tudhatunk Istenről? Gyűjts állításokat Vele kapcsolatban!
- Mit gondolsz, melyek a keresztyén hit legfontosabb alapelvei?

- c) Miből derül ki számunkra, hogy Isten kegyelmes?
- d) Hogyan lehet Istent megismerni?
- e) Hogyan jelenti ki az embernek Isten önmagát?

Az interjúra érdemes 3-3 percet adni (felváltva a párok miatt), és az időkereteket jó, ha a hittanoktató (vagy ha éppen nincsen egy diáknak párja, akkor ő) irányítja. Az interjú során (esetleg rögtön utána), jó, ha a pár mindkét tagja följegyzi az elhangzottakat, és ezután külön-külön számol be mindenki a tapasztalatokról. A gyakorlat jól használható motivációs feladatként.

3. Konfirmációs felkészítést végző egyházközségek számára ötletek a „Megtaláltuk a Messiást!” konfirmációs olvasókönyv, (Kálvin Kiadó, Budapest) és jelen téma közös használatához

Azok az egyházközségek, akik a konfirmációs felkészítést beépítették a tanév anyagába a következő témákat használhatják fel jelen leckéhez:

Konfirmációs olvasókönyv Leckecím és tartalom	Az órába bekapcsolható rész az olvasókönyv adott témájából	Javasolt módszer
4. Isten teremtő Urunk	Vannak-e istenbizonyítékok?	Megbeszélés/ vita
	Zsid 11,3	Aranymondás
	Nagy emberek vallomásai Istenről	Szövegelemzés/verselemzés
	Mit gondol Isten az emberről? Istenképesség	Szövegelemzés vagy háromlépcsős interjú a szöveg elolvasása után
	16-19. kérdés-felelet	Memoriter helyi sajátosságok szerint és a kérdések megbeszélése
16. A Szentlélek engedelmségre készítet (A háládatosságról) Az 1. parancsolat – A 2. parancsolat – A 3. parancsolat	1-3 parancsolat	Ismétlés
	Mi a különbség Isten és a bálványok között? Milyen tulajdonságai láthatóak Istennek a 2. parancsolatban? Miről szól a 3. parancsolat?	Vita/megbeszélés/csoportmunka
	Miért lehetünk hálásak Istennek?	Plakátkészítés vagy fogalmazás (blog, napló, stb.) írás
	75-82. kérdés-felelet	Memoriter helyi sajátosságok szerint és a kérdések megbeszélése

4. Történetelemzés: Az ikrek beszélgetése c. történet alapján

Úgy történt, hogy ikrek fogantak az anyaméhben. Ahogyan növekedtek, úgy növekedett hálás örömük is.

„Hát nem nagyszerű, nem csodálatos, hogy élünk!” –szólalt meg az egyik. Így kezdték világukat felfedezni. Amikor pedig felfedezték azt a bizonyos zsinórt, amely anyjukhoz kötötte és táplálta őket, lelkendező örömben törtek ki:

„Milyen végtelen az anyánk szeretete, hogy saját életét osztja meg velünk!” – Így teltek a napok, a hetek, a hónapok. Aztán egyszer csak észrevették, hogy nagy változások történnek.

„Mit jelentsenek ezek a változások?” – kérdezte egyikük.

„Ez azt jelenti –felelte a másik -, hogy hamarosan elhagyjuk majd ezt a csodálatos világot...” morfondírozott a másik.

„De én egyáltalán nem akarom elhagyni ezt a világot!” –csattant fel a másik – „én örökre itt szeretnék maradni.

„Hét, nincs más választásunk, mennünk kell, - felelte a testvére, és még, kissé bizonytalanul hozzá tette: „talán mégis van élet a születés után...”

„Ugyan már, hogyan lehetne?!“ – ellenkezett a testvére. „El fogjuk veszteni az éltető zsinórt, és a nélkül meg hogyan lehetne életben maradni? Meg aztán mások is voltak már előttünk itt, ebben a méhben, azoknak is el kellett menniük, - de, de egyikük sem tért vissza sohasem. Hát egyikük sem mondhatta meg, hogy valóban lenne élet ott, kint is... Nem, hamarosan közeledik a vég, hidd el!”

Egyre lehangoltabb lett, végül kifakadt: "Ha a fogamzás a születéssel végződik, mi értelme van egyáltalán ennek a méhen belüli életnek? Teljesen értelmetlen az egész. – Sőt, még az is lehet, hogy az a bizonyos anya nem is létezik.”

„De hát léteznie kell”, - ellenkezett a másik -, hogyan kerülhettünk volna különben ide és maradhattunk volna életben eddig?”

„Láttad te, valaha is, ezt az úgynevezett anyát? - Esetleg csak a képzeletünk szülte. Mi találtuk ki, hogy jobban elviseljük ezt az életet itt...”

Így teltek utolsó napjaik az anyaméhben. Kétségek, kérdések, félelmek gyötörték őket.

Aztán elérkezett a születés ideje.

Amikor az ikrek elhagyták eddigi világukat, szemük kinyílt, rácsodálkoztak az új világukra. ... és amit ott láttak az minden képzeletüket messze felülmúlta...

Kérdések a megbeszéléshez:

- Miről szól a történet?
- Hogyan gondolkodtak az ikrek?
- Miben hasonlít és különbözik a kettőjük gondolkodásmódja attól, ahogyan az Isten létét elismerő és tagadó emberek gondolkodnak?

5. Történelemzés az „Egerek a zongorában” c. történet alapján

Forrás: http://velunkazisten.hu/small_story/Egerek_a_zongoraban

Szemponatok a megbeszéléshez:

- Miről szól a történet?
- Miben hittek az egerek?
- Mi a hasonlóság a történetbeli egerek gondolkodásmódja és aközött, ahogyan az emberek Isten létéről gondolkodnak?

Egerek a zongorában

Élt egyszer egy egércsalád egy nagy zongorában. Rajongtak zongora-világukért és a zenéért, ami gyakran hangokkal és harmóniával árasztotta el a sötét zugokat. Az egereket ez először egészen lenyűgözte. Vigaszt jelentett számukra és csodálattal töltötte el őket a gondolat, hogy van valaki, aki zenél. Bár ez a valaki láthatatlan volt a számukra, úgy érezték, közel van hozzájuk. Szívesen gondoltak a Láthatatlan Zongoristára, akit nem láthattak.

Aztán egy nap egy vakmerő egér feljebb mászott a zongorában, és nagyon elgondolkodva tért vissza. Felfedezte, hogyan keletkezik a zene. A húrokban rejlett a titok. Feszesen kifeszített, fokozatosan növekvő hosszúságú húrokat talált, amelyek rezegtek és vibráltak. Az egereknek át kellett dolgozniuk régi hitelveiket. Már csak a legkonzervatívabb egerek hittek a Láthatatlan Zongoristában.

Később egy másik felfedező egér is visszatért egy expedícióról, és újabb felfedezésről számolt be a zene eredetére vonatkozóan. A kalapácsokban rejlett a valódi titok! Több tucatnyi kalapács táncolt és ugrált a húrokon! Ez már bonyolultabb elmélet volt, de mindez azt támasztotta alá, hogy egy pusztán mechanikus világegyetemben élnek. A Láthatatlan Zongoristára már csak úgy gondoltak, mint egy legendára.

A Láthatatlan Zongorista pedig közben tovább játszott.

2. ISTEN KEGYELMES: A SZŐLŐMUNKÁSOK PÉLDÁZATA (Mt 20,1-16)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Javasolt irodalom: Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra, Budapest, 1986; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Ravasz László: Kis dogmatika, Budapest 1990; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata, Kálvin Kiadó, 2013; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000; Claus Westermann: Az Ószövetség theológiájának vázlata, Budapest, 1993; George A. F. Knight: Az Ószövetség keresztyén teológiája, Budapest, 2006)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A korosztály számára fontos az igazság és az igazságosság elve. Gyakran lázadoznak, ha valamit igazságtalannak látnak. Ugyanakkor a serdülőket lenyűgözi és megérinti, ha önzetlenséget, jóindulatot tapasztalnak. A szőlőmunkások példázatában Isten határtalan és mindenkit megszólító kegyelme jelenik meg. Isten országáról tanít Jézus, és arról, hogyan hívja és jutalmazza meg ugyanazzal a „bérrel”, a kegyelemmel és az üdvösséggel Isten az övéit. Míg a példázat az Isten meghívására és a kegyelmére teszi a hangsúlyt, ennek negatív pólusaként a diákok akár azt is megfogalmazhatják önmaguknak, hogy az ugyanolyan jutalomért ráérnek később is megtérni. Éppen ezért az órán – a korosztály számára vonzó meglepő és váratlan következményre, a példázatban megfogalmazott végkifejletre tehetjük inkább a hangsúlyt. Ezzel Isten kegyelmes és igazságos voltát tudjuk kiemelni a számukra.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

MINIMUM	OPTIMUM
• Vegyen részt aktívan a közös feladatok megoldásában, a közös beszélgetésekben és a csoportmunkákban. • Ismerje történeti szinten a szőlőmunkások példázatát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatok megoldásában, a közös beszélgetésekben és a csoportmunkákban. • Ismerje történeti szinten a szőlőmunkások példázatát. • Tudja megfogalmazni, mit jelent Isten kegyelmessége.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ÉS ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten kegyelmes

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy Isten kegyelme határtalan és az emberen is múlik, hogy mikor fogadja el azt.

Affektív: A megtérés és Istenhez való fordulás pozitív attitűdjének megerősítése.

Pragmatikus: A tanulók bátorítása az Istennel való életre, minél korábbi életkorban.

Az óra összekapcsolható az Egyedül kegyelemből c. reformátori alapelvvel.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Képelemzés: az Echternachi Aureus Kódex és N. Minorov festménye alapján. Szempontok: • Miről szólnak a képek? • Milyen érzéseket, benyomásokat váltanak ki? • Mi a hasonlóság és különbség a két alkotás között?	Következő oldalakon találhatóak a képek, TK. 10. oldalán is megtalálható.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Szövegelemzés: Mt 21,1-16 Közös bibliai szövegelemzés lehetséges az MFEI és az MFGY 2. lecke 1. feladat alapján. Tanári magyarázat javasolt vázlata: • Visszautalás a példázat fogalmára. • A szőlőmunkások példázatának kortörténeti háttere. • Meglepő fordulatok a példázatban. ○ A gazda háromszor megy a piacra. ○ Ugyanazt a bért kapja mindenki. • A példázat a mennyek országáról és a kegyelmes Istenről szól. • Mindenki, aki Istenhez fordul és elfogadja a kegyelmét, megkaphatja a jutalmat: az örök életet. Kapcsolódó feladat: A példázatbeli gazda jellemzői alapján gyűjtsék össze a diákok, hogy milyen tulajdonságok jellemzőek Istenre?	Az év során többször előkerül hasonló struktúrában a bibliai részek elemzése. Ennek célja, hogy a tanuló maga is lássa, hogyan lehet egy bibliai ígét végiggondolni. Ha a diákok nem szívesen dolgoznak színessel, akkor anélkül is elvégezhető a feladat. A 2. feladathoz lehet írni azokat a meglátásokat, amelyeket a diákok az 1. feladatnál felismernek. MFEI, MFGY 2. lecke 1-4
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Zsolt 68,20 – de szabadon választható bármilyen másik aranymondás.	
Ének javaslat	Jöjj az Úr vár reád http://csecsy.hu/konyvek/enekeskonyv/jojj_az_ur_var_read	
Házi feladat	A következő órára készítsenek a tanulók egy képzeletbeli Facebook posztot vagy Instagram leírást arról, hogy szerintük hogyan jelenti ki Isten önmagát.	Ezzel nem a Facebook vagy az Instagram használatára szeretnénk bátorítani a diákokat, hanem az általuk alapvetően használt eszközöket vonjuk be az oktatásba.

3. ISTEN KIJELENTI ÖNMAGÁT

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra, Kálvin Kiadó, Budapest, 1986; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995)

<http://www.losungen.de/geschichte/geschichte.php>;

<http://www.parokia.hu/publikacio/cikk/103/oldal/11/>;

<http://www.metodista.hu/metodist.php?page=4&subpage=15&nid=12>

Javaslat: <http://www.ebu.de/losungen/>

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Tudjon példákat mondani arra, hogy Isten hogyan ismerhető meg. • Ismerje az általános és különös kijelentés fogalmát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje az általános és különös kijelentés fogalmát. • Tudjon példákat mondani arra, hogy Isten hogyan ismerhető meg. • Tudja megfogalmazni a saját szavaival, hogy mi kell ahhoz, hogy Isten szavát megérthessük.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Tudatosan keressük Isten útmutatását

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy Isten és az általa adott útmutatás leginkább a Szentírásból ismerhető meg.

Affektív: Az Isten felé fordulás attitűdjének megerősítése.

Pragmatikus: A diákok segítése abban, hogy felismerjék Istent és munkáját a világban.

<u>Óra fő része</u>	<u>Javaslatok</u>	<u>Tananyag, célhoz kapcsolódás</u>
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Szövegelemzés Mit mondanak a következő gondolatok (versek, idézetek, tudományos felismerések) Istenről? Ady Endre: Az Úr érkezése c. vers közös elemzése DNS és a levegő összetétele Tudósoktól származó gondolatok Átvezetés: Ha az ember körbenéz, akkor sokféle módon felismerheti Isten tetteit a világban. Ha nagyon alaposan figyelünk, és tudatosan keressük Isten „kéznyomát”,	MFGY 3. lecke 1-2. feladat DNS-hez bővebb információk: http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termeszettudomanyok/biologia/biologia-11-evfolyam/a-nukleinsavak/dezoxiribonukleinsav Levegővel kapcsolatos háttérinformációk: http://www.mozaweb.hu/Lecke-KEM-Kemia_7-A_levego_osszetetele-98575 http://drinfo.eum.hu/drinfo/pid/0/betegsegKonyvProperties/oid/0/KonyvReszeg

	akkor megláthatjuk azt. Ezt hívjuk általános kijelentésnek. Vagy motivációs lehetőség: Mit mond a Biblia Istenről? Zsolt 8,2.5 Dán 2,20-22 Zsolt 65,2.10-14 Zsid 1.1 részek elemzése a következő kérdések alapján csoportmunkában: • Mi derül ki arról, hogyan ismerhető meg Isten? • Mit tudunk meg Istenről?	yseg.4_7325;jsessionid=2E1E9C770E25DF99CBA3B356D86240E3 http://drinfo.eum.hu/drinfo/pid/0/betegsegKonyvKapcstema/oid/0/KonyvKapcstema.4_539 TK Gondold végig! Beszéljete meg! rész, 3. lecke (12. o.) alapján
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlata • Általános kijelentés fogalma ○ Természet ○ Történelem ○ Lelkiismeret • Különös kijelentés fogalma ○ Biblia: írott Ige ○ Jézus Krisztus: testté lett Ige ○ igehirdetés: hirdetett ige Feldolgozás: MFGY 3. lecke 1-2. feladat	A téma feldolgozásához használható még: Szénási Sándor: „Megtaláltuk a Messiást!” könyv 3. fejezete Isten szól hozzánk Kapcsolódó kérdések: 6. Hogyan szól Isten hozzánk? 7. Mi a különös kijelentés?
Ének	Tehozzád jövünk... TK énekgyűjtemény 1. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsid 1,1	Jól használható aranymondás lehet még: 2 Tim 3,16
Házi feladat	Kiscsoportos feladatként kérjük meg a diákokat arra, hogy készítsenek egy plakátot vagy egy képzeletbeli online posztot arról, hogy szerintük mit jelent a hit.	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Tudatosan keressük Isten útmutatását

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy Isten és az általa adott útmutatás leginkább a Szentírásból ismerhető meg.

Affektív: Az Isten felé fordulás attitűdjének megerősítése.

Pragmatikus: A diákok segítése abban, hogy felismerjék Isten és munkáját a világban.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Szövegelemzés Mit mondanak a következő gondolatok (versek, idézetek, tudományos felismerések) Istenről? Ady Endre: Az Úr érkezése c. vers közös elemzése DNS és a levegő összetétele Tudósoktól származó gondolatok Lehetőség: A tudósoknak nézzenek utána, ki-kicsoda és mit tudunk róla. Akár a következő órára kiselőadás lehetőség is lehet. Átvezetés: Ha az ember körbenéz, akkor sokféle módon felismerheti Isten tetteit a világban. Ha nagyon alaposan figyelünk, és tudatosan keressük Isten „kéznyomát”, akkor megláthatjuk azt. Ezt hívjuk általános kijelentésnek.	MFEI 3. lecke 1-2. feladat DNS-hez bővebb információk: http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termesztudomanyok/biologia/biologia-11-efolyam/a-nukleinsavak/dezoxiribonukleinsav Levegővel kapcsolatos háttérinformációk: http://www.mozaweb.hu/Lecke-KEM-Kemia_7-A_levego_osszetetele-98575 http://drinfo.eum.hu/drinfo/pid/0/betegsegKonyvProperties/oid/0/KonyvReszegyseg.4_7325;jsessionid=2E1E9C770E25DF99CBA3B356D86240E3 http://drinfo.eum.hu/drinfo/pid/0/betegsegKonyvKapcstema/oid/0/KonyvKapcstema.4_539
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlata • Általános kijelentés fogalma ○ Természet ○ Történelem ○ Lelkiismeret Feldolgozás: Az MFEI 3. lecke, 1-2. feladatból beazonosítani az általános kijelentést.	Felhasználható hozzá: TK 3. lecke 13. o.
Ének	Tehozzád jövünk... TK énekgyűjtemény 1. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsid 1,1	
Házi feladat	Lehetőség: A munkafüzetben található tudósoknak nézzenek utána, ki-kicsoda és mit tudunk róla. Akár a	

	következő órára kiselőadás tartására is van lehetőség. Ehhez kapcsolhatjuk majd azt, hogy ők mit mondtak Istennel és a hittel kapcsolatban.	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Tudatosan keressük Isten útmutatását

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy Isten és az Általa adott útmutatás leginkább a Szentírásból ismerhető meg.

Affektív: Az Isten felé fordulás attitűdjének megerősítése.

Pragmatikus: A diákok segítése abban, hogy felismerjék Istent és munkáját a világban.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Mit mond a Biblia Istenről? Zsolt 8,2.5 Dán 2,20-22 Zsolt 65,2.10-14 Zsid 1.1 részek elemzése a következő kérdések alapján csoportmunkában: • Mi derül ki arról, hogyan ismerhető meg Isten? • Mit tudunk meg Istenről?	TK. Gondold végig! Beszéljete meg! rész, 3. lecke (12. o.) alapján
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlata • Különös kijelentés fogalma ○ Biblia: írott Ige ○ Jézus Krisztus: testté lett Ige ○ igehirdetés: hirdetett Ige Feldolgozás MFEI 3. lecke 2-3. feladat	
Ének	Tehozzád jövünk... TK énekgyűjtemény 1. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsid 1,1	
Házi feladat	A következő órára készítsenek a tanulók egy képzeletbeli Facebook posztot vagy Instagram leírást arról, hogy szerintük hogyan jelenti ki Isten önmagát.	Ezzel nem a Facebook vagy az Instagram használatára szeretnénk bátorítani a diákokat, hanem az általuk alapvetően használt eszközöket vonjuk be az oktatásba.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

--

4. KERESZTYÉN HITÜNK ALAPJAI

Gyülekezeti óraszám: 2. Egyházi iskolák óraszám: 4-6.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Mivel ez a korszak az a diák életében, amikor a korábbi ismeretei rendszerré állhatnak össze, ezért a hittanoktatásban is adhatunk neki ebben segítséget. Az elmúlt években tanultak alapján – az egyháztörténeti és dogmatikai ismeretek rövid összegzését adhatjuk a reformátori alapelvek ismertetésével és összegzésével. Míg a kisgyermek elhiszi és evidensnek veszi általában, amit egy számára fontos személy mond – a serdülő már nem így gondolkodik. Sokkal fontosabb számára, hogy ő maga fogadjon el valamit igaznak. Mivel ebben a korban teszi fel a diák az igazán nehéz és fontos kérdéseket, el is kezd kételkedni ezekkel kapcsolatban. Mindent, ami addig egyértelmű volt a számára, felülvizsgál. Kételkedik. Mivel érzelmileg ambivalens időszakot él át, ezt kompenzálja gyakran a szentelen és bosszantónak tűnő megnyilvánulásaiival az élete minden területén, így a hit kérdéseiben is. A hit fejlődésében James Fowler a serdülőkort két szakaszhoz kapcsolja: mitikus-szó szerinti és a szintetikus-konvencionális hit időszaka. Gyakran éppen a 7-8. évfolyam a két szakasz közötti átmenet ideje.

Mivel a téma elég nehéz, ezért javasolt a gyülekezeti hittanoktatásban is két órát szánni rá – bár a kerettantervben csak egy szerepel. Egyházi iskolában, pedig akár a szabad órák terhére javasolt külön venni minden témát. Így akár 4-6 óra is szánható a leckékre. Az alábbiakban minden alapelvhez található külön órát.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, gyakorlatokban és a csoport munkában. • Ismerje és tudja megmagyarázni korosztályi szinten a négy reformátori alapelvet.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, gyakorlatokban és a csoport munkában. • Ismerje és tudja megmagyarázni korosztályi szinten a négy reformátori alapelvet. • Tudja elmondani a reformátori alapelveket magyarul és latinul. • Tudja elmondani saját szavaival a “Soli Deo Gloria” kifejezést.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A keresztyén hit reformátori alapelveinek összefoglalása a köv. két alapelv megtanítása: **Egyedül Krisztus, egyedül kegyelemből.**

Kognitív: A reformátori alapelvek fogalmának tisztázásával, annak a felismertetése, hogy egyedül Krisztus által van üdvösségünk, Isten kegyelme által

Affektív: A keresztyén hit tudatos megélése iránti attitűd felébresztése.

Pragmatikus: A hittanoktató teremtsen olyan lehetőségeket az órán, hogy a diákok meg tudják fogalmazni az általuk felismert keresztyén alapigazságokat.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	A keresztyén hit alapigazságai A diákokat ötletbörze keretén belül arra kérjük, hogy gyűjtsenek össze olyan állításokat, amelyeket a keresztyén hit alapigazságának tartanak. Minden állítás kerüljön fel a táblára, vagy egy lapra olyan módon, hogy legyen mellette írásra hely. (Pl. alapigazság: Isten szereti az ember. Isten igazságos, stb.) Kérjük őket arra, hogy minden állítást minél rövidebben és lényegre törőbben próbáljanak megfogalmazni. Ha minden állítás fölkerült a táblára, akkor kérjük meg őket, hogy gondolják végig, ők melyiket tartják a négy legfontosabbnak ezek közül. Ezeknek 1-4-ig adhatnak pontokat, úgy, hogy a számukra fontosabb kapja a magasabb pontszámot. A pontszámokat írjuk fel az állítás mellé a táblára, majd összegezzük a kapott eredményt. (Ha nagy létszámú csoportunk van, akkor az ötletbörze után párokra vagy 3-6 fős kiscsoportokra is oszthatjuk a közösséget és kérhetjük őket arra, hogy egy közös pontszámot adjanak az általuk négy legfontosabbnak tartott alapigazságnak.) A felírt pontok összegzése után emeljük ki a legmagasabb pontszámot kapott négy alapigazságot. Házi feladat közös áttekintése. Ha a hittanoktató adott föl házi feladatot, az óra elején mindenképpen nézzük meg, hogy milyen megoldások születtek rá.	A reformátori alapelvek felidézése előtt a tanulók saját véleményén van a hangsúly. A hittanoktató lehetőleg itt ne akarja már a négy sola-t kihozni a diákokból, de ha szóba kerül, természetesen ezeket is írják föl a táblára. A pontszámok adásakor arra is kérjük meg a fiatalokat, hogy indokolják meg az adott pontot – miért azt az alapigazságot tartják a legfontosabbnak. Az elhangzottakra akár a tanári magyarázat során kitérhetünk.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat – A reformátori alapelvek fogalma és az első két alapelv • A reformáció során az egyház élete és gondolkodásmódja megújult. • Nagy reformátorok (Luther és Kálvin) és a reformáció szemléletmódja. • Reformátori alapelv fogalma. • A 4 alapelv nevének ismertetése. • Reformátori alapelv fogalmának felidézése	Javasolt az előző évfolyamok kapcsolódó leckéinek felidézése: 5. évf. 21. lecke: Egyedül hit által 6. évf. Reformáció ünnepe 7. évf. Szüntelen reformáció

	• Alapelv: Egyedül Krisztus ○ Hogyan lehet az embernek üdvössége? ○ Az emberi erőfeszítés és tett kevés ○ Önmegváltásra nincs lehetőség ○ Jézus Krisztus valóságos Isten és ember, Ő a Közbenjáró, az egyedüli Megváltó • 1Tim 2,5-6 magyarázat vagy szövegelemzés közösen. • Alapelv: Egyedül kegyelemből ○ Az ember önerejéből „fizetésektelen” lenne Isten felé ○ Az üdvösségnek nincs emberi feltétele ○ Isten kegyelméből van üdvösségünk, szeretete miatt adja nekünk, ingyen ○ Ef 2,8 magyarázata Beszélgetés/vita: Miért fontos tisztában lennünk azzal, hogy milyen alapelvei vannak a hitünknek? (Azaz miért fontos az, hogy tudjuk, miben hiszünk?) Vagy: Kérdemelhető-e Isten kegyelme? Igaz vagy hamis? MFGY 4. lecke 1 -2. feladatának és a 3. feladat a), b) részének a közös, egyéni vagy kiscsoportos elkészítése – melyet az ellenőrzés során a csoport közösen értelmez.	Felhasználható a tanári magyarázathoz a TK 46. oldal lila keretes részéből a reformátori alapelvek rész. Ez akár szövegelemzéssel is feldolgozható.
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 116,5 vagy a vonatkozó részben található (TK 14. o.) bibliai ige: 1Tim 2,5-6	
Ének javaslat	Új szívet adj... Tk énekgyűjtemény 18. ének http://honlap.parokia.hu/data/kollegium/hang/2009/12/01/064_Uj_szivet_adj.mp3 Ne félj, mert megváltottalak... https://hu.pinterest.com/pin/376050637615478781/	
Házi feladat	Vita előkészítése: Kérdemelhető-e Isten kegyelme? Vagy bármilyen munkafüzet feladat, ami az órán nem került elvégzésre.	

A feldolgozáshoz felhasználhatók a következő történetek, illetve az egyházi iskolák óráihoz írt óravázlatokból (minden sola külön szerepel) választhatók még ötletek, feldolgozások. Az MFGY 4. lecke 4. feladatában is megtalálhatók és közös gondolkodáshoz használhatók.

A kalitka. Forrás: <http://velunkazisten.hu/blog/sa/Kalitka>

Megbeszélési szempontok:

- Miről szól a történet?
- Mi a hasonlóság a két történetrész között?
- Mit mond a történet a Jézus általi szabadításról?

Hajó a kirakatban. Forrás: http://velunkazisten.hu/content/book/Haj%C3%B3_a_kirakatban
Szemponatok a feldolgozáshoz:

- Miről szól a történet?
- Mit tett a gyermek a hajóért?
- Mi lehetett az oka a gyermeknek a tettére?
- Mi a hasonlóság aközött, amit Isten tett értünk és a gyermek tette között?

Kié a fiú? forrás: http://velunkazisten.hu/small_story/Kie_a_fiu

Megbeszélési szempontok:

- Miről szól a történet?
- Mi lehetett az oka a történetben lévő vagyonos ember tettének?
- Miben hasonlít Isten viselkedése a történetbeli vagyonos emberére? (Itt lehet az „Egyedül Krisztus” alapelvre kitérni)

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: „Egyedül hit által”, „Egyedül a Szentírás” és „Egyedül Istené a dicsőség” elvek

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a Szentírásból ismerhetjük meg igazán Istent és magunkat, illetve hit által fogadhatjuk ezt el igaznak, és a tetteink alapján megmutathatjuk, hogy Isten dicsőségére élünk.

Affektív: Annak az attitűdnek a felébresztése/megerősítése, hogy a keresztyén élet szerves része lehet a mindennapjainknak.

Pragmatikus: A hittanoktató segítségével a diákok tudjanak olyan élethelyzeteket vagy egy-egy adott szituációban megoldásokat megfogalmazni, melyek azt mutatják, hogy ők a Szentírás alapján, hit által élik az életüket.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Gondolattérkép: Készítsen a csoport gondolattérképet a következő kifejezésekhez: hit, Szentírás, keresztyén élet Jézus és a bűn: kreatív feldolgozás Szükséges eszközök: ✓ 3 üveg pohár (vagy átlátszó műanyag) ✓ betadine ✓ hypo: Vigyázz a hypoval! ✓ víz ✓ alkoholos filc Előkészület: ✓ Írd a poharakra egyenként a következő szavakat: • bűn • én • Jézus ✓ Tölts a folyadékokból az alábbiak szerint: • bűn: betadine • én: víz • Jézus: hypo https://www.youtube.com/watch?v=NI4j3G5ISX8	Házi feladat ellenőrzése, abban az esetben, ha feladtuk a vitára való előkészületet. Ha a csoport nem szívesen vesz részt vitában, akkor meg is lehet beszélni a kérdést. A hit- és cselekedetek témája az „egyedül hit által” elvet készíti elő. A keresztyén élet céljára vonatkozó kérdés pedig a Soli Deo Gloria elvet. A gondolattérkép mindhárom elv mélyebb megbeszélésére lehetőséget ad. Kreatív szemléletésre is lehetőség van, ha a Jézus és a bűn feldolgozást megnézzük – vagy az órán a diákokkal közösen elvégezzük. (Nézhető és letölthető a honlapról.) Ezután visszautalhatunk Jézus tetteire és beszélgetési lehetőség adódik összegezni azt, amit a korábbi órán átvettünk. Beszélgetési lehetőség: Mire van szükség ahhoz, hogy Jézus eltörölje a bűneinket? Mit kell ehhez tenni a diákok szerint az embernek?
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlat: • A reformátori alapelvek fogalma – visszautalás. • Egyedül hit által van üdvösségünk. ○ A kegyelmet Isten ingyen adja.	A tanári magyarázathoz felhasználható a TK 15. oldalán található lila keretes szöveg.

	○ Az elfogadáshoz az ember hite, tudatos döntése szükséges. ○ A megtérés a hit szerves része. ○ A hit bibliai alapja: Zsid 11,1. ● Egyedül a Szentírásból ismerhető meg az üdvösség útja. ○ A Biblia Isten szava, kijelentése. ○ A hit kérdéseiben csak ez a hiteles forrás. ○ Igemagyarázat: 2Tim 3,16 ○ Miért volt fontos a reformációban és ma ez az alapelv? (Sok eltérő tanítás) ● A keresztyén élet hangsúlya: egyedül Istené a dicsőség. ○ A négy alapelv összefoglalása. ○ A keresztyén életben minden tettünk végső célja Isten dicsősége legyen. (1Kor 10,31) Mit mond az alábbi témákról...? Ha a csoport és a hittanoktató nyitott rá, összehasonlíthatóak különböző szövegrészek egy-egy témához, melyek fontosak és aktuálisak ma a világban. Javasolt ötletek: Biblia, Korán, stb. Témajavaslatok: Megváltás, lélek, hit, angyalok, hívő élet	Kapcsolódó feladat lehet: MFGY 4. lecke 3-4. feladat Ez a feladat – bár sok időt és nyitottságot igényel, de alkalmas lehet arra, hogy a tanulók felismerjék, miért fontos, hogy keresztyén emberként a Szentírást tekintsük alapnak – és mennyi különböző tanítással találkozhatunk a mindennapokban.
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 116,5 Felhasználhatóak még a TK 15. oldalán található, tényanyag részben (lila keret) bibliai igék is: Ef 2,8; 2Tim 3,16; 1Kor 10,31	
Ének javaslat	Tehozzád jövünk... TK énekgyűjtemény 1. ének RÉ 512. Szólj, szólj hozzám Uram Soli Deo Gloria letölthető: http://csecsy.hu/konyvek/enekskonyv/soli_deo_gloria	
Házi feladat	Gyülekezetre vonatkozó kérdőív összeállítása és kitöltése, vagy egy vasárnapi alkalomra vonatkozó istentiszteleti napló írása.	

TOVÁBBI ÖTLETEK

A téma feldolgozásához jól használhatóak még a következő történetek (letölthetőek, ill. néhány oldallal később itt is olvashatóak, ill. a MFGY 4. lecke 4. feladatában a diákok számára is olvasható közülük néhány.) Ezekkel érthetőbbé tehetőek az elvont alapelvek.

Az első bázis. Forrás:

http://velunkazisten.hu/content/small_story/Ki%C3%A1ll%C3%ADt%C3%A1s_nyer%C3%A9skor

Megbeszélési szempontok:

- Miről szól a történet?
- Mire lett volna szükség a győzelemhez?
- Az Istenben bízó ember életében mi lehet az első bázis?

Hazai levél. Forrás: http://velunkazisten.hu/small_story/Hazai_level

Kérdések a megbeszéléshez:

- Miről szól a történet?
- Mit gondolsz, milyen érzések voltak a Bibliát olvasó férfiban?
- A szerző szerint miben hasonlít a Biblia és a levél?

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A keresztyén hit reformátori alapelveinek összefoglalása.

Kognitív: A reformátori alapelv fogalmának tisztázása.

Affektív: A keresztyén hit tudatos megélése iránti attitűd felébresztése.

Pragmatikus: A hittanoktató teremtsen olyan lehetőségeket az órán, hogy a diákok meg tudják fogalmazni az általuk felismert keresztyén alapigazságokat.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	A keresztyén hit alapigazságai A diákokat ötletbörze keretén belül arra kérjük, hogy gyűjtsenek össze olyan állításokat, amelyeket a keresztyén hit alapigazságának tartanak. Minden állítás kerüljön fel a táblára, vagy egy lapra olyan módon, hogy legyen mellette írásra hely. (Pl. alapigazság: Isten szereti az ember. Isten igazságos, stb.) Kérjük őket arra, hogy minden állítást minél rövidebben és lényegre törőbben próbáljanak megfogalmazni. Ha minden állítás fölkerült a táblára, akkor kérjük meg őket, hogy gondolják végig, ők melyiket tartják a négy legfontosabbnak ezek közül. Ezeknek 1-4-ig adhatnak pontokat, úgy, hogy a számukra fontosabb kapja a magasabb pontszámot. A pontszámokat írjuk fel az állítás mellé a táblára, majd összegezzük a kapott eredményt. (Ha nagy létszámú csoportunk van, akkor az ötletbörze után párokra vagy 3-6 fős kiscsoportokra is oszthatjuk a közösséget és kérhetjük őket arra, hogy egy közös pontszámot adjanak az általuk négy legfontosabbnak tartott alapigazságnak.) A felírt pontok összegzése után emeljük ki a legmagasabb pontszámot kapott négy alapigazságot. Házi feladat közös áttekintése (ha adott a katechéta házit.)	A reformátori alapelvek felidézése előtt a tanulók saját véleményén van a hangsúly. A hittanoktató lehetőleg itt ne akarja már a négy sola-t kihozni a diákokból, de ha szóba kerül, természetesen ezeket is írják föl a táblára. A pontszámok adásakor arra is kérjük meg a fiatalokat, hogy indokolják meg az adott pontot – miért azt az alapigazságot tartják a legfontosabbnak. Az elhangzottakra akár a tanári magyarázat során kitérhetünk.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat – A reformátori alapelvek fogalma és az első két alapelv • A reformáció során az egyház élete és gondolkodásmódja megújult. • Nagy reformátorok (Luther és Kálvin) és a reformáció szemléletmódja. • Reformátori alapelv fogalma. • A 4 alapelv nevének ismertetése. Beszélgetés/vita: Miért fontos tisztában lennünk azzal, hogy milyen alapelvei vannak a hitünknek? (Azaz miért fontos az, hogy tudjuk, miben hiszünk?)	Javasolt az előző évfolyamok kapcsolódó leckéinek felidézése: 5. évf. 21. lecke: Egyedül hit által 6. évf. Reformáció ünnepe 7. évf. Szüntelen reformáció Felhasználható a tanári magyarázathoz a TK 15. oldal lila keretes részéből a reformátori alapelvek rész.

	Igaz vagy hamis? MFEI, MFGY 4. lecke 1-2. feladatának a közös, egyéni vagy kiscsoportos elkészítése – melyet az ellenőrzés során a csoport közösen értelmez.	Ez akár szövegelemzéssel is feldolgozható.
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 116,5	
Ének javaslat	Új szívét adj... Tk. énekgyűjtemény 19. ének http://honlap.parokia.hu/data/kollegium/hang/2009/12/01/064_Uj_szivet_adj.mp3	
Házi feladat	Beszélgetés előkészítése: Mit használhat nekünk az, hogy Krisztus az egyedüli Megváltó?	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Egyedül Krisztus által van üdvösségünk

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy egyedül Krisztus által van üdvösségünk.

Affektív: A megváltó Krisztus iránti pozitív attitűd megerősítése.

Pragmatikus: Próbálják meg megfogalmazni, hogy mit jelent számukra a Krisztusban, mint Megváltóban való hit.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Előzetes ismeretek feltérképezése játékos formában Közös csoportmunkában vagy kiscsoportokban írják össze a diákok, hogy mit jelentenek számukra a következő kifejezések: • megváltás • Megváltó • Üdvösség Előtte (mintegy szókirakóként) odaadjuk ezeknek a szavaknak a betűit a csoportoknak, és nekik kell belőle összeállítani az adott kifejezést. Majd a megtalált szóhoz fogalmazzák meg, hogy szerintük – a korábbi ismereteik alapján, mit jelent.	Előzetes ismeretek feltérképezése, fogalmi tisztázások. Hagyjuk, hogy a diákok a saját gondolataikat összefoglalják, és ezután tisztázzuk az esetleges félreértéseket.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Beszélgetés vagy vita Mit használ nekünk az, ha egyedül Krisztus a Megváltónk? Ha a csoport összetétele engedi, akkor akár egy vitahelyzetet is előidézhetünk, amelyben nemcsak összegyűjtjük, hogy mi lehet a haszna annak, hogy Krisztus a mi megváltónk, hanem a diákok azon is elgondolkodhatnak (érvelhetnek), hogy mi lenne annak a következménye, ha pl. önmegváltásról beszélnének. Tanári magyarázat – Egyedül Krisztus • Reformátori alapelv fogalmának felidézése • A 4 alapelv nevének ismertetése. • Alapelv: Egyedül Krisztus ○ Hogyan lehet az embernek üdvössége? ○ Az emberi erőfeszítés és tett kevés ○ Önmegváltásra nincs lehetőség ○ Jézus Krisztus valóságos Isten és ember, Ő a Közbenjáró, az egyedüli Megváltó • 1Tim 2,5-6 magyarázat vagy szövegelemzés közösen.	A vitahelyzet főleg jó képességű és konstruktív csoportoknál működik. Ha nem ilyen a csoportunk, akkor csak gyűjtjük össze TK, 15. o. lila keretes rész vonatkozó szakasza felhasználható a tanári magyarázatnál.

	Vita: Önmegváltás vagy Krisztus által van üdvösségünk? Milyen helyzetben kerülhetnek elő ez a kérdés? Mi az előnye az egyiknek és a másiknak? Igaz vagy hamis? MFEI 4. lecke 1-2, 3. a), b) feladatának a közös, egyéni vagy kiscsoportos elkészítése – melyet az ellenőrzés során a csoport közösen értelmez.	Házi feladat ellenőrzése. Ha a csoport a vitára nem nyitott, lehet beszélgetés is. A feldolgozás során az MFEI 4. lecke 1-2. feladata, valamint a 3. feladat a), b) része kapcsolható ide.
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás vagy a Zsolt 116,5 minden órán, vagy a vonatkozó részben található (TK 14.o.) bibliai ige: 1Tim 2,5-6	
Ének javaslat	RÉ 303. Jöjj népek Megváltója., TK. énekgyűjt. 5. ének RÉ 469. Jézus nyájas és szelíd, TK énekgyűjt. 6. ének Ne félj, mert megváltottalak... https://hu.pinterest.com/pin/376050637615478781/	
Házi feladat	--	

Kreatív szemléltetési lehetőség: Jézus és a bűn

Szükséges eszközök:

- ✓ 3 üvegpohár (vagy átlátszó műanyag)
- ✓ betadine
- ✓ hypo: **Vigyázz a hypoval!**
- ✓ víz
- ✓ alkoholos filc

Előkészület:

- ✓ Írd a poharakra egyenként a következő szavakat:
  - bűn
  - én
  - Jézus
- ✓ Tölts a folyadékokból az alábbiak szerint:
  - bűn: betadine
  - én: víz
  - Jézus: hypo

Lépések:

1. Bűn → én	Isten megteremtette az embert. Az ember bűnbe esett, a bűn az egész életét megrontotta. Nem képes nem vétkezni.
2. Bűn → Jézus	Jézus büntelen. Kísértésben ellenállt.
3. Én → Jézus	Jézus a bűnbeesett embert meg tudja tisztítani.

4. Jézus → bűn

Jézus erősebb, mint a bűn. Feltámadásával legyőzte a halált.

A honlapról letölthető és megnézhető: www.refpedi.hu

Szövegelemzés

A téma feldolgozásához jól használható „A kalitka c. történet, mely a következő oldalon található.

Forrás: <http://velunkazisten.hu/blog/sa/Kalitka>

Megbeszélési szempontok:

- Miről szól a történet?
- Mi a hasonlóság a két történetrész között?
- Mit mond a történet a Jézus általi szabadításról?

A kalitka

George Thomas lelkipásztor húsvét reggelén, amikor a zsúfolt templomban felment a szószékre, egy régi, rozsdás, rozoga madárkalitkát vitt magával, és letette a szószék párkányára. Persze mindenki meglepődve nézte és kíváncsian várta, mi fog itt történni. A prédikáció így kezdődött:

„Amikor tegnap végigmentem az utcán, szembe jött velem egy gyermek, és a kezében lóbálta ezt a madárkalitkát. A kalitka alján három kis veréb lapult, reszketve a hidegtől és a félelemtől. Megállítottam a fiút és megkérdeztem:

– Na, mit viszel magaddal?

– Csak ezt a három szerencsétlen madarat – felelte.

– Aztán mit kezdesz velük? – kérdezősködtem.

– Hazaviszem őket, és szórakozom velük – felelte. – Kihúzó a tollaikat, hadd verdessenek kétségbeesetten, vagyis halálra rémítem őket. Élvezni fogom.

– De előbb-utóbb beleunsz majd. Utána mit csinálsz velük?

– Ó, van otthon két macskánk – mondta a fiú –, azok szeretik a madárhúst. Megetetem őket velük.

Hallgattam egy kicsit, aztán ismét megszólaltam:

– Fiam, mennyit kérsz a madarakért?– Nem kellene magának ezek a vacak, szürke, mezei madarak. Még énekelni sem tudnak. Még csak nem is szépek.

– Mennyit akarsz értük? – kérdeztem ismét.

A fiú végignézett rajtam, mintha megbolondultam volna, aztán megmondta az árat: tíz dollár. Kivettem a zsebemből a tíz dollárt, és odaadtam a gyereknek. A fiú letette a kalitkát a földre, és egy pillanat alatt eltűnt.

Én aztán felemeltem a madárkalitkát, elvittem a közeli parkba, ott letettem, kinyitottam az ajtaját, és szabadon engedtem a madarakat.”

Miután Thomas prédikátor elmondta a kalitka történetét, mindjárt egy másik történetbe kezdett:

„Egy nap Jézus és a Sátán között párbeszéd folyt. A Sátán büszkén dicsekedett:

– Az egész emberiséget a kezem közé kaparintottam. Csapdát állítottam nekik olyan csalétekkel, amelynek nem tudnak ellenállni. Mind az enyéme!

– Mi a terved velük? – kérdezte Jézus.

– Szórakozni fogok velük. Megtanítom őket arra, hogy gyűlöljék és kínozzák egymást; hogy részegeskedjenek és kábítószeressenek; hogy fegyvereket és bombákat találjanak fel, és öljék meg egymást. Nagyon fogom élvezni – mondta a Sátán.

– Mit csinálsz majd velük akkor, ha elegendő lesz a játékból!

– Megölöm őket! – felelte a Sátán.

– Mennyit kérsz ezekért a tönkretett emberekért? – érdeklődött tovább Jézus.

– Nem kellenek neked ezek az emberek! Nem jók semmire! Megveszed őket, ők pedig csak gyűlölni fognak. Leköpnek, megkínoznak és megölnék. Nem kellenek ők neked!

– Mennyit kérsz értük? – kérdezte újból Jézus.

A Sátán végignézett Jézuson, és megvető gúnnyal mondta:

– A véredet, az összes könnyedet és az egész életedet kérem értük!

Jézus így szólt:

– Megegyeztünk!

Azután kifizette az árat...”

Ezzel George Thomas fogta a madárkalitkát, és a döbbsent csendben lement a szószékről.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 3. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Egyedül kegyelemből

Kognitív: Arra való rámutatás, hogy Isten nem az ember tettéért, hanem Krisztus cselekedetét szem előtt tartva, kegyelemből adja az üdvösség lehetőségét.

Affektív: A kegyelmes Isten iránti pozitív attitűd kialakítása vagy megerősítése.

Pragmatikus: Arra bátorítás, hogy a tanulók meg tudják fogalmazni maguk számára mit jelent Isten kegyelmessége.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Feladat: Gyűjtsük össze olyan dolgokat, amely a diákok szerint „jár” az embernek”! Ezután beszéljünk/vitázzunk arról, hogy vajon kiérdemelhető-e Isten kegyelme? Mit kell tenni azért, hogy az Isten elfogadjon és megváltson? „Jár”- e ez neki?	Lehet beszélgetés is, ha a csoport nem nyitott a vitára.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Szövegelemzés: Hajó a kirakatban vagy a Kié a Fiú? c. történetek alapján Tanári magyarázat javasolt vázlata: • Alapelv: Egyedül kegyelemből ○ Az ember önerejéből „fizetéképtelen” lenne Isten felé ○ Az üdvösségnek nincs emberi feltétele ○ Isten kegyelméből van üdvösségünk, szeretete miatt adja nekünk, ingyen ○ Ef 2,8 magyarázata Igaz vagy hamis? Mit jelent az, hogy egyedül kegyelemből? MFEI 4. lecke 3. feladat b rész	Megbeszélési szempontok és a történetek alább olvashatóak. TK, 15. o. lila keretes rész vonatkozó szakasza felhasználható a tanári magyarázatnál. A téma összekapcsolható a szőlőmunkások példázatával, ill. visszautalhatunk rá. Ebben az esetben javasolt annak a leckének a javasolt óravázlatát is megnézni, és akár a kettőt összeötvözni vagy választani közülük. Kognitív összefoglalás MFEI 4. lecke 3. feladat b rész
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás vagy a Zsolt 116,5 minden órán, vagy a vonatkozó részben található igevers: Ef 2,8	
Ének javaslat	RÉ 460. Amint vagyok... TK énekgyűjtemény 8. ének RÉ 261. Kegyelmes Isten, kinek kezében	
Házi feladat	Önként jelentkező diákok vagy csoportok készüljenek fel a következő órára egy vitára,	

	melynek témája: Melyik a fontosabb: a hit vagy a cselekedetek? A felkészülés során gyűjtsenek érveket és akár példákat is.	

A téma feldolgozásához jól használhatóak az alábbi történetek.

Hajó a kirakatban. Forrás: http://velunkazisten.hu/content/book/Haj%C3%B3_a_kirakatban
Szemponatok a feldolgozáshoz:

- Miről szól a történet?
- Mit tett a gyermek a hajóért?
- Mi lehetett az oka a gyermek tettének?
- Keressetek a hitben párhuzamokat a történettel!

Hajó a kirakatban

Egy kisfiú sok-sok órát töltött azzal, hogy egy kis vitorlás hajót épített, a legapróbb részletekig kidolgozva azt. Majd elvitte egy közeli folyóhoz, hogy kipróbálja. Ahogy azonban rátette a vízre, nagyon gyorsan elsodródott. S bár szaladt utána a parton, nem tudott lépést tartani vele. Az erős szél és a sodrás elvitte a hajót. A kisfiúnak majd megszakadt a szíve, hiszen tudta, milyen kemény munka egy másik vitorlás hajót építeni. A folyó lentebbi szakaszán egy ember megtalálta a kis hajót, bevitte a városba, és eladta egy bolttulajdonosnak. Aznap délután, amikor a fiú a városban sétált, észrevette a hajót az üzlet kirakatában. Belépett a boltba, és elmondta a tulajdonosnak, hogy az a hajó az övé. Ott voltak rajta az ő kis jelzései, ám a boltost nem tudta meggyőzni, hogy övé a hajó. A férfi azt mondta a fiúnak, hogy a hajót csakis úgy szerezheti meg, ha megvásárolja. A kisfiú annyira vissza akarta szerezni, hogy erre is hajlandó volt. Ahogy a boltos kezéből átvette a hajót, ránézett, és azt mondta: „Hajócska, te kétszeresen is az enyém vagy. Én készítettelek téged, és meg is vásároltalak.”

Kié a fiú? Forrás: http://velunkazisten.hu/small_story/Kie_a_fiu

Megbeszélési szempontok:

- Miről szól a történet?
- Mi lehetett az oka a történetben lévő vagyonos ember tettének?
- Miben hasonlíthat történetbeli vagyonos ember viselkedése Isten tetteire? (Itt lehet az „Egyedül Krisztus” alapelvre kitérni)
- Milyen érzést vált ez ki belőlünk?

Kié a fiú?

Egy vagyonos ember és a fia minden különleges művészi alkotást össze akartak gyűjteni. Minden megtalálható volt a gyűjteményükben Picassótól-Rafaelig. Gyakran leültek együtt és csodálták a nagyszerű munkákat.

Később kitört egy nagy háború, és a fiú elment, harcolni. Bátran életét adta, mikor megmentett egy másik katonát. Amikor az apa megtudta, mélyen gyászolta egyetlen fiát. Hónapokkal később, épp Karácsony előtt kopogtattak az ajtón. Egy fiatalember állt az ajtóban, hatalmas csomaggal a kezeiben. Így szólt: "Uram Ön nem ismer engem. Én vagyok az a katona, aki a fiának köszönheti az életét. Aznap sok embert mentett meg. Éppen engem vitt biztonságba, mikor egy golyó szíven találta, és ő azonnal meghalt. Gyakran beszélt nekem Önről és a művészet iránti szeretetéről. - A fiatalember felemelte a csomagját. - Tudom, hogy ez nem nagy valami. Nem vagyok nagy művész, de azt hiszem, a fia szeretné, ha ezt megtartaná."

Az apa kinyitotta a csomagot. A fiáról készült portré volt, amit a fiatalember festett. Csodálta, hogy a katona mennyire meg tudta ragadni a fia személyiségét. Az apa szemei megteltek könnyel. Megköszönte neki a képet, és felajánlotta, hogy kifizeti.

- "Óh, nem uram, soha nem tudom visszafizetni, amit a fia értem tett. Ez ajándék."

Az apa jól látható helyre akasztotta a portét, így ha látogatók jöttek, a fiáról készült kép volt az első, amit megmutatott nekik a kollekciónak. Néhány hónappal később az ember meghalt.

Sor került a képek elárverezésére. Sok befolyásos ember összegyűlt, és izgatottan várták, hogy megvehessék az értékes képeket a saját gyűjteményükbe. A fiúról készült kép az emelvényen volt. Az árverésvezető kopogtatott a kalapáccsal. "Az árverést ezzel a képpel kezdjük."

"Ki akarja megvenni ezt a képet?- kiáltott valaki hátulról. - Látni akarjuk a híres képeket. Hagyja ezt!" Az árverésvezető azonban hajthatatlan maradt.

"Mennyi a kikiáltási ára ennek a képnek? Ki kezdi el az ajánlást? 100\$-ért, 200\$-ért?" Egy másik hang mérgesen kiáltotta. "Nem azért jöttünk, hogy ezt a képet nézzük! Mi Van Goghot, Rembrandtot akarunk! Gyerünk már az igazi képekkel!" De az árverésvezető tovább folytatta. "A fiú, a fiú. Kinek kell a fiú?"

Végül egy ember szólalt meg a terem hátuljából. Ő volt hosszú ideig az embernek és fiának kérésze. "Elviszem 10\$-ért." Szegény ember lévén, az volt minden, amit fel tudott ajánlani. "Ki ajánl érte 20\$-t?" - "Adja neki oda 10\$-ért! Nézzük a mestereket!" - "10\$ az ajánlat. Ki ad érte 20\$-t?"

A tömeg kezdett mérges lenni. Nem akarták ezt a képet. Sokkal értékesebb festményeket szerettek volna a gyűjteményükbe.

Az árverésvezető csapott a kalapáccsal. "Először, másodszor, eladva 10\$-ért."

Egy ember a második sorból közbekiáltott. "Gyerünk már a többi képpel!"

Az árverésvezető letette a kalapácsot. "Az aukciónak vége."

"Mi lesz a festményekkel?"

"Sajnálom. Mikor felhívtak, hogy levezessem ezt az aukciót, elárultak nekem egy titkot, mely a végakarásban feltétel volt. Egészen eddig nem mondhattam el. Csak a fiú portréja volt eladó. Aki azt megveszi, az örökölheti az egész vagyont, beleértve a festményeket is. Az, aki elviszi a fiút, megkap mindent."

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 4. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Egyedül hit által

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a hit a keresztyén élet kiindulópontja.

Affektív: Az Isten iránti bizalom, mint a hit elsődleges attitűdjének megerősítése.

Pragmatikus: A hittanoktató segítségével annak a kifejezése (szóban, írásban vagy kreatív módon), hogy mit jelent az „egyedül hit által” alapelv.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Vita: Melyik a fontosabb: a hit vagy a cselekedetek? A felkészülés során gyűjtsenek érveket és akár példákat is. Vagy: Vita/megbeszélés: Mi a különbség a „hiszek”, „elhiszem”, „azt hiszem” kifejezések között? Vagy: Bizalomjáték (pl. vakvezetés, stb.) Kapcsolódó beszélgetés: • Hogyan érezted magad, amikor vezettek? • Hogyan érezted magad, amikor te vezettél? • Mire volt szükség ahhoz, hogy nyugodj maradj vezetőként/vezetettként? • Hogyan tudnád ezt az érzést az Istenben való hittel összekapcsolni?	Házi feladat ellenőrzése Ha nem túlságosan beszédes a csoportunk, akkor egy klasszikus bizalomjátékkal (pl. vakvezetés, stb.) is kezdhető az óra. Ezután ennek a megbeszélése mindenképpen történjen meg.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Szövegelemzés: Ef 2,8 és/vagy a Cirkuszi mutatványos c. történet megbeszélése Megbeszélési szempontok: • Miről szól a történet? • Mi kellett volna ahhoz, hogy Blondin szavára jelentkezzen valaki? • Nekünk mitől lehet könnyű vagy nehéz Istenben bízni? Tanári magyarázat javasolt vázlata • A reformátori alapelvek fogalma – visszautalás. • Egyedül hit által van üdvösségünk. ○ A kegyelmet Isten ingyen adja. ○ Az elfogadáshoz az ember hite, tudatos döntése szükséges. ○ A megtérés a hit szerves része. ○ A hit bibliai alapja: Zsid 11,1. Feldolgozási lehetőségek: Igaz vagy hamis? MFEI 4 lecke 3. feladat c. rész.	MFEI 4. lecke 4. c) feladat leírásában megtalálható a történet. Mindenképpen engedjük a tanulókat, hogy kifejtsék a gondolataikat, mert ahhoz tudunk a későbbiekben kapcsolódni. TK, 15. o. lila keretes rész vonatkozó szakasza felhasználható a tanári magyarázatnál. Kognitív összegzés, elmélyítés

	Plakát készítés: kreatív csoportok kérhetőek arra, hogy készítsenek fényképek, rajzok, vagy más eszközök segítségével egy falújságot vagy plakátot, ppt-t, prezit vagy animációt, amelynek a címe: Egyedül hit által.	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 116,5 Felhasználhatóak még a TK 15. oldalán található, tényanyag részben (lila keret) bibliai igék is: Ef 2,8	
Ének javaslat	Új szövetséged elfogadom... TK énekgyűjt. 19. ének RÉ 261. Kegyelmes Isten, kinek kezében	
Házi feladat	Interjúk készítése a családban és a baráti körben a következő témában: Ki, milyen alapelvek alapján éli az életét? Kit/mit kérdez meg egy döntés előtt vagy nehéz élethelyzetben?	Ha kiadjuk háziként, akkor előfordulhat, hogy a horoszkópok, angyalkártya, stb. téma is elő fog kerülni a következő órán. Erre érdemes felkészülni.

TOVÁBBI ÖTLETEK.

A Cirkuszi mutatványos történetén kívül felhasználható még a következő történet:

Az első bázis. Forrás:

http://velunkazisten.hu/content/small_story/Ki%C3%A1ll%C3%ADt%C3%A1s_nyer%C3%A9skor

Megbeszélési szempontok:

- Miről szól a történet?
- Mire lett volna szükség a győzelemhez?
- Az Istenben bízó ember életében mi lehet az első bázis?

Az első bázis

1924. volt a legjobb év a baseball történetében. A döntő, amit a Washington Senators játszott a New York Yankees-zel, egy remek mérkőzés volt. A bajnokságban döntetlenre álltak három-három nyert játzsmával, és a döntő hetediket Washingtonban játszották.

A hetedik meccs kilencedik játékrészeben az állás döntetlen volt, kettő-kettő. A New York-i csapat ütése következett. Három ütő nyert, három veszített. A Washington szurkolói elkezdtek üvölni. A Washington egy futással megnyerheti a játszmát a kilencedik játékrész második felében.

Az első két Washingtoni ütőjátékos nem érte el a bázist. A két kiesést követően egy Goslin nevű ütő lépett a gumilapra. A szurkolók elveszítették minden reményüket, mert Goslin nem volt valami jó ütő. Két elmulasztott ütés következett, és két mellédobás. Az ötödik dobásnál Goslin eltalálta, és a csattanásról lehetett tudni, hogy a labda jó messzire bal-középre tart.

A középpályás hátraszaladt. A többi mezőnyjátékos is a palánk felé szaladt, remélve, hogy a labda nem fog átesni a palánkon, lehetőséget adva az ellenfélnek a hazafutásra. A labda a palánknak ütközött, a tetejétől 15 cm-re. Visszapattant a palánkról, és az egyik játékos megkaparintotta. Közben Goslin már a második és a harmadik bázis között járt. A harmadik bázisnál álló csapattag úgy gondolta, hogy ez a csapat egyetlen esélye a nyeresre, ezért intett Goslin-nek, hogy fusson haza.

A külső mezőnyről érkező dobást a kettes bázisnál álló védőjátékos kapta el, majd továbbította a kiindulópontoz. Goslin éppen akkor ért be, amikor a kettes bázis fogójátékosa egy tökéletes dobással eltalálta. Világosan látszott, hogy Goslin volt a gyorsabb. Ennek ellenére a bírót kiáltotta: „Kiesett!”

A szurkolók elkezdtek tombolni. Durranópalackokat hajigáltak, és trágárságokat kiabáltak, míg a beérkezésről a felügyelő bírót a többi fekete ruhással tanácskozott. Aztán csendet kértek a pályán lévők. Mindenki elhallgatott. A szurkolók azt gondolták, hogy visszavonják a döntést, de a bírót kiáltotta: „A játékost nem azért állítottam ki, mert később ért be, mint a labda, hanem azért, mert nem érintette meg az első bázist.”

Ez igaz volt. Goslin annyira igyekezett, hogy elmulasztotta megérinteni az első bázist. Kiesett.

Megjegyzés: Csak akkor használjuk ezt a történetet, ha a baseball szabályait ismerik valamennyire a diákok, különben nem fogják érteni, hogy miről van szó.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 5. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Egyedül a Szentírás

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a Szentírásból ismerhetjük meg igazán Istent és magunkat.

Affektív: Annak az attitűdnek a felébresztése/megerősítése, hogy a keresztyén élet útmutatója Isten Igéje, a Szentírás.

Pragmatikus: A hittanoktató bátorítsa arra a tanulókat, hogy minél mélyebben megismerjék a Szentírást.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Házi feladat megbeszélése: Az elkészült családi és baráti interjúkra adott válaszok alapján beszélgetés a következőkről: Ki, milyen alapelvek alapján éli az életét? Kit/mit kérdez meg egy döntés előtt vagy nehéz élethelyzetben? Tovább lépési lehetőség: Ezek alapján mit gondolnak a diákok, mennyire irányadó az életünkben Isten Igéje, a Szentírás?	Beszélgetés – vita. Készüljünk fel, hogy nehéz témák is előkerülhetnek (pl. horoszkóp, idézések, angyalok, stb.) Ez akár az óra nagy részét is elviheti. Ha a diákok nem készültek interjúval, akkor „provokálhatjuk” őket és bevehetünk mi pl. horoszkóp részleteket és beszélgethetünk arról, hogy vajon hogyan gondolkodik az az ember, aki az ott olvasottak alapján készül egy napjára.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlata • Egyedül a Szentírásból ismerhető meg az üdvösség útja. ○ A Biblia Isten szava, kijelentése. ○ A hit kérdéseiben csak ez a hiteles forrás. ○ Igemagyarázat: 2Tim 3,16 ○ Miért volt fontos a reformációban és ma ez az alapelv? (Sok eltérő tanítás) Igaz vagy hamis? MFEI 4. lecke 3. feladat d. pont közös megoldása és ellenőrzése Beszélgetés: Mi a kedvenc történetük a Szentírásból és miért? Milyen üzenetet tudnak ebből magukra nézve megfogalmazni? Ide kapcsolható akár az is, hogy milyen bibliai témájú filmeket ismernek, és akár nézzék meg, hogy ezek milyen üzenetet közvetítenek, illetve mennyire illeszkedik a feldolgozás/üzenet a Szentíráshoz?	TK, 15. o. lila keretes rész vonatkozó szakasza felhasználható a tanári magyarázatnál. Szövegelemzéshez kapcsolható az MFEI 4. lecke 4. feladatának d) részében található története (Az Ige megmelegíti a szívemet) Alternatív javaslat: Mit mond a Szentírás? Kérjük meg a diákokat, hogy egy-egy aktuális kérdésben megnézzék néhány igeverset

	Plakát készítés: kreatív csoportokkal készíthető a következő témában montázs vagy plakát: Egyedül a Szentírás.	fogalmazzák meg, hogy mit mond arról a témáról a Biblia és állítsák mellé/szembe azzal, hogy mit mondanak mások. pl.: Hogyan élünk? – Préd 11,9 Van-e az embernek választási lehetősége? 5Móz 30,19
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 116,5 Felhasználhatóak még a TK 47. oldalán található, tényanyag részben (lila keret) bibliai ige: 2Tim 3,16.	
Ének javaslat	Tehozzád jövünk... TK énekgyűjtemény 1. ének RÉ 479: Hinni taníts Uram RÉ 512. Szólj, szólj hozzám Uram	Elsődlegesen a TK énekgyűjteményben található ének javasolt, de választható más is.
Házi feladat	--	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Hazai levél. Forrás: http://velunkazisten.hu/small_story/Hazai_level

Kérdések a megbeszéléshez:

- Miről szól a történet?
- Mit gondolsz, milyen érzések voltak a Bibliát olvasó férfiban?
- A szerző szerint miben hasonlít a Biblia és a levél?

Wilhelm Busch: Hazai levél

A kisvonat zakatolva futott az éjszakában a hegyek között. Iszonyatos zsúfoltságban szorongtam anyám mellett, és azon töprengtem, hogy elmondjam-e neki, ami a szívemet nyomja. Tübingenben várt rám, ahol teológiát tanultam, s most együtt utaztunk hazafelé. Végül összeszedtem a bátorságomat.

- Anyám, bevallom neked, hogy elvesztettem örömömet a Biblia tanulmányozásában. Annyi felfoghatatlan és nehéz dolgot találok benne. Rengeteg az ellentmondás, a kibogozhatatlan állítás, ami ezt a könyvet igazán élvezhetetlenné teszi a modern ember számára. Anyám mosolyogva válaszolt.

- Ennek az az oka, hogy rosszul olvasod a Bibliát. - Kissé megbántódva felhorkantam, úgy hogy egy mellettem ülő férfi csodálkozva leeresztette az újságját.

- Miért, hát hogy olvassam? Olvasom az eredeti héber és görög szöveget, olvasok hozzá kommentárokat, hallgatom az előadásokat... Anyám megnyugtatóan karomra tette a kezét.

- Hadd mondjak egy példát neked. Emlékszel, hogy a háború alatt majdnem két évig megszakítás nélkül a fronton voltál, és egyáltalán nem kaptál szabadságot? S egy napon levelet kaptunk tőled, amit abban írtál azóta sem felejtettem el: "Leveleitekben állandóan élelmiszerjegyekről, tartalékolásról, sorban állásról irtok. Nem értem az egészet. Minden annyira megváltozott nálatok?" Aztán következett az a mondat, ami engem mélyen megindított: "Mióta és mennyire vagyok távol tőletek, hogy a hazai leveleket már meg sem értem!"

Bólintottam.

- Persze nagyon jól emlékszem rá. De mi köze ennek a Bibliához?

- Nézd – folytatta anyám -, te nem azt írtad annak idején, hogy édesanyám levelei élvezhetetlenek nekem, a modern embernek. Azt sem írtad, hogy anyám leveleiben értelmetlen és ellentmondásos dolgok vannak. Egyszerűen annyit írtál: “Mióta és mennyire vagyok távol tőletek, hogy a hazai leveleket már meg sem értem?!”

Kezdett derengeni, hogy mire gondol. Figyelmesen hallgattam tovább.

- A Biblia is levél, édes fiam. Az élő Isten levele az örökkévaló hazából – neked címezve. Ha te ezt a levelet már nem tudod megérteni, akkor ne a levélben keresd a hibát, hanem magadban. Azt kell mondanod: Milyen messze kerültem mennyei Atyámtól, hogy a levelét már nem tudom felfogni! Bele akarok igazán mélyedni, és könyörögni fogok Szentlélekért, hogy a hazai levelet ismét megérthessem.

Ettől kezdve hallgattunk, amíg a vonat be nem futott Urachba. De anyám tanácsát többé nem felejtettem el. Megmutatta nekem a Bibliához visszavezető utat.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 6. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A „Soli Deo Gloria” alapelv gyakorlati megélési lehetőségei

Kognitív: A „Soli Deo Gloria” alapelv jelentésének megismerttetése.

Affektív: Az Isten iránti hála attitűdjének a megerősítése.

Pragmatikus: Annak az összegyűjtése, hogy mi mindenért lehetünk hálásak Istennek.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Beszélgetés: Mi a célod az életben? Mit gondolsz, mi lehet a keresztyén élet célja? Ötlebörzével is összekapcsolható. Minden felmerült ötlet kerüljön fel a táblára, majd közösen beszélje meg a csoport, hogy mi az, amit mindenki el tud fogadni a keresztyén élet céljának.	Diákok előzetes gondolatainak a feltérképezése történik. Érdekes időt szánni rá, mert a megbeszélés során elhangzó gondolatokra később visszatérhetünk.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlata • A keresztyén élet hangsúlya: egyedül Istené a dicsőség. ○ A négy alapelv összefoglalása: Soli Deo Gloria ○ A keresztyén életben minden tettünk végső célja Isten dicsősége legyen. (1Kor 10,31) Szövegelemzés: Mit jelent Isten dicsőségére élni? MFEI 4. lecke 5. feladat feldolgozása Megbeszélési szempontok: • Mi a naplórészlet szerzőjének fő kérdése? • Milyen érzések ébredhettek benne a leírása alapján? • Mi az, amit te gondolsz erről a témáról? • Gyűjtsük össze, hogy mi mindenért lehetünk hálásak Istennek és miért dicsérhetjük Őt! Milyen tanácsot adnál neki, hogyan lehet Isten dicsőségére élni a családban, iskolában, gyülekezetben és a barátok között. (Akár szituációkat is kitalálhatnak a diákok).	A magyarázat során felhasználható a TK 15. o. lila keretes szöveg vonatkozó része, ill. képelemzéseként a 15. oldalon található alapelvek ábrázolása. MFEI 4. lecke 5. feladat Mivel nincs sok hely az oldal alján, ha írásban történik a válaszadás – javasolt a munkafüzet végén lévő üres oldalakra dolgozni.
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 116,5 Felhasználhatóak még a TK 15. oldalán található, tényanyag részben (lila keret) bibliai ige is: 1Kor 10,31	
Ének javaslat	Soli Deo Gloria letölthető: http://csecsy.hu/konyvek/enekeskonyv/soli_deo_gloria	
Házi feladat	--	

ÖSSZEFOGLALÁS I. – Kicsoda Isten?

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: A tematikai egység összefoglalása és felkészülés a számonkérésre

Kognitív: A tematikai egység során tanultak felidézése

Affektív: Az Istennel való kapcsolat megerősítése

Pragmatikus: A tanulók bátorítása arra, hogy a saját szavaikkal fogalmazzák meg, a tanultakat is figyelembe véve, hogy ki Isten számukra.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Isten számomra az, Aki... Kérjük meg a diákokat, hogy a TK 1-15 oldalait átlapozva fejezzék be a következő mondatot: „Isten számomra az, Aki...” Gyűjtsék össze az összes jelzőt, jellemzőt, amit az elmúlt órákon Istennel kapcsolatban felismertek. Beszélgetési lehetőség: Miben változott a gondolkodásmódjuk Istennel kapcsolatban? (Változott-e?)	A feladat elvégezhető egyéni munkában, kiscsoportban és közösen is – a csoport létszámától függően. Mindenképpen kerüljön sor a megbeszélésre ezután.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Összefoglaló feladatok MFEI, MFGY Összefoglalás I. 2-6. feladatainak közös elvégzése és megbeszélésük Összefoglalás káté kérdésekkel A már konfirmált vagy konfirmáció előtt álló diákok számára hozzá kapcsolható a Szénási Sándor: Megtaláltuk a Messiást! c. könyv néhány káté kérdés-felelete is. Ezt utolsó – vagy legelső összegző feladatként javasolt elvégezni, a következő módon: • Kérdés-felelet felolvasása. • Melyik témához kapcsolódik? • Mit tanultunk az órákon az adott témával kapcsolatban? • Mit mond a kérdés-felelet a témával kapcsolatban? • Felmerült tanulói kérdések megbeszélése	MFEI, MFGY Összefoglalás I. 2- 6. feladatai Ez a feladat akár teljes órai feldolgozásra is alkalmas. Javasolt az adott leckét a TK alapján újra átnézni közösen és ezzel együtt összefoglalni.
Aranymondás javaslat	TK 16. oldalán található aranymondások közül a tematikai egység leckéihez kapcsolódóan a diákok maguk válasszák ki, hogy melyik leckéhez, melyik bibliai igét szeretnék kapcsolni. Indokolják is a válaszukat!	Tegyük ezt is feladattá a számukra és az ismétlés, összefoglalás része legyen a leckéhez illő bibliai Ige választása.
Ének javaslat	A tanulók maguk válasszanak a tematikai egység során tanult énekek közül.	
Házi feladat	---	

II. TEMATIKAI EGYSÉG: KICSODA AZ EMBER?

5. MIT TUDUNK AZ EMBERRŐL?

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, gyakorlatokban, csoportmunkában. • Korosztályi szinten tudjon legalább 2 biblikus gondolatot felsorolni arról, hogy kicsoda az ember a Szentírás szerint.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, gyakorlatokban, csoportmunkában. • Tudja megfogalmazni, hogy a Szentírás szerint kicsoda az ember • Legyen képes megfogalmazni a saját gondolatait az emberrel kapcsolatban.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Az emberről szóló biblikus ismeretek korosztályi szintű összegzése

Kognitív: Az emberről való biblikus ismeretek korosztályi szintű összefoglalása.

Affektív: A tanulók emberképének feltérképezése, és a biblikus emberképhez való pozitív attitűd megerősítése.

Pragmatikus: Annak a segítése, hogy a tanulók meg tudják fogalmazni, hogy számukra kicsoda az ember.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Képelemzés Auguste Rodin, A gondolkodó c. szobrának elemzése a következő szempontok alapján: • Mit fejez ki a szobor? • Vajon miről gondolkozhat ez az ember? • Ha arról gondolkozna, hogy mit jelent embernek lenni, akkor milyen gondolatok fordulhatnak meg fejében? (Akár a TK 5. lecke 18. o. található idézetek közül is lehet választani.)	TK 5. lecke 18. o. – Lehetőség van csak a szobor, ill. a hozzá kapcsolt idézetek közös elemzésére a Gondold végig! Beszéljétek meg! rész alapján. Vagy: MFEI, MFGY 5. lecke 1-2. feladat közös elvégzése.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Szövegelemzés 1Móz 1,26-31. és 1Móz 2,18-25 alapján. Elemzési szempontok: • Mit mond a két teremtéstörténet az ember teremtéséről? • Mi a kapcsolat Isten és az ember között? • Mi a hasonlóság és mi a különbség a két leírás között?	Akár úgy is végezhető a szövegelemzés, hogy 3-4 alkalommal olvassuk el a történet és minden olvasásnál más szempontra (kérdésre) figyelünk.

	• Mit mond a férfiról a teremtéstörténet? • Mit mond a nőről a teremtéstörténet? • Milyen kérdéseid merülnek fel az Ige olvasása kapcsán? Tanári magyarázat vázlata • A Szentírásnak van mondanivalója az emberrel kapcsolatban. • Az ember Isten teremtménye. Isten akaratából létezik. • Isten egyedinek és jónak alkotta. • Isten már a teremtéskor feladatot adott az embernek. • Férfivá és nő teremtette az embert. • A saját képére alkotta Isten az embert és szabad akaratot adott neki. • A bűneset, mint az ember Isten ellen szegülése és következményei. • Krisztus váltságmunkája. • Az ember egyszerre bűnös és megváltott.	Kapcsolódó feladat lehet: MFEI, MFGY. 5. lecke 3. feladat Felhasználható hozzá: TK 5. lecke 19. o. lila keretes része. Beszélgetési lehetőség: a diákok kérdéseiről és a TK 19. oldalán található képekről.
Aranymondás javaslat	1Móz 1,26-27	
Ének javaslat	Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak...	
Házi feladat	Ha nem került előkészítésre és elvégzésre, az MFGY, MFEI 5. lecke 2. feladata	

6. JÉZUS TÜKRÖT TART ELÉNK

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Az erkölcsi fejlődés során fontos, hogy a tanulók példákat, mintákat lássanak maguk előtt. Az erkölcsi szokások fejlődése már kisgyermekkorban elkezdődik. Ennek részei az alkudozások és a parancskövetési szokások. A jó és rossz megítélése differenciálatlan, és a felnőttek által meghatározott. Kisiskoláskorban differenciáltabbá válik az erkölcsi megítélés, de a tudat és magatartás kettősége jellemző rájuk. Serdülőkorra már van egy elgondolásuk arról, hogy milyen az erkölcsös viselkedés. Ezt erősen befolyásolják azok az ismeretek, melyeket a környezetükből vagy a médiából szereznek. Amit normálisnak és elfogadottnak látnak, gyakran azt élik meg normaként ők is. Viszonyítási pontokat keresnek, és sokszor tudattalanul, de követhető mintákat várnak. A Szentírás alapján rámutathatunk arra, hogy Isten Igéje lehet ilyen viszonyítási pont. Az Ószövetség számára ez a Tízparancsolatban, az Újszövetségben pedig a Nagy parancsolatban csúcsosodott ki. Reális személyeken keresztül, akiket a Biblia sem mutat be tökéletesnek, annak a felismerését is segíthetjük, hogy Isten Igéje olyan tükör, melyben felfedezhetjük valódi önmagunkat. Isten szeretetét és elfogadását is megtapasztaljuk, de láthatjuk azt is, hogy miben kell változnunk. A témához két külön óra tartozik: férfi kép: Péter apostol, női képek: Mária és Márta. Természetesen a csoportokhoz alkalmazkodva lehet válogatni a Szentírásból. Ha órakeret lehetőség adódik rá, javasolt még a következő személyek elemzése: Mózes, Jézus 12 tanítványa, Pál apostol, Mária (Jézus édesanyja), Debóra, Lídia, Anna, stb.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudjon legalább három példát mondani arra, hogyan tükröződhet tetteinkben és magatartásunkban a keresztyén hitünk.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudjon legalább három példát mondani arra, hogyan tükröződhet tetteinkben és magatartásunkban a keresztyén hitünk. • Tudja korosztályi szinten, néhány mondatban megfogalmazni a tanuló, hogy mit jelent az, hogy Jézus tükröt tart elénk.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLA ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten Igéje tükröt tart elénk. A Szentírás olyan, mint a tükör: viszonyítási pontként megmutatja, kik vagyunk, hogyan és miben kell vagy lehet változtatnunk

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy Jézus Isten, aki teljes valónkban ismer.

Affektív: Jézussal való pozitív, bizalomteli kapcsolat megerősítése.

Pragmatikus: Annak a segítése, hogy a tanuló merjen Jézussal kapcsolatban lenni, és beletekinteni az általa tartott tükörbe.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Kiscsoportos feladat: Tükröm, tükröm... Mit mutatna egy tökéletes tükör? Tervezze meg a csoport, hogy mit mutatna egy tükör, ami nemcsak a külső, hanem a belső tulajdonságokat is mutatja! a) Abban az esetben, ha reálisan tükrözi vissza azt, amilyenek vagyunk. b) Abban az esetben, ha csak a pozitívumokat látjuk magunkban. c) Abban az esetben, ha csak a negatívumokat látjuk magunkban. Kérjük meg a diákokat, hogy egy lapra írják le, hogy az a-c esetekben milyen tulajdonságok kerülnek elő. A feladat megbeszélése az alábbi kérdések alapján: • Ha rendszeresen használnánk a fenti tükrök közül valamelyiket, melyik lenne az és miért? • Melyik „tükör” milyen érzést vált ki belőlünk? • Van-e olyan ismerősünk, családtagunk, barátunk, aki gyakrabban beszél nekünk a pozitív/negatív tulajdonságunkról? Melyik, milyen érzést vált ki belőlünk?	A feladat elvégezhető egyénileg is. Ne erőltessük, ha a csoport – ill. az egyén nem akar a gyengeségekről beszélni. Különösen érdemes arra is figyelni, hogy sok komplexus, félelem és rossz érzés előkerülhet a feladat kapcsán a tanulóknál. Ez akár saját magukkal szemben, akár egy csoporttárs kigúnyolásaként is megjelenhet. Ha a csoport számára nehezen megvalósítható a feladat, akkor csak vessük fel a 3 tükör lehetőségét a kérdések alapján beszélgetésünk a diákokkal. Az MFGY/MFEI 6. lecke 1. feladat alapján is elvégezhetjük. Ehhez szükséges, hogy a tanulóknál legyen tükör. TK 6. lecke, 20. o. képe alapján is elvégezhető a feladat. Az ott lévő képet nézve beszélgetünk arról a diákokkal, hogy milyenek látják ők magukat ezek közül és általában a körülöttük lévő milyenek láthatják őket.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Gondolatok a kalapban Vigyünk be üres post-it lapokat és egy kalapot (kisméretű kosarat) az órára! Kérjük meg a diákokat arra, hogy gondolatban válaszoljanak a következő kérdésre:	Nehéz és érzékeny téma, melyből az is kiderülhet, hogy milyen a diákok istenképe és énképe. Figyeljünk arra, hogy ne csússzon el a viccelődés,

	„Hogyan látom Jézust és saját magamat Jézus tanításai tükrében?” Ezeket a válaszokat néhány szóban írják föl lapokra, majd összehajtva, név nélkül tegyék a kosárba/kalapba. Ha mindenki elkészült, akkor közösen húzzuk ki a leírt válaszokat és beszéljük meg az ott szereplőket. Megbeszélési szempont: • Miért gondolhatja ezt az illető? • Egyetértünk-e az ott leírtakkal? (Indoklás szükséges.) • Milyen választ tudnánk adni rá a már ismert szentírási történetek alapján? Bibliai szövegelemzés: Kérjük meg a tanulókat, hogy keressenek olyan bibliai történeteket, melyekből Jézus látásmódjáról, emberekről való gondolkodásmódjáról kaphatunk információkat! A következő módon olvassuk és gyűjtsük az információt ezzel kapcsolatban: • Bibliai történet tartalma • Hogyan gondolkodnak az emberek önmagukról a történetben? • Hogyan gondolkodnak az emberek másokról a történetben? • Hogyan gondolkodik Jézus az emberekről a történetben? Ha a diákok nem tudnak ilyen történeteket maguktól, a következők javasoltak a már korábbi években tanultak alapján: • Lk 18,9-14 – Farizeus és vámszedő, 4. évf. • Mt 9,9-13 – Máté elhívása, 5. évf. • Lk 19,1-10- Zákéus története, 3. évf. • ApCsel 9,1-30- Saul megtérése, 5. évf. • Mt 18,21-35 – Az adós szolgálja, 6. évf. • Lk 9,51-56 – Jézust nem fogadják be, 6. évf. • Lk17,11-19 – A tíz leprás, 6. évf. • Lk22,32-43 – A lator a kereszten, 6. évf. • Lk 7,1-10 – A százados szolgálja, 7. évf. • ApCsel 10,1-35 – Kornéliusz és Péter, 7. évf. • Jn 8,1-11 – A házasságtörő nő, 7. évf.	gúnyolódás irányába a feldolgozás. Kiscsoportban is feldolgozható vagy pármunkával is a feladat. Kapcsolódó MFGY, MFEI 6. lecke/2. feladat A munkafüzeti feladat alkalmazása esetén, a hely hatékony kihasználása miatt a javasoltakból csak három bibliai történet kerül elő: Farizeus és vámszedő (Lk 18,9-14) Zákéus története (Lk 19,1-10) Saul megtérése (ApCsel 9,1-30) A feldolgozásnak mindenképpen legyen megbeszélése!

	Tanári magyarázat: Mit láthatunk Jézus tükrébe nézve? • Visszautalás a korábbi órákra: Mi minden adhat visszajelzést rólunk? (Tükrözhet: média, emberek, család, stb.) • Isten Igéje teljesebb képet ad: Jézus teljes valónkban lát. • Tökéletesen ismer bennünket Jézus. Még a mások előtt titkolt dolgainkat is. Jól tudja, hogy vannak vétkeink, hibáink és bűneink. Mégis szeret és elfogad bennünket. • Utat mutat a megváltozásra, ha valami nincs rendben az életünkben – ahogyan sok történet is mutatja. • Szeretetét, kegyelmét felkínálja az ember számára és nem kényszeríti rá. • Értékesnek, egyedinek és különlegesnek tart minden embert. • Jézus valóságos emberként példát ad az Isten szerinti életre. A következőkre bátorít: • Folyamatos és élő kapcsolat Istennel • Isten és embertársak szeretete • Tetteinkben és magatartásunkban legyen jelen a hitünk. • Jézus valóságos Isten és valóságos ember, aki képes megérteni bennünket. Kapcsolódó bibliai ige: Mt 22,37-40, a nagy parancsolat	TK 6. lecke, lila keret. 20. oldal Tudod-e? 21. o. kapcsolódó feldolgozási lehetőségek: TK feladattár 21. oldal
Aranymondás	Adjunk lehetőséget arra, hogy a diákok maguk keressék meg a szerintük legjobban illeszkedő igét. Szerző által javasolt aranymondás javaslat: Mt 22,37-40	TK 29 o.
ének javaslat	Énekjavaslat: Új szövetséged elfogadom... Meghallgatható: http://honlap.parokia.hu/data/kollegium/hang/2009/12/01/065_Uj_szovetseged_elfogadom.mp3	TK énekgyűjtemény 19. ének
Házi feladat	TK feladattár 1. feladat (Ha ez az órán nem kerül elő a feldolgozásban). Keressenek olyan képzőművészeti alkotásokat a diákok, melyek Jézusról szólnak. Lehetséges ennek a következő órán való bemutatása – de akár csak írásos megfogalmazás, amit a hittanoktatóknak adnak oda a diákok.	Ha be tudjuk építeni a következő órába, akkor mindenképpen kerüljön ott elő feladatként!

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Motiváció: egyéni karikatúrák.

Ha kreatív, jól rajzoló, illetve erős önismerettel rendelkező tanulók is vannak a csoportban, akkor akár feladatként adható, hogy készítsenek saját magukról egy kifejező karikatúrát, kiemelve egy-egy jellemvonást.

2. Feldolgozás a TK feladattár 1-2. feladata alapján:

„Keress olyan festményeket, szobrokat vagy más képzőművészeti alkotásokat könyvekben vagy az Interneten, amelyek Jézusról szólnak! Röviden mutasd be őket a csoportodnak és mondd el, hogy szerinted mit fejez ki az a mű Jézusról!

Tervezz meg vagy készíts el egy képzőművészeti alkotást, írd egy verset vagy éneket a következő címmel: „A jézusi tükör”. A mű készítése előtt olvasd el a tankönyvi szöveget és építsd bele a munkádba!”

Esetleg ez a feldolgozás házi feladatként adható fel.

Az alábbi linken jól használható képzőművészeti alkotások találhatóak:

http://hu.wikipedia.org/?title=Szerkeszt%C5%91:Dencey/J%C3%A9zus_alakja_a_k%C3%A9pz%C5%91m%C5%B1v%C3%A9szetben

3. Mit mutat a tükör?

Vigyünk az órára kompakt zsebtükröket vagy kérjük meg a diákokat, hogy hozzanak magukkal. Mindenképpen fontos, hogy a normál tükör funkció mellett legyen nagyító/kicsinyítő funkciója is a tükröknek. De akár vihetünk a tükrök mellé nagyítót, távcsövet, stb. Motivációként használhatóak ezek a tárgyak, a következő instrukciók alapján:

- Nézzék meg a diákok magukat és/vagy egymást ezekben a tükrökben, ill. ezekkel a tárgyakkal!
- Milyen következtetéseket lehetne levonni, ha csak nagyítva, kicsinyítve látnánk magunkat?
- Milyen érzés, amikor egy-egy tulajdonságunkat (arcvonalunkat, kezünket) nagyítva vagy kicsinyítve, ill. ha normális módon látjuk?

A megbeszélés során a hittanoktató beszélhet arról, hogy emberileg gyakran így látjuk egymást. Egy-egy tulajdonságunkat felnagyítjuk (okos, kedves, szorgalmas, hisztis, stb.) vagy éppen kicsinyítjük. Isten pontosan azt látja, amilyen valójában vagyunk – fölösleges túlzások nélkül. Ha Rá figyelünk, akkor mi is reálisabban láthatjuk magunkat.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat.

Az itt található tükrözött szavak: szerető, ismerős, bűnös, jó, hiányzó, elfogadó, rossz, barátságos, dicsérő, megértő, megfeddő

JÓ bűnös HIÁNYZÓ ismerős szerető
 barátságos kevés dícsérő
 elfogadó ROSSZ megfeddő megértő

7. EGY FÉRFI A SZENTÍRÁS TÜKRÉBEN: PÉTER APOSTOL

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra, Kálvin Kiadó, 1986; Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 1995; Szabó Andor: „Lábam előtt mécses a te igéd...”, Budapest, 1995; Magyarázatos Biblia; L. Goppelt: Az Újszövetség teológiája, Budapest, 1992; Eduard Schweizer: Das Evangelium nach Lukas, Göttingen, 1986; Dr. Szűcs Ferenc: Teológiai etika, Budapest, 1993; Dr. Török István: Dogmatika; Dr. J. Douma: A Tízparancsolat; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté Magyarázata, Budapest, 2013)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Az erkölcsi fejlődés során fontos, hogy a tanulók példákat, mintákat lássanak maguk előtt. Maga az erkölcsi fejlődés már kisgyermekkorban elkezdődik. Ennek részei a szófogadási, vagy éppen lázadozási tapasztalatok éppen úgy, mint ahogyan a jóról és rosszról alkotott elképzeléseik. Serdülőkorra már van egy elgondolásuk arról, hogy milyen az erkölcsös viselkedés. Ezt erősen befolyásolják azok az ismeretek, melyeket a környezetükből vagy a médiából szereznek. Amit normálisnak és elfogadottnak látnak, gyakran azt élik meg normaként ők is. Viszonyítási pontokat keresnek, és sokszor tudattalanul, de követhető mintákat várnak. A Szentírás alapján rámutathatunk arra, hogy Isten Igéje lehet ilyen viszonyítási pont. Az Ószövetség számára ez a Tízparancsolatban, az Újszövetségben pedig a Nagy parancsolatban csúcsosodott ki. Reális személyeken keresztül, akiket a Biblia sem mutat be tökéletesnek, annak a felismerését is segíthetjük, hogy Isten Igéje olyan tükör, melyben felfedezhetjük valódi önmagunkat. Isten szeretetét és elfogadását is megtapasztaljuk, de láthatjuk azt is, hogy miben kell változnunk. A témához két külön óra tartozik: férfi kép: Péter apostol, női képek: Mária és Márta.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A tanuló ismerje Péter apostolt és tudjon felsorolni min. 3 fontos dolgot az életével kapcsolatban.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A tanuló ismerje Péter apostolt tudja elmondani az életének a legfőbb állomásait/eseményeit.

• Tudja a saját szavaival megfogalmazni, hogyan lehet a Szentírás viszonyítási pont az ember számára.	• Tudja a saját szavaival megfogalmazni, hogyan lehet a Szentírás viszonyítási pont az ember számára. • Tudjon példákat mondani arra, hogy mi mindent tanulhatunk a Szentírásból. • Péter példáján át, saját szavaival tudja megfogalmazni, hogy mit jelent az, hogy Isten bűneink ellenére is hív bennünket, és felkínálja bocsánatát.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A Szentírás olyan, mint a tükör: viszonyítási pontként megmutatja, kik vagyunk

Kognitív: Péter apostol személyén keresztül annak a felismertetése, hogy Isten minden korban „tükört tart” az övéi elé.

Affektív: Szemléletmód formálás a Szentírásról való gondolkodással kapcsolatban. Iránya: a Szentírás Isten Igéje – a Szentírás tükört tart elénk.

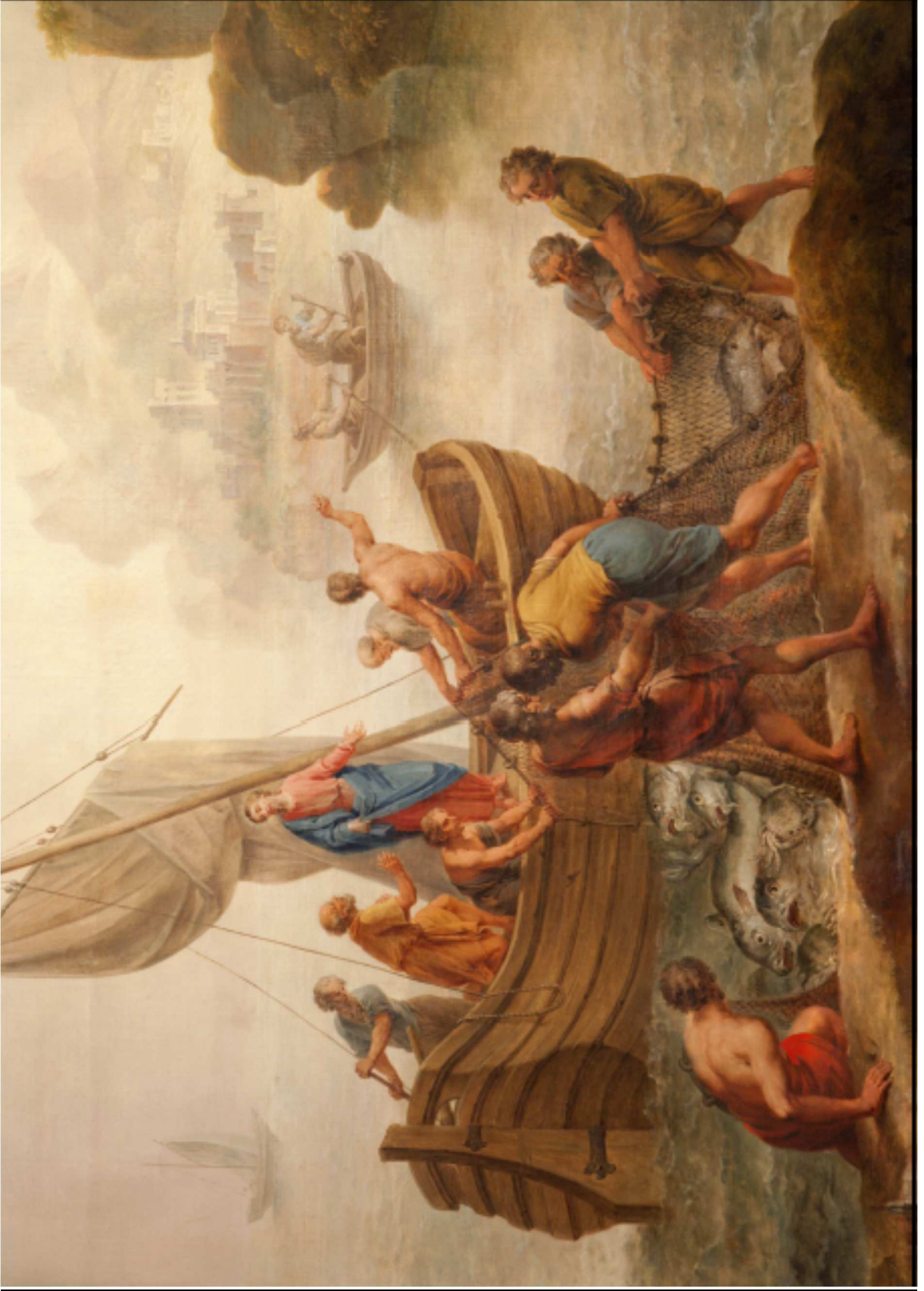
Pragmatikus: Olyan lehetőségek teremtése, melyben Péter példája alapján a diákok meg tudják fogalmazni a saját szavaikkal, hogy mit jelent az, ha Isten tükörbe nézünk.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Összezavarodott betűk A példakép szó betűit adjuk oda a diákoknak, vagy írjuk fel össze-vissza a táblára és kérjük meg, hogy rakjanak ki belőle egy értelmes kifejezést. Ha elkészültek – kérjük meg őket, hogy fogalmazzák meg, hogy mit jelent a kifejezés. Ki és miben lehet példakép a számukra. Témához való átvezetés: Az ismert bibliai szereplők közül gyűjtsenek olyan férfiakat, akik példaképek lehetnek a számukra! (Indoklás szükséges) Megbeszélési lehetőség: • Kit és miért választottak fontos bibliai férfiként? • Milyen fő jellemvonásait tartják a legfontosabbnak? Más ötlet: Péter jellemrajz készítése néhány igever, ill. a korábbi ismeretek alapján	Az óra témájára való hangolódást segítheti a feladat. Kapcsolódó feladatok: MFEI, MFGY 7. lecke/ 2. feladata

	Gyűjtsük össze a diákokkal, hogy milyenek látják Pétert és mi minden derül ki róla a következő igerészekben: Mt 16,15-16 Lk 5,8-11 Mt 16,21-23 Jn 18, 26-27 Jn 21,17 A tanulók által összegyűjtött tulajdonságokat írjuk fel a táblára vagy gyűjtsük egy lapra. Ezután közösen válasszuk ki belőle, hogy mi az, ami ránk is jellemző lehet.	A feladat kiscsoportokban vagy párokban is megoldható.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Bibliai ige feldolgozása: Lk 5,1-11 a) A hittanoktató felolvassa az Igét (vagy közösen olvassák el a Bibliából, tankönyv vagy munkafüzet feladatából.) A diákok megfigyelési szempontokat kapnak a feldolgozáshoz. • Kik a történet szereplői? • Hol van fordulópont a történetben? • Mi jellemző a történet szereplőire? • Mi lehet a történet kulcsmondata? • Hogyan lehetne egy mondatban a történet üzenetét megfogalmazni? Más lehetőség a feldolgozásra: b) A bibliai történet felolvasása előtt vigyük be Pieter Norbert van Reysschoot: A csodálatos halfogás c. festményét Kérjük meg a diákokat, hogy az Ige elolvasása előtt nézzék meg a képet és fogalmazzák meg a következőket: • Mit ábrázol a festmény, milyen jelenetet? • Milyen érzések tükröződnek a szereplőkön? • Milyen érzéseket vált ki benned a festmény? A festmény elemzés után kerül sor a bibliai ige elolvasására (hittanoktató vagy a diákok által), és utána nézze meg újra a csoport a festményt. • Van-e, amit ezután még észrevesznek rajta?	TK 7. lecke 22. o. MFEI, MFGY 7. lecke/1. feladat Lehetőleg külön-külön kapjanak a diákok/párok/csoportok megfigyelési szempontokat, hogy a saját kérdéseikre tudjanak a történet során figyelni. Mellékletben található a festmény pdf változatban, letölthető, akár nyomtatható vagy ki is vetíthető. Adatok a szerzőről: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Pieter_Norbert_van_Reysschoot A csodálatos halfogás festmény letölthető külön oldalon az alábbiakban.

	• Változott-e a gondolkodásmódjuk a képről? • Melyik szereplő lehet Péter a festményen? • Mi derül ki Péter és Jézus viselkedéséről? Átvezető gondolat: Nézzük meg, hogy a Bibliából mit tudunk meg Péterről! Tanári magyarázat vázlata • A Biblia, mint tükör. • Akik Jézussal találkoztak, azok Isten tükrébe nézhetek bele. • Péter Krisztus első tanítványa. • Jézus folyamatosan segítette Péter formálódását.	A TK 7. lecke, lila keretben lévő része használható hozzá. (23. o.)
Ének	Ének javaslat: A mélyből hozzád száll szavam...	
aranymondás javaslat	Aranymondás javaslat: 1Jn 3,20	A diákok akár a tanult bibliai ígerészből is választhatnak aranymondást.
Házi feladat	Gyűjtsenek a diákok olyan bibliai női szereplőket, akik valamilyen szempontból fontosak, kiemelkedőek a számukra. Írják össze a jellemvonásaikat is	

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. A Biblia, mint tükör: személyes vonatkozás

Akár az előző évekből bevihetőek az órára az 1-7. évfolyam tankönyvei. Párokban – kiscsoportokban adhatunk 1-1 könyvet a diákoknak, melyekből ők kiválaszthatják azt az 1-2 Igét, amely leginkább megszólítja őket. A válogatás során kérjük meg a tanulókat arra is, hogy indokolják majd a választásukat. Pl. Miért éppen azt az aranymondást emelték ki, mit mond ez a számunkra, ill. mit gondolnak, hogy mit mond róluk. MFGY, MFEI 6. lecke/ 3. feladata megoldható ezzel

2. Bibliai férfiak

A csoportot kérjük meg arra, hogy keressenek olyan férfiakat a Szentírásból, akiknek az életében fontos volt Isten Igéje. Beszéljék meg közösen, hogy miben hatott rájuk Isten! Válasszák ki a kedvencüket, majd indokolják meg a választásukat. Beszélgessenek arról is, hogy ezeknek a férfiaknak mit jelentett Isten és a hit!

3. Képolvasási szempontok a TK 22-23. oldalához

- Mit jelképez számokra a számítógépes grafika? Mi jut róla eszedbe? Mit szimbolizál a hal? A kéz? A víz?
  - Figyeld meg van Reysschoot festményét! Mit ábrázol? Hol zajlik a jelenet? Kik vannak jelen? Mi történik? Miért történik?
  - A képen látható szereplők kik lehetnek? Próbáld felismerni őket!
  - A hajóban ülők mit csinálnak? Mit jelez a testtartásuk, kézmozdulatuk?
  - A parton lévőket figyeld, mit csinálnak és hányan? Mire következtetsz? Aki nem húzza, a teli hálót mit csinál? Kik ők?

4. Szövegelemzési szempontok a TK 22. oldal szövegéhez

- Olvassátok el a csodálatos halfogás történetét! Kik a történet szereplői? Kik ők?
- Hol található a Genezáreti –tó? Hogyan és honnan került oda Jézus? Miért kérte el az egyik hajót?
- Mit csináltak a halászok? Miért? Miért voltak elkeseredve?
- Jézus miért nem sajnálkozott a halászok kudarcán?
- Mit mondott Jézus Simonnak? Mit válaszolt Simon?
- A mélyebb vízbe kivetették a hálójukat, és mi történt? Miért kértek a halászok segítséget a másik hajó embereitől?
- Mikor Simon Péter látta a csodát-mit mondott Jézusnak? Mi volt ennek az oka?
- Mit mondott Jézus – végül- Péternek?
- Mit jelent Jézus kijelentése: „Ne félj, ezen túl emberhalász leszel!”?
- Mi történt Péterrel ezek után? És később? Tudsz-e még valamit Péter életéről? Miért választanád példaképednek?
  - Isten Igéjének tükrében milyennek látod Pétert? És Péter apostolt?
  - Jézustól mit tanulhatsz meg a szövegből?

8. NŐK A SZENTÍRÁS TÜKRÉBEN: MÁRIA ÉS MÁRTA

(Lukács 10,38-42)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje és tudja elmondani Mária és Márta történetét korosztályi szinten. • Tudja a saját szavaival megfogalmazni, hogyan lehet a Szentírás viszonyítási pont az ember számára.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje és tudja elmondani Mária és Márta történetét korosztályi szinten. • Tudja a saját szavaival megfogalmazni, hogyan lehet a Szentírás viszonyítási pont az ember számára. • Tudjon példákat mondani arra, hogy mi mindent tanulhatunk a Szentírásból. • Mária és Márta példáján át, saját szavaival tudja megfogalmazni, hogy mit jelent az, hogy Isten bűneink ellenére is hív bennünket, és felkínálja bocsánatát.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLA ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A Szentírás olyan, mint a tükör: viszonyítási pontként megmutatja, kik vagyunk.

Kognitív: Mária és Márta személyén keresztül annak a felismertetése, hogy Isten minden korban „tükört tart” az övéi elé.

Affektív: Szemléletmód formálás a Szentírásról való gondolkodással kapcsolatban. Iránya: a Szentírás Isten Igéje – a Szentírás tükört tart elénk.

Pragmatikus: Olyan lehetőségek teremtése, melyben Mária és Márta példája alapján a diákok meg tudják fogalmazni a saját szavaikkal, hogy mit jelent az, ha Isten tükörbe nézünk.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Házi feladat ellenőrzése Ha az előző órán háziként adta fel a katechéta, hogy gyűjtsenek számukra fontos, kiemelkedő bibliai nőket a diákok – itt lehetőség van a házi ellenőrzésére. Megbeszélési szempontok: • Kit és miért választottak fontos bibliai női szereplőként? • Milyen fő jellemvonásait tartják a legfontosabbnak?	Az óra témájára való hangolódást segítheti a feladat. Ezt a feladatot csak összehangolódott, őszinte

	Kudarcaink Ha nem volt házi feladat, a bevezető feladatot adhatjuk a tanulóknak: • Gyűjts össze olyan területeket az életedben, amelyekben azt érzed, hogy nem felelsz meg eléggé! • Hogy érzed magad és mit csinálsz, amikor kevésnek érzed magad valamihez? • Mi tud segíteni abban, hogy jobban légy? • Mit szólnál, ha egy ilyen helyzetben azt mondaná neked valaki, hogy változtass a fontossági sorrendeden?	légkörű csoportba vigyük be. Valószínűleg sok kudarcélménye van a diákoknak. Mária és Márta történetében Márta is kudarcot élhetett meg, mert úgy érezhette, hogy nem elég jó házigazda és a testvére nem segít neki. Mások és önmagunk hibáztatása, fontossági sorrend – előkerülhetnek témaként. Ha ezt választottuk bevezető feladatként, akkor mindenképpen adjuk megfigyelési szempontként a jellemrajzok készítésénél!
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Mária és Márta jellemrajzok készítése, Lk 10,38-42 alapján A hittanoktató felolvassa az Igét (vagy közösen olvassák el a Bibliából, tankönyv vagy munkafüzet feladatából.) A diákok megfigyelési szempontokat kapnak a feldolgozáshoz. • Kik a történet szereplői? • Hol van fordulópont a történetben? • Mi jellemző a történet szereplőire? • Mi lehet a történet kulcsmondata? • Hogyan lehetne egy mondatban a történet üzenetét megfogalmazni? Az Ige felolvasása után három csoportban (vagy létszámtól függően párban) készítsenek jellemrajzokat: a) Máriáról. b) Mártáról. Fő szempont: milyen tulajdonságaik vannak és milyen láthatjuk őket a történet alapján? Ezután nézzük meg, hogy Jézus mit mond Máriáról és Mártáról a történetben és hasonlítsuk össze azzal, amit a diákok írtak róluk. Tanári magyarázat vázlata • A Biblia, mint tükör, akik Jézussal találkoztak, azok Isten tükrébe nézhetek bele. • Mária és Márta a betániai testvérek. • Jézus arra mutat rá a testvérpárnak, hogy van Isten szerinti helyes sorrend: az első az Istenre való figyelés, minden ezután történik.	TK 8. lecke 24-25.o. Lehetőleg külön-külön kapjanak a diákok/párok/csoportok megfigyelési szempontokat, hogy a saját kérdésükre tudjanak a történet során figyelni. Kapcsolódó munkafüzeti feladatok: MFEI, MFGY 8. lecke 1. feladat Feldolgozáshoz használható még: TK 25. o. Feladattár

	Feldolgozás: Mit „tükrözhetett” Jézus Mária és Márta felé? A bibliai történet alapján gondoljuk végig, hogy Jézus reakciója mit fejezhetett ki Mária és Márta számára. Folytassuk a bibliai történetet és képzeljük el, hogy Mária és Márta végiggondolja Jézus szavait és tetteit és ennek megfelelően viselkednek. Mit mondtak/tettek volna ezután? A feladat alkalmas arra, hogy a diákok átgondolják mit, és hogyan vehetnek észre az Igéből egy konkrét élethelyzetre vonatkoztatva. Illetve továbbgondolhatják, hogyan lehet a felismert üzenet alapján tovább lépni, és ha szükséges, változtatni. További feldolgozások: MFEI, MFGY 8. lecke 2-4. feladat	A TK 8. lecke, lila keretben lévő része használható hozzá. (25. o.)
Ének javaslat	Énekjavaslat: RÉ: 134:1 (Úrnak szolgálói...)	TK, énekgyűjtemény 20. ének
aranymondás javaslat	Jakab 1,22-25 (itt beszélhetünk arról a kontrasztról, hogy a tett maga éppen az Istenre való teljes odafigyelés.)	A diákok akár a tanult bibliai ígérésből is választhatnak aranymondást.
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Gyorsított vagy lassított felvétel

Kérjük meg arra a diákokat, hogy ugyanazt a jelenetet mutassák be gyorsan vagy nagyon lassan, mintha egy TV felvételt felgyorsítanának vagy lelassítanának. Ötletek: vacsora előkészítése, táska bepakolása, takarítás, stb. Akár azt is kipróbálhatjuk, hogy két diák egyszerre, egy időben mutatja be ugyanannak a lassított és a gyorsított változatát.

Kérdések a feladat megbeszéléséhez:

- Kinek mi volt könnyebb: lassan vagy gyorsan tenni valamit?
- Milyen érzés volt – akár mutatni, akár nézni, amikor valamit gyorsítva/lassítva végeztek a többiek?
Milyen érzéseket váltott ki, amikor egyszerre láttuk ugyanannak a lassított vagy gyorsított változatát!

2. Modern Mária és Márta (sms)

Képzeljük el, hogy Máriának és Mártának volt mobil telefonja. Kérjük meg a diákokat, hogy írjanak a történetek ismeretében sms üzeneteket Mária nevében, Márta nevében. Lehet írni: barátoknak, testvérnek, Jézusnak, stb.

Figyeljünk arra, hogy az sms írás „szabályait” (pl. 160-as karakter szám, tömörség, stb.) mindenki figyelembe vegye. A feladat során bátorítsuk arra a diákokat, hogy fogalmazzák meg azokat a gondolatokat is, amelyek számukra üzenetet jelentettek a történetből

Ha időnk van rá, akkor megkérhetjük a diákokat arra, hogy írjunk Mária és Márta sms-eire válaszokat.

A játék még érdekesebbé tehető, ha feladatkartyákat készítünk, és azt adjuk oda diákoknak. A többieknek ki kell találniuk, hogy az illető mit mutatott be.

Jó lehetőség a megbeszélés arra, hogy az eltérő jellemekről beszéljünk, és ráhangoljuk arra a diákokat a történetben található eltérő két személyiségre.

3. Műelemzés

Mária és Márta történetét több szerző is feldolgozta. Az interneten is elérhető néhány mű. Ezek közül akár egyet, akár többet is be lehet vinni az órára és a bibliai történet feldolgozása során felhasználhatóak. Javasolt kérdések (megfigyelési szempontok) az elemzéshez:

- a) A történet melyik jelenetét ábrázolta a művész?
- b) Mit emelt ki és mit fejez ki az általa ábrázolt jelenet?
- c) Hasonlítsuk össze a bibliai történettel a festményt/festményeket: van-e különbség köztük? Ha igen, mi az és mi lehet ennek az oka?

Javasolt alkotások:

- Jan Vermeer van Delft: Jézus Máriánál és Mártánál. 1654 körül, National Galleries of Scotland, Edinburgh

Interneten: http://www.biblia.hu/muv_jkm/jkm_31.htm

- Jézus Mária és Márta házában. http://collections.osb.hu/cgi-bin/targy?targy=403&kep=fest_28
- Velázquez: Krisztus Mária és Márta házában. <http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-10-efolyam/velazquez-sevillaban/krisztus-maria-es-marta-hazaban>
- Tomasso Dolabella: Mária és Márta (két festmény) https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chrystus_Maria_Marta_2.jpg
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chrystus_Maria_Marta.jpg
- Zimmerman: Krisztus Máriánál és Mártánál https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zimmermann_Christus_bei_Maria_und_Martha.jpg
- 14. századi festménysorozat: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Legend_of_Sts._Mary_and_Martha.jpg

A következő linken találhatóak még a témában festmények:

<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=Mary+and+Martha&title=Special:Search&go=Menj&uselang=hu&searchToken=468a19gudbgd4jrteitzcll3j>

<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?title=Special:Search&limit=20&offset=20&profile=default&search=Maria+and+Martha&searchToken=96hfh15wbhgrep9s9fdtpmpoe>

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

-

FÉRFIAK ÉS NŐK A TÖRTÉNELEM TÜKRÉBEN (OLVASMÁNYFELDOLGOZÁS)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszama: 1-3.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Bottyán János: Hitünk hősei, Kálvin Kiadó, 1995; Kiss Ferenc életműve (szerk.: Fekete Károly), Budapest, 2012; (<http://diakonia.hu/images/kissferenc/160.pdf>); Egyháztörténet 2. tankönyv és tanári kézikönyv, RPI, 1998; <http://www.hir24.hu/ido gep/2010/08/27/martin-luther-king-beszede-1963/>; http://hu.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther_King)
<http://www.diakonia.hu/kissferenc/Dr.KissF.Kon.fBeszam.Dr.FeketeK..htm>

Állami iskolában alapvetően 0 óra lehetőség van a téma feldolgozására. Egyházi iskolában 1-3 óra áll ehhez rendelkezésre, szabadon választható módon. Akár lehetőség van így arra is, hogy a 3. órában egy szabadon választott, tanulók által már ismert, vagy az iskolához kapcsolódó – valamilyen szempontból példaképpé javasolt személy életének bemutatására és feldolgozására.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK EGYHÁZI ISKOLÁBAN:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje Kiss Ferenc személyét, tudjon az életére, munkásságára vonatkozóan legalább három fontos információt elmondani.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje Kiss Ferenc személyét, tudjon az életére, munkásságára vonatkozóan legalább három fontos információt elmondani. • A tanuló mondjon példákat arra, hogy kik és miért lehetnek követendő példák keresztyén szemmel a történelemből/egyháztörténelemből. • Tudja megfogalmazni saját magára vonatkozóan, korosztályi szinten, hogy mit lehet férfiként tenni egyházunk, hitünk érdekében.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Követhető példák keresése a történelemből

Kognitív: Felismertetni azt, hogy a példának modellértéke van – de ezt nem lehet rákényszeríteni senkire.

Affektív: Saját modell megkeresésében egy döntő szempont az azonosulási folyamat.

Pragmatikus: Bátorítás és segítségadás példakép keresésére.

ÓRAVÁZLAT

Megjegyzés: A Férfiak és a Nők a történelem tükrében c. óra összekapcsolható egy miniprojektte. Ebben az esetben a fiúk választhatnak híres férfit, a lányok pedig híres nőt az alábbi óravázlat alapján.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Házi feladat ellenőrzése: egy férfi a történelemből, aki nagy hatással volt rád. Férfiak a történelemből A TK képkockái alapján beszélgetési lehetőség a következőkről: • Felismer-e a tanuló valakit az ott szereplő férfiak közül? • Mit tud azokról, akik ismerősek a számára? • Ha nem ismeri fel őket, akkor vajon mikor élhetett az illető? Vajon mi lehet a jellemző rá? Mi derül ki a kép/rajz alapján róla? • Mi lehet a közös a diasorozaton szereplő férfiak között? • Vajon abban a korban mit jelenhetett Isten szerint élni, hívó embernek lenni?	Akár kiselőadások útján is bemutathatóak az elkészült házi feladatok. Korábbi ismeretek felelevenítése, a téma bevezetése. Ha nagyon nem megy a tanuló számára a képek felismerése, akkor kinyomtatható az instrukciók a MF feladataihoz c. részből a nevekkal ellátott változat és lehet beszélni az alapján a felvetett kérdésekről. Mindenképpen jussunk el a csoporttal odáig, hogy legalább 1-2 férfi esetében végiggondolják azt, hogy az adott korban hogyan élhették meg a hitüket. (mi akadályozhatta, segíthette őket) Előfordulhat, hogy előítéletes megjegyzések is születnek. Jelezzük a diákok számára, hogy ez nem elfogadható.

Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Feldolgozás, MF és TK alapján. Feladat a diákoknak: Képzletben utazz vissza a történelemben! Ha helyet cserélhetnél valakivel a híres férfiak közül valakivel, kit választanál? Készíts róla egy rövid portrét és mutasd be a többieknek! Portrékészítés szempontjai: • Ki volt ő? Mikor és hol élt? • Mi miatt emlékszünk rá? • Milyen tulajdonságai/tettei miatt választottad éppen őt? • Ha lenne egy időgéped és meglátogathatnál, mit kérdeznél tőle vagy mit mondanál neki? • Kérd meg a padtársad vagy egy barátod arra, hogy játszatok el egy képzletbeli párbeszédet a választott személlyel! Te légy az általad választott híres férfi, aki válaszol a kérdésekre! • Mit gondolsz, mit mondana a választott személy, ha ma élne, és a világunkban járna? • Ha hívó ember volt, mit jelentett számára a hit? • Hogyan jelent ez meg a tetteiben? • Készíts jegyzetet vagy egy jellemző rajzot róla! • Te, személyesen mit tanultál az adott személytől? Tanári magyarázat: Az Istennel való kapcsolat minden korban megélhető • Minden korszaknak megvannak a maga sajátosságai. (A csoport által felhozottakból lehet példát adni rá.) • Minden korszakban voltak emberek, akik hittek Istenben. • A hitük hatással volt a mindennapi viselkedésükre, tetteikre. • Példák: Kiss Ferenc és Martin Luther King rövid, portrészzerű bemutatása. (Ide bekapcsolható olyan férfi, aki a hittanoktató szerint példakép lehet a diákoknak és helyileg ismerhető. Gyülekezeti vezető, az iskolához köthető személy, stb.) • Az Istennel való kapcsolatot régen és ma is meg lehet élni. Ez a tetteinkre, másokkal való viselkedésünkre is hatással van. Közös beszélgetés a következő témáról: mit szeretnél, hogyan emlékezzon majd rád az utókor?	Kapcsolódó MF feladatok MFEI olvasmányfeldolgozás Adjunk arra lehetőséget, hogy a diákok saját maguk válasszanak ki történelmi személyeket, akit ismernek és nagyra tartanak. Ha tanácstalanok, akkor a témához bevihetőek az 5-7. évfolyam hittankönyvei és a tanult személyekből válogatnak. Ha lehetőségünk van rá, kérjünk az iskolai könyvtárból történelemkönyveket, lexikont is az órára a kutatáshoz. A feladatot akár csoportbontásban is végezhetjük, ahol a kiscsoport kb. 10-15 percet kap az egyéni kutatómunkára, majd az elkészült eredményt közösen mutatják be. Lehetőség szerint a fiúk egy híres férfit, a nők pedig egy híres nőt válasszanak. Ha az idő engedi, közös idővonalon helyezzük el a választott személyeket. Kapcsolódó feladat: MFEI olvasmányfeldolgozás 3. feladat A portrét bemutatásához használható a TK leírása Kiss Ferencről és Martin Luther Kingről.
aranymondás javaslat	Szerző javaslata: Jer 17,7-8 (férfiak) Péld 31,10 (nők)	

Ének javaslat	Áldott a férfi, ki Istenben bízik egyedül Kotta letölthető: http://csecsy.hu/konyvek/enekeskonyv/aldott_a_ferfi_ki_isteben_bizik_egyedul	
Házi feladat		

TOVÁBBI ÓRAVÁZLAT LEHETŐSÉGEK EGYHÁZI ISKOLÁK SZÁMÁRA, AZ EGYES RÉSZTÉMÁKHOZ KAPCSOLÓDÓAN

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK EGYHÁZI ISKOLÁBAN

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Kiss Ferenc személyének és szolgálatának korosztályi szintű ismerete.	• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Kiss Ferenc személyének és szolgálatának korosztályi szintű ismerete. • Martin Luther King személyének és szolgálatának korosztályi szintű ismerete. • A tanuló mondjon példákat arra, hogy kik és miért lehetnek követendő példák keresztyén szemmel a történelemből/egyház-történelemből. • Tudja megfogalmazni saját magára vonatkozóan, korosztályi szinten, hogy mit lehet férfiként tenni egyházunk, hitünk érdekében.

Célkitűzés az órákra: 2-3. óra

A 3. órára szabadon is választhatóak olyan személyek, akikről a hittanoktató/lelkipásztor úgy gondolja, hogy a diákoknak tudniuk kell róluk. Lehetnek történelmi személyek, vagy kortársak is, attól függően, hogy kit tart fontosnak a hittanoktató. A férfiakra szóló rész során figyeljünk oda arra, hogy mindenképpen férfiakról legyen szó – míg a „Nők a történelem tükrében”. c. résznél nők kerüljenek elő. Az alábbi feladatok a feldolgozás során, szabadon használhatóak.

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Interjú/cikk készítése az adott személyről

A kutatott, vagy a hittanoktató által bevitt információk alapján kérjük meg a diákokat arra, hogy készítsenek cikket/interjút az adott személyről.

2. Szobor/emlékmű készítés

A csoport képzelje el, hogy a városukban/falujukban új szobrot/emlékművet készítenek. Ezt a szobor/emlékmű az adott személy fő jellemzőit akarja hordozni és a legfontosabb tetteire akar emlékeztetni. A csoport kapja azt a feladatot, hogy készítsenek tervet a szobor/emlékmű számára. Ehhez a következőknek kell elkészülniük:

- Mit fejezzen ki a szobor/emlékmű?
- Írott jegyzet/vázlat készítése a szoborról/emlékműről, a legfontosabb jellemvonások meghatározásával. (Hogyan nézzen ki, miből készüljön, stb.)
- Egy 3dimenziós minta készítése a szoborról/emlékműről. (A legegyszerűbb, ha gyurmából készül el.)
- A készítés során, akár a feliratban, akár az ábrázolásban, mindenképpen jelenjen meg az, hogy ő Istenben bízó, hitben élő ember volt.

3. Mit jelentett hívő embernek lenni egy történelmi korszakban?

Lehet kiscsoportos, vagy egész osztályt mozgó feladat. Válasszanak ki a csoporttagok egy történelmi korszakot és gyűjtsék össze a fő jellemzőit. Felhasználhatják a korábbi évek hittankönyveit is, ill. történelem könyveit, amikor arról az oldalról nézik a kort, hogyan lehetett akkor a hitet megélni. A következő kérdésekre mindenképpen keressenek válaszokat:

- Mi volt annak a korszaknak a fő jellemzője?
- Milyen szerepet játszott az egyház/a hit abban az időszakban? (Fontos volt-e, miben jelent meg, stb.).
- Gyűjtsenek össze ismert személyeket, akik hívő emberek voltak abból a korból. Mit tettek és hogyan kapcsolódtak be a történelembe.
- Írjanak vagy játsszanak el egy jelenetet arról a korszakról. Akár meg is tervezheti a csoport közösen az órát, a hittanoktató segítségével kereshetnek és bevihetnek a kort idéző képeket, nézhetnek művészeti alkotásokat róla, stb.

Ha a csoport a 3. feladatot választja, ez egy több órát átölelő projektmunka. Akár a következő egység (Nők a történelem tükrében) óráit is felhasználhatják arra, hogy az adott korból közösen keresnek férfiakat és nőket. A hangsúly mindenképpen azon legyen, hogy minden korban megélhető az Istennel való kapcsolat – még a nehézségei ellenére is.

4. Isten szolgálatában az egyéni erősségek alapján

Mind a férfiak/fiúk, nők/lányok témája kapcsán jó, ha szó esik arról, hogy minden embernek (nemtől függetlenül) lehet feladata Isten ügyében. Az órák során összegyűjthetjük azt, hogy melyik diáknak mi az egyéni erőssége, és ezt hogyan használhatja Isten ügyének az érdekében.

INSTRUKCIÓK FELADATOKHOZ:

TK Motivációs részében található képek a következő szereplőket ábrázolják:

1. Római hívők 2. Augustinus 3. középkori üldözött hívő 4. Luther szobor 5. Kálvin
6. gályarabok emlékműve 7. Szenczi Molnár Albert 8. régi fotó 9. régi fotó 10. olvasó férfiak 11. ortodox
11. börtönben 12. amerikai katona 13. bibliaolvasó fiú egy hajléktalannal

A Női témákhoz kapcsolódva:

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Dizseri Eszter: Zsindelyné Tüdős Klára, Kálvin Kiadó, Budapest, 1994; Zsindelyné Tüdős Klára emlékkonferencia kiadványa, 1995. július 22-23, Oláh Miklós Nyomda és Kiadó Bt. 1995;

[http://pumpkin-paradise.com/tudos-klara-ruhak-testkozelben/;](http://pumpkin-paradise.com/tudos-klara-ruhak-testkozelben/)

http://nagyiduma.blog.hu/2013/10/22/zsindelyne_tudos_klara_a_tukor#more5591799;

[http://www.mindennapi.hu/cikk/életmod/zsidomento-magyar-nore-figyeltek-a-parizsi-divathazak/2011-08-07/5823;](http://www.mindennapi.hu/cikk/életmod/zsidomento-magyar-nore-figyeltek-a-parizsi-divathazak/2011-08-07/5823)

Pásztor Jánosné: Matolcsy Miklósna a vakok misszionáriusa, Budapest, 2001; Dr. Benke György: Hittan 7. RPI, Budapest, 2000; Beliczay Angéla: Engem várnak a szigetek, Budapest, 1987; Szombathy Gyula: Életutak-mártírsorsok-szemelvények a XX. századból;

[http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC11587/12234.htm;](http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC11587/12234.htm)

[http://www.zsido.hu/nemcsak-nknek/eset-chajil\)](http://www.zsido.hu/nemcsak-nknek/eset-chajil)

<http://refujvaros.hu/ollozas-cikkek-kis-es-nagy-vilagunkbol/pilder-maria-az-ur-szolgaleanya-reszlet>

A Református Nőszövetséghez:

[http://www.parokia.hu/lap/jezus-kovetese/ujzag/cikk/mutat/4772/?i=811\)](http://www.parokia.hu/lap/jezus-kovetese/ujzag/cikk/mutat/4772/?i=811)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja röviden bemutatni Molnár Mária személyét és szolgálatát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja röviden bemutatni Molnár Mária és Zsindelyné Tüdős Klára személyét és szolgálatát. • A tanuló mondjon példákat arra, hogy kik és miért lehetnek követendő példák keresztyén szemmel a történelemből/egyháztörténelemből. • Tudja megfogalmazni saját magára vonatkozóan, korosztályi szinten, hogy mit lehet nőként tenni egyházunk, hitünk érdekében.

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Interjú/cikk készítése az adott személyről

A kutató, vagy a hittanoktató által bevitt információk alapján kérjük meg a diákokat arra, hogy készítsenek cikket/interjút az adott személyről. El is játszható az interjú, képzeletbeli párbeszéd formában.

2. Szobor/emlékmű készítés

A csoport képzelje el, hogy a városukban/falujukban új szobrot/emlékművet készítenek. Ezt a szobor/emlékmű az adott személy fő jellemzőit akarja hordozni és a legfontosabb tetteire akar emlékeztetni. A csoport kapja azt a feladatot, hogy készítsenek tervet a szobor/emlékmű számára. Ehhez a következőknek kell elkészülniük:

- Mit fejezzen ki a szobor/emlékmű?
- Írott jegyzet/vázlat készítése a szoborról/emlékműről, a legfontosabb jellemvonások meghatározásával. (Hogyan nézzen ki, miből készüljön, stb.)
- Egy 3dimenziós minta készítése a szoborról/emlékműről. (A legegyszerűbb, ha gyurmából készül el.)
- A készítés során mindenképpen jelenjen meg az, hogy ő Istenben bízó, hitben élő ember volt.

3. Mit jelentett hívő embernek lenni egy történelmi korszakban?

Lehet kiscsoportos, vagy egész osztályt mozgató feladat. Válasszanak ki a csoporttagok egy történelmi korszakot és gyűjtsék össze a fő jellemzőit. Felhasználhatják a korábbi évek hittankönyveit is, ill. történelem könyveit, amikor arról az oldalról nézik a kort, hogyan lehetett akkor a hitet megélni. A következő kérdésekre mindenképpen keressenek válaszokat:

- Mi volt annak a korszaknak a fő jellemzője?
- Milyen szerepet játszott az egyház/a hit abban az időszakban? (Fontos volt-e, miben jelent meg, stb.)
- Gyűjtsenek össze hívő embereket abból a korból. Mit tettek és hogyan kapcsolódtak be a történelembe.
- Írjanak vagy játsszanak el egy jelenetet arról a korszakról. Akár meg is tervezheti a csoport közösen az órát, vihetnek be a kort idéző ruhákat, nézhetnek művészeti alkotásokat róla, stb.

Ha a csoport a 3. feladatot választja, ez egy több órát átölelő projektmunka. Akár a következő egység (Nők a történelem tükrében) óráit is felhasználhatják arra, hogy az adott korból közösen keresnek férfiakat és nőket. A hangsúly mindenképpen azon legyen, hogy minden korban megélhető az Istennel való kapcsolat – még a nehézségei ellenére is.

4. Isten szolgálatában az egyéni erősségek alapján

Mind a férfiak/fiúk, nők/lányok témája kapcsán jó, ha szó esik arról, hogy minden embernek (nemtől függetlenül) lehet feladata Isten ügyében. Az órák során összegyűjthetjük azt, hogy melyik diáknak mi az egyéni erőssége, és ezt hogyan használhatja Isten ügyének az érdekében.

5. A tükör – Zsindelyné Tüdős Klára gondolatainak szövegelemzése a következő kérdések alapján:

- a) Mit gondol magáról a szerző?
- b) Mit gondol a tükréről?
- c) Mit javasol az ifjúságnak?
- d) Mi az, ami mára is alkalmazható és érvényes?

A tükör

„Kopott, csorba kis jószág. Régi lomok között találtam egy fiók aljában. Csinos kis kígyóbőr táská megmaradt darabja, melyet már régen el is felejtettem. Valamikor, abban az ántivilágban sokat nézegettem benne magamat. Túl magasnak találtam a homlokomat, ezért frufrut vágtam, mert akkor régen nem illett egy nőnek a világító homlok, tudálékos kékharisnyát sejtettek mögötte. Egy lányban pedig a naivság, a szende csacszkaság volt a vonzó, s hát én is vonzó akartam lenni.

Úgy mélyen, igazán sosem néztem én bele abba a kis tükörbe. Megelégedtem azzal, amit a felület mutatott. Púdert kentem az orromra, hullámos nagy hajamból szebbnél szebb frizurákat csináltam, kis fekete bársonyszalaggal medaliont kötöttem a nyakamba, s úgy gondoltam, minden rendben van. Azt, hogy a divatos, csinos külső mögött mi húzódik meg, hogy a frufrus homlok milyen nagyravágyó, hiú önzést takar, az eszembe se jutott. Mert hát az ifjúság nemigen szokott a dolgok mélyére nézni. Lefoglalja, kielégíti a látszat, s ha az tetszetős és hódító, az elég neki.

Azóta, amióta a legutóbb a kezembe vettem, tenger sok esztendő telt el, „megrakodva búval és örömmel”. Néha-néha jutott is eszembe, hogy talán nem is az voltam én, akit abban a tükörben láttam. Gondoltam rá, hogy talán a karrierért mindent áldozó, vészes kis béka volt az a nekem nagyon tetsző lány..., de elhessegettem az efféle gondolatokat. Megtartottam a tehetséges, fess, „ki, ha ő nem?” lánynak a képét vénségemig. Isten malmai azonban lassan, de biztosan örölnek, és nekem újra a kezembe került a tükör... Megvakult üvege furcsa dolgokat tárt elém, és egyre élesebben! Emberi arcok tűntek fel benne, nem egy, sok! Nők, férfiak, fiatalok, öregek, akiknél én pillarebbenés nélkül úgy léptem át, hogy észre sem vettem.

Megrémlett előttem nagyanyám filigrán, hajlott hátú, kicsike alakja, aki úgy szolgált ki engem, a húszéves fruskát, mintha az neki kötelessége lett volna. Szerettem pedig, de soha meg nem kérdeztem: nem fáradt-e, mi bántja, mitől szomorú? – Aztán anyám, akit egy fizetett ápolónő gondjára hagytam, sohasem találva időt a nagyvilági élet forgatagában, kicsit törődni velem, mesélni neki az életünkről, ami pedig nagyon érdekelte. – Aztán egy délceg, csinos úrlovás előkelő alakja, akihez a család adott feleségül, amitől én jogot formáltam magamnak, hogy elhagyjam kislányával együtt, betegem, a nagy szerelemért: a színházért! (...)

Nagy sikerélményeim voltak, de most, ha a mélyére tekintek a tükörnek, be kell vallanom, hogy csalás volt ez bizony, mégpedig a vastagjából. A rugója egy féktelen elbizakodottság és az emberek lenézése. Szeretet? Hol voltam én attól! Kit is szerettem én voltaképpen? Magamat! De úgy, ahogy a felebarátot kellett volna. Mindnyájunk zsebében lapul valahol egy ilyen tükör, amelyben meglátjuk egyszer magunkat úgy, „amint vagyunk”, megtévesztő szépítőszerek nélkül. Akit az Isten kiválasztott, annak meg kell tudnia magáról az igazat, hogy felsikoltson – a kegyelemért!” (...)

5. A TK motivációs részében található dián a következő korokból származó személyek/képmásolatok találhatóak.

1. római nők 2. középkori ikon 3-6. XI.-XVII. század
7. Árva Bethlen Kata 8. Lorántffy Zsuzsanna 9. régi fotó, XX. század eleje,
10. ápolónő, XX. század, 11-13. XX. század, 14-18. mai bibliaolvasó nők, lányok

INSTRUKCIÓK A FELADATOKHOZ

ÖSSZEFOGLALÁS II. – Kicsoda az ember?

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: A tematikai egység összefoglalása és felkészülés a számonkérésre

Kognitív: A tematikai egység során tanultak felidézése

Affektív: Bibliikus énképhez való igazodás segítése

Pragmatikus: A tanulók bátorítása arra, hogy a saját szavaikkal fogalmazzák meg, a tanultakat is figyelembe véve, hogy milyennek látják magukat és keressék a Szentírás által közvetített emberkép megélésének lehetőségeit a saját életükben.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Beszélgetés két kérdés alapján: • Miben változott a gondolkodásmódjuk az emberi léttel kapcsolatban? (Változott-e?) • A tanult történetek során milyen tanulságokat tudnak megfogalmazni saját magukra nézve? (Átnézhető a TK 18-28. o.)	A feladat elvégezhető egyéni munkában, kiscsoportban és közösen is – a csoport létszámától függően. Mindenképpen kerüljön sor a megbeszélésre ezután. (A kérdésekről külön beszéljünk velük!)
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Összefoglaló feladatok MFEI, MFGY Összefoglalás II. 2-4. feladatainak közös elvégzése és megbeszélésük Összefoglalás káté kérdésekkel A már konfirmált vagy konfirmáció előtt álló diákok számára hozzá kapcsolható a Szénási Sándor: Megtaláltuk a Messiást! c. könyv néhány káté kérdés-felelete is. Ezt utolsó – vagy legelső összegző feladatként javasolt elvégezni, a következő módon: • Kérdés-felelet felolvasása. • Melyik témához kapcsolódik? • Mit tanultunk az órákon az adott témával kapcsolatban? • Mit mond a kérdés-felelet a témával kapcsolatban? • Felmerült tanulói kérdések megbeszélése	MFEI, MFGY Összefoglalás II. 2-4. feladatai Ez a feladat akár teljes órai feldolgozásra is alkalmas. Javasolt az adott leckét a TK alapján újra átnézni közösen és ezzel együtt összefoglalni. MFEI, MFGY Összefoglalás II. 1. feladat
Aranymondás javaslat	TK 29. oldalán található aranymondások közül a tematikai egység leckéihez kapcsolódóan a diákok maguk válasszák ki, hogy melyik leckéhez, melyik bibliai igét szeretnék kapcsolni. Indokolják is a válaszukat!	Tegyük ezt is feladattá a számukra és az ismétlés, összefoglalás része legyen a leckéhez illő bibliai Ige választása.
Ének javaslat	A tanulók maguk válasszanak a tematikai egység során tanult énekek közül.	
Házi feladat	---	

III. TEMATIKAI EGYSÉG: KI VAGYOK ÉN?

9. KÉP A TÜKÖRBEN: HOGYAN LÁTOM ÖNMAGAM?

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra, Budapest, 1986; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata, Kálvin Kiadó, 2013; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000; Claus Westermann: Az Ószövetség teológiájának vázlata, Budapest, 1993)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A kiskamaszok legfontosabb kérdése: ki vagyok én? Identitásukat keresik, határaikat és lehetőségeiket. Ez életük minden területén megnyilvánul. Érzéseik ambivalensek, és időszakonként gyorsan változnak. Nehezen tudják kontrolálni magukat, ami kellemetlen helyzeteket idézhet elő a számukra.

Kiskamaszként, kamaszként gyakran vannak a diákoknak önértékelési zavarai. Főként leértékelik és lebecsülik magukat – de az is előfordul, hogy éppen ennek az ellenkezője jelenik meg a viselkedésükben. Éppen ezért a hittanoktatás során is abban kell őket segíteni, hogy reális énképhez jussanak. Kimondatlanul is gyakran van lelkiismeret furdalása, rossz érzése ennek a korcsoportnak – melynek néha nincs valódi oka. A katechézisben hozzásegíthetjük őket ahhoz, hogy Isten Igéjének a tükrébe nézve ne csak azt lássák meg, hogy az ember bűnös és megváltásra szoruló, hanem azt is, hogy Isten kegyelme által megváltott. Olyan lény, akinek van reménye, lehet jövőképe. Felmutathatjuk azt, hogy Istennel lehet és érdemes tervezni és őszintén feltenni a kérdéseket is.

Természetesen ez nem egy-két órában történik meg. A jelen téma során elsősorban arra érdemes koncentrálnunk, hogy egy őszinte, bizalom teli légkört alakítsunk ki a csoportban, melyben később őszinte beszélgetések és a diákoknak önmaguk számára megfogalmazott üzenetek születhetnek.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje az identitás szó fogalmát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Aktívan működjön közre a csoportszabályok megfogalmazásában. • Ismerje az identitás szó fogalmát. • A diák tudjon megfogalmazni legalább 2-3 olyan kérdést, ami az ő életében, önismeretében fontos. • A diák tudjon választani a tematikai egységből egy bibliai igét, mely a témához kapcsolódik – és indokolja a választását.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ÉS ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten Igéje tükör a számunkra, mely reális önismeretet adhat

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy sokféleképpen láthatjuk magunkat és láthatnak bennünket mások is.

Affektív: A tanulók önmagának és a társaik elfogadásának a segítése.

Pragmatikus: A tanulók segítése a reális önismeret fontosságának felismerésében.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Ki vagyok én? – „profil” készítése Kérjük meg a tanulókat, hogy készítsenek egy külső-belső tulajdonság listát. a) Nézzenek bele a tükörbe és írják föl, hogy milyennek látják magukat! (Külső tulajdonság) b) Írják föl, hogy milyen belső tulajdonságaik vannak és válasszák ki a jókat és a szerintük rosszakat! c) Ha lehetne, mit változtatnának ezek közül? d) Milyen tulajdonságot szeretnének, ha jellemzőek lennének rájuk?	Bátortalan vagy nem összehangolódott csoport esetében a feladatot feladhatjuk házi feladatnak, akár az előző órán vagy a következő órára. Ebben az esetben csak a hittanoktatónak adják oda a tanulók az elkészült feladatot. A feladat elvégezhető az MFEI, MFGY 9. lecke 1. feladat segítségével is.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezetés: Istennek üzenete van nemcsak az emberről általában, hanem konkrétan rólunk és nekünk is. Tanári magyarázat vázlata • Identitás fogalma. • Az önazonosság keresésének tipikus kérdései. • Serdülőkor és identitás keresés. • Önmagunk megismerése és határaink, lehetőségeink keresése természetes. • Isten Igéje segítséget ad az identitás keresésében és megélésében is. Feldolgozás, mélyítés: Ki vagyok én? Jelmondatom – vezérigém – MFGY 9. lecke 2., MFEI 9. lecke 3. feladat alapján • Kérjük meg a diákokat, hogy válasszanak maguknak egy olyan jelmondatot (akár vers idézetet, bibliai igét, vagy maguk által írt	Segédlet: TK 9. lecke, 31-32. o. „Ki vagyok én?” TK lila keretben lévő része felhasználható a tanári magyarázathoz. Akár a csoport közösen is elolvashatja és értelmezheti. Akár az előző órán, háziként is feladható a feladat elvégzése. Így az órán lehetőség van arra, hogy közös megbeszélés történjen. Az érdekesség és a diákok nagyobb motiválása kedvéért akár

	gondolatot), ami szerintük nagyon jól kifejezi őket. Az elkészült profil és a választott jelmondatok, vezérigék alapján mutassák be saját magukat a diákok. Mindenképpen adjunk arra lehetőséget, hogy megbeszélésre kerüljenek a következők: • Milyen új információt tudtunk meg a csoporttársakról? • Miért lehet nehéz vagy könnyű erősségeket és gyengeségeket felfedezni és elmondani magukkal kapcsolatban? • Mi minden befolyásol bennünket abban, ahogyan saját magunkról gondolkodunk? Beszélgetés a következő kérdések alapján: • Hogyan vannak jelen a csoportban? • Hogyan kapcsolódnak be a csoportba? Mi ott a szerepük?	azt is kérhetjük tőlük, hogy ezt úgy készítsék el, mintha egy Facebook profilt alkotnának saját maguknak. Kapcsolódó feladat: MFEI 9. lecke 2, MFGY 9. lecke 1. feladat Instrukció: A feldolgozás során mindenképpen adjunk lehetőséget arra, hogy megbeszéljük ki mit írt, milyen jelmondatot választott és miért. Kerüljön sor arra is, hogy a diákok elmondhassák, hogy milyen új információt tudtak meg egymásról. Az óra rész célja a csoportösszhang segítése, amihez segítséget ad ez a feladat. Elkészíthető hozzá a csoportjelkép közös tervezése. MFEI, MFGY 9. lecke 4., ill. 3. feladat
Aranymondás	Javasolt aranymondás, melytől eltérően választhat a csoport: 1Kor 13,12	Arra is lehetőség van, hogy ez az Ige a tanári magyarázatnál bevezetésre és magyarázatra kerül.
Házi feladat	-	

TOVÁBBI ÖTLETEK

A témához előhozhatunk újra ismerkedős játékokat, amelyek segítenek egy kicsit a diákoknak önmagukra nézni és még több információt megtudni a többiekről.

1. Ismerkedős és önismereti játék: Nem vagyok...

Játék lényege: Fordított bemutatkozás. Képek segítségével mondják el egymásnak a gyerekek, hogy mi az, ami nem jellemző rájuk.

Eszközök: színes képek (lehetnek fénymásolt vagy újságból kivágott képek)

Javaslat:

– Olyan állatok képe, amelyeket egy-egy tulajdonsággal kötünk össze (bagoly, róka, nyúl, szamár, kutya, galamb stb.)

– Olyan képek, amelyeken felismerhető a foglalkozás; erős érzelmeket kifejező képek; különböző életkorokat kifejező képek, életstílust kifejező képek.

Játék menete:

- Úgy rakjuk le a képeket egy vagy két asztalra, hogy mindenki körbe tudja sétálni.
- Ismertetjük a szabályokat.
- Mindenki választ 3 képet, ami alapján el tudja mondani, hogy ő nem olyan, mint a képen látható személy vagy állat.
- Mindenki bemutatkozik a képek segítségével.

Megbeszélés a következő szempontok alapján:

- Mi alapján választottatok képet? Könnyű volt-e a választás?
- Mit éreztél a játék közben?
- Mi az, amit tanultál a játékból? Mi az, ami most hangsúlyossá vált a számodra?

Természetesen ugyanez a játék úgy is végigvihető, hogy arra tesszük a hangsúlyt, hogy mi jellemző a diákokra.

2. Képolvasási javaslat a TK rajza alapján (30-31.o.)

- Nézd meg J.J. naplója alatti rajzokat? Mit jelképeznek? Mire utalnak? Miért?
  - Figyeld meg a montázst? Aprólékosan figyeld meg! Mit látsz? Mit olvasol le az arcokról, a testtartásról? Mi jutott eszedbe a gyümölcsről?
  - A montázon tükörképeket látnak az ott látható szereplők! Te mit látsz a tükörbe, ha belenézel? Ma milyennek látod magad, ha megvizsgálod a tükörképedet?
- Szerinted mit ábrázol, és mit jelképez a két tanuló fényképe és rajzok, a feliratok?
- Gondolkodtál-e már azon, hogy milyen vagy? Milyen tulajdonságaidat tartod értékesnek? Milyen szeretnél lenni, ha felnőtté válsz? Miért?

3. Szövegelemzési javaslat a TK 30-32. o. alapján

- Olvasd el a naplójegyzetet! Ki J.J.? Fiú vagy lány? Honnan tudod? Keresd meg a szövegben azt a részt, amely bizonyítja, hogy ki ő? Hányadikos? Honnan tudod?
- Mire használja a tükröt? Miért? Miért fontos, hogy tudja azt, pillanatnyilag hogy néz ki?
- A Biblia – Isten szava, hogyan lehet „tükör” számodra? Próbáld ki! Mit tapasztaltál?
- A Biblián keresztül – hiszen sokat tanultatok már a Szentírásról!- te hogyan és miképpen látod magad? Mit gondolsz, mire lenne szükséged, hogy megfelelj Isten elvárásának?
  - Olvasd el a „Gondolatok egy arckép margójára” című részt! Ezeket a kérdéseket te is megfogalmaztad már? Tudtál rá válaszolni? Ezen kívül még milyen kérdésekkel szoktál foglalkozni? Kitől várod rá a választ? Miért?
  - Olvasd el az „Identitás keresése” című szöveget! Mi az identitás? A te identitásod kialakult már? Vagy bizonytalan, vagy még magadban? Ki is vagy te?
  - Mit jelent az, hogy Isten igéje átvitt értelemben lehet tükör? Magyarázd meg, és mutasd be példákkal!

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

10. KI VAGYOK ÉN? (1TIM 4,12-16)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Ennek a korosztálynak gyakran vannak alkalmazkodási nehézségei. Mivel szeretnének beilleszkedni, vágynak az elfogadásra, ezért gyakran követik azokat a mintákat, melyek segítik őket abban, hogy elfogadást találjanak. Önmagukból is azokat a jellemvonásokat mutatják meg, vagy éppen akarják sajátjuknak vallani, amivel elfogadtathatják magukat. Ez akár azzal is jár, hogy különböző szintereken (család, barátok, iskola) eltérő vonásaikat domborítják. Ami természetes, mert minden szintéren más-más szerepet kell felvállalnunk, illetve más-más pozícióba kerülve, más viselkedésformákat kell alkalmaznunk. Az identitásfejlődés részeként a diákoknak azt kell megtanulniuk, hogy különböző társas pozícióhoz milyen szerepviselkedést várnak el tőlük. Mivel ez erős nyomást jelent a számukra, ezért a hittanórák során segíthetünk nekik abban, hogy ráébredjenek Isten teljes valónkat ismerő és szerető voltára (Zsolt 103,1-14), és arra is, hogy lehet Isten akarata szerint is megélni önmagukat.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Timóteusról tudjon a diák legalább két-három információt elmondani. • Korosztálytól elvárható módon tudja megfogalmazni a diák legalább 1-2 szintér esetében, hogy milyen szintereken kell önmagát megmutatni, és ott milyen érzések jelenhetnek meg benne.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Timóteus személyének korosztályszínű ismerete. • Korosztálytól elvárható módon fogalmazza meg a diák, hogy milyen szintereken kell önmagát megmutatni, és ott milyen érzések jelenhetnek meg benne. • A tanuló tudjon korosztályi szintű példákat mondani arra, hogyan lehet keresztyén módon jelen lenni az élete szinterein.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ÉS ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Tudatosan is megmutathatjuk azt, akik vagyunk.

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy tudatosan felvállalhatjuk azt, hogy kik is vagyunk valójában.

Affektív: Bátorítás az érzelmek kifejezésére.

Pragmatikus: A tanulók segítése abban, hogy átgondolják milyen viselkedéssel, szemléletmóddal vannak jelen az életük szintereiben.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás,	Játék: Mit szerettek és mit nem?	

előzetes ismeretek aktiválása	Arra kérünk egy önként jelentkezőt, hogy álljon fel sor első tagjaként és mondjon rá jellemző két gondolatot a következő mondatkezdetekkel. Szeretem... Nem szeretem... (pl szeretem a matematikát, nem szeretem azt, hogy gyakran aggódom). Majd kérjük meg a következő tanulót, hogy amihez tudnak csatlakozni, ahhoz az oldalhoz álljanak, pl. szeretem a matematikát – és mondjanak egy ellentétes rájuk jellemző dolgot. (Pl. szeretem a matematikát mondat oldalára áll a következő diák, és a „nem szeretem” oldalon ezt mondja: „nem szeretem magamban azt, hogy sokat bosszankodom”, stb.) Így megyünk végig a csoporton, és mindenkinek csatlakozni kell valahová a játék során. A játék után beszéljünk a diákokkal a következőkről: • Milyen új információt tudtál meg az osztálytársaidról/csoporttársaidról? • Hol lehetnek ezek az információk hasznosak? • Milyen érzés volt számodra a játék? • Mennyire volt nehéz vagy könnyű számodra az állítások megfogalmazása? Mi segített vagy mi hátráltatott abban?	Mivel a csoport alapvetően itt már ismeri egymást (több éve együtt vannak), ezért a játékkal a témára való hangolódás a cél. E mellett a játék segíti a csoportban lévő együttműködést, és egymás elfogadását. Itt kérjük meg őket, hogy valamilyen önismereti mondat hangozzon el. A játék helyett használható motivációként és ráhangolódásként a TK 10. lecke „Gondold végig! Beszéljétek meg!” montázsja és kérdéssora. Kapcsolódó feladat lehet: MFEI, MFGY 10. lecke 1. feladat
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezető gondolat: Mindannyian törekszünk arra, hogy valamit megmutassunk magunkról. A Szentírásnak is van üzenete ezzel kapcsolatban a számunkra. Tanári magyarázat vázlata: • Az érzelmeink, gondolataink, szándékaink, tetteink meghatároznak bennünket. • Helyszínek, helyzetek, ahol bemutatkozunk vagy megismertetjük magunkat. • Pál apostol társa: Timóteus, családi háttere és feladatai. Igeolvasás: • Pál tanácsot ad Timóteusnak a mindennapi életre vonatkozóan. (1Tim 4,12-16; 5,1-2) Megfigyelési szempontok: 1. Milyen tanácsot ad Pál Timóteusnak? 2. A tanácsok alapján következtessetek arra, hogy Timóteus hogyan fejezhette ki önmagát a gyülekezet tagjai felé? 3. Vajon milyen érzései és kérdései lehettek Timóteusnak, amelyekre így válaszolt Pál?	Javaslat: Tk 34. o. lila keretben lévő szövege: „Megmutathatjuk magunkat...” Az igeolvasást végezheti a hittanoktató, de a diákok is. A két megfigyelési szempontot érdemes külön csoportoknak vagy személyeknek adni, majd az eredményeket közösen megbeszélni. MFGY, MFEI 10. lecke/2-3. feladat alapján is elvégezhetőek. Ott nem

	4. Beszélgetsetek arról, hogy Pál intelmei érvényesek-e a mai fiatalok számára és miért igen vagy nem? Bibliai igé megbeszélése: • Hallgassuk meg a tanulók összegyűjtött válaszait az megfigyelési szempontokra. • Jegyezzük fel a táblára ezeket a válaszokat kulcsszavakban. • A megfigyelési szempontokra talált válaszok átbeszélése során a táblára felírt érzések közül jelöljük be azokat, amelyeket Timóteus is érezhetett és a diákok is éreznek egy-egy helyzetben, amikor meg kell mutatniuk magukat. • Külön jegyezzük fel egy 3. rovatba azokat a tanácsokat, amelyeket a diákok szerint Pál egy mai fiatalnak adna. • Gyűjtjük ki azokat, amelyek az önismeretre, önmagunk megmutatására vonatkoznak.	szerepel minden megfigyelési szempont.
Ének javaslat	Ne félj, mert enyém vagy...	
Aranymondás javaslat	Kérjük meg a diákokat arra, hogy az 1. tematikai egységhez tartozó bibliai igék közül válasszanak egyet, ami szerintük a témához kapcsolódik. Ha az órán nincs idő rá, feladható háziként. Ekkor a következő órát azzal kezdjük, hogy beszéljük meg, hogy ki, mit és miért választott!	Javasolt: 1Tim 4,12 vagy 1Kor 13,12
Házi feladat	A következő óra előkészítéseként megkérhetjük arra a diákokat, hogy hozzanak magukkal a következő órára olyan idézeteket/képeket/újságcikkeket, mely szerintük a szeretet egy-egy megnyilvánulását fejezi ki.	A következő órán mindenképpen ellenőrizzük a házi feladatot! (Ezzel kezdetünk a köv. órán, ha vittek a diákok)

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Csoportmunka: a jelenlévőket több csoportra osztva kérjük meg, hogy a kiscsoportok 1-2 perc alatt gyűjtsenek össze olyan helyzeteket, amikor információt osztunk meg magunkról. Ehhez kapcsolódóan azt is jegyezzék fel, hogy milyen érzéseik vannak akkor, amikor elmondanak magukról valamit. Mire vágnak? Mitől félnek?

Ha lehetséges egy táblára vagy egy nagy flipchart lapra írjuk fel a következő információkat:

- helyszínek vagy helyzetek,
- érzések.

Ide kerüljenek fel a diákok által elhangzott gondolatok.

2. Max Lucado: Értékes vagy

A kiskamaszok, kamaszok gyakran érzik magukat kevésnek, értéktelennek, csökkent értékűnek. A Szentírásból láthatjuk azt, hogy Isten számára mennyire értékes és fontos az ember. Ha a saját maguk által készített profil alapján, és az órai közös munka során azt látjuk, hogy a diákoknak nagyon negatív az önértékelésük, akkor az értékesség tudat erősítésére jól

használható Max Lucado története (Értékes vagy). Tapasztalataim alapján a foltmanókról szóló mese még a kiskamaszok számára is élvezetes, és nagyon jó beszélgetés alakul ki arról, hogy ki mit gondol magáról és mit jelent számára az, hogy az Isten értékesnek tartja őt is. A mese itt olvasható:

http://www.szepi.hu/irodalom/kedvenc/kt_077.html

Javasolt kérdések a megbeszéléshez:

- Hogyan jellemezhetné volna magát Pancsinelló az Élivel való találkozás előtt?
- Hogyan érezhette magát Pancsinelló az Élivel való találkozás előtt és után?
- Mi hozott változást Pancsinelló gondolkodásmódjában?
- Miben hasonlít a foltmanók faluja a mi világunkhoz?
- Az olvasottak alapján te mit fogalmaznál meg a magad számára, hogy jó irányba fejlődhesz?

Vérmérséklet teszt: Ez a korosztály nagyon szereti az önismereti tesztek, melyekről önmagáról megtudhat valamit. A Timóteus Társaság által közzétett vérmérséklet teszt alkalmas akár arra, hogy egy önálló órán elvégezve a diákokkal arról beszéljünk, hogy mit tudtak meg magukról és mennyire van jelen ez a mindennapi viselkedésükben. Az órán mindenképpen hangozzon el az ehhez a témához választott ígérés (1Tim4,12-16), mely a bibliai kapcsolódás alapja.

Teszt linkje: <http://www.tulelocsomag.hu/cikkek/1052vermersekletteszt.html>

Képolvasási javaslat, TK 33-34.o. alapján.

- A montázs szimbólumokkal jelez neked valami üzenetet. Mit jelenthet számodra, hogy valaki a két tenyeréből „sugározza” a körbe zárt képeket? Nézd meg a köröket, milyen eseményeket, helyzeteket, tárgyakat tartalmaznak? Fejtsd, meg mit jelentenek?
- Keress tevékenységeket! Miket találtál? Te végzel-e ilyen tevékenységeket? Hogyan jellemeznéd azt, aki ezeket képes végrehajtani?
- Keress arckifejezéseket! Mit-érzelmeket fejeznek ki? Éreztél már hasonlóan? Miért? Mit tettél?
- Keress olyan fényképeket, amelyeken a testtartás fejez ki valamilyen állásfoglalást, érzelmet! Mit találtál? Hasonló helyzetben voltál-e már? Miért?
- Keress eszközöket! Miért használják ezeket az eszközöket az emberek? Miért van szükségük rá? Mit fejeznek ki vele? Te melyik eszközzel rendelkezel? Mire használod? Miért?
- Hol találsz a legfiatalabb fényképét? Mit csinál? Miért? Hol találsz a legidősebbet a fényképeken? Mit csinál? Miért?
- Az összes fényképet látva, hányféle szerepben tudunk létezni? Mi a véleményed erről? Hogyan tanuljuk meg a szerepekhez tartozó viselkedést?
  - Mit fejeznek ki a piktogramok számodra?
  - Olvasd el Pál apostol intelmeit! Találd, meg mit fejeznek ki a szöveg alapján a piktogramok.
  - Fogalmaz meg magadnak valamilyen intelmet a piktogramok alapján!

Szövegelemzési szempontok a TK 33-34. o. szövegéhez

- Szerinted hogyan mutatjuk meg, hogy milyenek vagyunk? Hányféleképpen közvetítünk információkat magunkról másoknak? (Nézd meg az előbbi montázst!)

- Mitől függ az, hogy milyenek mutatjuk magunkat mások felé? Miért?
- „Minden ember egyedi és megismételhetetlen”. – mit jelenthet ez az idézet?
- Hasonlítunk is és különbözünk is egymástól! Bizonyíts be! Mondj példákat!
- „Hiába füröszted önmagadban / Csak másban moshatod meg arcodat.” (József Attila: Nem én kiáltok) Mit jelent József Attila idézete az önismeret szempontjából?
- Kik és mi segíthet még önmagad megismerésében?
- Ki volt Timóteus? Ki segítette abban, hogy megismerje önmagát és ezt megmutathassa mások felé is?
- Mit jelentenek az intés, intelem kifejezések?
- Olvasd el Pál apostol intéseit Timóteushoz! Mire inti őt Pál? Miért?
- Neked szükséged van most ezekre az intelmekre? Miért?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

-

HOGYAN FEJEZHETEM KI A SZERETETEMET?

1 Kor. 13.

(Olvasmány)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Holger Finze-Michaels: Szeretet nélkül semmi vagyok, Budapest, 2013; Dr. Sarkadi Nagy Pál: A szeretet himnusza, Budapest, 1987; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata, Budapest, 2013; Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 1995; www.bibelwissenschaft.de; Leonhard Goppelt: Az Újszövetség teológiája, Budapest, 1992; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A kiskamaszok, kamaszok érzései ambivalensek. Ez a szeretet kifejezésében és a szeretet megélésében is jelen van. Néha nagyon lelkesek és szinte túlradó módon fejezik ki a szimpátiájukat, szeretetüket. Máskor – akár meg sem tudják indokolni – de az általuk kedvelt személlyel is negatívan viselkednek. Éppen ezért mindenképpen szükséges velük a szeretet kifejezési lehetőségeiről beszélni. Ebben a korcsoportban már a szerelem, és a testi kapcsolatok is érdeklik őket. Különösen fontos ezért arról is szót ejteni, hogy a testi érintés nem az egyedüli, és nem is mindig a megfelelő kifejezése annak, ha valaki szeretetet akar elérni. Ahogyan a tematikai egység más témái esetében is, itt is hagyjunk teret arra, hogy a fiatalok kifejezhessék a témával kapcsolatos gondolataikat, de hívjuk fel a figyelmet arra, hogy miben lehet más az Isten szeretete, mint az emberi szeretet.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A tanulók tudjanak példát mondani arra, hogy milyen módon lehet kifejezni a szeretetet. • Ismerje memoriter szinten az 1Kor 13,13 igeverset. •	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A tanulók tudjanak példát mondani arra, hogy milyen módon lehet kifejezni a szeretetet. • Ismerje memoriter szinten az 1Kor 13,13 igeverset. • A tanulók tudják a saját szavaikkal megfogalmazni, hogy milyen jellemzői vannak a Szentírás szerint a szeretetnek. • A diák tudjon választani a tematikai egységből egy bibliai igét, mely a témához kapcsolódik – és indokolja a választását.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Hogyan fejezem ki a szeretetemet?

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy mit jelent a Szentírás szerint a szeretet.

Affektív: A szeretet kifejezésének és a szeretet megélésének egyéni tapasztalatai.

Pragmatikus: A diákok bátorítása arra, hogy keressenek példát arra a környezetükben, hogyan lehet elfogadni, szeretni valakit.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Mit jelent a szeretet? A TK montázsa (35. o.) vagy a csoport korábbi élményei alapján beszélgetés a tanulókkal arról, hogy mit jelent szeretni valakit és hogyan mutatható ez meg. Kérjük meg a diákokat, hogy a saját életükből, ill. a környezetükből gyűjtsenek további példákat a szeretet megnyilvánulására, és tartson „kiselőadást”/ beszédet erről a többiek előtt. A többieknek is adjunk a beszéd hallgatásában feladatot. Pl. valaki mérje, hogy egy meghatározott időtartamig tart-e (mondjuk max. 2 perc lehet); gyűjtse ki a hallgatóság, hogy milyen fő gondolatai vannak az adott beszédnek, stb.	Ha nincs önként jelentkező, és tudjuk, hogy vannak, akik szeretnek fogalmazni, megkérhetjük őket, hogy készítsenek egy rövid „beszédet”, kiselőadást a szeretet témakörében. A teljes csoportnak legyen feladata ezzel kapcsolatban.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Házi feladat órai felidézése: Ha az előző órán feladatként adtuk a diákoknak, hogy hozzanak magukkal képeket/ idézeteket/ újságcikkeket a szeretet megnyilvánulásairól – akkor itt van lehetőség ezek bemutatására és közös megbeszélésére. Bibliai szövegelemzés: 1Kor 13,1-8.13. Elemzés szempontjai: • Mihez hasonlítja Pál a szeretet nélküli beszédet és viselkedésmódot? • Gyűjtsétek össze, hogy milyen jelzőket használ rá? • Mit mond Pál arról, hogy milyen a szeretet? • Mi a legelfogadottabb, legfurcsább, legkönnyebben és legnehezebben megvalósítható ezek közül? • Gyűjtsétek össze azokat, amelyek rátok jellemzőek és azokat, amelyek egyáltalán nem! • Válasszatok ki egy verset az ígerészből és készíts hozzá egy kifejező rajzot/grafikát!	Akár ez is lehet bevezető feladat, ha nincsenek szívesen fogalmazó, beszédet tartó csoporttagok. Kapcsolódó feladat lehet: MFEI olvasmány-feldolgozás: 1. feladat. Kapcsolódó MF feladatok: MFEI olvasmány-feldolgozás: 2. feladat
Aranymondás, ének	Javasolt aranymondás: 1Kor 13,13	
Ének javaslat	Javasolt ének: Emberek, vagy angyalok nyelvén, ha szólok... MEKDSZ énekeskönyv (Harmat Kiadó), 34. ének	TK énekgyűjtemény 9. ének

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Szeretetnyelvek-teszt

A szeretetnyelvekhez többféle teszt létezik. Az egyik legjobban használható a következő oldalon található:

<http://velunkazisten.hu/sites/default/files/johir/pdf/MiAzElsodlegesSzeretetlenved.pdf>

Ha ezt elvégezzük a diákokkal, akkor mindenképpen beszéljünk velük arról, hogy a testi érintés az nem azonos azzal a vágyakozással, amit általában serdülőkorban éreznek. Kérjük meg őket, hogy gondoljanak arra, milyen módon tudta őket leghatásosabban megnyugtatni az édesanyjuk/édesapjuk, amikor gyermekek voltak. Itt a testi érintés a simogatás vagy az ölelés emléke lehet.

2. Ének alternatíva

Választható ének esetleg még: 234. dics.3. verse. Ó, szeretet, áraszd ránk meleged...

3. Képelemzési szempontok a TK 35. o. képeihez

- Te hogyan fejezed ki, ha valakit szeretsz? A szüleid, nagyszüleid hogyan fejezik ki feléd a szeretetüket?
- Nézd meg a montázs részleteit! Fogalmazd meg, hogy a képen látható emberek /jelek hogyan jelzik a szeretet egymás és mások iránt?
- Te kinek és miért szoktál virágot (rózsát) adni?
- Szoktál-e a társaidon, szüleiden segíteni? Hogyan?
- Mit jelent az, ha így fogják meg az emberek egymás kezét? Te tettél már így? Miért?
- Az édesanya hogyan fejezi ki gyermeke iránti szeretetét? És a kisgyermek?
- Mit jelent a szív lakatokkal? Hol láttál már ehhez hasonló rajzot?
- A kerekesszékekben ülők hogyan fejezik egymás iránti szeretetüket?
- Mit gondolsz, miért dobták fel a lányt magasban? Biztos, hogy elkapják? Ez a szeretet kifejezése? Miért?

4. Szövegelemzési szempontok a TK 35. o-hoz

- Mit jelent a „himnusz” kifejezés? Sorolj fel himnuszokat!
- Olvassátok el az első részt! (... semmi hasznom abból”) Miről szól ez a rész?
- Szerinted mi a szeretet? Sorolj fel hasonló kifejezéseket!
- Olvassátok el a második részt! Milyen az igazi szeretet? Mondjátok el! Ti mindezt átéltétek már valamikor?
- A harmadik részben az fogalmazódik meg, hogy a szeretet soha el nem múlik. Mit jelent ez? Magyarazzátok meg!
- Elmélkedj azon, hogy tudsz-e így szeretni és hogyan tudod kifejezésre juttatni mások felé?

11. HOGYAN LÁTNAK ENGEM MÁSOK?

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A serdülők számára különösen fontos, hogyan látják őket a körülöttük élők. Nem mindig beszélnek róla, de mélyen érinti őket, hogy a számukra fontos személy hogyan viszonyul hozzájuk. Ez a lecke arra irányítja a figyelmet, hogy mennyire fontos és mennyire befolyásol mások véleménye – illetve mi, hogyan látjuk a körülöttünk élőket.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.	- Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. - Tudjon példát mondani a tanuló arra, hogyan befolyásolhat bennünket mások véleménye. - A diák tudjon választani a tematikai egységből egy bibliai igét, mely a témához kapcsolódik – és indokolja a választását.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Miben és mennyire befolyásol mások véleménye?

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy véleményünk van másokról és hat ránk másoknak a véleménye.

Affektív: Annak a beállítódásnak a megerősítése, hogy Isten ismer, szeret és Magához hív minden embert.

Pragmatikus: Arra való bátorítás, hogy elsősorban az Ige alapján nézzék és ítélik meg magukat a diákok és ne mások elvárásai alapján.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Arcjáték Szituációs kártyákat készítsünk elő, amin egy-egy érzés található. Kérjük meg a tanulókat, hogy a kapott/húzott kártyán található érzést mimika segítségével jelenítse meg! A többiek feladata először, hogy azt fejezzék ki, hogy az adott arcjáték milyen érzést vált ki belőlük és mi lehet az az érzés. Akár néhány szituációt is meg lehet nevezni, amikor ilyennel találkozunk. Megbeszélés:	Ha a diákok nem szívesen kapcsolódnak be, akkor a TK 11. lecke, Gondold végig! Beszéljétek meg! részei alapján is lehetőség van a feldolgozásra. (36. o.)

	• Milyen érzéseket volt könnyű és melyeket nehezebb felismerni? • Mit váltottak ki belőlük az egyes mimikák? • Mit szólnának hozzá, ha ilyen grimaszokat látnának a körülöttük élőkől? Hogyan hatna ez rájuk?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Ha volt lehetőség az óra előkészítésére, akkor a feldolgozáshoz kapcsolódóan az MFEI 11. lecke 2. feladatát nézzük meg. (Mit mondanak a diákokról a szüleik – barátaik, családjuk, tanáraik, iskolatársaik, gyülekezetük?) Ha nem volt előre kiadva feladatként, akkor kék színű tollal írjuk be, hogy mit feltételeznek – mit gondolnak róluk – majd házi feladatként kérjük meg őket, hogy kérdezzék meg az érintett személyeket. Majd zöld színnel (vagy bármi mással, ami a kéktől eltérő) írják be az ő véleményüket. A következő órán nézzük meg, hogy volt-e véleménykülönbség és milyen következtetéseket tudnak levonni ezekből. Tanári magyarázat • A „Ki vagyok én?” kérdés azzal is összekapcsolódik, „Milyennek látnak/gondolnak mások?” • Mennyire befolyásol mások véleménye? • Amit az emberek látnak • A körülöttünk lévő világ is kifejezi, hogy milyennek lát bennünket. • Elénk tartott tükrök, melyek néha hitelesek, máskor torzítanak. • Az Istenben bízó ember elsősorban Isten véleménye iránt érdeklődik. • Isten látásmódja különbözik az emberekétől. 1Sám 16,7 Szövegelemzés Zsolt 139.1-5.15-18.; Zsolt 103.1-5. 8-14. Megfigyelési szempont: Mi derül ki a zsoltár részletekből arról, hogyan gondolkodik Isten rólunk, emberekről?	
Aranymondás, ének	Javasolt: 1Sám 16,7	
Ének javaslat	-	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Tükörjáték

Kérjük meg a csoportot, hogy rendeződjenek párokba. A pároknak úgy kell viselkedniük, mintha a tükör két oldalán lennének. Amit az egyik fél cselekszik, azt kell tennie a másiknak is.

Arra is lehetőség van, hogy önkéntes jelentkezők mozognak tükörként közösen meghatározott utasításokra – a csoport többi tagja pedig figyeli őket, majd megbeszéli a tapasztalatokat.

A játék után beszéljünk arról, hogy a környezetünk folyamatosan visszajelzéseket ad arról mit és hogyan teszünk. Ebből kiindulva beszéljünk a csoporttal arról is, hogy honnan és milyen visszajelzéseket kapnak a diákok és mit tarthatunk hitelesnek ezekből.

Lehetőség szerint írjuk fel táblára azokat a csoportokat, amelyeket a diákok sorolnak. Jó, ha a TK-ben található következő csoportok szóba kerülnek:

család, barátok, iskola, osztálytársak, gyülekezet, média

Beszélgetésindító kérdések:

- Mit éreznél, ha egy olyan szobába lépnél be, ahol minden oldalról tükrök vesznek körül?
- Kik azok, akik valamilyen módon a viselkedésedre, életetekre hatással vannak?
- Hogyan jelzik ők a számotokra azt, hogy mit éreznek, gondolnak erről?
- Mit gondoltok, hogyan gondolkodnak rólatok a körülöttetek élők?
- Mit gondoltok, milyen „tükröt” tart elétek a család és a barátok?
- Mennyire befolyásol benneteket az, ahogyan szerintetek mások látnak benneteket?
- Mit gondoltok, mennyire hiteles és mennyire valódi az, ahogyan a körülöttetek lévőek látnak benneteket?
- Tudtok-e példát mondani arra, amikor helyesnek és igaznak éreztétek a visszajelzéseket, vagy egyáltalán nem voltak helyesek?

Törekedjünk arra, hogy senki se maradjon egyedül. Szükség szerint a hittanoktató is álljon be a játékba.

Mindenképpen legyen elég tér ahhoz, hogy a csapat mozogni tudjon, és ne ütközzenek sem egymásba, sem pedig valamilyen tárgyba.

Érdeemes az elején a hittanoktatónak adni az utasításokat, és a pároknak maguk közül kijelölni azt, aki először cselekszik és a párja utánozni fogja.

Ha ügyes a csoport, adjunk szabad mozgásra is lehetőséget.

A beszélgetés során elsősorban arra törekedjünk még csak, hogy beazonosítsuk, honnan érkeznek a visszajelzések (tükröződések) a számunkra.

12. KÖZÖSSÉGEIM TÜKRÉBEN: CSALÁDOM

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra, Budapest, 1986; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata, Kálvin Kiadó, 2013; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Az egész tematikai egységben a diákokat körülvevő világot nézzük és elemezzük. Itt a család kerül elsőként elő. A serdülők viszonya a családjukkal általában ambivalens. Szeretnének kitörni belőle, néha úgy érzik, hogy megkötözik őket – máskor viszont vágnak vissza a családi fészekbe. A lecke során abban próbáljuk őket segíteni, hogy felismerjék, Istennek üzenete van a családok számára is.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A tanulók mondjanak példákat arra, hogy milyen hatással lehet a család egy fiatal életére. • Tudja a saját szavaival megfogalmazni, hogy a Kol 3,18-25 alapján Istennek milyen üzenete van a családok számára.	• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • A diák tudjon választani a tematikai egységből egy bibliai igét, mely a témához kapcsolódik – és indokolja a választását. • A tanulók mondjanak példákat arra, hogy milyen hatással lehet a család egy fiatal életére. • A keresztyén házirend bibliai fogalmának ismerete. • Tudja a saját szavaival megfogalmazni, hogy a Kol 3,18-25 alapján Istennek milyen üzenete van a családok számára.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Milyenek lát a családom?

Kognitív: A diákokban annak a tudatosítása, hogy minden közösség hatással van az ember életére.

Affektív: Annak a feltárása, hogy milyen érzésekkel van jelen a tanuló a családjában és a baráti közösségeiben.

Pragmatikus: A diákok bátorítása és segítése abban, hogy tudatosan keressék a hiteles „tükröket”.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Képelemzés A tankönyv képeinek, vagy más, a hittanoktató által válogatott képek segítségével beszélgetés a családról a következő szempontok alapján: • Milyen érzéseket vált ki a képen látható család? • Miben hasonlít, és miben különbözik a te családotól? • Ha 3 szóban kellene jellemezned a családot, mi lenne az? • Mi az, ami a legszimpatikusabb számodra a választott képen?	Ráhangelődés. TK 12. lecke 38. o. Lehetőség van egy-egy kép kiválasztására vagy az összes elemzésére.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Beszélgetés: Ismered-e őket és mit jelenthetnek a következő kifejezések: • család, • családtervezés, • egyszülős család, • többgenerációs család, • családnélküliség. Mitől jó egy család? Átvezetés: Istennek van üzenete a családok életére is. Tanári gondolatok vázlata: • Családokban élünk. Az ember közösségi lény. • Istennek üzenete van a családok számára is. • Igemagyarázat: Kol 3,18-21 és Péld 18,24 Megbeszélési szempontok: • Mit mond a Biblia arról, hogyan viselkedjenek a családtagok egymással?	Kapcsolódó feladat lehet: MFEI, MFGY 12. lecke 1-2. Kapcsolódó TK feladatok: TK 12. lecke, feladattár, ill. MFEI, MFGY 12. lecke 3. feladat TK 12. lecke, Lila keret (39. o.) (Akár a csoport által közösen is elolvasható.)
Aranymondás	A szerző által választott bibliai ige ehhez a témához: Kol 3,20-21	
Házi feladat	---	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Szövegelemzési szempontok (38-39. o.)

- Milyen módon befolyásolja az önmagadról kialakított képedet a családod, barátaid, ismerőseid véleménye? Kiknek a véleménye döntő számodra? Miért?
- Mennyire segíti az identitásod erősödését a mások rólad szóló megjegyzések?

- A családnak (apa, anya, nagyszülők, testvérek) mit szeretnének, ha milyen lennél? Miért? Egyetértesz ezzel?
- Neked mi a véleményed a családnak tagjairól? Ők tudják ezt? Egyetértenek veled?
- Hogyan kommunikáltok a családnak? Mondj példát erre! Mikor egyetértés van közöttetek, mikor konfliktus alakul ki közöttetek? Mikor megfogalmazod az elvárásaidat? Vagy amikor ők fogalmazzák meg az elvárásaikat feléd? Mi a véleményed erről? Te hogyan kommunikálnál ezekben az esetekben?
- A barátaiddal mindig őszinte vagy? Hogyan sikerül vagy nem sikerül őszintén beszélni velük? Fontos, hogy mi a véleményük rólad? Miért?
- Mit tudsz tenni annak érdekében, hogy olyan legyél, amilyen szeretnél lenni? Mi segíthet ebben?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

-

13. KÖZÖSSÉGEIM TÜKRÉBEN: BARÁTAIM

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra, Budapest, 1986; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata, Kálvin Kiadó, 2013; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Ebben a korosztályban a domináns csoport a barátoké. Ugyanakkor a jó családi háttérrel rendelkező diákok kognitív szinten tudatában vannak annak, hogy mennyire fontos és jelentős tényező a család az ember életében. Mivel a serdülőt nagyon érdekli az, amit róla mondanak és gondolnak, ezért az elsődleges színterei és a környezete véleménye fontos a számára. Néha úgy érzi, hogy a családja túlságosan gyermekként kezeli még, bár ő már felnőttnek érzi magát ennél. Máskor azt gondolja, hogy túl nagy a rá rakott felelősség, és szeretne még felhőtlenebb életet élni. A barátai felé meg szeretne felelni, ezért minden területen azt várja, hogy végre elfogadják. Érzelmi biztonságra vágyunk, amiért néha nem tudják, hogy mit is kell tenniük. A lecke során feltárhatjuk és feltérképezhetjük a diákok elsődleges közösségeit, és azokat az érzéseket, gondolatokat, amelyekkel megélik ott a mindennapjaikat. Itt is rendkívül fontos, hogy hagyjuk az óra során kifejezni az érzéseiket, tapasztalataikat.

TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A tanulók mondjanak példákat arra, hogy milyen hatással lehetnek a barátok egy fiatal életére. • Tudja a saját szavaival megfogalmazni, hogy milyen az Isten Igéje szerinti barátság.	• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • A diák tudjon választani a tematikai egységből egy bibliai igét, mely a témához kapcsolódik – és indokolja a választását. • A tanulók mondjanak példákat arra, hogy milyen hatással lehetnek a barátok egy fiatal életére. • Tudja a saját szavaival megfogalmazni, hogy milyen az Isten Igéje szerinti barátság.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: A barátság biblikus értelmezése

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a barátsággal kapcsolatban is van mondanivalója Istennek.

Affektív: A mély és őszinte barátságok iránti vágy megerősítése

Pragmatikus: A diákok bátorítása és segítése abban, hogy tudatosan törekedjenek az igazi barátok keresésére, és saját életükben az igazi barátság megélésére.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Képelemzés A tankönyv képeinek, vagy más, a hittanoktató által válogatott képek segítségével beszélgetés a családról a következő szempontok alapján: • Mi az, ami a legszimpatikusabb számodra a választott képen? • Milyen érzéseket vált ki a képen látható baráti közösség? • Miben hasonlít, és miben különbözik a te barátaidtól? • Kiket tartasz a barátaidnak? Miért éppen őket? • Szerinted a képen látható barátokra mi jellemző?	Ráhangolódás. TK 13. lecke 40. o. Lehetőség van egy-egy kép kiválasztására vagy az összes elemzésére.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Beszélgetés/ vita: Mitől lehet igazi/hamis egy barátság? Átvezetés: Istennek van üzenete a barátságról is. Tanári gondolatok vázlata: • Barátság fogalma. • A barátság bibliai értelmezése. • A jó barát kritériumai. • A baráti társaságunk árulkodik arról, hogy milyenek vagyunk. • Bibliai igeelemzések (Péld 17,177; Péld 18,24; Péld 27,6) Feldolgozási lehetőség: a) Baráti kör térkép készítése. (Barátok nevének felírása és csoportosításuk, az alapján, hogy ki, milyen közel van lelkileg a tanulóhoz.) b) Bibliai Igék elemzése az MFEI, MFGY 13. lecke 5. feladat alapján.	Ha a csoportban kialakult a vitakultúra, akkor pro-kontra érvelésre is bátoríthatjuk őket. Feldolgozható a téma az MFEI, MFGY 13. lecke 1-5. feladataival is. TK 13. lecke, Lila keret (41. o.) (Akár a csoport által közösen is elolvasható.)
Aranymondás	A szerző által választott bibliai ige ehhez a témához: Péld 18,24	
Házi feladat	-	

14. KÖZÖSSÉGEIM TÜKRÉBEN: NEMZETEM

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák órszáma: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra, Budapest, 1986; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000);
http://majus22.org/cikk.php?ID_cikk=24

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A korosztály keresi önmagát, és ennek során igyekszik minél több szintéren megfogalmazni az identitását. Ennek viszonylag kis mértékben része a nemzeti identitás általában ebben a korban. Akkor jelenik meg jobban, ha valamilyen szituáció (pl. kisebbségben van a települése a nemzetisége) miatt a nemzeti öntudatának erősebben meg kellett már jelennie. Azok a diákok, akik néptáncot tanulnak, esetleg valamilyen népzenei hangszeren játszanak, esetleg az átlagnál hazafiasabb érzelmű családhoz tartoznak, tudatosabban gondolnak a magyarságukra. A serdülőkorra jellemző azonban az éles kritika is. Éppen ezért ne lepődjünk meg, ha nagyon kritikusak és érdeklődők az aktuális hazai események iránt – vagy éppen elhatárolják magukat tőle.

Teológiai oldalról mindenképpen érdemes felhívni arra a figyelmüket, hogy a hívő ember egyszerre több „hazába” is tartozik. Van egy földi nemzete, de Isten népének is a tagja – mely nem nép és nemzet függő. Ugyanakkor azt is tudatosíthatjuk a témáról való közös gondolkodás során bennük, hogy a hit megélésének az élet minden területét át kell hatnia: így a nemzeti hovatartozásunkat, és annak megélését is.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a „hungarikum” fogalmát, és tudjon legalább két példát mondani rá. • Saját szavaival tudja megfogalmazni azt, hogy milyen nemzethez tartozik, és mit jelent számára az, hogy Isten népéhez tartozhat.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A diák tudjon választani a tematikai egységből egy bibliai igét, mely a témához kapcsolódik – és indokolja a választását. • Saját szavaival tudja megfogalmazni azt, hogy milyen nemzethez tartozik, és mit jelent számára az, hogy Isten népéhez tartozhat. • Ismerje a nemzeti identitás fogalmát és tudjon néhány példát mondani a saját szavaival arra, hogy mit jelent egy nemzethez tartozónak vallani önmagunkat. • Ismerje a hungarikum fogalmát és legalább 3-5 példát tudjon mondani hungarikumokra. • Tudjon példát mondani arra, hogy mit jelent Isten népéhez tartozni.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: A nemzeti identitás erősítése

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a személyes identitás része az is, hogy a nemzeti hovatartozásunkat meghatározzuk.

Affektív: A nemzethez való pozitív érzelmi kötődés és az ezt akadályozó érzelmi háttér feltárása.

Pragmatikus: A tanulók segítése abban, hogy meg tudjanak fogalmazni olyan dolgokat, amelyek kifejezik a magyarságukat, ill. olyanokat, amelyek kifejezik az Istenhez való tartozásukat.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Ki, mit tud? Beszélgetés országokról, nemzetiségekről az alapján, hogy melyik országra és nemzetre mi a jellemző. Javasolt kérdések: • Milyen nemzeteket ismersz? • Mit tudsz róluk? • Gyűjts pozitívumokat az általad ismert nemzetekről! • Ha megkérdeznék tőled, hogy mit jelent magyarnak lenni, mit mondanál?	A tanulók, témához kapcsolódó ismereteinek aktiválása. Feladatként használható a TK motivációs része (országzászlók felismerése és beszélgetési lehetőség), és az ehhez kapcsolódó feladattár. Gondold végig! Beszéljétek meg! TK 14. lecke (42.o.)
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat vázlata: Mit jelent egy nemzethez tartozni? • Nemzeti gyökereink és a születés szerinti nemzetiségünk. • Isten választott népe a Bibliában. • Isten népének tagjai vagyunk (lehetünk). • A nemzethez való tartozás kifejeződései (pl. nyelv, lakhely, stb.). • Az Isten népéhez való tartozás is kifejezhető és látható, az alapján, ahogyan élünk és viselkedünk a körülöttünk élőkkel. Feldolgozási lehetőség: Tudod-e? A tanári magyarázat után javasolt a TK hungarikum c. részének közös átgondolása (Tudod-e?) és a kapcsolódó kép áttekintése. Beszélgetési lehetőség a következő témák alapján: • Milyen érzés látni azt, hogy mennyi különleges és egyedi dolog jellemző Magyarországra? • Fogalmazd meg, hogy mit jelent számodra egy adott nemzethez tartozni!	A magyarázathoz alapként használható a TK lila keretben lévő része. (14. lecke, 42-43. oldal) Lehetséges, hogy a csoportban vannak más nemzetiséghez tartozó diákok is. (Pl. olyanok, akiknek német, cigány/roma, stb. családtagjuk van) Figyeljünk oda arra, hogy a tolerancia, az elfogadás és az értékekre való odafigyelés előtérbe kerüljön ebben az esetben. A beszélgetés során előkerülhetnek költők, művészeti

	• Van-e olyan specialitás, ami arra a tájegységre, vidékre jellemző, ahová a diákok tartoznak? • Milyen nemzetiségek laknak a magyarsággal együtt az adott tájegységben? • Mi az ő jellemzőjük? Milyen értékeik vannak? • Milyen a nemzetiségek között az együttélés? • Milyen problémák fedezhetőek fel és hogyan lehet megoldásokat találni rájuk?	alkotások, stb. – amelyeket a csoport jól ismer. Ha a csoportban esetleg az óra elején abszolút negatív érzések vannak a magyar identitással kapcsolatban, akkor kezdhetjük az órát a hungarikum fogalmával és a hungarikumokkal. Kapcsolódó MF feladatok: MFEI, MFGY, 14. lecke 1-2. feladatok Az idegenvezetői feladat szituációs játékként el is játszható.
Aranymondás javaslat	Aranymondás javaslat: Zsolt 33,12	---
Ének javaslat	Zenehallgatási javaslat: Gárdonyi Zsolt: Magyar ének https://www.youtube.com/watch?v=64bi0D7A7Vc	
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Képelemzési szempontok a TK 42. o. alapján

- Figyeld meg a „földünk részeit”! Minden földrészen vannak országok! Sorold föl néhányat! A felsorolt országokban milyen nemzetiségű emberek laknak? Milyen nyelveken beszélnek? Milyen jelképeik vannak? Keresd meg az ismert nemzetek zászlaját! Mit fejez ki egy nemzet /nép a zászlóval? Te mikor használsz a nemzeti zászlót?
- Milyen nemzetiségű vagy? Sorold fel mi jellemző rád, ami kifejezi, hogy egy nemzethez tartozol? Milyen nyelveken beszélsz? Mi az anyanyelved?
- Az identitás kifejezés mit is jelent számodra? A nemzeti hovatartozásod is az identitások része! Gondolkozz el ezen!
- Próbáld megfogalmazni: Ki vagy te! Kezd azzal, hogy milyen nemzethez tartozol és folytasd azzal, hogy mit jelent ez a számodra! Le is írhatod, s folyamatosan ki is egészítheted!
- Milyen egyház tagja vagy? Milyen vallású vagy? Ezzel is kiegészítheted a magadról fogalmazottakat! Isten népéhez tartozol – így is megfogalmazhatod.
  - Figyeld meg Magyarország hungarikum „térképét”! Mi mindenről híres Magyarország? Mivel tudnád még kiegészíteni?

1. Szövegelemzési szempontok a TK 42-43. o. alapján

- Készíts magadról egy identitás-térképet! Mi mindent tudsz felsorolni, ami téged meghatároz és egyedivé tesz?
- Mit jelent a nemzet/nemzetiség kifejezés?
- Az ük- déd-nagy szüleid apai és anyai részről milyen nemzetiségűnek vallották magukat? A szülőidtől kérdezd meg! Készíthetsz egy családfát / genogramot is, jelezve

azt, hogy milyen nemzetiségűek adott személyek! Jelöld azt is, hogy mi az anyagnyelvük!

- Te milyen nemzetiségű vagy? Ez is bekerülhet az identitás – térképembe!
- A genogramon jelölheted azt is, hogy ki milyen vallású volt! Vagy nem volt vallásos. Te milyen vallású vagy? Ez is bekerülhet az identitás-térképembe!
- Isten népéhez tartozónak vallod magad? Vagy nem? Vagy csak arra tartasz? Ez is meghatároz téged!

Énekjavaslatok a nemzeti identitás témájához

Ehhez a leckéhez felhasználhatóak a következő énekek:

RÉ: 66. zsolt.1-2. verse. Örvendj egész föld (+BS)

100. zsolt. 1-2. verse- E földön ti minden népek

117. zsolt.- Az Urat minden nemzetek

196. dics.1-4. verse. Mondjatok dicséretet (+BS, DU)

396. dics.2. vers. Ó, bárha lángod fellobogna (*dall. RÉ. 228. dics. Jehova, csak néked éneklek*)

398. dics. - Úr lesz a Jézus mindenütt

BS: 272. 1-3. 6-7.verse- Mi kegyes Atyánk (*dall. RÉ. 161. dics. Siess keresztyén*)

289. Ne felejtsd a munkát- kánon (*dall. JJ. 66. Nem erővel*)

297. Eger vár viadaláról

316. Magyar ének

319. Székely himnusz

320. Szózat

321. Himnusz

JJ: 11. Áldd meg a földet (+DU)

A feldolgozásnál arra is lehetőség van, hogy a diákok által már ismert énekek: Himnusz, Szózat, Székely himnusz, stb. alapján a diákok maguk gyűjtsék össze, hogy mi derül ki a nemzetről és miért fontos annak a hangsúlyozása.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat

Az 1. feladatban található szófelhőben minden Magyarországhoz kapcsolódik. Az alábbi helyeken információkat lehet az egyes kifejezésekről találni.

Hungarikum: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hungarikum>

Zsolnay-porcelán:

http://hu.wikipedia.org/wiki/Zsolnay_Porcel%C3%A1nmanufakt%C3%B4r_Zrt.

gyufa - http://hu.wikipedia.org/wiki/Irinyi_J%C3%A1nos

golyóstoll, - <http://hu.wikipedia.org/wiki/Goly%C3%B3stoll>

holográfia - <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hologr%C3%A1fia>

Rubik kocka - <http://hu.wikipedia.org/wiki/Rubik-kocka>

hangosfilm - http://hu.wikipedia.org/wiki/Mih%C3%A1ly_D%C3%A9nes

keresztiszemes, - http://hu.wikipedia.org/wiki/Keresztiszemes_h%C3%ADmz%C3%A9s

Pick - http://hu.wikipedia.org/wiki/Pick_Szeged_Zrt.

3. feladat

Ez a feladat határainkon túl élő magyar reformátusokhoz kapcsolódnak. Ha csoport sajátosságai engedik, akkor csak később, a 18. leckénél (Reformátusok határainkon túl) térjünk ki a témára. Ha szükséges, akkor itt is feldolgozható.

15. KÖZÖSSÉGEIM TÜKRÉBEN: EGYHÁZ, GYÜLEKEZET

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A serdülőkorú fiatalok számára fontosak a közösségek. Befolyásoló hatásúak rájuk nézve, hiszen szeretnének valahová tartozni. Vágynak a befogadásra, elfogadásra. Akkor is, ha könnyen nyitnak és szívesen kapcsolódnak egy társasághoz – és abban az esetben is, ha zárkózottabbak, és könnyen izolálódnak – fontos számukra egy közösség elfogadása, befogadása. A tinédzserek leginkább a hasonló korúak között érzik jól magukat. A kortárs csoportokban megtanulják, hogyan, milyen értékrend szerint viselkedhetnek egy-egy mindennapi élethelyzetben, és erősödnek szociális kompetenciáik is.

Mivel az elismerés fontos a számukra, ezért a csoportban – melyhez tartozónak vallják magukat – valamilyen szerepet kell betölteniük (pl. vezető, mókamester, jóbarát, stb.) Ha nincs szerepük, akkor úgy érzik, hogy nem aktív tagjai a csoportnak. A csoporthoz tartozás megjelenik abban, hogy viselkedésmódjukban, gondolkodásmódjukban szívesen hasonulnak a többiekhez. A gyülekezeti közösségekre is igaz ez. A fiatalok általában a saját korcsoportjukban érzik a legjobban magukat. Az egyházközség számukra akkor lesz igazán közeli, ha a vasárnapi alkalmak mellett ifjúsági csoportok, ifjúsági alkalmak részesei is lehetnek. Az is előfordul, hogy kevesebbet vannak jelen a felnőttek alkalmain. Ha azonban az ifjak közösségében megtalálják a helyüket és gyülekezeti kötődésüket, akkor könnyebben tudnak bekapcsolódni a felnőttek közösségébe is. A gyülekezeti alkalmak részeként merjünk ifjúsági istentiszteleteket tartani, ill. időszakonként egy-egy szolgálat lehetőséggel (akár igeolvasás, gyül. tábori beszámoló, stb.) bekapcsolni őket a gyülekezeti munkába.

Egyházi iskolába járó diákok számára gyakran az iskola válik az elsődleges hit-megélési helyé. Ez időszakonként a gyülekezet és az egyházi iskola között feszültséget okoz. A szerepekkel, feladatokkal való bekapcsolás, valamint a gyülekezeti közösség befogadó szeretete számukra is vonzó tényező lehet.

Ahol azt érzik, hogy kinézik, nem szeretik, nem fogadják el őket, oda nem szívesen mennek. Természetesen nem tudjuk az emberek alapvető hozzáállását megváltoztatni, de a presbiteri alkalmakon, gyülekezeti szolgálatainkon, ill. saját példánkon keresztül utat tudunk mutatni arra, hogyan lehet jól bánni ezzel a korosztállyal is: „beszeretgetve” őket az Isten népének közösségébe. Odafigyelhetünk a dacos, esetleg lázadó fiatalokra éppen úgy, mint a nagyon csöndes, zárkózottnak látszó ifjakra is.

Ez az óra átvihető a 2. tematikai egységbe a 17. lecke (A református egyház felépítése) után is. Ebben az esetben a gyülekezet által fiatalok felé tükrözött képről ott eshet szó.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A tanuló tudjon példákat mondani arra, hogy milyen gyülekezeti alkalmak vannak az abban az egyházközségben, ahová tartozik.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudjon példát mondani a fiatal arra, hogyan lehet jelen és hogyan kapcsolódhat be a gyülekezeti alkalmakba. • A tanuló fel tudja sorolni, hogy milyen gyülekezeti alkalmak vannak az egyházközségben, ahová tartozik. Ezek

közül szét tudja válogatni a gyermek, az ifjúsági és a felnőtt alkalmakat.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLA ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Gyülekezeti alkalmak feltérképezése ifjúsági szemmel.

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a gyülekezetben kinek, milyen helye lehet, ill. helye van a fiatalnak is.

Affektív: Annak a feltérképezése, hogy milyen érzésekkel van jelen a fiatal az egyházközség alkalmain.

Pragmatikus: Bátorítás és segítségadás arra, hogy keresse és találja meg az egyházközségben a bekapcsolódási lehetőségeit.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Gyülekezeti alkalmak feltérképezése A TK 9. lecke feladattára alapján a következő kérdések megbeszélése: 1. A fenti faliújságon található képek és szövegek közül melyik jellemző a te gyülekezetedre is? 2. Hogyan néz ki nálatok egy hétnek a programja? 3. Melyek azok az alkalmak, amelyeken egy hozzád hasonló fiatal részt tud venni a gyülekezetben? 4. Gyűjtsd össze, hogyan vélekednek a fiatalok az egyházközségekről! 5. Mesélj a gyülekezeti élményeidről! Hogyan segítik a fiatalokat?	TK, 9. lecke Feladattár A feladat végzése során van lehetőség a házi feladat ellenőrzésére is. Házi feladat: „Kérjük meg a csoportot, hogy az egyházközségükben gyűjtsék össze, hogy milyen állandó alkalmak vannak és melyeken vesznek részt!”
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Képelemzési lehetőség: • Mit fejez ki számotokra a kép? Milyen érzéseket sugall? • Milyen jelzőket mondanál rá? • Milyen, általad ismert közösségekhez kapcsolható? • Hogyan kapcsolható hozzá a gyülekezethez? Bibliai szövegelemzés: ApCsel 4,32-36 A következő kérdések alapján beszéljessünk az Ige alapján a tanulókkal:	TK 9. lecke, 26. o. A kép az alábbiakban külön oldalon letölthető és kinyomtatható a képelemzéshez.

	• Gyűjtsétek ki, hogy mi jellemezte az első gyülekezetet! • Mi az, ami a legfurcsább/legszimpatikusabb/legnehezebben megvalósítható szerintetek ezek közül? • Mi az, amivel a saját gyülekezetekben is találkozottatok már? Tanári magyarázat: Isten népe, a gyülekezet, mint tükör • A gyülekezet, mint az Istenben hívő emberek közössége. • A gyülekezeti közösség is sok mindent visszatükröz nekünk. • A gyülekezeti közösség jellemzői • Az első gyülekezet jellemzői az ApCsel 4,32-36 alapján. Gyülekezeti kerekasztal Ha lehet, a termet valóban alakítsuk kerekasztallá, és hívjunk meg legalább 1-3 olyan gyülekezeti tagot (presbitert, lelkipásztort, ifjúsági vezetőt, kántort, stb.), akikkel a diákok beszélgethetnek. Kb. 15-20 perces beszélgetés során az órát tartó katechéta moderálja a közös beszélgetést. Feladat: minden résztvevő 1-2 percben fogalmazza meg, hogy mit gondol, hogyan lehetne a fiataloknak és a gyülekezetnek még szorosabb a kapcsolata. Ezután adjunk lehetőséget arra, hogy a diákok kérdezhessenek a résztvevőktől.	Bibliai ige megtalálható: TK 9. lecke 26. o. TK, lila keretes rész, 9. lecke, 26. oldal. A tanári magyarázathoz hozzákapcsolható, hogy az Istenben való hitünk kifejeződhet sok módon. Pl. a hit kifejezése volt a Krisztus monogram: XP. Jelentése: Jézus Krisztus –azaz Jézus a Krisztus. (Messiás, felkent). Ha van lehetőség a gyülekezeti tagok hívására, akkor a diákokat készítsük fel előre, és kérjük, hogy tervezzék meg, mit kérdeznének tőlük. Ha a feladat nem megoldható, akkor javasolt helyette az MFEI, MFGY 9. lecke 1. feladata: „Készítsetek egy olyan plakátot az egyházközségetek számára, amelyen megjelennek azok az alkalmak, melyeket egy átlagos héten szerveznek! Az alábbi helyre dolgozhattok!”
Aranymondás és ének javaslat	Aranymondás választás: a meghívott gyülekezeti résztvevőkkel közösen (ha nagy a csoport, akkor kiscsoportokra vagy párokra bontva) keressük a bibliai igék közül olyan igeverset, mely illik a témához.	

	Javasolt aranymondás: ApCsel 2,47b	
Ének javaslat.	Énekjavaslat: Jöjj az Úr vár reád... http://csecsy.hu/konyvek/enekeskonyv/jojj_az_ur_var_read RÉ 135, 1-2. Áldjátok az Úr nevét...	
Házi feladat	A következő óra előkészítéseként feladható a gyerekeknek a következő házi feladat: „Keressetek egy műsorújságot és válogassatok ki olyan műsorokat, mely szerintetek jó hatással van a fiatalokra, és olyanokat, amelyek nem! Ez után beszélgetsetek a következő kérdésekről! a) Mitől van jó hatása egy gyermekre, fiatalra a televízió műsornak? b) Milyen rossz hatása lehet a gyermekekre, fiatalra egy műsornak? c) Az alábbi helyre készíts jegyzetet az általad talált műsorokról!”	MFEI 5/A. lecke 2. feladat vagy MFGY 5. lecke 2. feladat A következő órára feladható az MFGY 5 lecke 1. feladata is. Így az önismereti tesztet a diákok otthon oldják meg és csak a közös feldolgozásra van szükség az órán.

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Keresztyén jelképek

Gyűjtsünk keresztyén szimbólumokat, melyek a gyülekezetben is megtalálhatóak. A szimbólumok segítségével lehet a hit lényegéről és a gyülekezethez tartozás lehetőségéről is beszélni.

2. Fonalháló – ami összeköt bennünket

Egy vastagabb fonalgombolyagot vigyünk be magunkkal. Állítsuk a csoportot körbe, de akár a helyükön maradva is dobálhatjuk a fonalat egymásnak. Ez lehetséges úgy, hogy az előző órákon tanultakkal kapcsolatban kérdezzünk, és aki jól válaszol, ahhoz kerül a fonal. De arra is lehetőség van, hogy a gyülekezettel kapcsolatban tegyünk fel kérdéseket. (pl. Mikor épült a templom? Ki a lelkipásztor? Mikor van istentisztelet? Stb.)

Akihez a gombolyag kerül, az megfogja a fonalat, magánál tart egy részt és úgy dobja tovább a következő embernek a gombolyagot. A végére egy háló alakul ki. Ha már mindenki fogja a háló egy részét, akkor lehet arról beszélni, hogy mi minden köthet össze bennünket és hogyan kapcsolódhat össze, milyen közös jellemzők alapján a közösség.

A játék így jó átvezetés lehet a gyülekezeti közösség témájához (motivációs feladatként is használható).

Mivel alapvetően sok idő a háló visszabontása, javasolt ezt vagy csak 1-2 diákra bízni, vagy azt kérni, hogy csak adják vissza a hittanoktatónak a fonalat és majd otthon visszagombolyítja a fonalat.

Ha nem korábbi téma ismétlésével akarjuk összekötni a feladatot, akkor akár azt is kérhetjük a diákoktól, hogy mindenki mondjon valamit, amit szeret és olyannak dobja tovább, aki kézfelemeléssel jelzi, hogy ő is szereti azt a dolgot. Így a háló elkészítése után beszélhetünk arról, hogy a szeretet összeköt bennünket. A gyülekezetben ilyen összekötő szeretet az Isten iránt érzett szeretetünk.

3. Gyülekezetünk a virtuális térben

Ha van rá lehetőség, akkor gyűjtsük össze a csoporttal közösen, hogy milyen módon van jelen az interneten, helyi tv-ben, újságban az egyházközség. Ez házi feladatként is feladható – vagy ha van számítógép, akkor az órán is elvégezhető. A feladat elvégzése után beszélgethetünk arról a csoporttal, hogy mi minden derült ki a gyülekezetről az általuk gyűjtött adatok alapján, mi volt új és ismert információ a számukra.

4. Házi dolgozat (fogalmazás): az én gyülekezetem

Megkérhetjük a diákokat arra, hogy írjanak fogalmazást/naplóbejegyzést, stb. a következő témáról: Ilyen az én gyülekezetem. Vállalkozó szellemű csoportoknak akár „oknyomozó riport” készítése is feladható – amiben egy izgalmas és lehetőleg szép témáról (pl. nyári tábor, segítségnyújtás valakinek, stb.) készítenek egy képzeletbeli cikket.

5. Gyülekezeti képeskönyv vagy ppt

Ha van közös gyülekezeti élménye a tanulóknak, akkor készíthetünk közös scrapbookot vagy ppt velük az ottani fényképekből. (pl. nyári tábor, csendesnap, stb.) Ekkor feldolgozásra használható, a gyülekezeti élményekről való beszélgetés során.

Akár csak korábbi képek ppt-ben való megtekintése is jó indítása lehet az órának.

Scrapbook készítés alapjai:

<http://inspirativ.hu/hasznos/mit-hogyan/item/1610-scrapbook-k%C3%A9sz%C3%ADt%C3%A9s-alapjai.html>

REFORMÁTUSOK HATÁRAINKON TÚL

(Olvasmányfeldolgozás)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös beszélgetésekben, feladatmegoldásokban, csoportmunkában. • Tudjon felsorolni néhány országot ahol magyar reformátusok élnek.	• Vegyen részt aktívan a közös beszélgetésekben, feladatmegoldásokban, csoportmunkában • Tudjon felsorolni néhány országot ahol magyar reformátusok élnek. • Ismerje a testvérgyülekezet fogalmát, magyarázza. • Ismerje a Református Egyházak Világszövetsége szervezet nevét, céljait.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Reformátusok határainkon túl

Kognitív: Arra való rámutatás, hogy határainkon túl hol élnek magyar reformátusok.

Affektív: A hitbeli, nemzeti kötődés megerősítése.

Pragmatikus: A csoportban annak a közös felfedezése, hogy hol vannak református testvéreink határainkon túl és milyen kapcsolatban lehetünk velük. Lehetőség szerinti testvérgyülekezet (ek) feltérképezése.

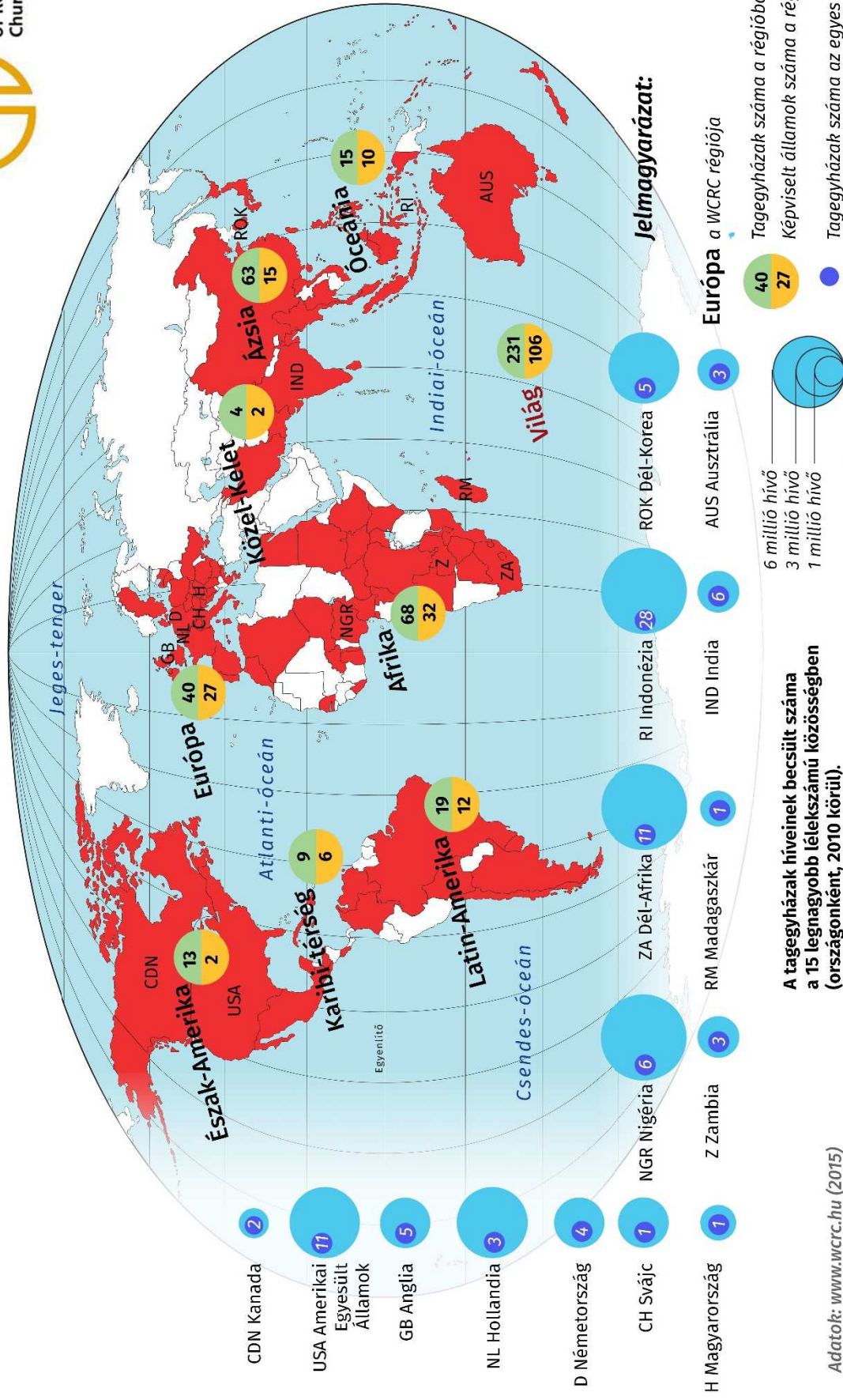
Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Családtérkép Kérjük meg a diákokat arra, hogy gyűjtsék össze, hogy mely országban élnek családtagjaik a határainkon túl! Ezeket az országokat egy térképen keressék meg, és akár egy gombostűvel jelöljék. Ha a csoport elkészült, nézzük meg közösen, hogy mely országokban van a csoporthoz tartozó legtöbb családtag. Beszélgessünk a csoporttagokkal arról, hogy közülük mennyien reformátusok, járnak-e gyülekezetbe és milyen tapasztalataik vannak.	Házi feladat ellenőrzése A következő oldalon található térkép jól használható, ha belaminálva visszük az órára.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlata • Magyar reformátusság sajátosságai határainkon túl ○ Kisebbség, de törekszenek a szokások megtartására ○ Magyarul beszélnek ○ Nehéz a nemzeti identitásuk megőrzése • Határon túli nagyobb közösségek ○ Ausztria	

	○ Felvidék ○ Kárpátalja ○ Délvidék ○ Erdély ○ Európa egyéb országai és városai ○ USA ● Református Egyházak Világszövetsége Feldolgozás MFGY 47. oldal 2., ill. MFEI 55-56. oldal 1-3. feladat alapján	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Mt 10,32	
Ének javaslat	Bár szétszakadva él az egyház http://honlap.parokia.hu/data/kollegium/hang/2010/11/25/143.mp3	
Házi feladat	-	

A Református Egyházak Világközössége tagegyházainak államok szerinti elhelyezkedése World Communion of Reformed Churches (2015)

World
Communion
of Reformed
Churches

16/A. MIT MUTAT A MÉDIA TÜKRE?

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 1995; Biblia)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Azok a diákok, akikkel a hittanórán találkozunk, az ún. „Z” generáció tagjai. Olyan információs kor gyermekei, akik számára a számítástechnikai eszközök, illetve a digitális eszközök használata természetes, ugyanakkor gondolkodásmódjukban, látásmódjukban és egész életvitelükben megjelenik napjaink rohanó élete. Jelmondatukat így lehetne összefoglalni: „Legyek sikeres!” Ezért a sikerért, elismerésért gyakorlatilag mindent képesek megtenni és akár odaadni is. A serdülőkorban pedig még erősebben megjelenik ez a vágyakozás az elfogadásra, elismerésre, siker élményre. Ezt akarják megvalósítani mind a való életben, mind pedig a virtuális világban. A virtuális világ valóságosnak tűnik a számukra, szinte abban élnek. A nyolcadikos diákok számára a virtuális közösségi háló sokszor nagyobb hatású, mint a valódi kapcsolataik. Kisarkítva úgy is mondhatnánk, hogy a 13-18 évesek gondolkodásmódja szerint: amiről a Facebookon nem tudnak, az nem is létezik (vagy más, általuk használt közösségi oldalon, pl. Twitter, Instagram, stb.).

A virtuális világban az is előfordul, hogy nem valódi önmagukat adják. A félnék és bátortalan tinédzser sokkal bátrabb a billentyűzet mögött, mint egy valódi, szemtől-szemben történő találkozás esetén. Ugyanakkor kiszolgáltatottak is a gyermekek, fiatalok, hiszen akár internetes bántalmazással (pl. Facebookon történő lejáratás, rosszindulatú posztok, elárulják a titkát, feltöltenek róla egy sértő képet, stb.), vagy hamis virtuális személyiségekkel is találkozhatnak. Önmaguk megmutatása szinte kényszeres módon jelenik meg a virtuális közösségekre feltöltött fényképek és az ún. selfie-k formájában. Nemcsak trendinek számítanak ezek, hanem arra is törekednek ezzel a fiatalok, hogy minél több elismerést váltsanak ki másokból. Különösen igaz ez azokra a tinédzserekre, akik önértékelési zavarban szenvednek. Ennek az önértékelési zavarnak pedig komoly szinten okozója lehet a média. A valláspedagógiai szempontok során nem célozom részletesen kifejteni, hogy mennyi lelki terhet okozhat az amúgy is önértékelési zavarokkal küzdő tiniknek az a torz kép, amit a televízió vagy éppen az internetes „sztárolás” okoz, és amilyen tipikus férfi és nő ideálképeket közvetít. Mégis, tisztában kell lennünk azzal, hogy a reklámok és a serdülőknél készülő sorozatok, klipek, show-k milyen kihívás elé állítják őket. Annál is inkább igaz ez, mivel a nyolcadik osztály, és alapvetően a serdülőkor annak az ideje, hogy a tanulóknál értékrendek fogalmazódjanak meg és váljanak tudatossá, ezért a hittanoktatás során arra is törekednünk kell, hogy hozzásegítsük őket ahhoz, hogy a hitük a mindennapi életükben is megjelenjen. Igaz ez a virtuális és a valódi világban is. Ezzel a témával kapcsolatban is lehetőségünk van arra, hogy tudatosságra és szentírási alapokon kritikus gondolkodásmódra neveljük őket.

Az állami iskolában egy, az egyházi iskolában két óra áll rendelkezésre a téma feldolgozására. Az egyházi iskolában külön bontható a következő módon a feldolgozás:

- Mit mutat a média tükre? (Azaz milyennek látom magam)
- Mit mutatok magamról a virtuális világban?

Az állami iskolában ez a két terület együtt jelenik meg.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Memoriterként ismerje az 1Kor 6,12 igeverset. • Tudja példákon keresztül megfogalmazni, hogy mit jelent a tudatos TV, média- és internethasználat. • Tudjon példákat mondani arra, hogyan jelenítheti meg keresztyén értékrendjét a virtuális világban is.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje memoriterként az 1Kor 6,12 igeverset. • Tudja példákon keresztül megfogalmazni, hogy mit jelent a tudatos TV, média- és internethasználat. • A tanulók tudják korosztály szinten megfogalmazni a digitális világ veszélyeit és lehetőségeit. • Példákon keresztül meg tudja fogalmazni, hogy mit jelent a tudatos TV, média- és internethasználat. • Tudjon példákat mondani arra, hogyan jelenítheti meg keresztyén értékrendjét a virtuális világban is.

ÁLLAMI ISKOLÁK SZÁMÁRA JAVASOLT ÓRA VÁZLATA

Ha a katechéta úgy ítéli meg, szabad órakeretében lehetősége van a témával kapcsolatban az egyházi iskolai két óra megtartására (óravázlatok alább találhatóak), vagy az ottani két órából egy kiválasztására. Az itteni óra egy 45 perces keretben igyekszik a témával foglalkozni.

Fő hangsúly: Tudatos és kritikus televízió és internethasználat

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a média a viselkedésünkre is hatással van.

Affektív: Az ideálok és a reális énkép követésének az érzelmi háttere.

Pragmatikus: A diákok bátorítása és segítése abban, hogy reálisan lássák magukat és ne akarjanak hamis ideálok követni viselkedésükkel, külsejükkel és életükkel, és keresztyén magatartásmintákra keressenek gyakorlati példákat.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Önismereti teszt: mire szánod az idődet? Kérjük meg a diákokat, hogy önállóan töltsék ki az önismereti tesztet. Ha elkészültek, közösen nézzük meg az általuk beírt eredményeket, úgy, hogy egy összegző csoport listát készítsünk. Ez a lista készülhet a táblára, vagy egy flipchart tábla lapra is, a következő kérdések alapján. • Mivel tölti a csoport a legtöbb és a legkevesebb időt hétköznap? (A kérésre adott válaszok)	MFGY, 16. lecke, 1. feladat A kiértékelésben mindenképpen közösen dolgozzon az egész csoport, és engedjük meg, hogy ők mondják ki a következtetéseket. A katechéta számára ez a teszt ugyanakkor arra is jó, hogy a diákok gondolkodásmódját,

	• Mivel tölti a csoport a legtöbb és a legkevesebb időt hétvégén? (B kérdésre adott válaszok) • Vannak-e a csoportban eltérések? Írjuk fel ezeket, és gondoljuk végig, hogy mi lehet az oka? • Milyen típusú műsorokat néznek elsősorban a televízióban? (C kérdés válaszai) • Vannak-e a csoportban eltérések? Írjuk fel ezeket, és gondoljuk végig, hogy mi lehet az oka? • Melyek a kedvenc filmek, és miért? (D. kérdés) • Mi van nagy hatással a diákokra? Milyen indoklást hoznak? (E. kérdés) • Mi az, amit nem ajánlanának a barátaiknak? Miért? (F. kérdés) A tesztet végigbeszélve – és a fő pontokat felírva, kérjük meg a tanulókat, hogy akár párban/kiscsoportban, vagy egyénileg tegyenek megállapításokat az általuk tapasztaltakkal kapcsolatban. Hogyan gondolkodik a csoport ezekkel kapcsolatban? Megbeszéléshez javasolt kérdések: • Sok vagy kevés az elegendő idő, amit az egyes tevékenységekre fordítanak? • Milyen haszna vagy kára lehet annak, ha bizonyos tevékenységekre sok, míg másokra kevés időt szánnak? (pl. alvás helyett számítógépezés) • Mit hallottak vagy tapasztaltak már arról, hogy milyen hatása lehet a televíziónak az életükre nézve?	médiával kapcsolatos látásmódját is fel tudja mérni. Ha a katechéta feladta az önismereti tesztet házi feladatként, akkor a közös értékeléssel kezdjük az órán.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	TV elemzés: avagy mit várnak el tőlünk? Előző órán feladott házi feladat ellenőrzése az 16. lecke 2. feladatával. „Keressetek egy műsorújságot és válogassatok ki olyan műsorokat, mely szerintetek jó hatással van a fiatalokra, és olyanokat, amelyek nem! Ez után beszélgetsetek a következő kérdésekről! a) Mitől van jó hatása egy gyermekre, fiatalra a televízió műsornak? b) Milyen rossz hatása lehet a gyermekekre, fiatalra egy műsornak?” A válogatott műsorok alapján kérjük a diákokat, hogy gyűjtsék össze, milyennek kell lennie ma egy korukbeli lánynak/fiúnak ezek alapján a műsorok	Kapcsolódó feladat: MFGY 16. lecke, 2. feladat

	alapján! Ha olyan műsorokról van szó, melyekben nincs jelen az ő korosztályuk, akkor arról is lehet beszélgetni, hogy a fiúkkal/lányokkal szemben általánosságban milyen elvárások vannak ezek alapján. Virtuális tér Kérjük meg a diákokat ezután arra, hogy gyűjtsenek olyan fogalmakat, melyek a számítógéphez kapcsolódnak. Ha nem tudnak, akkor kérjük meg őket, hogy próbálják meg magyarázni a következőket: Virtuális tér, digitális lábnyom, online identitás, netikett, emotikon Ezután beszélgessünk velük arról, hogyan jelenik meg ez az elvárás a virtuális világban, és hogyan akarnak ők esetleg megfelelni ezeknek. Átvezető gondolat Összegyűjtöttük a tapasztalataitokat és a gondolataitokat azzal kapcsolatban, hogy milyen elvárásokat éreztek a médiából magatokra nézve. Bár a Biblia sem a TV-ről, sem az internetről, sem az újságokról nem szól – de nézzük meg, hogy mit mond arról, hogyan kezeljük a világunk dolgait! Tanári magyarázat vázlata • Utalás: a diákok által feltérképezett elvárások a médiából. • A média tükre gyakran nem reális. • Isten arra hív, hogy reálisan nézzük önmagunkat és ne külső, irreális elvárásoknak akarjunk megfelelni. • 1Kor 6,12 átolvasása és közös megbeszélése. • Irányítók vagy irányítottak vagyunk? Engedjük-e, hogy eszközök irányítsanak bennünket, vagy mi döntünk tudatosan? • Tudatosságra és kritikára való bátorítás és segítség nyújtás a televízióval és a számítógéppel, újságokkal kapcsolatban is. • Internet használati alapszabályok – TK 16. lecke alapján.	Kapcsolódó feladat: MFGY 16. lecke, 4. feladat TK 16. lecke, lila keretes rész, és a fogalomtár. TK 50-51.o. Akár itt megkérhetjük a diákokat arra, hogy keressenek a témához bibliai igét. Kapcsolódó feladatok: MFGY 16. lecke, 3. és 5. feladat
Aranymondás javaslat	Kérjük meg a diákokat, hogy válasszanak a TK 52-53. oldalán lévő bibliai Igék közül a témához illőt. Ha nincs rá idő, akár házi feladatként is feladható. Szerző által javasolt: 1Kor 6,12.	A következő órát azzal kezdjük, hogy beszéljük meg, hogy ki, mit és miért választott!
Házi feladat	Feladható házinak bármelyik feladat, mely az óráról kimaradt.	

EGYHÁZI ISKOLÁK SZÁMÁRA JAVASOLT 1. ÓRA VÁZLATA

Fő hangsúly: Tudatos és kritikus televízió és internethasználat

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a média tükre gyakran torzít, és tudatosan dönthetünk abban, hogy nem azt követjük.

Affektív: Az ideálok és a reális énkép érzelmi háttere

Pragmatikus: A diákok bátorítása abban, hogy reálisan lássák magukat és ne akarjanak hamis ideálokat követni viselkedésükkel, külsejükkel és életükkel.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Önismereti teszt: mire szánod az idődet? Kérjük meg a diákokat, hogy önállóan töltsék ki az önismereti tesztet. Ha elkészültek, közösen nézzük meg az általuk beírt eredményeket, úgy, hogy egy összegző csoport listát készítsünk. Ez a lista készülhet a táblára, vagy egy flipchart tábla lapra is, a következő kérdések alapján. • Mivel tölti a csoport a legtöbb és a legkevesebb időt hétköznap? (A kérdésre adott válaszok) • Mivel tölti a csoport a legtöbb és a legkevesebb időt hétvégén? (B kérdésre adott válaszok) • Vannak-e a csoportban eltérések? Írjuk fel ezeket, és gondoljuk végig, hogy mi lehet az oka? • Milyen típusú műsorokat néznek elsősorban a televízióban? (C kérdés válaszai) • Vannak-e a csoportban eltérések? Írjuk fel ezeket, és gondoljuk végig, hogy mi lehet az oka? • Melyek a kedvenc filmek, és miért? (D. kérdés) • Mi van nagy hatással a diákokra? Milyen indoklást hoznak? (E. kérdés) • Mi az, amit nem ajánlanának a barátaiknak? Miért? (F. kérdés) A tesztet végigbeszélve – és a fő pontokat felírva, kérjük meg a tanulókat, hogy akár párban/kiscsoportban, vagy egyénileg tegyenek megállapításokat az általuk tapasztaltakkal kapcsolatban. Hogyan gondolkodik a csoport ezekkel kapcsolatban? Megbeszéléshez javasolt kérdések: • Sok vagy kevés az az idő, amit az egyes tevékenységekre fordítanak?	MFEI, 16. A lecke 1. feladat A kiértékelésben mindenképpen közösen dolgozzon az egész csoport, és engedjük meg, hogy ők mondják ki a következtetéseket. A katechéta számára ez a teszt ugyanakkor arra is jó, hogy a diákok gondolkodásmódját, médiával kapcsolatos látásmódját is fel tudja mérni. Ha háziként adta föl a hittanoktató a feladatot az előző órán, akkor elég csak a kiértékeléssel kezdeni.

	• Milyen haszna vagy kára lehet annak, ha bizonyos tevékenységekre sok, míg másokra kevés időt szánnak? (pl. alvás helyett számítógépezés) Mit hallottak vagy tapasztaltak már arról, hogy milyen hatása lehet a televíziónak az életükre nézve?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	TV elemzés: avagy mit várnak el tőlünk? Előző órán feladott házi feladat ellenőrzése az 16. A lecke 2. feladatával. „Keressetek egy műsorújságot és válogassatok ki olyan műsorokat, mely szerintetek jó hatással van a fiatalokra, és olyanokat, amelyek nem! Ez után beszélgetsetek a következő kérdésekről! a) Mitől van jó hatása egy gyermekre, fiatalra a televízió műsornak? b) Milyen rossz hatása lehet a gyermekekre, fiatalra egy műsornak?” A válogatott műsorok alapján kérjük a diákokat, hogy gyűjtsék össze, milyennek kell lennie ma egy korukbeli lánynak/fiúnak ezek alapján a műsorok alapján! Ha olyan műsorokról van szó, melyekben nincs jelen az ő korosztályuk, akkor arról is lehet beszélgetni, hogy a fiúkkal/lányokkal szemben általánosságban milyen elvárások vannak ezek alapján. Virtuális tér Kérjük meg a diákokat ezután arra, hogy gyűjtsenek olyan fogalmakat, melyek a számítógéphez kapcsolódnak. Ha nem tudnak, akkor kérjük meg őket, hogy próbálják meg magyarázni a következőket: Virtuális tér, digitális lábnyom, online identitás, netikett, emotikon Ezután beszélgetünk velük arról, hogyan jelenik meg ez az elvárás a virtuális világban, és hogyan akarnak ők esetleg megfelelni ezeknek. Tanári magyarázat vázlata • A diákok által feltérképezett elvárások a médiából. • A média tükre gyakran nem reális. • Isten arra hív, hogy reálisan nézzük önmagunkat és ne külső, irreális elvárásoknak akarjunk megfelelni. • 1Kor 6,12 átolvasása és közös megbeszélése.	Kapcsolódó feladat: MFEI 16. A lecke, 2. feladat Kapcsolódó feladat lehet: MFEI 16/A. lecke 5. feladat TK 16. lecke, lila keretes rész, és a fogalomtár. TK 50-51.o.

	• Irányítók vagy irányítottak vagyunk? Engedjük-e, hogy eszközök irányítsanak bennünket, vagy mi döntünk tudatosan? • Tudatosságra és kritikára való bátorítás a televízióval kapcsolatban is. További feldolgozás feladatok: MFEI 16/A. 3-5. feladat	
Aranymondás javaslat	Kérjük meg a diákokat, hogy válasszanak a TK 52-53. oldalán lévő bibliai Igék közül a témához illőt. Ha nincs rá idő, akár házi feladatként is feladható. Szerző által javasolt: 1Kor 6,12e	A következő órát azzal kezdjük, hogy beszéljük meg, hogy ki, mit és miért választott!
Házi feladat	Feladható házinak bármelyik feladat, mely az óráról kimaradt.	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Tudatos önkifejezés a virtuális világban

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a virtuális világban is fontos, hogy mit és hogyan közlünk magunkról

Affektív: Az önkifejezés érzelmi háttere és annak akadályai.

Pragmatikus: A diákok bátorítása abban, hogy keresztyén emberként meghatározzák magukat minden szintéren (valódi és virtuális), ahol jelen vannak.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	„Bemutatózó játék” Kérjük meg csoportot arra, hogy tegyünk úgy, mintha nem ismernénk egymást és ez lenne az első közös alkalmunk. Mutakozzunk be egymásnak! Fontos szempont, hogy úgy mutakozzanak be, mintha egy szimpatikus új diák érkezne hozzájuk, akivel szeretnének összebarátkozni. A feladat megbeszélése a következő kérdés alapján: • Milyen jellemző dolgot mondtak el magukról a diákok? • Mire törekedtek, amikor olyan személynek akartak bemutatkozni, aki számukra szimpatikus volt? • Hol vannak olyan területek az életben, amikor „bemutakozunk”, vagy kifejezünk magunkról valamit? • Van-e különbség aközött, amikor egy valódi helyen (pl. iskola) vagy egy virtuális térben osztunk meg magunkról információkat?	A feladat könnyítése, ha különböző tárgyakat (képeket) viszünk be az órára. Ezek közül választhatnak a diákok, majd a kiválasztott, rájuk jellemző tárgy segítségével mutakoznak be. A kör elején tisztázzuk le a csoporttal, hogy nem szabad kommentálni a másik által mondott gondolatokat. Mindenképpen szánjunk időt a megbeszélésre!
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Csoportmunka: kiscsoportokban, párokban kérjük meg a diákokat arra, hogy készítsenek egy Facebook profilt, majd mutassák be a többieknek. A következő szempontokra figyeljenek: a) A profil legyen figyelemfelkeltő. b) Az elkészült profilhoz tartozó személy viselkedéséről, profiljáról derüljön ki, hogy keresztyén fiatalról van szó. Az elkészült és bemutatott profilok után beszéljünk a következőkről: • Mit tartottak fontosnak a profil készítésénél?	Mindenképpen segítsük abban a fiatalokat, hogy bátran és őszintén elmondják a gondolataikat. Bátorítsuk őket arra is, hogy mondjanak példákat arra, hol és hogyan látható meg az, hogy valaki keresztyén ember, ill. mi segíti, illetve akadályozza az a keresztyén viselkedést. (pl. elvárások, szokások, stb.)

	• Milyen tevékenységekből látható az interneten az, ha valaki keresztyén és az, ha nem? • Akár konkrétan meg lehet beszélni azt, hogy egy-egy szituációban hogyan viselkedik egy keresztyén fiatal. Szituációk: Selfie készítés és feltöltés. Posztok írása Kommentek írása posztokhoz Hamis profil készítése Pletyka és megfélemlítő üzenetek. Kiközösítés online közösségből. Más titkának kiadása. Lejárató képek és szövegek feltöltése. Átvezető gondolat: • Sokszínűek és sokfélék vagyunk emberként. • Vágyakozunk az elfogadásra és a szeretetre. Ezért sok mindent meg akarunk tenni. • A valódi és virtuális tér, mint önmagunk megmutatásának a lehetősége. Nézzük meg, hogy mit mond önmagunk kifejezéséről Isten Igéje! Tanári magyarázat vázlata: • A tetteinkért való felelősségvállalás. • Netikett fogalma és alapvető etikai szabályok az interneten (TK 16. lecke, feladattár alapján használható) • Pál tanításának felidézése Timóteus számára a keresztyén fiatalembereként való viselkedésről. (1Tim 4,12-16)	A feldolgozáshoz felhasználható az MFEI 16/B 1-2. feladata Csoporttól függően az előző feladattal megcserélhető a tanári magyarázat. TK 51. o. Ha eddig nem kerültek elkészítésre, akkor MFEI 16/B. 1-2. feladat, TK 51. o. feladattár
Ének javaslat	Ének javaslat: Új szívet adj... (Az Úrnak zengjen ének énekeskönyv 138.)	TK énekgyűjtemény, 18. ének
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: 1Kor 6,12 Ha az órán nincs rá idő, akkor kérjük meg a diákokat arra, hogy az 1. tematikai egységhez tartozó bibliai igék közül otthon válasszanak egyet, ami szerintük a témához kapcsolódik.	
Házi feladat	Kérjük meg a diákokat, hogy gyűjtsenek olyan férfiakra szóló történeteket a Bibliából, akiket tisztelnek, és fontos személynek tartanak. Írják le azt is, hogy miért gondolják őket jelentősnek.	A következő óra elején ne felejtsek el ellenőrizni, ha adtunk házit.

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Kreatív feladat

A diákok készítsenek egy PPT-t vagy animációt, esetleg plakátot a következő téma alapján: „Digitális eszközök keresztyén szemmel”.

A projekt során mindenképpen végezzék el a következőket:

- Fogalmazzák meg a célt, amit el szeretnének érni az alkotásukkal.
- Határozzák meg, hogy kik számára készítik el a művet.
- Adjanak címet neki.
- Legalább a tervét készítsék el az órán az alkotásuknak.

Jó, ha a csoport tud bibliai igét/éneket is keresni a készített alkotáshoz.

Ha olyan csoportunk van, akik nem érzik jónak kézműves technikákban magukat, akkor felajánlhatjuk nekik a következőket:

- írjanak egy diákoknak szóló rendezvényen elhangzó beszédet,
- írjanak egy dalszöveget a témában,
- esetleg tervezzenek meg és adjanak elő egy pantomimet a témában.

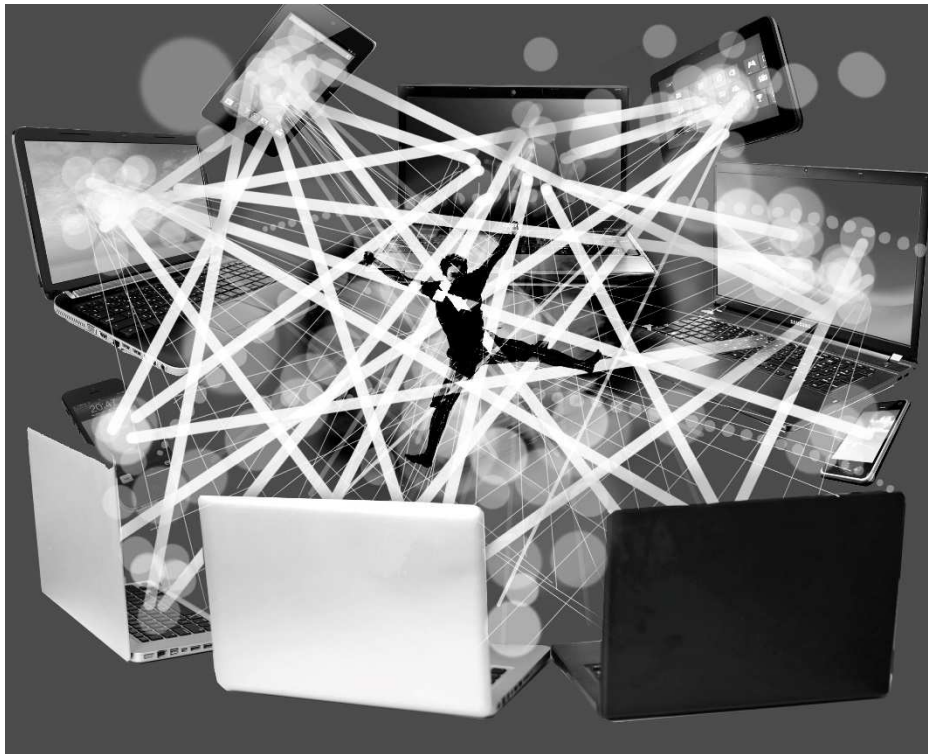
2. Avatar készítése

A webes világban gyakran készítenek avatart, mely nem az egyén valós fényképe, hanem egy általa – vagy más által kitalált karakter. Ha gyakran chatelő, számítógépes játék használó diákok vannak a csoportban – lehet arról beszélgetni, hogy egy keresztyén ember milyen avatart készíthet magának, milyen szempontokra figyeljen oda, hogy ne legyen a hitével ellentétes a digitális megjelenése sem.

3. Vitaindító képek

A témához felhasználhatóak az internet világról, számítógépről, virtuális térről szóló képek is. Az alábbi két kép is használható vitaindításként.

4. Képelemzési szempontok a TK 50-51. oldalához

- Milyen médiaelemek jelennek meg a montázs képen? Te melyiket szoktad használni? Mire használod? Miért?
- A médiumok használatához milyen szabályokat alkalmazol? Sorold fel!
- A televíziós műsorok között mi alapján válogatsz? Ki segít ebben? Ki szabja meg?
- Milyen újságokat, folyóiratokat szoktál olvasni? Mindent elolvashatsz, ami a kezvedbe kerül? Ebben ki dönt?
- A számítógép, okos telefon stb. használatának milyen előnyei vannak? Milyen veszélyekkel jár a közösségi oldalak használata? Hallottál e már a számítógépes zaklatásról?
- Azok az információk, amikről a médiumokból értesülsz hogyan hatnak rád? Mennyire segítenek az identitások megerősödéséhez?

5. Szövegelemzési szempontok a TK 50-51. oldalához

- Készíts egy felmérést egy hétköznapodról és egy vasárnapodról! Mivel töltöd az idődet? Mennyi időt szánsz a tanulásra, az otthoni feladataidra, a telefonodra, a számítógépes/telefonos és a tényleges kapcsolataidra? Mi a véleményed erről?
- A tényleges és virtuális kapcsolataid rólad szólnak! Mi a véleményed önmagadról ennek tükrében?
- Mit gondolsz, te betartod a netikettet?
- Milyen a te online identitásod? Mi a véleményed?
- Olvasd el többször is Pál apostol tanácsát! Mire vonatkozhat ez a tanács még? Milyen csábítások érhetnek, amikor eszedbe juthat, amit Pál tanácsol?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

MFGY 16. lecke/ 4. feladat; MFEI 16/A. lecke / 5. feladat képei az alábbiakban láthatóak színes változatban. Forrás és copyright: www.shutterstock.com

16/B. MIT MUTATOK MAGAMRÓL A VIRTUÁLIS VILÁGBAN

ÖSSZEFOGLALÁS III. – KI VAGYOK ÉN?

TEMATIKAI EGYSÉG:

IV. ÉLETÜNK SZÍNTERE: A TEREMTETT VILÁG

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A serdülőkori identitáskeresés egyik sajátossága, hogy a fiatal próbálja beazonosítani azokat a pontokat, melyeken ő maga értékesnek érzi magát. Az identitás része az önmeghatározás is, melynek során az egyén fölismeri, hogy mik az erősségei, melyek a gyengéi, hol vannak a határai. Önmagát meg szeretné mutatni, különös tekintettel azokra a jellemvonásaira, amelyekre büszke lehet. Ha ilyet nem talál önmagában, vagy éppen a környezete azt sugallja felé, hogy értéktelen, akkor ez épül be a személyiségébe, és komoly önértékelési zavarai lehetnek.

A serdülő túl akar nőni azokon, akik eddig „fölé magasodtak”. Szeretne kitűnni, feltűnni, megmutatni, hogy ő mire képes. Ez akár ábrándozásokban is megjelenik. E korosztály esetében a fantáziákban – még akkor is, ha ezt ők nem szívesen adják ki másoknak – ők a hősök, tekintélyszemélyek, azok az emberek, akiket elismernek. A nyitott (extrovertált) és a zárkózott (introvertált) személyiségű fiatalokra egyaránt jellemző ez a vágyakozás. Álmodásaik során egy elképzelt énképet alakítanak ki magukról, melyekből akár közeli vagy távoli jövőre vonatkozó terveik is kialakulnak. Ehhez az énképhez aztán megpróbálnak a valóságban is hasonlítani. Ez időszakosan elfogadhatóan alakul a számukra, máskor azt érzik, hogy a vágyott énképük elérhetetlen és megvalósíthatatlan. Ez az érzés mély feszültséget ébreszthet a serdülőkben. Azért is, mert sokakban nem az értékesség érzése erősödik meg, hanem inkább annak az ellenkezője. A tanulási nehézségek, alkalmazkodási problémák, családjuktól és környezetüktől elszenvedett valós vagy vélt sérelmek (nem értik meg őket, konfliktusok, elfojtott érzelmek, stb.), valamint önmaguk és a környezetük irreális elvárásainak való meg nem felelés gyakran vezet ebben az időszakban testképzavarokhoz, ingerlékenységhez, gyakori rosszkedvhez, vagy akár depresszióhoz is.

Ahogy a kettősség tapasztalható az ifjak viselkedésében a serdülőkorban, a kettősség feszültségét tapasztalhatjuk abban is, hogy a „Milyen vagyok?” kérdéssel gyakran jár együtt a „Mivé válhatok?” kérdéskör is. Éppen emiatt, a 8. évfolyamban a IV. tematikai egység ezzel a kérdéssel foglalkozik. Biblikus alapokon abban segíthetjük a fiatalokat, hogy felismerjék a saját értékességüket, valódi értékeiket és ezek fejlesztésével, helyes és tudatos használatával tervezhessék a jövőjüket. A tematikai egységhez tartozó minden lecke során visszautalhatunk a talentumok példázatára, mint a témához kapcsolódó bibliai üzenetre. A példázat tanítását megcélzó óra során éppen ezért nem szükséges, hogy a példázat minden lehetséges üzenetére kitérjünk, hanem a későbbiek megalapozásaként az Isten által adott értékre mutathatunk rá. Sokkal inkább arra tehetjük a hangsúlyt, hogy a mi Istenünk ajándékozó Úr, Aki az ember iránti szeretetét azáltal is kifejezi, hogy képességeket, készségeket ad mindenkinek.

A tematikai egységben található leckék üzenetei a következő módon kapcsolódnak egymáshoz:

Leckeszám/cím	Üzenet / fő hangsúly
17. Az élet értékes	Az élet értékes
18. Felelősség és lehetőség: A talentumok példázata	Isten minden gyermekének ad talentumokat.
19. Mi a dolgom ezen a világon? Értékeim, lehetőségeim	Az Isten által adott talentumok – egyéni értékek – felfedeztetése, melyekkel lehet felelősséggel élni.
Merre tovább? Jövőképek, pályaválasztás, egyéni lehetőségeim (olvasmány)	Az Isten által adott talentum kamatoztatható! Jövőkép formálódása

Merre tovább? Jövőképek, pályaválasztás, egyéni lehetőségeim 2.	Református iskolába járhatok

17. AZ ÉLET ÉRTÉKES

(Gyülekezeti óraszám: 1; egyházi iskolai óraszám: 1)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Korosztályi szinten tudja megfogalmazni azt, hogy a Szentírás szerint az emberi élet azért értékes, mert Istentől származik.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Korosztályi szinten tudja megfogalmazni azt, hogy a Szentírás szerint az emberi élet azért értékes, mert Istentől származik. • Tudjon felsorolni az élet értékességéhez legalább három érvet. • Tudja elmondani a Heidelbergi Káté 1. kérdés-feleletét.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Az élet értékes

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy az élet Istentől származik, és ez adja az alapvető értékét.

Affektív: Biblikus alapokon nyugvó életszeretetre és tiszteletre nevelés.

Pragmatikus: Hittanoktatói segítséggel szóban, írásban vagy valamilyen kreatív módon annak a kifejezése, hogy az élet értékes.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetés – képek alapján A hittanoktató vigyen be olyan újságokból kivágott képeket, amelyek azt mutatják, hogy az élet értékes. (Pl. örülő család, meggyógyult ember, kisbaba születése, stb.) Kérjük meg a diákokat, hogy válasszanak ki egy képet, ami számukra az élet értékességét fejezi ki, majd indokolják választásukat! Az indoklásban a következő kérdésre válaszoljanak: • Miért értékes az élet? Lehetőség van arra is, hogy a csoport által adott válaszok felkerüljenek a táblára, vagy egy flipchart lapra. Ezután össze lehet hasonlítani az indokokat és meg lehet közösen azt nézni, hogy milyen	A feladat úgy is elvégezhető, hogy a TK 17. lecke, Gondold végig! Beszéljétek meg! része alapján választanak egy nekik szimpatikus bibliai Igét és/vagy képet a diákok és az alapján adnak választ arra kérdésre, hogy „Miért értékes az élet?”

	szempontok miatt tartják az életet értékesnek a diákok.	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat rövid vázlata: • Az „élet” szó jelentése a Bibliában • Kol4,20-32 igeversek olvasása és kapcsolódó rövid magyarázata • A Szentírás szerint értékes az élet, mert: ○ Istentől származik (Jer 27,5 felolvasása) ○ Isten gondot visel az övéire (Mt 5,25 olvasása) ○ Jézus az új élet lehetőség adja (Jn 3,16) ○ Isten az élet tiszteletére és védelmére bátorít (6. parancsolat) Kisfilm: akkor Nick Vujicic-ről a következő videó egy részletének megtekintése: https://www.youtube.com/watch?v=HFmQTT87nmc MFEI, MFGY 17. lecke 1-2. feladat elvégzése. Alkotások keresése: Ha van internet hozzáférési lehetőség, akkor az interneten vagy különböző könyvekben (iskolai könyvtárban) keressenek a diákok olyan festményeket, szobrokat, verseket, novellákat, amelyek az életről szólnak! Heidelbergi Káté 1. kérdés-feleletének közös elemzése a következő kérdések alapján • Mit mond a Káté, kihez tartozik az ember? • Miért lehet a kátéban leírt gondolat a legnagyobb vigasztalás és remény a számunkra? • Hogyan tudnád röviden összefoglalni a felelet lényegét?	A kapcsolódó bibliai igék olvasásába lehetőség szerint vonjunk be diákokat és mielőtt a hittanoktató elmondaná a magyarázatát, a diákok közösen beszéljenek arról, hogy az adott bibliai Ige mit mond az életről, és miért értékes az az élet, amiről az adott igerész beszél. TK 26. lecke lila keretes része A három feldolgozási javaslat közül bármelyik használható, amelyik az időbe belefér. A kisfilm, akár motivációként is használható, az élet értékéről való beszélgetéshez. Nick Vujicicről információk: https://hu.wikipedia.org/wiki/Nick_Vujicic TK 17. lecke, 54-55.o
Ének	Hálát adok Uram, az életért... https://www.youtube.com/watch?v=22eW-KuvGrE	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Péld 4,23	
Házi feladat	A Hittan 7 és Hittan 6 TK vonatkozó leckéi alapján a 6. parancsolat, valamint Albert Schweitzer és az élet tiszteletének felidézése.	

18. FELELŐSSÉG ÉS LEHETŐSÉG: A TALENTUMOK PÉLDÁZATA

(Mt 25,14—30)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Joachim Jeremias: Jézus példázatai, Kálvin Kiadó, Budapest, 1990; Kozma Zsolt: Jézus Krisztus példázatai, Iránytű Alapítvány, 2002; Magyarázatos Biblia; Dr. Varga Zsigmond: Máté evangéliuma magyarázata, (JK) Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Eduard Schweizer: Das Evangelium nach Matthäus, Göttingen, 1986)

A TALENTUMOK PÉLDÁZATA C. TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje korosztályi szinten a talentumok példázatát. • Tudja korosztályi szinten megfogalmazni, hogy mit jelent a talentum kifejezés.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje korosztályi szinten a talentumok példázatát. • Tudja korosztályi szinten megfogalmazni, hogy mit jelent a talentum kifejezés. • Ismerje a sáfárság fogalmát, és korosztályi szinten tudja megfogalmazni annak a jelentését.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten minden gyermekének ad talentumokat.

Kognitív: A talentumok példázatán keresztül annak a felismertetése, hogy az ember felismerheti az Istentől neki adott talentumokat (adottságokat, képességeket).

Affektív: Annak az örömmel a megerősítése, hogy Istentől mindenki kapott talentumokat, melyek az egyént értékessé teszik.

Pragmatikus: Szituációkon, játékokon keresztül annak a segítése, hogy a tanulók saját maguk számára megfogalmazzák azt, hogy milyen talentumaik vannak.

<u>Óra fő része</u>	<u>Javaslatok</u>	<u>Taneszköz, célhoz kapcsolódás</u>
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Amit a legjobban kedvelek benned – élménypedagógiai játék Minden diák számára készítünk egy A/5 méretű lapot (vagy az A/4-es lap fele), és megkérjük, hogy írja föl a következő mondatot: „Amit a legjobban kedvelek benned...” A lapokat mindenkinek a hátára rögzítjük, majd arra kérjük a csoporttagokat, hogy járjanak körbe a teremben, és végiggondolva a mondatkezdet, írjanak egy gondolatot/szót az adott ember	Szükségletek: annyi A/5 méretű lap, (akár színes is), ahány diák van. Cellux vagy gemkapocs, amivel a diákok hátára lehet fogatni a lapokat. Írószer – lehetőleg sokféle színben, minden résztvevő számára. A csoport sajátosságaitól és összetételétől függően a lap tetejére írt szöveg változtatható így is: „Amit a legjobban tisztelek benned”

	hátára tűzött lapra. (Törekedjünk még a játék kezdete előtt a szabályok tisztázására, hogy mindenki komolyan vegye a feladatot. Javasolt szabályok: • Keressünk pozitív és általunk igaznak gondolt jellemzőket a felíráshoz! • Mindenkinek írjunk a táblájára! • Egyetlen, az általunk legjellemzőbbnek gondolt tulajdonság, mondat kerüljön fel!) Ha elkészült a csoport, akkor kérjük meg a tanulókat arra, hogy olvassa el mindenki a saját tábláját. Nem kötelező hangosan megosztani, jó, ha csak mindenki magában olvassa el. Kérdések a megbeszéléshez, feldolgozáshoz: • Milyen érzés végigolvasni azt, hogy milyenek látnak a többiek? • Vannak-e olyan dolgok leírva, amelyeket nem gondoltál volna magadról? • Amikor te írtál másoknak, az milyen érzés volt a számodra?	„Szerintem a legjobb tulajdonságod” Jó, ha a dátum is szerepel a lapon, mivel később, ha visszanezük a diákok, akkor az adott időszakra jobban emlékeznek. Mivel ez egy hosszú feladat – a csoportszámtól függően, ezért lehetséges, hogy az óra nagy részét kiteszi. Érdemes előre átgondolni, hogy kb. mennyi időt vesz el az órából, és a tervezet mely részei csúsznak át a következőre. Ha a csoport komolyan veszi a feladatot, akkor csapatépítő, önbizalom erősítő és az összhangot segítő hatása van a feladatnak. Ha a csoport kreatív és nagyon jól sikerülnek az írások, akkor lehetőség van arra is, hogy maradandó emléket készítsenek belőle. A legegyszerűbb, ha a hittanoktató belaminálja, majd egy lyukasztó és fonal segítségével felakaszthatóvá válik. (Ezeket hazaviszik és otthon őrizhetik meg.) De akár kisméretű képkeretek készíthetők, vagy meglévő keretek is felhasználhatóak a szövegek táblává alakításához. A feladat egyszerűbb variációja a TK 18. lecke feladattárában található 2. feladat (58. o.)
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Talentumok példázatának elemzése Igeolvasás: Mt 25,14-28 Tanári magyarázat • A példázat szó jelentése • Jézus példázatai az adott korban jól ismert képeket, szófordulatokat tartalmaznak. • Talentum szó jelentése és tartalma • A talentumok példázatának magyarázata. • A talentumaink kamatoztathatóak!	Felhasználható a TK 18. lecke 57-58. o. lila keretes része, ill. az ott olvasható bibliai ígerész. A bevezető játékban leírtakhoz kapcsolódhatunk a magyarázat során – mint az Isten által adott talentumokra.

		A példázat feldolgozható közösen is az MFEI, MFGY 18. lecke 2. feladat segítségével.
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás a példázatból: Mt 25,15 vagy Mt 25,23	
Ének javaslat	Áldd, Ielkern Istened, TK énekgyűjtemény 3. További javaslatok RÉ 167:1-2 Jöjj, mondjunk hálaszót... RÉ 264:3-4. Áldjad Őt, mert...	
Házi feladat	„Készíts interjú egy olyan családtaggal vagy általad ismert felnőtten, aki szerinted izgalmas és számodra szimpatikus munkát végez!” vagy: MFGY, MFEI 18. lecke 1. feladat: teszt otthoni elkészítése	MFEI, MFGY 18. lecke/3. feladat MFEI, MFGY 18. lecke/1. feladat

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Foglalkozások és talentumaink

Az MFEI, MFGY 12. lecke 1. és 3. feladata feladható akár házi feladatnak is, vagy elvégezhető az órán – a téma bevezetéseként. Akár ellenőrzés, akár közös feldolgozás történik, arra tehetjük a közös átnézéskor a hangsúlyt, hogy milyen képességekre, tulajdonságokra van szükség ahhoz, hogy az a feladat elvégezhető legyen. Ezután a csoporttal tovább gyűjthetők még olyan tulajdonságok, képességek, melyekre szükség van egy-egy feladat elvégzéséhez. (Az 1. feladat kiegészíthető egy 4. rovattal, ahová ezek a képességek, tulajdonságok kerülnek felsorolásra.) Mivel a munkafüzetben erre nincs külön hely, akár egy önálló lapra is elkészíthető a feladat.

Ha elkészült a csoport a feladattal, akkor beszélgethetünk velük arról, hogy minden képességünk, tulajdonságunk Isten ajándéka, melyet talentumként adott a számunkra. Ezután van lehetőség a talentumok példázatának a feldolgozására az órán.

2. Közös Bibliaelemzés: a talentumok példázata – csoportmunka

A 8. évfolyam egyik sajátossága, hogy lehetőség nyílik a bibliai szövegértelmezés megtanítására. Ennek érdekében minden, hosszabb ígeszakaszt tartalmazó leckében található a munkafüzetben olyan feladat, mely kérdések segítségével vezeti végig a diákokat az adott történeten, ígerészen. Ennek a feldolgozása, nagyobb csoport és komolyabb közös munka révén akár egy komplett órai feldolgozás is lehet. Nagyobb létszámú közösség esetében javasolt 3-4 fős kiscsoportokra osztani a jelenlévőket, ahol a csoport közösen végzi el a feladatot, majd egy előre választott szószóló bemutatja az eredményeket. Kapcsolódó feladat: MFEI, MFGY 12. lecke 2. feladat

A csoportban érdemes felelősségi területet is adni a csoporttagoknak. Akár szerepkártyákra is felírhatjuk ezt és odaadhatjuk a tagoknak, hogy ne felejtsek el, hogy mi az ő egyéni területük a csoporton belül. 3-4 fő esetén javasoltak:

- Szószóló – aki az eredményről a többiek előtt beszámol. Bár lehetőség szerint mindenki jegyzetel, ő különösen oda kell, hogy figyeljen rá.
- Időfelelős – aki az előre megbeszélrt határidőre figyel. Csak az időfelelős követheti az időt az óráján – telefonján, vagy bármilyen előre egyeztetett módon – és csak az adott csoport tagjait figyelmezteti erre.

- c) Feladatfelelős – aki a feladat során azt nézi, hogy minden feladat elvégzésre került-e, és sikerült-e valóban az instrukciónak megfelelően elvégezni a feladatot.
- d) Csoportvezető – aki a hittanoktatónak kérdést tehet föl, ha valami nem egyértelmű a csoport számára, ill. figyel arra, hogy a csoportban mindenki dolgozzon, valamint ez csöndben és rendben történjen.

Ezeket a szerepeket érdemes begyakoroltatni, mivel az év során több olyan bibliai történet/igerész feldolgozása előkerül, melyhez jól használhatók.

19. MI A DOLGOM EZEN A VILÁGON?

ÉRTÉKEIM, LEHETŐSÉGEIM

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszama: 2.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A talentumok példázatához kapcsolódó óra középpontjában a tanulók egyéni értékeinek feltárása áll. Felnőttként az az ember tud teljes értékű, teljes szívből Istent szerető és szolgáló, másokat önzetlenül segítő életet élni, aki törekszik arra, hogy az értékeivel és határaival tisztában legyen. Éppen ezért fontos, hogy Isten Igéjének a tükrébe nézve felismerjük bűnös voltunkat és határainkat, hiányosságainkat – de felismerjük értékeinket is.

Fontos, hogy a korosztályban tudatosuljon az, hogy vannak értékeik. Ezzel nemcsak a kisebbségi érzések, félelmek és kétségeik oldódhatnak, hanem a jövőképük formálódását is segíthetjük.

A témához mindenképpen felhasználhatóak a sokrétű (többszörös) intelligencia elmélet felismerései. Az elmélet megfogalmazója, Howard Gardner kiterjesztette az intelligencia fogalmát, melyet aztán a pedagógia és a gyakorlat alátámasztott. Kiindulópontja szerint minden ember törekszik arra, hogy a körülötte lévő eseményeket, a világ dolgait megértse, és így jelentést adjon mind a körülötte lévő dolgoknak, mind saját életének. Ez azonban nem azonos módon történik, mivel az embereknek eltérő adottságaik vannak. Ezek az eltérő adottságok, képességek azt eredményezik, hogy az egyén a saját adottságának megfelelő módon tudja leghatékonyabban fölfogni, megérteni és elsajátítani mindazokat az információkat, melyek őt érik. Ugyanezekkel az adottságokkal, képességekkel tud jelen lenni a világban: hozzátenni valamit (akár negatív, akár pozitív módon) a társadalomhoz, melyben él. Ezeket az adottságokat Gardner a „*talentum*”, illetve „*képesség*” kifejezéssel is illeti. Nem véletlenül, hiszen emberképe pozitív, mindenkit valamilyen talentummal megáldottnak lát. A talentumok azonban nem feltétlenül tesznek kimagaslóan tehetségessé valakit, azaz Gardner elmélete elkülönül a tehetséggondozástól. Bizonyos emberek ügyesek és jók adott területeken (írásban, beszédben, rajzban, stb.), de nem kimagasló tehetségűek. Egyénenként változhat az is, hogy kinek milyen téren vannak erősségei, melyek segítik a világ megértését (felfogását), és a világról való tudása konstruálását, a számára. Az egyéni adottságok, képességek felismerése segítséget jelenthet abban, hogy a diákok egyrészt reálisabban láthassák magukat, felismerjék a lehetőségeiket, és pozitív jövőképet fogalmazzanak meg.

Az órán a talentumok példázatához kapcsolódva azt tudatosítjuk, hogy a tanulók milyen egyéni adottságokat kaptak Istentől. Ez alapján segíthetjük őket abban, hogy a „talentumokat” lehet kamatoztatni, és felelősséggel, Isten dicsőségére használni.

A témával, és katechetikai lehetőségeivel kapcsolatban információk találhatóak az alábbi linkeken:

http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/tanari_s/hittan8/CIKK%201..pdf

http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/tanari_s/hittan8/CIKK%202.pdf

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudjon megfogalmazni legalább két olyan területet, ahol ő, ill. az általa választott csoporttársa értékes.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudjon megfogalmazni legalább két olyan területet, ahol ő, ill. az általa választott csoporttársa értékes. • Tudjon konkrét példákat mondani a talentumokra a saját életében.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA (bevezető óra)

Fő hangsúly: Mindenkinek vannak értékei

Kognitív: A talentumok példázatához kapcsolódva annak a felismertetése, hogy az ember felfedezheti az Istentől neki adott talentumokat adottságokat, képességeket).

Affektív: Annak az örömnnek a megerősítése, hogy Istentől mindenki kapott talentumokat, melyek őt értékessé teszik.

Pragmatikus: A tanulók segítése abban, hogy az egyéni talentumaikat felismerhessék, majd a maguk számára megfogalmazzák, hogyan lehet ezekkel Isten dicsőségére élniük.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása, feldolgozás és munkáltatás	Történet feldolgozás: a varjú meg a páva A hittanoktató és/vagy egy diák elolvassa a történetet, majd két csoportban dolgozzák fel a hallottakat a diákok. a) Varjú csoport b) Páva csoport Mindkét csoport feladata, hogy gyűjtsék össze a varjú és a páva tulajdonságait és keressék meg azt, hogy mi az értékes a varjúban/pávában és mi az, ami szerethető benne. Akár egy kifejező rajzot is készíthetnek róluk, amely a szerethetőségüket fejezi ki. Ha elkészültek a feladattal, akkor a rajz/leírás alapján mutassák be a többieknek a varjút és a pávát, ill. az általuk felismert tanulságot. Kérdések a feldolgozáshoz: • Mi jellemző a varjúra/pávára? • Hogyan lehet megfogalmazni a mese tanulságát? • Viselkedtetek-e már úgy, ahogyan a páva/varjú? • Mi lett a következménye annak a viselkedésnek?	Az alábbiakban, mellékletben olvasható a történet. Forrás: Nossrat Etaszami: A tudós és a tehéjcsár, Keleti történetek – nyugati bajokra, Helikon Kiadó, Budapest, 1991. 175.o. Idézi: Szekszárdi Júlia: Új utak és módok, gyakorlatok a konfliktuskezelés tanításához és tanulásához, Dinasztia Tankönyvkiadó, 2008. 44.o. Az értékesség és a szerethetőség gyakran összekapcsolódik a serdülő fejében. Ezért érdemes a szerethetőségről is beszélni. Ugyanakkor, ha számunkra, vagy a csoport számára problémát jelenthet, akkor elég csak az értékesség tudatra hangsúlyt tenni.

	• Milyen tanácsot adnál a pávának/varjúnak a történetekkel kapcsolatban? • Hogyan ismerhető fel valakiben az, hogy ő miben jó?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Egyéni erősségeim teszt – MFGY, MFEI 19. lecke 1. feladat alapján A teszt elkészítésének folyamata: 1. A feladatutasítás ismertetése. 2. Felhívni az őszinteségre, ill. arra a figyelmet, hogy ez nem arról szól, hogy jobb vagy rosszabb valaki. 3. Az elkészült állítások összeszámolása és beírása a 2. feladatba. (MFEI, MFGY 19/2.) 4. A tesztben található fogalmak megismertetése – tanári magyarázat. ○ Isten minden embert értékesnek és egyedinek teremtett. ○ A talentum bibliai értelmezése. ○ Minden embernek vannak talentumai. ○ Az Isten által adott talentumok felismerhetőek és kamatoztathatóak. ○ Az egyéni talentumaink megismerési módja az erősségeink feltérképezése. ○ Egyéni talentumok, mint különböző erősség területek.	Mivel sok serdülő küzd önértékelési zavarokkal, ezért nem biztos, hogy könnyen megy a számukra olyan területek összegyűjtése, melyben jók. Ezt gyakran viccelődéssel próbálják megoldani. A munkafüzetben található teszt abban segít, hogy egy-egy állítást magára tudjon vonatkoztatni és könnyebben megtalálja a rá jellemző erősségeket. Teszt forrása: saját munka, Thomas Armstrong, <i>Multiple Intelligences in Classroom</i> c. művének felhasználásával. A teszt feladható az előző órán házi feladatként is, különösen olyan diákok számára, akik elviccelnék órán a dolgot, de ha az órán történik, akkor csoporttól függően 20-30 percet vesz igénybe.
Aranymondás javaslat	--	
Ének javaslat	--	
Házi feladat	Bármilyen, ami az órán nem kerül elvégzésre a feladatok közül, vagy MFEI 19. lecke 1-2. – teszt elkészítése.	

A varjú meg a páva

A palota kertjében egy fekete varjú szállt le az egyik narancsfa ágára. A szépen ápolt fűvön egy páva lépkedett nagy peckesen.

„Hogyan lehet megengedni egy ilyen fura teremtsnek – károgott a varjú –, hogy betegye ide a lábát! Olyan kevélyen járkal, mintha maga a szultán volna személyesen, pedig a lába kifejezetten rút. A tolla meg milyen förtelmesen kék! Ilyen színt én sohasem vennék magamra. A farkát meg úgy húzza maga után, akárcsak egy róka.”

A varjú ekkor elhallgatott, és várta, mi lesz. A páva egy darabig nem szólt, majd szomorkásan elmosolyodott, s azt mondta: „Azt hiszem, állításaid nem felelnek meg a valóságnak. Azt mondom, kevély vagyok, mert egyenesen tartom a fejemet, olyannyira, hogy vállamon feltarajzik a toll, nyakamat pedig rút toka csúfítja. De valójában legkevésbé sem vagyok kevély. Pontosan ismerem a magam fogyatékoságait, és tudom, hogy lábamat csupas, ráncos bőr borítja. Éppen ez okoz bánatot, és emiatt hordom magasan a fejemet, hogy ne kelljen látni a lábamat. Te csak azt látod meg rajtam, ami csúf. Erényeim, szépségem nem veszed észre. Neked még nem tűnt fel ez? Amit te csúfnak nevezel, az emberek éppen ezért szeretnek engem.”

A varjú és páva történetének eljátszása

Közösen játsszuk el a történet, melyben a következő szerepkártyák közül választhatnak a diákok. (Egy szerepkártyát többen is választhatnak, és előre ismertessük a szerepkártyákat!)

- a. Varjú (fejből mondja a szövegét)
- b. Páva (fejből mondja a szövegét)
- c. Mesélő (olvashatja a szöveget)
- d. A történet koreográfusa (megtervezi és elmagyarázza a szereplőknek a mozgással kapcsolatos feladatokat.)
- e. A szereplők jelmeztervezője (Stylist) (megtervezi és felöltözteti a szereplőket)
- f. Zenei tervező, „hangmérnök”, (zenei háttérrel, témához kapcsolódó dalt, esetleg zenei effektusokat keres és ad a történethez. Pl. a varjú és a páva mozgása, kerti hangok, stb.)
- g. Tudományos tanácsadó (utánanézi a varjú és a páva sajátosságainak és ismerteti ezeket a koreográfussal, jelmeztervezővel, stb.)
- h. Szövegíró (ha a csoport át akarja írni a varjú és a páva szövegét, akkor a szövegíró feladata ennek az alakítása.)
- i. Operatőr (ha felvehető a játék, akkor egy telefon, fényképezőgép segítségével felvétel/felvételek készíthetők róla.)

Kreatív és vállalkozó csoporttal többféle módon is feldolgozhatjuk a varjú és a páva történetét, melyben már az egyéni erősségek is megjelennek.

A feldolgozás lehet hosszabb vagy rövidebb, csoporttól, kreativitástól és persze a rendelkezésre álló időtől függően. Az is lehetséges, hogy a történet feldolgozása révén csak a szerepkártyák kiválasztásáig jutnak el az órán a diákok. Ekkor háziként adható az előkészítés, és a következő óra elején van lehetőség a közös „játékokra”. Akár önállóan, csak ez is lehet az óra feldolgozása. Ekkor utólag beszéljünk a tanulságokról.

A játék után mindenképpen beszéljük meg, hogy miért éppen azt a szerepet választották a résztvevők és hogyan érezték benne magukat. Ez jó kapcsolópont lehet az egyéni erősségeik feltérképezéséhez

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Mindenkinek vannak értékei

Kognitív: A talentumok példázatahoz kapcsolódva annak a felismertetése, hogy az ember felfedezheti az Istentől neki adott talentumokat adottságokat, képességeket).

Affektív: Annak az örömmel a megerősítése, hogy Istentől mindenki kapott talentumokat, melyek őt értékessé teszik.

Pragmatikus: A tanulók segítése abban, hogy az egyéni talentumaikat felismerhessék, majd a maguk számára megfogalmazzák, hogyan lehet ezekkel Isten dicsőségére élniük.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás,	Miben vagyok jó? Kérjük meg a diákokat arra, hogy gyűjtsenek össze legalább három területet, amiben jónak	Mivel sok serdülő küzd önértékelési zavarokkal, ezért nem biztos, hogy könnyen megy a számukra olyan

előzetes ismeretek aktiválása, feldolgozási javaslat	érez magukat! Ha ez írásban történik, azt is írják hozzá, hogy milyen következménye van annak, hogy ők azon a területen jók. vagy: Egyéni erősségeim teszt – MFGY, MFEI 19. lecke 1. feladat alapján A teszt elkészítésének folyamata: 1. A feladatutasítás ismertetése. 2. Felhívni az őszinteségre, ill. arra a figyelmet, hogy ez nem arról szól, hogy jobb vagy rosszabb valaki. 3. Az elkészült állítások összeszámolása és beírása a 2. feladatba. (MFEI, MFGY 13/2.) 4. A tesztben található fogalmak megismertetése – tanári magyarázat. ○ Isten minden embert értékesnek és egyedinek teremtett. ○ A talentum bibliai értelmezése. ○ Minden embernek vannak talentumai. ○ Az Isten által adott talentumok felismerhetőek és kamatoztathatóak. ○ Az egyéni talentumaink megismerési módja az erősségeink feltérképezése. ○ Egyéni talentumok, mint különböző erősség területek. Más: Ha úgy látjuk, hogy a csoport számára nagyon nehéz lenne a teszt elkészítése, akkor a tudod-e rész teljesen kihagyható. Helyette a TK 59. o. Gondold végig! Beszéljétek meg részben található kép dolgozható fel az egyéni erősségek megkeresésével. Ezután lehet ezekről beszélgetni és arra koncentrálni, hogy hogyan tudja ezeket a mindennapokban jól használni és fejleszteni a diák. A kép kinagyítva, ill. egy külön feladattal ellátva a további ötleteknél található.	területek összegyűjtése, melyben jók. Ezt gyakran viccelődéssel próbálják megoldani. A munkafüzetben található teszt abban segít, hogy egy-egy állítást magára tudjon vonatkoztatni és könnyebben megtalálja a rá jellemző erősségeket. Teszt forrása: saját munka, Thomas Armstrong, Multiple Intelligences in Classroom c. művének felhasználásával. A teszt feladható az előző órán házi feladatként is, különösen olyan diákok számára, akik elviccelnék órán a dolgot, de ha az órán történik, akkor csoporttól függően 20-30 percet vesz igénybe. Tanári magyarázathoz használható: TK 19. lecke, 59-61.o. Tudod-e? és a lila keretes rész. A fenti két tanulmányban található háttér is felhasználható hozzá – csoporttól függően. Nem kell a gyerekeknek sem a szerző nevét mondani, sem bőségesen a háttérre kitérni – inkább arra tegyük a hangsúlyt, hogy ők maguk felismerjék saját magukban az Istentől adott lehetőségeket és keressék ennek a továbblépési lehetőségeit. Arra is lehetőség van, hogy a 60-61.o. különböző területeit a diákokkal közösen olvassuk fel. Akár a pályaválasztással is összekapcsolható lesz, mivel az egyéni erősség területek megállapításánál, a felolvasott intelligenciáknál meg lehet beszélni azt, hogy mely területeken lehet igazán hasznos az az egyéni talentum.
Aranymondás javaslat	Szerző általi javaslat: 1Pt 4,10 kapcsolópont: Az egyéni erősségek, talentumok nem öncélúak. Azzal szolgálhatunk másoknak és mások hasznára is fordíthatóak.	

Ének javaslat	Áldd, lelkem Istened, TK énekgyűjtemény 3. További javaslatok RÉ 167:1-2 Jöjj, mondjunk hálaszót... RÉ 264:3-4. Áldjad Őt, mert...	Akár ehhez az órához is hozzákapcsolható - bár elsődlegesen későbbi témához javasolt: Tégy Uram engem áldássá... TK énekgyűjtemény 17.
Házi feladat	Ha nem került elkészítésre, akkor ide kapcsolható az MFGY, MFEI 18. lecke/1. és 2. feladat	Mivel kicsi a hely az MFGY 18/1. feladatnál, ezért javasolt akár külön oldalon (kreatív oldalak a MFGY végén) dolgozni.

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Talentum kereső

A TK motivációs feladata felhasználható egyszerűbb önismereti feladatként az órára. Ha úgy látjuk, hogy a csoport számára nagyon nehéz lenne a teszt elkészítése, akkor a tudod-e rész teljesen kihagyható. Helyette a TK 59. o. Gondold végig! Beszéljétek meg részben található kép dolgozható fel az egyéni erősségek megkeresésével. Kinyomtatva adjuk oda a diákoknak az alábbi képet, majd kérjük meg őket, hogy húzzák alá mindazokat, amikben jónak érzik magukat. Arra is lehetőség van, hogy ezután megbeszéljük, a csoport még miben látja őt jónak. Ezt más színnel lehet jelölni. A feladat elkészítése után lehet ezekről beszélgetni és arra koncentrálni, hogy hogyan tudja ezeket a mindennapokban jól használni és fejleszteni a diák. A kép kinagyítva, itt található és nyomtatható.

Értékeim, lehetőségeim

figyelmes
jó játsszik egy hangszeren
kitalált a döntései mellett
jó fogalmaz
szépen érekei
logikusan gondolkodik
jó tud irányítani
foglalkozik magával
kedves másokkal
szépen beszél
érintődik a jövő iránt
együtt tud működni másokkal
jó stílusérzékeny van
jó számol
jó táncol
kreatív
együttérző
jó tud tervezni
több idegen nyelven beszél
segítőképző
foglalkozik a környezetével
ügyesen rajzol

1. Nézd meg a fenti képet és a körülötte található gondolatokat! Válaszd ki azokat, amelyek szerinted rád jellemzők!

Gondold végig!
Beszéljétek meg!

2. Történet feldolgozás, a varjú meg a páva

A történet, óravázlatban javasoltól eltérő feldolgozási lehetősége: Forrás: Szekszárdi Júlia: Új utak és módok, gyakorlatok a konfliktuskezelés tanításához és tanulásához, Dinasztia Tankönyvkiadó, 2008. 44.o.

Eszköz:

a mese szövege valamennyi tanulónak, két csomagolópapír, filctollak, gyurmaragasztó vagy cellux és olló

A gyakorlat menete

A mesét a tanár vagy egy diák olvassa fel. Elképzelhető, hogy erre vállalkozó tanulók felkészülnek, és előadják a történetet.

A tanár meghallgatja a spontán reflexiókat, majd kiosztja a mese szövegét.

Az osztályt két részre osztjuk, az egyik társaság a varjúval, a másik a pávával foglalkozik. 3-4 fős csoportok alakulnak, amelyek összegyűjtik az egyik szereplő jellemzőit. Az azonos szereplőt jellemző csoportok összesítik a véleményüket, és a tulajdonságok listáját felírják egy-egy csomagolópapírra.

A poszterek felkerülnek a falra, és lehet megjegyzéseket fűzni hozzájuk. Az osztály közösen megfogalmazza, hogy mi a tanulsága a történetnek.

3. Sokrétű intelligencia – a gyakorlatban

A következő gyakorlatok segítségével egy-egy játékban is kipróbálhatjuk, hogy az adott terület mennyire lehet az erősségünk – és lehetőséget ad arra, hogy az egyéni erősségeket másokban is felismerjük.

Nyelvi intelligencia és önismereti intelligencia feladat: Fogalmazás szóban vagy írásban

Kérjük meg a diákokat arra, hogy írjanak egy rövid gondolatsort (naplót, blogbejegyzést, sms-t, stb.) arról, hogy ők maguk milyen területen érzik jónak saját magukat, és miért fontos, hogy az egyéni talentumainkkal tisztában legyünk.

Matematikai-logikai intelligencia feladat: Rendszerezés

A TK 13. lecke, „Gondold végig! Beszéljétek meg!” motivációs részben található állításokat csoportosítsák a diákok. Milyen rendszert találnak be? Melyek azok, amelyek hasonlítanak egymásra és mi a közös bennük? Melyik csoport az, amelyikben a legtöbb rájuk jellemző állítást találták?

Testi-mozgásos intelligencia feladat: Üzenet szavak nélkül

A résztvevők körben ülnek. Az egyik csoporttag feláll és odamegy egy általa választott csoporttárhoz és valamilyen üzenetet közöl vele – de csak nonverbális eszközöket használhat. Előre megbeszélheti a csoport, hogy ez a nonverbális eszköz lehet: mimika, érintés, gesztus. Az illetőnek reagálnia kell – szintén szavak nélkül az üzenetre – majd ő indulhat el és adhat tovább egy üzenetet.

A feladat elején tisztázandó, hogy vulgáris, ill. sértő gesztusok, mimika nem alkalmazható. A témához kapcsolódóan az átadható üzenet lehet az, hogy „Értékes vagy.”

Feldolgozás: a játék végén a csoport megbeszéli, hogy kinek volt nehéz/könnyű szavak nélkül kommunikálni. Mi okozta a nehézséget és hogyan lehetett volna könnyebb a számára.

Zenei intelligencia feladat: Dal keresés

Keressenek a diákok olyan zenei műveket, dalokat, melyek arról szólnak, hogy valaki, valamilyen területen jó.

Vizuális intelligencia és kapcsolati: Rajz, festmény, szobor keresés vagy alkotás

Kereshetnek a diákok olyan festményeket, szobrokat, melyek valamilyen területről szólnak. Pl. Rodin: A gondolkodó; Jonathan Yeo: Az olvasó lány. Arra is lehetőséget adhatunk a diákoknak, hogy készítsenek – akár több társuk segítségével egy élő szoborcsoportot (szobrot) vagy élő fényképet arról, hogy mindenkinek vannak talentumai. Ha többen dolgoznak együtt, akkor a csoport választhat egy vezetőt, aki a kapcsolati intelligenciáját használhatja ahhoz, hogy irányítsa, koordinálja a csoportot.

4. Olvasónapló

Az értékesség és a talentumok, valamint a talentumok kamatoztatásának témájához jól illeszkedik Max Lucado: Különleges ajándék c. története. A mesében a foltmanók falujában mindenki ajándékot kap, amivel először nem tud mit kezdeni – majd a többiek hasznára tud vele lenni. Bár kisebb korosztályban is jól feldolgozható a történet, de a serdülők is érdekesnek találják.

Letölthető szöveges és képi formátumban:

http://www.szepi.hu/irodalom/kedvenc/kt_103.html

<https://www.youtube.com/watch?v=pvwJDOMfy9Y>

Akár órai feldolgozásban is használható a történet – de olvasónaplóként, házi feladatként is adhatjuk a diákoknak.

MERRE TOVÁBB? JÖVŐKÉPEK, PÁLYAVÁLASZTÁS (Olvasmányfeldolgozás)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszama: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:*Fazakas Sándor: Kálvin szociáletikájának időszerűsége. In: Fazakas Sándor (szerk.): Kálvin időszerűsége. Tanulmányok Kálvin János teológiájának maradandó értékéről és hatásáról, Kálvin Kiadó, Budapest, 2009; Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 1995; Szénási Sándor: Ünnepeink, A református egyházi év, Budapest 2007)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A 8. évfolyamon a diákoknak mindenképpen szembe kell nézniük a pályaválasztás kérdésével. Sokakat ez felkészületlenül ér. Vannak közülük olyanok, akik már eldöntötték, hogy mely irányba akarnak indulni, és tudatosan tervezik a jövőjüket. (Legalábbis középtávon: tudják, hogy mely középiskolába, gimnáziumba, szakiskolába akarnak menni.) Ők vannak általában kevesebben. Olyan diákokkal is találkozhatunk, akik szülői, családi, baráti irányítás, befolyás hatására tervezik a jelentkezésüket egy-egy középfokú oktatási intézménybe. Sajnos olyanok is vannak, akik abba akarják hagyni a tanulást, mivel nem látják a saját lehetőségeiket. Böven vannak olyan tanulók is, akiknek nincs sem tervük, sem kialakult víziójuk arról, hogy merre menjenek tovább. A témát mindenképpen javasolt akkorra tenni, amikor a pályaválasztás, középiskolai jelentkezés ideje van. Így közvetlenül, egy reális élethelyzetben tudjuk megtámogatni a diákokat. Másrészt ezzel rá tudunk mutatni, hogy Isten Igéjének valóban az élet minden területére üzenete van. Mivel a pályaválasztás témáját megelőzi az egyéni erősségek, talentumok gondolköre, így ez kiindulópontot adhat abban, hogy segítsük végiggondolni a diákjainknak azt, hogy milyen lehetőségeik vannak.

Pályaválasztás pszichológiája témájához néhány cikk és bibliográfia:

http://uni-nke.hu/downloads/bsz/bszemle2008/1/02_papula.pdf

http://pszk.nyme.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=647:13-14-evesek-palyavalasztasi-attitdijeinek-merese-valogatott-bibliografia&catid=43:bibliografiak

Egyház iskolában, kiegészítő óraként a továbbtanulás témájához kapcsolódva, a református iskolarendszerről is szó esik. Mivel sok diák nem tud arról, hogy hol vannak a közelben református iskolák, lehetőség adódik ennek a végiggondolására, ill. az egyházi iskolák által adott lehetőségek feltérképezésére is.

A református oktatási rendszer arra törekszik, hogy a református iskolába járó diákok hitben élő közösségben sajátíthassák el az ismereteket, készségeket, képességeket, attitűdöket. Természetesen ez nem ugyanolyan módon és ugyanolyan mértékben jelenik meg a különböző egyházi iskolákban. Az MRE célja azonban az, hogy a református iskolarendszer többletet adhasson, ne csak tudásban, hanem lelkiiségben is a tanulóinak. Éppen ezért érdemes a pályaválasztás, és jövőtervezés kapcsán kitérni arra, hogy nemcsak az aktuális intézményben járhatnak a diákok református iskolába, hanem tudatosan tervezhetik a jövőjüket is a református oktatási rendszeren belül. Ha jó tapasztalatai, pozitív attitűdje alakult ki a tanulónak a református iskolával kapcsolatban, akkor szívesen gondolkodik a rendszerben való továbbmenetelen is. Természetesen az iskolaválasztást ennél több tényező befolyásolja. Ide tartoznak az aktuális elvárások, speciális tantárgyak, barátok, család hatása, stb. Az órán azonban ráeszméltethetjük a diákokat arra, hogy milyen középfokú református oktatási intézmények vannak a közelben, és ott milyen lehetőségekkel találkozhatnak.

A témával kapcsolatban információk találhatóak a következő oldalakon:

<http://reformatus.hu/oktatunk/>

Református intézmények címtára:

<http://refpedi.hu/content/int%C3%A9zm%C3%A9nyi-c%C3%ADmt%C3%A1r>

Református intézmények térképen: www.refpedi.hu – Református intézmények c. rovat

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja megfogalmazni min. 3 foglalkozás esetében, hogy milyen készségek, képességek szükségesek hozzá.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja megfogalmazni min. 3 foglalkozás esetében, hogy milyen készségek, képességek szükségesek hozzá. • Korosztályi szinten tudja megfogalmazni saját életére vonatkozóan azt a gondolatot, Isten kezében van az ő jövője is. • Tudjon megfogalmazni egy személyes stratégiát a jövőjével, továbbtanulással kapcsolatban. • Tudjon legalább egy példát mondani a lakóhelye közelében lévő református iskolára.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA, ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Tudatos jövőkép tervezés biblikus támogatása

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy Istennek terve van velünk.

Affektív: A pályaválasztás attitűdjeinek feltárása, és a tudatos pályaválasztás attitűdjének megalapozása/megerősítése.

Pragmatikus: Olyan órai helyzetek kialakítása, melyben a tanuló segítséget kap az egyéni jövőtervezéséhez, iskolaválasztásához.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Foglalkozások körülöttem A téma feldolgozása több módon lehetséges. a) Házi feladat ellenőrzése: MFEI, MFGY 18. lecke 1,2. feladat b) Képelemzés, a TK 56. oldalán található montázs alapján (letölthető a további ötletek rovatban). Feladat: A képek alapján válasszák ki a diákok, hogy mi az, amit szívesen végeznének felnőttként, mi az, amit talán végeznének, és mi az, amit egyáltalán nem.	

	Megbeszélési szempontok a feladatokhoz: • Milyen foglalkozáshoz, milyen erősségekre van szükség? • Az elmúlt órán/órákon felismert egyéni talentumok alapján mely foglalkozásokat tudják hozzá kapcsolni a hallottak közül?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tervezem a jövőm • Hogyan képzeled el az életed 5 és 10 év múlva? Fogalmazd meg, hogy mi az, amit szeretnél, mitől félsz és miben reménykedsz! A feldolgozás során készíthető rajz, fogalmazás, de lehet csak beszélgetni is róla. Ha a csoport nehezen nyílik meg, akkor írjuk fel egy lapra a következő mondatkezdeteket: • Attól félek, hogy... • Abban reménykedem, hogy... • Azt szeretném, hogy... Majd kérjük meg a diákokat, hogy név nélkül mindenki fejezze be a mondatokat arról, hogy vajon milyen lesz a jövője 5 vagy 10 év múlva. (Azaz mitől fél, miben reménykedik, és mit szeretne, hogy mi történjen vele 5 évvel később.) A lapok kerüljenek be összehajtogatva egy kosárba (kalapba), majd mindenki húzzon egyet és olvassa fel azt, ami rá van írva. Ezután - nem kutatva, hogy melyiket ki írta, a csoport beszélje meg a leírtakat. A feldolgozáshoz használható a tankönyvben található (62. o.) képzeletbeli napló. Javasolt kérdések hozzá: • Hogyan gondolkodik a szerző a pályaválasztásról? • Vannak-e hasonló érzéseid? Melyek azok? • Mit tanácsolnál a napló írójának a továbbtanulással kapcsolatban? Igeolvasás: Zsolt 25,4-5. Isten segítsége kérhető az útkeresés időszakában is. Református iskolák a közelben • Beszélgetsetek a csoportban arról, hogy az általános iskolai pályaválasztás során melyek azok a szempontok, amelyek alapján iskolát választotok!	Kapcsolódó feladat lehet: MFEI, 71/2 Ha nem szívesen nyílnak meg a többiek előtt a diákok, akkor név nélkül jobban leírják a gondolataikat. A feladat segítségével bátrabbak és közlékenyebbek lehetnek. Egyházi iskolában önálló óra szánható a témára, így ezekre nem kell ezen az órán kitérni. TK 62-63.o. Kapcsolódó feladat: MFEI 71/1-2. Az órára a hittanoktató vihet tájékoztató anyagot egy közeli református iskoláról, esetleg ha van rá lehetőség, akár vendéget is hívhat, aki mesél az iskola sajátosságairól és lehetőségeiről a diákoknak.

	Nézzétek meg a TK 64. oldalán lévő térképet és keressétek meg a közeletekben lévő református középiskolákat! Nézzetek utána az interneten vagy keressetek olyan ismerőst, aki oda jár (járt) és érdeklődjétek a tapasztalatairól!	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 25,4-5	
Ének javaslat	RÉ 25:2. Utaid, Uram mutasd meg... Tudom, az Úrnak terve van velem... Dalszöveg és kotta: http://szolofurtovoda.reformatus.hu/enekeskonyv/ http://152.66.64.20/evang/a72eneke.htm	
Házi feladat		

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Téma: Református iskolába járhatok

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Képzletbeli napló. Javasolt kérdések hozzá: - Hogyan gondolkodik a szerző a pályaválasztásról? - Vannak-e hasonló érzéseid? Melyek azok? - Mit tanácsolnál a napló írójának a továbbtanulással kapcsolatban, milyen szempontok alapján válasszon iskolát? - Mennyire tartod fontosnak, hogy az iskolában legyen hittanóra, legyen szó Isten Igéjéről és a hívő életéről? - Ismersz-e olyan fiatalokat vagy felnőtteket, akik református iskolába járnak/jártak? Meséltek-e a tapasztalataikról?	A TK 14. leckéhez tartozó 62-63. oldalon lévő képzletbeli napló feldolgozása.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat – MRE református iskolák - Református iskolák sajátosságai - Református iskolák a közelben Térképelemzés: TK 63.o. térkép	TK 63. o. Tudod-e? alapján – vagy további információk: http://reformatus.hu/oktatunk/ Református intézmények címtára: http://refpedi.hu/content/int%C3%A9zm%C3%A9nyi-c%C3%ADmt%C3%A1r

	Közei református középiskola bemutatása	Református intézmények térképén: www.refpedi.hu – Református intézmények c. rovat Az órára a hittanoktató vihet tájékoztató anyagot egy közei református iskoláról, esetleg ha van rá lehetőség, akár vendéget is hívhat, aki mesél az iskola sajátosságairól és lehetőségeiről a diákoknak.
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Zsolt 25,4-5	Ha van a közelben lévő református középiskolának bibliai vezérigéje, akkor akár az is lehet az óra aranymondása.
Ének javaslat	RÉ 25:2. Utaid, Uram mutasd meg... Tudom, az Úrnak terve van velem... Dalszöveg és kotta: http://szolofurto voda.reformatus.hu/ene keskonyv/ http://152.66.64.20/evang/a72eneke.htm	
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK

- 1. Továbbtanulási kerekasztal (Forrás: Dr. Spencer Kagan-Miguel Kagan: Kagan kooperatív tanulás, Ökonet Kiadó, Budapest, 6.34. oldal. Alapötlet: Kerekasztal-versenyszal)**

A tanulók azt a feladatot kapják, hogy 3-6 fős csoportokban üljenek körbe egy asztalt. Mindenkinek van egy írószerszáma és egy közös lapjuk. Abban a témában kell konszenzusra jutniuk egymással, hogy mi a három legfontosabb szempont a középiskola kiválasztásánál. Az első körben – miközben körbeadják a lapot, mindenki egy szempontot írhat fel a listára. Aki egyetért valamelyik korábban felírttal, annak nem muszáj új szempontot írnia. Azzal, amellyikkel egyetért, ahhoz kell egy pluszjelet tennie. A további körökben, amellyikkel egyetértenek a diákok, ahhoz tesznek egy pluszjelet, amellyikkel nem, ahhoz egy mínuszjelet. A feladat addig folytatódik, míg a csoport három olyan szempontot nem talál, amellyel mindenki egyetért. A mínuszjel plusszá változtatható, ha a csoport meggyőzi azt a csoporttagot, aki korábban mínuszjelet tett hozzá. A feladat során fontos arra odafigyelni, hogy mindenki csak a saját maga által adott értékelést (plusz – mínusz) változtathatja meg.

- 2. Merre tovább? Továbbtanulási montázs készítése**

Kérjük meg a diákokat, hogy hozzanak az órára olyan hivatásokról képeket, melyek érdekesek, vonzóak a számukra. (Ha nem hoznak, akár vihet a hittanoktató újságokat is, melyekből ők választanak és vágnak ki képeket.) Ezekből a képekből egy A/3 kartonlapra vagy nagyméretű csomagolópapírra készítsünk a diákokkal egy montázst. Címe a következő legyen: Merre tovább? Jövőképem. A montázsra, a tanulók – általuk választott módon rendezhetik el a foglalkozásokról szóló képeket – úgy, hogy mindenki a saját maga által választott kép alá írhat egy üzenetet, vagy kérdést saját magának vagy Istennek az adott foglalkozással kapcsolatban.

- 3. Jótanácsok pályaválasztóknak**

A tanulók kiscsoportokban (3-6 fő) vagy párokban fogalmazzanak meg egy 5-10 tanácsból álló levelet egy jóbarátjuknak, aki éppen pályaválasztás előtt áll. Ha elkészültek a fogalmazások, akkor a

csoportból egy személy ossza meg a többiekkel, hogy milyen tanácsokat írtak. A csoportok össze is hasonlíthatják az általuk írt tanácsokat – melyek voltak a hasonlóságok és melyek a különbségek közöttük.

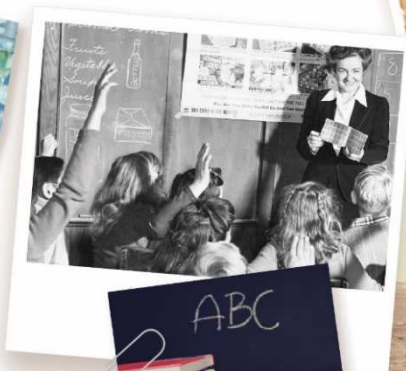
4. Képelemzés, a TK 56. oldalán található montázs alapján, mely a következő oldalon letölthető, beszéljünk a foglalkozásokról a tanulókkal. Feladat: A képek alapján válasszák ki a diákok, hogy mi az, amit szívesen végeznének felnőttként, mi az, amit talán végeznének, és mi az, amit egyáltalán nem.

TERVEZEM

a jövőm

ÖSSZEFOGLALÁS IV. – ÉLETÜNK SZÍNTERE: A TEREMTETT VILÁG

V. TEMATIKAI EGYSÉG - ISTEN IGÉJÉNEK TÜKRÉBEN: AZ IGE UTAT MUTAT, VEZET, FORMÁL

20. ISTEN NAPONTA SZÓL HOZZÁM

Egyházi iskola: 1 óra, gyülekezeti hittanoktatás: 1 óra

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Ismerje a Bibliaolvasó kalauz fogalmát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Tudja megfogalmazni a saját szavaival, hogy mit üzen neki egy általa választott bibliai ígérés. • Ismerje a Bibliaolvasó kalauz fogalmát.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Tudatosan keressük Istent és útmutatásait.

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy az Isten útmutatása megismerhető, ha naponként olvassuk a Bibliát.

Affektív: Az Isten felé fordulás attitűdjének megerősítése.

Pragmatikus: A diákok bátorítása arra, hogy olvassák és értelmezzék naponta a Szentírást.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Beszélgetés: Mire jók az útjelző táblák? Hogyan és miért használjuk őket? Mi történik, ha nem foglalkozunk velük? Mi kell ahhoz, hogy igazán hasznunkra váljanak? Az itt elhangzottakra vissza lehet utalni a tanári magyarázat során.	Jól használható élménypedagógiai játék a képzeletbeli gokart ehhez a feladathoz. Leírás az előző oldalon, a további ötletek rovatban található.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlata • Isten önkijelentése • Isten útmutatást ad számunkra Igéjében a Szentírásban. • A Biblia, mint „útjelző tábla” • Hogyan érthető meg a Szentírásból Isten akarata? ○ Tudatos Istenre figyelés. ○ A Biblia rendszeres olvasása ○ A kapott üzenet komolyan vétele Egy szabadon választott igeszakasz közös elemzése a fenti szempontok figyelembe vételével. Javasolt már egy korábbi történet - vagy bármely ígérés közös elemzése a következő szempontok alapján:	TK 20. lecke lila keretes része alapján Itt elővehetjük a bibliaolvasó kalauz szerinti napi Igét,

	• Kiről szól az adott szakasz?/ Kik a szereplői a történetnek?/ Ki mondja kinek az elhangzottakat? • Van-e, ami nem egyértelmű, nem érthető az igerészben? • Volt-e valami az adott korban, ami miatt az a nehezen érthető vagy nem érthető dolog hangzik el az igerészben? • Mit mond az adott igerész Istennel kapcsolatban? • Mit mond az adott igerész saját magammal kapcsolatban? • Milyen kérdések jutottak róla az eszembe?	vagy valamilyen fiataloknak szánt bibliaolvasó kalauzt.
Ének	RE 512. Szólj, szólj hozzám Uram...	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: 2Tim 3,16	
Házi feladat	Egy héten keresztül vezessenek a diákok bibliaolvasó naplót – melynek a többiekkel való megosztása nem kötelező. Itt használható az MRE bibliaolvasó kalauza vagy más, egyénileg választott rész is.	MFEI, MFGY 20. lecke 1. feladat

TOVÁBBI ÖTLETEK

Játékötlet, képzeletbeli gokart

Útjelző táblák – képzeletbeli gokart

Gyűjtsünk össze olyan útjelző táblákat, amelyeket ismerhetnek a diákok – vigyük be őket az órára, és játszunk a következő módon velük.

- Kérjük meg a diákokat, hogy álljanak párba és együtt alkossanak egy képzeletbeli gokartot vagy autót. (Bátrabbak, akár képzeletbeli motorosok is lehetnek.)
- A pároknak egy megadott jelre egyszerre kell elindulniuk, és eljutniuk a starttól a célig úgy, hogy folyamatosan figyelik a kihelyezett táblákat és annak megfelelően „vezetnek”.
- A játék után beszéljük át a diákokkal a tapasztalatokat. Szempontok:
  - Mi történt a játék során?
  - Milyen érzések kerültek elő bennük?
  - Miben és hogyan segítettek az útjelző táblák a számukra?
  - Ha újra játszanának, mit csinálnának másként?
  - Átvitt értelemben, mikor lenne jó az életünkben, ha lennének ilyen útjelző tábláink?
  - Mi kellett ahhoz, hogy a táblákat használva, jó lehessen haladni?

Instrukció: Ha lehet, akkor a termet készítsük úgy elő, hogy legyen elég hely a játéknak. A táblákat, ha be tudjuk laminálni, akkor többször is használhatóak. A táblákat mindenképpen helyezzük el a játék előtt – de a diákok is megkérhetőek arra, hogy segítsenek elhelyezni őket olyan helyeken, ahol szerintük a valóságban is találkozhatnának egy úton vele (pl. stop tábla egy kereszteződésben, stb.) Így magát az utat is együtt készíthetjük el a diákokkal. Még jobb, ha az udvaron vagy szabad területen van lehetőségünk játszani.

Ha kisebb helyünk van csak, és nagyobb a létszám, akkor akár csak 1-2 pár induljon el az úton. Mindenképpen legyenek olyan diákjaink, akik a többieket figyelik, hogy betartották-e az útirányokat.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

-

21. A LELKIISMERET MINT TÜKÖR – A BŰNVALLÓ IMÁDSÁG

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS:

Javasolt irodalom: I. A Heidelbergi Káté II. A Második Helvét Hitvallás, Kálvin Kiadó, Budapest, 2004; Dr. Szűcs Ferenc: Teológiai Etika, Budapest, 1993; Keresztyén Bibliai Lexikon II. Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Dr. Bajusz Ferenc: A lelkiismeret, in: Collegium Doctororum, II. évfolyam, 1. szám, 2006; Dr. Németh Dávid: A lelkiismeret működésének pszichológiája, Collegium Doctororum, II. évfolyam, 1. szám, 2006)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Tudja megfogalmazni, hogy mit jelent a lelkiismeret.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Tudja megfogalmazni, hogy mit jelent a lelkiismeret. • Tudjon különbséget tenni lelkiismeret-furdalás és bűnbánat között.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Biblikus ismeretek átadása a lelkiismerettel, bűnbánattal, bűnbocsánattal kapcsolatosan

Kognitív: A lelkiismeretről, bűnbánatról és bűnbocsánatról való közös gondolkodás segítése.

Affektív: A lelkiismeret, a bűnbánat a bűnbocsánat érzelmi élménye- önreflexiók megbeszélése.

Pragmatikus: Konkrét példákon keresztül annak a segítése, hogy felismerjék a lelkiismeret szavát a tanulók.

<u>Óra fő része</u>	<u>Javaslatok</u>	<u>Taneszköz, célhoz kapcsolódás</u>
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Esettanulmány: A horpadás Kiscsoportban dolgozzuk fel a történetet, mely során a csoporttagok közösen a következőre keresik a választ • Mi történt a motorral? • Mire vágyik, és miben reménykedik Henrik? • Milyen érzések vannak Henrikben? • Hogyan lehetne más befejezést adni a történetnek? • Milyen tanácsot adnátok Henriknek? Ha a csoportok elkészültek, közösen beszéljük meg a válaszokat. (Akár a táblára is felkerülhetnek az ötletek.)	Forrás: Szekszárdi Júlia: Új utak és módok, gyakorlatok a konfliktuskezelés tanításához és tanulásához. Dinasztia Könyvkiadó, Budapest, 2008. 141-142.o. (köv. oldalon olvasható) A feladat párokban vagy csoportmunkával is elvégezhető. A feladatra javasolt kb. 10 perc Lehetőleg a hittanoktató maga ne mondja ki a

	Nagy létszámú csoport esetén lehetőség van arra, hogy a csoportok több – különböző történetet dolgozzanak fel. Ehhez jól használható a bűneset története (1Móz 3,6-10) – MFEI 1. feladat	lelkiismeret, lelkiismeretfurdalás kifejezéseket – hagyjuk, hogy a diákok maguk fogalmazzák meg.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Szómagyarázat: lelkiismeret – lelkiismeret furdalás – bűntudat – bűnbánat Írjuk fel a szavakat táblára, vagy szókétyákra és kérjük meg a diákok, hogy magyarázzák el az egyes szavak jelentését. Tanári magyarázat javasolt vázlata • A lelkiismeret fogalma • Mit mond a Biblia a lelkiismeretről • A különbség lelkiismeret furdalás és bűnbánat között • Zsolt 32,1-5 felolvasása és/vagy közös elemzése, magyarázata	Kreatív csoportoknál a szókétyákkal Activity is játszható. Az elhangzottakra majd a tanári magyarázatban visszautalhatunk. A zsoltárelemzéshez használható a TK 68. o. Gondold végig! Beszéljétek meg! 1-3. feladata, vagy az MFEI, MFGY 1-2. feladata
Ének	Boldog ember az, ki bünt nem ismer https://www.youtube.com/watch?v=01kPvd-naOM vagy: RÉ 469. Jézus nyájas és szelíd. TK énekgyűjtemény 6. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Jób 27,6	
Házi feladat	--	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Esettanulmány. Forrás: Szekszárdi Júlia: Új utak és módok, gyakorlatok a konfliktuskezelés tanításához és tanulásához. Dinasztia Könyvkiadó, Budapest, 2008. **141-142.o.**

„Genver Hokanson: A horpadás (Részlet)

Ottó ma olyan messze állította le mopedjét a legközelebbi lámpától, hogy szinte teljesen sötétben állt. Henrik átment az utcán, hogy közelebről megnézzé. Magas kormányra volt, olyan magas, hogy aki vezette, az orrával egy magasságban kellett tartania a kezét. Pompás jószág volt. Vörös zománca csillogott. Henrik vigyázva megcsavarta a gázadagolót. Henrik már ment volna tovább, amikor megpillantott valamit. A kulcsot az indítóban. Egy pillanatig habozott. A támasztóvilla nagy kattanással ugrott fel, és Henrik ijedten pillantott körül. A legtöbb ablakban lehúzták a redőnyt. Senki sem látta, mire készülődik.

„Ha gurulok veled egy kicsit, az csak nem olyan nagy baj?” Óvatosan elhelyezkedett a nyeregben, és lábával meglódította a gépet. Az billegett egy darabig, de az utca itt lejtős volt, így hamar meglódult. „Csak körbe megyek, nem itt, a következő háztömb körül, aztán szépen a helyére állítom, Ottó soha nem fog megtudni semmit!”

Henrik vigyázva gázt adott, és dobogó szívvel hallgatta a felmorduló motor hangját. Az utca néptelen volt, ilyenkor mindenki odahaza ült. „És ha találkozna is valakivel, mit gondolna mást, mint hogy a moped az enyém. Csak tizenkét éves vagyok, az igaz, de elég magas a koromhoz képest, nem hinne túl fiatalnak sem.”

Ujjai reszkettek a hidegben. Persze, kesztyű kéne. Ottó bukósisakban és bőrkabátban száguldozik. Henrik gázt adott, mikor egy macska átosont keresztül előtte, rádudált. Két kör, három kör. Fékeznie kellene, hogy egy társaságot átengedjen a zebránál, és ez hirtelen kijózanította a sebesség mámorából. „Mennyi ideje futok már? Legfeljebb öt, talán tíz perce. De most már legjobb lesz visszavinni és a helyére állítani a kölcsönjárművet.”

Igen ám, de a helye már nem volt szabad, valaki odaállt, egy fekete Mercedessel, amögött pedig egy kis kocsit parkolt. „Be kellene furakodni közéjük, másképp Ottó észreveszi az esetet, és bizonyára lesz néhány szava a dologhoz.” Henrik éles kanyart vett, nagy csattanást hallott, a kanyar túl szűkre sikerült. A gyenge világításban is látta a jókora horpadást a Mercedes sárhányóján. A bal hátsón. Vagyis rögtön tudni fogják, hogy csakis a moped okozhatta. Henrik töprengett egy sort, aztán fogta a mopedet és eltolta jóval a két autótól.

Sietve indult haza. Komiszul érezte magát, sehol se lelte a helyét. „Valakivel meg kéne beszélni, de kivel és hogyan?” Mi lenne, ha azt mondaná, hogy szerencsétlen véletlen volt és bocsánatot kérne. De aztán ezt elvetette. „Mentségnek megjárja, hogy sötét volt, nem láttam jól. De miért vettem el a mopedet engedély nélkül?” Édesanyja faggatta, hogy beteg-e, de ő tagadta. Úgy érezte, apja vádlón néz reá. Várta, hogy anyja faggatni fogja, de nem tette, pedig Henrik szinte kívánta. Aztán világfelfordulás lett. A Mercedes gazdája felfedezte a mopeden a kocsija fekete zománcának a maradványait. A rendőrséggel fenyegetőzött.

Bebizonyosodott, hogy Ottó már javában aludt, amikor a baleset történt. Ki vehette kölcsön a mopedet, kérdezte mindenki. Henrik meg akarta vitatni a dolgot szüleiével. Már a nyelvén volt a vallomás, de anyja megelőzte: – „Nem hiszem, hogy valaki az ismerőseink közül csinálta. A fiúk így mégsem viselkednek. Kárt okozni, aztán lapítani!...” – „Ez már bűnügy” – mondta apa kurtán. Henrik határozott: „Ez a horpadásügy mindörökké titok marad! Hamarosan ugyanis elfelejti mindenki.” És úgy is lett, de Henrik nem számolt azzal, hogy majd ő maga nem tudja elfelejteni. Mindig nyugtalan volt, hogy valaki felfedi a titkot. Rosszabb volt ez, mint ha ott rögtön rajtakapják. Vagy ha rögtön bevallja. „Miért, miért is nem mondtam el idejében?”

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Tudja elmondani az úrvacsora előtti bűnvalló imádságot.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Ismerje a bűnvaló imádság fogalmát. • Tudja elmondani az úrvacsora előtti imádságot. • Tudjon saját szavaival megfogalmazni egy bűnvalló imádságot.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A bűnvalló imádság megismertetése

Kognitív: A bűnvalló imádság fogalmának megismertetése és a biblikus bűnvallás lényegére való rámutatás.

Affektív: Az Istennel való őszinte kapcsolat élményének megélése az imádság által

Pragmatikus: Az órán az úrvacsorai bűnvalló imádság kontextusának és tartalmának megismerése.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Szituációs játék Genver Hokanson: A horpadás c. története alapján Kérjük meg a diákokat, hogy folytassák a történetet a következő módon: a) Henrik hetek után önként eldönti, hogy elmondja mi történt. Hogyan teszi meg? Mi miatt mondja el az esetet? b) Ottónak gyanússá válik Henrik viselkedése és egy beszélgetés során azzal nyaggatja Henriket, hogy vallja be, ami történt. c) Henrik bűnbánatot érez és szeretné jóvá tenni az eseményeket. Elmondja a barátainak a történeteket és tanácsot kér tőlük. A barátok tanácsai.	A lelkiismeretről szóló leckéhez tartozó történet az előző oldalon található. A feldolgozás lehet belső monológok, vagy konkrétan eljátszott szituációk alapján. Ha nagyobb létszámú a csoport, akkor kiscsoportokban dolgozzák fel a feladatot a diákok és úgy mutassák be a többieknek.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat javasolt vázlata: • Bűnbánat és lelkiismeret furdalás közötti különbség • Bűnvalló imádság fogalma • Bűnvalló imádság jellemzői • Zsolt 51,3-6; 11-12 és magyarázata • Úrvacsoravétel és bűnvallás kapcsolata • Úrvacsorai bűnvalló imádság megismertetése Feldolgozás Jak 5,15-16 és Zsolt 51,1-12 közös elemzése	TK 69. o. lila keretes rész MFEI 1,3. feladat
Ének	RÉ 460. Amint vagyok... TK énekgyűjtemény 7. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt az úrvacsorai bűnvalló imádság megtanulása. (TK 69. o.) Helyette választható aranymondás: Zsolt 32,5	Ez az igerész a TK 69. oldalán található, nem a tankönyvi fejezet végén.
Házi feladat	MFEI 2. feladat	

22. ISTEN IGÉJE FORMÁL: JEREMIÁS A FAZEKASNÁL

(Jer 18,1—11)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszama: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS:

Javasolt irodalom: Jagersma: Izráel története az Ószövetségi korban, Budapest, 1991; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Magyarázatos Biblia; Claus Westermann: Az Ószövetség teológiájának vázlata, Budapest, 1993; Rózsa Huba: Az Ószövetség keletkezése, Budapest, 1986

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Ismerje és röviden ismertesse Jeremiás próféta életét.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Ismerje és ismertesse röviden Jeremiás próféta életét és a fazekas házában tett látogatását. • Tudjon legalább 2 olyan pontot megfogalmazni, amiben a saját élete során valamiben formálódott, változott.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten formál bennünket.

Kognitív: A jeremiási igén keresztül annak a felismertetése, hogy az életünk eseményei által Isten formál bennünket.

Affektív: A formálódásokhoz, változásokhoz kapcsolódó érzelmek feltárása

Pragmatikus: A tanulókkal közösen, az eddigi életútjuk segítségével annak a feltérképezése, hogyan és milyen módon formálódtak – és hogyan ismerhető fel ezekben Isten munkája.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Hogyan dolgozik egy fazekas? Kisfilm megtekintése Link: http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/Jeremias%20digitalis%20anyag/VI.%20Kieg%C3%A9sz%C3%ADt%C5%91%20seg%C3%A9dletek/Jeremi%C3%A1s%20a%20fazekas%20h%C3%A1z%C3%A1ban1.avi Vagy: Egy gyurmából készült elrontott tárgyat (pl. egy félig kész edényt) vigyünk be a diákoknak. Kérjünk önként jelentkezőket,	Az RPI honlapjáról (www.refpedi.hu) letölthető kisfilmben a fazekassággal ismerkedhetnek meg a diákok. A további ötletek között még vannak hasonló linkek. Ezzel a jeremiási példa háttérével ismertethetjük meg

	akik helyrehozzák és egy szép, jól használható tárgyat készítenek belőle. A többiek gyűjtsék addig össze, hogy mire használható a tárgy félig kész/elrontott állapotában és mire a rendbehozatala után? Megbeszélési szempontok mindkettőhöz: - Mire használható az a tárgy, hogyha teljesen készen van? - Mi történik akkor, ha valami félresikerül? Helyre lehet-e hozni, és ha igen hogyan? - Mi történik akkor, ha valami abszolút használhatatlan lesz? - Gyűjtsenek példákat arra, amikor valami rosszul sikerül és helyre akarjuk hozni? (pl. sótlan a leves, stb.) - Hogyan kapcsolható össze a GPS „újratervezés” funkciója és az, amikor pl. a fazekas kijavít egy elrontott edényt vagy helyrehozunk valamit, amit elrontottunk?	őket: hogyan dolgozik egy fazekas. Kapcsolódó: MFGY 22. lecke 1. feladat
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Jeremiásról szóló ismeretek felidézése: Beszélgetéssel vagy kreatív módon gyűjtse össze a csoport, hogy mit tud Jeremiásról. Kreatív lehetőség: Jeremiás neve felkerül a táblára. Készítsen a csoport asszociációs térképet úgy, hogy aki emlékszik vele kapcsolatban egy információra, az Jeremiás nevéhez, vagy már egy-egy felkerült információhoz kapcsolva írja föl a táblára az újabb adatot/eseményt, stb. A tanári magyarázat során kiemelhetjük a helyes, és törölhetjük a helytelen válaszokat. Tanári magyarázat javasolt vázlata • Ki volt Jeremiás? ○ Próféta ○ Anatóti származás ○ Papi család ○ Nehéz helyzetben vitte Isten üzenetét ○ Fiatalnak és alkalmatlannak érezte magát • Jeremiás a fazekasnál ○ Ez egy szimbolikus történet ○ Arról szól, hogy formál Isten bennünket ○ A népnek a bálványimádás ellen szól ○ Isten az alkotónk, Ő formál Feldolgozás: Személyes életút térkép készítése, Jer 18, 1-11 igemagyarázat.	TK 71.o. Kapcsolódó: MFGY 22. lecke 2-3 feladat
Ének	Mindörökké hű az Úr (TK énekgyűjtemény 12. ének) Tudom, az Úrnak terve van velem http://www.keresztenydalok.hu/enekek/tudomazurnaktervevanvelem	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Jer 18,6	

Házi feladat	Életút térkép készítése, ha az órán nem készült el. MFGY, 22. lecke 2. feladat vagy 3. feladat (igeelemzés)	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Kisfilmek a fazekasságról:

<http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/Jeremias%20digitalis%20anyag/VI.%20Kieg%C3%A9sz%C3%ADt%C5%91%20seg%C3%A9dletek/Jeremi%C3%A1s%20a%20fazekas%20h%C3%A1z%C3%A1ban1.avi>

<https://www.youtube.com/watch?v=bvHUDA6pTD4>

<https://www.youtube.com/watch?v=Dqgt03dRIX8> (a kisfilm 2. fele)

<https://www.youtube.com/watch?v=EXUHINVYfV0>

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten formál bennünket.

Kognitív: A jeremiási igén keresztül annak a felismertetése, hogy az életünk eseményei által Isten formál bennünket.

Affektív: A formálódásokhoz, változásokhoz kapcsolódó érzelmek feltárása

Pragmatikus: A tanulókkal közösen, az eddigi életútjuk segítségével annak a feltérképezése, hogyan és milyen módon formálódtak – és hogyan ismerhető fel ezekben Isten munkája.

Az órán főleg a bibliai történet megismerése történik, és az affektív, pragmatikus cél megalapozása. Ezek majd 2. órán kerülnek elő erősebben.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Az elrontott tárgy Egy gyurmából készült elrontott tárgyat (pl. egy félig kész edényt) vigyünk be a diákoknak. Kérjünk önként jelentkezőket, akik helyrehozzák és egy szép, jól használható tárgyat készítenek belőle. A többiek gyűjtsék addig össze, hogy mire használható a tárgy félig kész/elrontott állapotában és mire a rendbehozatala után? Megbeszélési szempontok mindkettőhöz: f) Mire használható az a tárgy, hogyha teljesen készen van? g) Mi történik akkor, ha valami félresikerül? Helyre lehet-e hozni, és ha igen hogyan? h) Mi történik akkor, ha valami abszolút használhatatlan lesz? i) Gyűjtsenek példákat arra, amikor valami rosszul sikerül és helyre akarjuk hozni? (pl. sótlan a leves, stb.)	

	a) Hogyan kapcsolható össze a GPS „újratervezés” funkciója és az, amikor pl. a fazekas kijavít egy elrontott edényt vagy helyrehozunk valamit, amit elrontottunk?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Jeremiásról szóló ismeretek felidézése: Beszélgetéssel vagy kreatív módon gyűjtse össze a csoport, hogy mit tud Jeremiásról. Kreatív lehetőség: Jeremiás neve felkerül a táblára. Készítsen a csoport asszociációs térképet úgy, hogy aki emlékszik vele kapcsolatban egy információra, az Jeremiás nevéhez, vagy már egy-egy felkerült információhoz kapcsolva írja föl a táblára az újabb adatot/eseményt, stb. A tanári magyarázat során kiemelhetjük a helyes, és törölhetjük a helytelen válaszokat. Tanári magyarázat javasolt vázlata • Ki volt Jeremiás? ○ Próféta ○ Anatóti származás ○ Papi család ○ Nehéz helyzetben vitte Isten üzenetét ○ Fiatalnak és alkalmatlannak érezte magát • Jeremiás a fazekasnál • Jer 18,1-11 közös elolvasása, szükség szerint elemzése ○ Ez egy szimbolikus történet ○ Arról szól, hogy formál Isten bennünket ○ A népnek a bálványimádás ellen szól ○ Isten az alkotónk, Ő formál Hogyan dolgozik egy fazekas? Kisfilm megtekintése	TK 71.o. Lila keretes rész MFEI 22. lecke 3. feladat A kisfilm megtekintése a tanári magyarázatba illeszthető. A Szentírási igét közösen érdemes. A kisfilm és más kapcsolódó kisfilmek linkjei alább megtalálhatóak.
Ének	Mindörökké hű az Úr (TK énekgyűjtemény) 12. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Jer 18,6	
Házi feladat	Kérjük meg a diákokat, hogy gondolják végig, hogy az életükben milyen fontos események történtek, és ezeket írják össze a következő órára.	MFEI 22. lecke 2. feladat előkészítése történik meg ezzel

Kisfilmek a fazekasságról:

<http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/Jeremias%20digitalis%20anyag/VI.%20Kieg%C3%A9sz%C3%ADt%C5%91%20seg%C3%A9dletek/Jeremi%C3%A1s%20a%20fazekas%20h%C3%A1z%C3%A1ban1.avi>

<https://www.youtube.com/watch?v=bvHUDA6pTD4>

<https://www.youtube.com/watch?v=Dqgt03dRIX8> (a kisfilm 2. fele)

<https://www.youtube.com/watch?v=EXUHINVYfV0>

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten formál bennünket.

Kognitív: A jeremiási igén keresztül annak a felismertetése, hogy az életünk eseményei által Isten formál bennünket.

Affektív: A formálódásokhoz, változásokhoz kapcsolódó érzelmek feltárása

Pragmatikus: A tanulókkal közösen, az eddigi életútjuk segítségével annak a feltérképezése, hogyan és milyen módon formálódtak – és hogyan ismerhető fel ezekben Isten munkája.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Az emberi élet fontos eseményei HF ellenőrzés és/vagy: közösen gyűjtse össze a csoport, hogy egy ember életében milyen fontos események vannak. Ezek közül válasszák ki azokat, amelyek már az ő életükben is jelen voltak. Beszélgessenek a gyűjtés során arról is, hogy mitől lehet valaki számára egy-egy esemény fontos, illetve egy-egy ilyen kulcshelyzetben mi történhet az emberrel, milyen változáson mehet keresztül, ki és miben segítheti a változást. A fontos kulcsszavak felkerülhetnek a táblára is.	Az affektív és pragmatikus cél előkészítése történik itt meg.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Személyes életút készítése (életút-térkép) Kérjük meg a diákokat, hogy készítsenek egy életút-térképet, melybe a saját életük fontos eseményeit jelölik meg. Írják be a következőket is: • Milyen változás történt velük abban az eseményben? • Jelöljék be a magasságokat, mélységeket, örömeket, bánatokat, amiket akkor megélték! • Írják be, hogy miből érezték azt, hogy Isten ott volt velük a formálódásukban. Az elkészült életutak után beszéljünk a következőkről a diákokkal: • Ki az, aki szívesen bemutatná az életútját? • Mi okozott nehézséget? Mi nem? • Hogyan formálódtunk az életünk során? • Miből láthatjuk visszatekintve azt, hogy Isten velünk volt ezekben a helyzetekben?	Kapcsolódó feladat: MFEI 22. lecke 2. feladat Bár a tankönyvben ehhez a részhez nincs önálló tanári magyarázat, de mindenképpen térjünk ki arra a beszélgetés során, hogy az egész életünk fejlődés és mindig van lehetőségünk a formálódásra.
Ének	Tudom, az Úrnak terve van velem http://www.keresztenydalok.hu/enekek/tudomazurnaktervevanvelem	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Jer 18,6	
Házi feladat	-	

23. ISTEN IGÉJE UTAT MUTAT: A GAZDAG IFJÚ TÖRTÉNETE

(Lukács 18,18—27)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Magyarázatos Biblia; Dr. Varga Zsigmond: Máté evangéliuma magyarázata, (JK) Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Eduard Schweizer: Das Evangelium nach Lukas, Göttingen, 1986; Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Keresztyén Bibliái Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja elmondani a gazdag ifjú történetét.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben • Tudja elmondani a gazdag ifjú történetét. • Legyen képes megfogalmazni, hogy mit jelent a gazdag ifjú története alapján Jézus követése.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Teljes élettel szolgáljunk Istennek!

Kognitív: A gazdag ifjú történetén keresztül annak felismertetése, hogy az Istentől kapott ajándékainkat felhasználhatjuk az Ő szolgálatában.

Affektív: A szolgáló lelkület megerősítése.

Pragmatikus: A diákokkal közösen annak a megkeresése, hogy ők miben gazdagok, és ezzel hogyan lehet az Isten ügyében szolgálni.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetés: Jókai Mór két regényének nagyon hasonló címe van: Szegény gazdagok; Gazdag szegények. • Mit gondolsz, miről szólhatnak a címek alapján ezek a történetek? • Hogyan lehet gazdag a szegény és szegény a gazdag? • Miben lehet előny és miben akadály, ha valakinek sok pénze van? A két történet rövid leírása az alábbi linkeken található: https://hu.wikipedia.org/wiki/Szeg%C3%A9ny_gazdagok_(reg%C3%A9ny)	Irodalomkedvelő csapat esetében akár egy-egy részlet is kivehető a könyvekből, aminek a közös átolvasása után lehet a szegénység és gazdagság témájáról beszélni. Ha a csoport ismeri (és jobban érthető a hivatkozás számukra a két Jókai regénynél), akár a Gettómilliomos c. filmre is lehet utalni és azt végiggondolni, hogy mitől érezte a

	http://www.magyarmentedek.com/products/8663/Gazdag_sze_genyek_szegegy_gazdagok - Jokai Mor.htm	főszereplő szegénynek és gazdagnak magát. A feladattal a cél annak a felismertetése, hogy az anyagi vagyon, a fizikai gazdagság nem minden. Érdekes akár a filmből a témához kapcsolódó részleteket bemutatni, mert nem biztos, hogy mindenki látta ismeri a filmet.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezetés: A Szentírás is tud a gazdagságról. Jézus maga is találkozott jómódú emberekkel, akik szerették volna Őt követni. Bibliai történet elemzése: Lk 18,18-27 Ha lehetséges álljunk körbe a csoporttal, vagy legalább a könyv legyen becsukva a diákok előtt. A hittanoktató olvassa a történetet úgy, hogy 3 helyen megáll és odalépve egy kiválasztott diákhoz (akár diákokhoz) párbeszédbe kezd vele arról, hogy ha ő lenne a gazdag ifjú helyében mit érzett volna/mit tett volna. A három javasolt megállási pont: • 20. vers után – Vajon mit válaszolhat erre az ifjú? • 22. vers után - Vajon mit válaszolhat erre az ifjú? • 27. vers után – Vajon mit érezhetett az ifjú ebben a helyzetben? Javaslatok a megbeszéléshez: • Mi derül ki számodra az ifjúról a történet alapján? • Mit gondolsz, az ő számára akadály vagy előny volt-e a vagyona? Indokold a válaszodat? • Milyen tanácsot tudnál adni az ifjúnak, hogyan használhatná jóra a vagyonát? Tanári magyarázat rövid vázlata • A gazdagság jelentése a Bibliában • A gazdag ifjú kérdése és Jézus válasza • A gazdag ifjú nem tudta a gazdagságát elengedni, jobban szerette Jézusnál. • Mit jelent a teve és a tű foka? • Mindenünk, amit van Istentől kaptunk. Ezekkel segíthetünk és szolgálhatunk másoknak. Feldolgozás: MFGY 23. lecke 3. feladat: „Gyűjtsd össze, hogy neked mi mindened van! Gondold végig azt, hogy ezeket hogyan lehet mások javára fordítani és Isten ügyében használni!”	A közös feladat előtt mondjuk el az instrukciókat a diákoknak. Vagy a történet feldolgozható az MFGY 23. lecke 2. feladatával Felhasználható: TK 23. lecke lila keret magyarázata és a Tudod-e? rész MFGY 23. lecke 3. feladat

Ének	Új szívet adj... TK énekgyűjtemény 18. ének vagy: Két világban élek... http://honlap.parokia.hu/kollegium/hang/lista/71/72/76/?o=&t=&q= http://honlap.parokia.hu/data/kollegium/hang/2009/06/23/1ketvilagban.mp3	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Lk 10,27	
Házi feladat	-	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Teljes élettel szolgáljunk Istennek!

Kognitív: A gazdag ifjú történetének előkészítésére a mai és bibliai gazdagság fogalom összehasonlítása.

Affektív: Az Isten szerinti gazdagságra való vágyakozás felébresztése.

Pragmatikus: A diákokkal közösen annak a megkeresése, hogy ők miben gazdagok.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetés: Jókai Mór két regényének nagyon hasonló címe van: Szegény gazdagok; Gazdag szegények. • Mit gondolsz, miről szólhatnak a címek alapján ezek a történetek? • Hogyan lehet gazdag a szegény és szegény a gazdag? • Miben lehet előny és miben akadály, ha valakinek sok pénze van? A két történet rövid leírása az alábbi linkeken található: https://hu.wikipedia.org/wiki/Szeg%C3%A9ny_gazdagok_(reg%C3%A9ny) http://www.magyarmentenek.com/products/8663/Gazdag_szegenyek_szegeny_gazdagok_-_Jokai_Mor.htm	Irodalomkedvelő csapat esetében akár egy-egy részlet is kivethető a könyvekből, aminek a közös átolvastása után lehet a szegénység és gazdagság témájáról beszélni. Ha a csoport ismeri (és jobban érthető a hivatkozás számukra a két Jókai regénynél), akár a Gettómilliomos c. filmre is lehet utalni és azt végiggondolni, hogy mitől érezte a főszereplő szegénynek és gazdagnak magát. A feladattal a cél annak a felismertetése, hogy az anyagi vagyon, a fizikai gazdagság nem minden. Érdeemes akár a filmből a témához kapcsolódó részleteket bemutatni, mert nem biztos, hogy mindenki látta ismeri a filmet.

Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Kérdőív elemzés – feldolgozás Gazdagnak érzed-e magad? Ha igen miben? MFEI 23/A. lecke 1-2. feladat alapján	MFEI 23/A. lecke 1-2. feladat
Ének	Két világban élek... http://honlap.parokia.hu/kollegium/hang/lista/71/72/76/?o=&t=&q= http://honlap.parokia.hu/data/kollegium/hang/2009/06/23/1ketvilagban.mp3	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Lk 10,27	
Házi feladat	Gyűjtsenek a diákok a következő órára verseket/dalokat/festményeket/műalkotásokat, melyek a gazdagságról szólnak! Fogalmazzák meg egy mondatban, hogy az adott műnek milyen üzenete van!	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Teljes élettel szolgáljunk Istennek!

Kognitív: A gazdag ifjú történetén keresztül annak felismertetése, hogy az Istentől kapott ajándékainkat felhasználhatjuk az Ő szolgálatában.

Affektív: A szolgáló lelkület megerősítése.

Pragmatikus: A diákokkal közösen annak a megkeresése, hogy ők miben gazdagok, és ezzel hogyan lehet az Isten ügyében szolgálni.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Képelemzés: Heinrich Hofmann: A gazdag ifjú c. képe alapján Letölthető a festmény: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Hoffman-ChristAndTheRichYoungRuler.jpg vagy: James Tissot, A gazdag ifjú: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brooklyn_Museum_-_The_Rich_Young_Man_Went_Away_Sorrowful_(Le_jeune_homme_riche_s%27en_alla_triste)_-James_Tissot_-_overall.jpg Szemponatok az elemzéshez: • Mit látsz a képen? • Milyen érzéseket fejez ki számodra a festmény? • Vajon mit gondolhatnak/mondhatnak/élhetnek át a festmény szereplői?	Ha a csoport még nem ismeri a gazdag ifjú történetét, akkor a motivációs feldolgozáskor ne is mondjuk el nekik, hogy mi a címe és akár kérjük meg őket, hogy adjanak címet a képnek/képeknek. Akár a bibliai történet elolvasása/feldolgozása után

	A képelemzéshez további, ezt a témát feldolgozó képeket a következő linkeken lehet találni: https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=the+rich+young+man&title=Special:Search&go=Go&uselang=hu&searchToken=5xegz8tejjqiosg4ukovpc7qz http://www.biblical-art.com/biblicalsubject.asp?id_biblicalsubject=635&pagenum=1 vagy: Házi feladat feldolgozása: olyan versek/képek/műalkotások ismertetése, melyet a diákok gyűjtöttek a gazdagság témájával kapcsolatban.	visszatérhetünk a festményre és összehasonlíthatjuk a történetet azzal, amit a festményről megállapítottak a diákok.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezetés: A Szentírás is tud a gazdagságról. Jézus maga is találkozott jómódú emberekkel, akik szerették volna Őt követni. Bibliai történet elemzése: Lk 18,18-27 Ha lehetséges álljunk körbe a csoporttal, vagy legalább a könyv legyen becsukva a diákok előtt. A hittanoktató olvassa a történetet úgy, hogy 3 helyen megáll és odalépve egy kiválasztott diákhoz (akár diákokhoz) párbeszédbe kezd vele arról, hogy ha ő lenne a gazdag ifjú helyében mit érzett volna/mit tett volna. A három javasolt megállási pont: • 20. vers után – Vajon mit válaszolhat erre az ifjú? • 22. vers után - Vajon mit válaszolhat erre az ifjú? • 27. vers után – Vajon mit érezhetett az ifjú ebben a helyzetben? Javaslatok a megbeszéléshez: • Mi derül ki számodra az ifjúról a történet alapján? • Mit gondolsz, az ő számára akadály vagy előny volt-e a vagyona? Indokold a válaszodat? • Milyen tanácsot tudnál adni az ifjúnak, hogyan használhatná jóra a vagyonát? Tanári magyarázat rövid vázlata • A gazdagság jelentése a Bibliában • A gazdag ifjú kérdése és Jézus válasza • A gazdag ifjú nem tudta a gazdagságát elengedni, jobban szerette Jézusnál. • Mit jelent a teve és a tű foka? • Mt 16,26 felolvasása, elemzése • Mindenünk, amit van Istentől kaptunk. Ezekkel segíthetünk és szolgálhatunk másoknak. Feldolgozás: MFEI 23/A. lecke 3. feladat: „Gyűjtsd össze, hogy neked mi mindened van! Gondold végig azt, hogy ezeket hogyan lehet mások javára fordítani és Isten ügyében használni!”	MFEI 23/B. lecke 1. feladat alapján is elvégezhető Kapcsolható hozzá: 23/B. lecke 2. feladat TK 23. lecke, Lila keretes szöveg és a Tudod-e? rész

		MFEI 23/A. lecke 3. feladat
Ének	Két világban élek... http://honlap.parokia.hu/kollegium/hang/lista/71/72/76/?o=&t=&q= http://honlap.parokia.hu/data/kollegium/hang/2009/06/23/1ketvilagban.mp3	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt aranymondás: Lk 10,27	
Házi feladat		

24. ISTEN IGÉJE VEZET: A BÚZA ÉS A KONKOLY PÉLDÁZATA

(Mt 13,24—30.36—43)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*javasolt irodalom:* Kozma Zsolt: Jézus Krisztus példázatai, Iránytű Kiadó, 2002; Magyarázatos Biblia; Dr. Varga Zsigmond: Máté evangéliuma magyarázata, (JK) Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja elmondani röviden a búza és konkoly példázatát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja elmondani röviden a búza és a konkoly példázatát. • Ismerje a búza és a konkoly fogalmát átvitt értelemben. • A tanuló tudja megfogalmazni korosztályi szinten, hogy mit jelent az életében „jó gyümölcsöt” teremni.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten gyümölcsstermő életre hív.

Kognitív: A búza és a konkoly példázatának megismertetése.

Affektív: Annak a formálása (kialakítása, megerősítése), hogy a diák az életében tudatosan törekedjen Isten követésére és annak tetteiben való megmutatására.

Pragmatikus: Bátorítás a tetteiben is megnyilvánuló Istent követő magatartásra. Ezekre közösen megélhető, korosztályi szintű példák keresése.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Plakát készítése párban/kiscsoportban Készítsenek „A jó és a rossz a világban” címmel a diákok. Ezután beszélgessenek erről és mondják el a következőket: • Miért éppen ezek kerültek föl a plakátra? • Kell-e, lehet-e változtatni a rossz dolgokon? Ha igen, hogyan?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezetés: Jézus is foglalkozott ezzel a témával. Tanította a tanítványokat példázatok segítségével. Ilyen a búza és konkoly példázata is. Tanári magyarázat rövid vázlata: • Mindennapi kérdéseink • Jézus példázatokban tanít a mennyek országáról • Mt 13,24-30.36-40 közös elolvasása és magyarázata • A búza és konkoly példázatának történeti háttere • A példázat magyarázata Feldolgozás: MFEI 24. lecke, 1-3, MFGY 24. lecke 1-2. feladat	TK 24. lecke 74. oldal lila keretes része felhasználható ide Feldolgozáshoz: MFEI, MFGY 24. lecke 1. feladat
Ének	Két világban élek itt a földön...	
Házi feladat	--	

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

A felvetett kérdésekkel a példázat üzenetének megalapozása a cél.

25. ISTEN IGÉJE FORMÁL:
A templom megtisztításának története
 (Jn 2,13—24)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Javasolt irodalom: Magyarázatos Biblia; Dr. Varga Zsigmond: Máté evangéliuma magyarázata, (JK) Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a „tisztá” szó biblikus fogalmát korosztályi szinten. • Tudjon gyakorlati példákat mondani arra, hogy mit jelent tiszta életet élni.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje és tudja röviden elmondani a „Jézus megtisztítja a templomot” c. történetet. • Ismerje a „páska” és a „tisztá” szó biblikus fogalmát korosztályi szinten. • Tudjon gyakorlati példákat mondani arra, hogy mit jelent tiszta életet élni.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten tiszta életre hív

Kognitív: A templom megtisztításának történetén keresztül annak a felismertetése, hogy mit jelent a tisztaság Jézus szemében.

Affektív: Az Isten szerinti, tiszta életre való vágyakozás felébresztése, megerősítése.

Pragmatikus: Szituációkon, játékokon keresztül annak a segítése, hogy a tanulók saját maguk számára megfogalmazzák azt, hogy mit jelent tiszta életet élni.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetés: Mit jelent tisztának lenni konkrétan és átvitt értelemben?	A beszélgetésnél törekedjünk arra, hogy valóban a diákok, témával kapcsolatos gondolatai kerüljenek elő. A tiszta fogalmát tudjuk így árnyalni és bevezetni számukra a következő témát.

Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezetés: Jézus számára nagyon fontos volt az Isten követése, amely Isten akarata szerinti tiszta életet jelent. Jn 2,13-17 feldolgozása a következő módon: Ha lehetséges álljunk körbe a csoporttal, vagy legalább a könyv legyen becsukva a diákok előtt. A hittanoktató olvassa a történetet úgy, hogy egy helyen megáll és odalép a diákok közül valakihez, akivel beszélgetést kezdeményez. (Több diákot is megszólíthat.) A megszólított diákok feladata, hogy fogalmazzák meg, mit éreztek volna/mit tettek volna ők abban a helyzetben, ha ők lennének a következő személyek: • Galambárosok • egy ott járó, templomba készülő személy • egy Jézus korabeli írástudó. Megállási pont: a 14. vers után Tanári magyarázat rövid vázlata: • Történeti háttér • Jézus felháborodásának oka • Mit tanít Jézus tette? • Mit jelent tisztának lenni a mindennapokban? Csoportmunka/pármunka: Mire, mennyi időt szánsz a héten? MFEI/MFGY 25. lecke 1. feladatának feldolgozása kiscsoportokban Javasolt a közös munka előtt a következő kérdések megbeszélése: • Mit jelent a diákok véleménye szerint Isten akarata szerint időt szánni egy tevékenységre? • Melyek lehetnek olyan tevékenységek, amelyek Isten akarata szerintiék és melyek azok, amelyek nem? MFEI/ MFGY 25. lecke 3. feladat	A játékos feldolgozás előtt javasolt a feladat tisztázása, hogy ne legyen meglepő ez a diákok számára. Ha ezt a hittanoktató nem szívesen végzi a diákokkal, feldolgozható az igerész az MFEI, MFGY 25. lecke 2. feladatának segítségével is. A tanári magyarázathoz használható a TK 25. lecke lila keretes része Ha idő engedi, a TK Feladattár részének 2 feladata is feldolgozásra kerülhet itt.
Ének	---	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: 1Kor 6,19	
Házi feladat	Bármi, ami az órai feldolgozásból kimaradt.	

26. ISTEN IGÉJE UTAT MUTAT: A SAMÁRIAI ASSZONY TÖRTÉNETE (Jn 4,1—42)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszama: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Ulrich Wilkens: Das Evangelium nach Johannes, Göttingen, 1998; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata, Budapest, 2013; Alister McGrath: A keresztyén hit, Budapest, 2007; Leonhard Goppelt: Az Újszövetség theológiája, Budapest, 1992; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje Samária országát és a samaritánusokat.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje Samária országát és a samaritánusokat. • Ismerje a samáriai asszony történetét. • A tanuló tudjon példákat mondani arra, hogy ő hol tudja az életével, szavaival továbbadni és kifejezni a hitét.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten nem személyválogató és imádata nincs egyetlen helyhez kötve.

Kognitív: A samáriai asszony történetén keresztül annak a felismertetése, hogy Isten nem személyválogató és Ő bárkit meg tud változtatni, tud használni az Ige terjesztésében.

Affektív: Az örömhír (Jézus Krisztus a Megváltó) továbbadására való bátorítás.

Pragmatikus: Az órai közös munka során a tanulók bátorítása arra, hogy felismerjék, hol tudják az Istenbe vetett hitüket megélni és kifejezni mások felé is.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetési lehetőség: Mit jelent szomjasnak lenni konkrétan és átvitt értelemben? Gyűjtsön a csoport olyan dolgokat, amelyekre átvitt értelemben szomjúhozhat valaki!	A feladat célja az óra fő gondolatára való ráhangolódás.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Igeolvasás – a csoporttal közösen. Jn 4,1-29.39-42 Párbeszéd formában olvassa el néhány kijelölt diák a samáriai asszony történetét. Javasolt „szereplők”: • A samáriai asszony • Jézus	A feldolgozáshoz javasolt egy térkép megnézése, ahol Samáriát meg tudják keresni. Lehetőség van arra is, hogy már az előző órán kijelöljük a felolvasó

	• Történetmondó (átvezető részekhez) A többieket kérjük meg arra, hogy figyeljék meg a bibliai ígérést a következők alapján! • Képzeljék el, hogy ők vannak a samáriai asszony helyében. Mit tettek/mit éreztek volna, ○ amikor Jézus megszólította a kútnál? ○ amikor Jézus rámutatott az élete nyomorúságára? ○ amikor Jézus elmondta neki, hogy Ő a Messiás? ○ amikor visszaszaladt a városba a hírrrel? A történet végigolvasása után beszélje meg a csoport a válaszokat. Tanári magyarázat rövid vázlata: • Kortörténeti háttér • Jézus és a samáriai nő beszélgetése, mint faji és vallási kérdés • Isten nem személyválogató • Jézus tanítása az élő vízről • Isten imádása lélekben és igazságban	diákokat (vagy óra elején kapnak néhány percet arra, hogy átolvassák a történetet.) Ha nagyobb létszámú csoportról van szó, akkor a megfigyelőket is több kiscsoportra oszthatjuk, így egy-egy helyszínt/kérdést kell figyelniük. A feladat elvégezhető az MFEI, MFGY 26. lecke 1. feladatának igemagyarázatot segítő feldolgozásával is.
Ének	Jer, kérjük Isten áldott Szentlelkét, TK énekgyűjtemény, 11. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Jn 4,24	
Házi feladat	--	

27. ISTEN IGÉJE FORMÁL: GYÓGYÍTÁS A BETESDA TAVÁNÁL

(Jn 5,1—15)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszama: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Leonhard Goppelt: Az Újszövetség teológiája, Budapest, 1992; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Ulrich Wilckens: Das Evangelium nach Johannes, Göttingen, 1998)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a Bethesda-tavi beteg meggyógyításáról szóló történet tartalmát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a Bethesda-tavi beteg meggyógyításáról szóló történet tartalmát. • Tudja azt megfogalmazni, hogy az egészség fogalma a Szentírásban nem csak a testünkre vonatkozik, hanem a teljes emberi életre – azaz a testi – lelki egészségre.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus ott is változtathat a dolgokon, ahol az emberi megoldások kevésnek bizonyulnak.

Kognitív: A történeten keresztül Jézus gyógyító szeretetére és hatalmára való rámutatás.

Affektív: A diákok egészséghez, betegséghez fűződő viszonyának formálása

Pragmatikus: Hittanoktatói segítséggel a történeten keresztül a gyógyítás jellemzőinek összegyűjtése.

<u>Óra fő része</u>	<u>Javaslatok</u>	<u>Taneszköz, célhoz kapcsolódás</u>
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetés a következő kérdésekről: • Mit jelent egészségesnek/betegnek lenni? • Mit jelent a testi/lelki/ egészség és betegség? A beszélgetés előtt, ha nagyobb csoportunk van, akkor kiscsoportokba osszuk őket és kérjük meg a diákokat a témával kapcsolatos gondolataik összegzésére. A feladatra a kiscsoport 5 percet kaphat. Ezután a csoport szóvivőjének kell beszámolni az eredményről – és akár a táblára is felírhatóak a gondolatokat.	A feladattal a cél a tanulók egészségről való gondolkodásmódjának a feltérképezése. Felhasználható a feldolgozáshoz: MFEI 27. lecke 1. feladat

	vagy: Képelemzés: TK 80.o. képeiről való közös gondolkodás: • Melyik kép mit fejez ki? • Miben milyen érzéseket keltenek a képek? • Milyen élményt tudnának ehhez kapcsolni? • Milyen címet adnának a képeknek?	TK 80. o. A következő oldalakon a képek letölthetőek és kivágva be lehet őket vinni az órára.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezetés: A Bibliában találkozhatunk egészség és betegség gondolatával. Igeolvasás: Jn 5,1-15 Kérjük meg a diákokat arra, hogy az igeolvasás alatt figyeljenek a következő szempontokra: • Hogyan élhette meg a történetet a Bethesda tavánál lévő beteg? • Mit tanít ez a történet a betegséggel és a gyógyulással kapcsolatban? Tanári magyarázat rövid vázlata: • Kortörténeti háttér • Bethesda tava Jézus korában • Jézus csodát tesz • Jézusnak hatalma van a lehetetlen helyzetekben is • A testi egészség mellett Jézus a lelki gyógyulásra is figyel Közös imádság lehetőség: Kérjük meg a diákokat, hogy gondolják végig, van-e a beteg ember a környezetükben. Ha igen, akkor közösen megfogalmazhatunk egy közbenjáró imádságot.	A megfigyelési szempontokat akár külön csoportokban is adhatjuk. A történet feldolgozható az MFGY 27. lecke 3. feladatával is. A közbenjáró imádság előtt hívjuk fel arra a figyelmet, hogy ez Istent nem kötelezi semmire. Jézus korában sem gyógyult meg minden beteg, de Isten elé vihetjük a betegeinket. Ő majd dönt a gyógyulásukról. Az imádságra készüléshez használható az MFGY 27. lecke 4. feladata
Ének	Tégy engem békeköveteddé... TK énekgyűjtemény 16. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Lk 18,27	
Házi feladat	Gyógyítási történetek a Bibliában, MFGY 27. lecke 2. feladat	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A tanulók egészségről való gondolatainak feltérképezése

Kognitív: A tanulók egészségről való gondolatainak az összegyűjtése

Affektív: A diákok egészséghez, betegséghez fűződő viszonyának formálása

Pragmatikus: Hittanoktatói segítséggel annak a megfogalmazása, hogy mit jelent testileg és lelkileg harmóniában lenni.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetés a következő kérdésekről: - Mit jelent egészségesnek/betegnek lenni? - Mit jelent a testi/lelki/ egészség és betegség? A beszélgetés előtt, ha nagyobb csoportunk van, akkor kiscsoportokba osszuk őket és kérjük meg a diákokat a témával kapcsolatos gondolataik összegzésére. A feladatra a kiscsoport 5 percet kaphat. Ezután a csoport szóvivőjének kell beszámolni az eredményről – és akár a táblára is felírhatóak a gondolatokat.	A feladattal a cél a tanulók egészségről való gondolkodásmódjának a feltérképezése. Felhasználható a feldolgozáshoz: MFEI 27/A. lecke 1. feladat
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Gyógyítási történetek a Bibliában A diákok által ismert bibliai történetek közül keressünk gyógyítási történeteket. Ezeket a következő gondolatok mentén hasonlítsuk össze: - Ki gyógyult meg és miből? - Ki gyógyította meg? - Milyen üzenetet lehet megfogalmazni a történetből? Akár konkrétan azt is megkérdezhetjük a diákoktól, hogy az egészséggel/betegséggel kapcsolatban milyen következtetéseket tudnak az adott történet alapján levonni. Javasolt történetek az elmúlt évekből: A kapernaumi béna (3. évf.) Jairus lánya (3. évf.) Lázár feltámasztása (4. évf.) Naamán (5. évf.)	Felhasználható a feldolgozáshoz: MFEI 27/A. lecke 2. feladat
Ének	Tégy engem békeköveteddé... TK énekgyűjtemény 16. ének	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Lk 18,27	
Házi feladat	---	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Jézus gyógyításai témájához ötletgyűjtésként felhasználható a középiskola számára készült modulfüzet, melynek teljes tankönyvi változata letölthető:

http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/Kozepiskola/Jezus%20gyogyitasai/Jezus_gyogyitasai_es_hat_alma_2016.pdf

A tankönyvhöz készült tanári segédlet és kapcsolódó ppt-k is megtalálhatóak a www.refpedi.hu oldalon a középiskolai taneszközök között.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus ott is változtathat a dolgokon, ahol az emberi megoldások kevésnek bizonyulnak.

Kognitív: A történeten keresztül Jézus gyógyító szeretetére és hatalmára való rámutatás.

Affektív: A diákok egészséghez, betegséghez fűződő viszonyának formálása

Pragmatikus: Hittanoktatói segítséggel a történeten keresztül a gyógyítás jellemzőinek összegyűjtése.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Képelemzés: TK 80. o. képeiről való közös gondolkodás: • Melyik kép mit fejez ki? • Kiben milyen érzéseket keltenek a képek? • Milyen élményt tudnának ehhez kapcsolni? Milyen címet adnának a képeknek?	TK 80. o. A következő oldalakon a képek letölthetőek és kivágva be lehet őket vinni az órára.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezetés: A Bibliában találkozhatunk egészség és betegség gondolatával. Igeolvasás: Jn 5,1-15 Kérjük meg a diákokat arra, hogy az igeolvasás alatt figyeljenek a következő szempontokra: • Hogyan élhette meg a történeteket a Bethesda tavánál lévő beteg? • Mit tanít ez a történet a betegséggel és a gyógyulással kapcsolatban? Tanári magyarázat rövid vázlata: • Kortörténeti háttér • Bethesda tava Jézus korában • Jézus csodát tesz • Jézusnak hatalma van a lehetetlen helyzetekben is • A testi egészség mellett Jézus a lelki gyógyulásra is figyel Közös imádság lehetőség: Kérjük meg a diákokat, hogy gondolják végig, van-e a beteg ember a környezetükben. Ha igen, akkor közösen megfogalmazhatunk egy közbenjáró imádságot.	A megfigyelési szempontokat akár külön csoportokban is adhatjuk. A történet feldolgozható az MFEI 27/B. lecke 1. feladatával is. A közbenjáró imádság előtt hívjuk fel arra a figyelmet, hogy ez Istent nem kötelezi semmire. Jézus korában sem gyógyult meg minden beteg, de Isten elé vihetjük a betegeinket. Ő majd dönt a gyógyulásukról.

		Az imára készüléshez használható az MFEI 27/B. lecke 2. feladata.
Ének	--	
Aranymondás javaslat	Szerző által javasolt: Lk 18,27	
Házi feladat	--	

28. ISTEN IGÉJE UTAT MUTAT: SÓ ÉS VILÁGOSSÁG (Mt 5,13—16)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszama: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Javasolt irodalom:* Magyarázatos Biblia; Dr. Varga Zsigmond: Máté evangéliuma magyarázata, (JK) Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Eduard Schweizer: Das Evangelium nach Matthäus, Göttingen, 1986; Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja emlékezetből felidézni a Mt 5,13-16 igeverseket.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Tudja emlékezetből felidézni a Mt 5,13-16 igeverseket. • Tudjon legalább három jellemzőt megfogalmazni azzal kapcsolatban, hogyan lehet egy keresztyén ember áldás (só és világosság) mások számára.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Legyetek áldássá!

Kognitív: A só és világosság példáján keresztül annak a felismertetése, hogy hívő emberként hogyan lehetünk áldássá mások számára.

Affektív: Az áldás továbbadása, másokkal való „megosztása” öröm és lehetőség

Pragmatikus: Hittanoktatói segítséggel példák és élethelyzetek keresése, melyekben áldássá lehetnek a diákok környezetük számára.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás

Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Történelemzés: A kórterem Megbeszélési szempontok a történethez: • Miről szól a történet? • Számokra mi a történet üzenete? • Hogyan tudnád jellemezni azt az embert, aki a másikat bátorította? Beszélgetés: • Mi jut eszedbe a sóról? • Milyen emberi tulajdonságokat tudsz a sóhoz, mint jelképhez kapcsolni? • Mi jut eszedbe a világosságról? • Milyen emberi tulajdonságokat tudsz a világossághoz, mint jelképhez kapcsolni?	A következő oldalon megtalálható a teljes történet MFEI, MFGY 28. lecke 2-3. feladat alapján is elvégezhető Az MFEI, MFGY 28. lecke esetében sorrendileg előbb a 2-3. feladatok elvégzése javasolt, csak utána az 1. feladaté.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Átvezetés: Jézus a tanítványokat arra tanította, hogy legyenek áldássá a világ számára Igeolvasás: Mt 5,13-16 Tanári magyarázat rövid vázlata: • A só szerepe Izráelben • Tanítványi életben a só szimbóluma • Világosság a Bibliában • Jézus szerint mit jelent a „világ világossága”	TK 28. lecke lila keretes része alapján
Ének	Tégy Uram engem áldássá, TK énekgyűjtemény, 17. ének	
Aranymondás javaslat	Mt 5,13-16 – önálló aranymondást ehhez a részhez nem javaslok	
Házi feladat	--	

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

Az MFEI, MFGY 28. lecke esetében sorrendileg előbb a 2-3. feladatok elvégzése javasolt, csak utána az 1. feladaté.

TOVÁBBI ÖTLETEK

A kórterem

Két súlyosan beteg ember feküdt ugyanabban a kórteremben. Egyikük mindennap délután felült az ágyában egy órácskára, hogy ezzel megmozgassa a testét. Az ágya a kórterem egyetlen ablakához volt közel. A másik beteg ember egész nap csak feküdt az ágyában, és a plafont bámulta. Beszélgettek a családról, feleségről, gyerekekről, katonakorukról, a nyaralásaikról, ahogy az szokásos ilyen

helyzetben. Az az ember, aki az ablaknál feküdt, minden délután - amikor felült - azzal töltötte az időt, hogy elkezdte közvetíteni a másinak, hogy mit lát az ablakon át a kinti világból.

A másik ágyon fekvő embert egy idő után szinte csak ezek a színes beszámolók tartották életben. Már alig várta azokat, s ez volt minden változatosság az életében. Az ablak egy kellemes tavacskával díszített parkra nézett. Vadkacsák és hattyúk úszkáltak a tavon, és gyerekek játszottak rajta távirányítós játékhajóikkal. Szerelmespárok üldögéltek a színes virágágyások mellett órákig, egymásba feledkezve.

Miközben az ablak melletti beteg kimerítő részletességgel írta le a kinti világot, a másik - a folyton fekvő - behunyta a szemét, és maga elé képzelte a látványt.

Egy meleg délutánon az ablak melletti ember egy - a parkon átvonuló karneváli menetről beszélt. Bár a folyton fekvő ember nem hallotta a zenészeket, maga elé képzelte őket a másik érzékletes leírása alapján.

Teltek a napok és a hetek. Egy reggel a betegeket fürdetni készülő nővér az ablak melletti beteget holtan találta az ágyában, mert éjjel csendben elaludt örökre. Elszomorodva hívta a személyzetet, hogy vigyék ki az elhunytat.

Amint alkalom kínálkozott rá, a korábban a belső ágyon fekvő beteg kérte, hogy a másik ágyában fekhessen tovább. A nővér szívesen segített neki. Kényelembe helyezte őt az ágyon, majd magára hagyta. Ő pedig lassan, fájdalomtól gyötörve az ablak felé fordult, és megdöbbenve látta: az ablak egy tűzfalra nézett.

Megkérdezte a nővért, mi történhetett az eltávozott szobatársával, hogy olyan szépnek festette le az ablakon túli világot.

A nővér elárulta, hogy az az ember vak volt, nem láthatta a falat sem.

- Valószínűleg csak bátorítani akarta önt! - mondta a férfinak.

http://velunkazisten.hu/small_story/Korteremben_-boldogga_tenni_masokat

**ÖSSZEFOGLALÁS V. – ISTEN IGÉJÉNEK TÜKRÉBEN: AZ IGE UTAT
MUTAT, VEZET, FORMÁL**

VI. TEMATIKAI EGYSÉG: ÜNNEPELJÜNK EGYÜTT

1. AZ EGYHÁZI ÉV ÜNNEPEI

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Javasolt irodalom: Szénási Sándor: Ünnepeink, A református egyházi év, Budapest 2007

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a három nagy ünnepkör nevét és azok fő ünnepeit.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a református egyházi év fogalmát, a három nagy ünnepkör nevét és azok fő ünnepeit fogalmi és tartalmi szinten egyaránt. • Tudja megfogalmazni, hogy az egyes ünnepeken mit ünneplünk.

Javasolt irodalom a valláspedagógiai szempontokhoz:

Bruno Bettelheim: Az elég jó szülő, Cartaphilus Kiadó, Budapest, 2003. Egy fejezet szól az ünneplésről, javasolt annak az olvasása.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Az egyházi év ünnepeinek közös feldolgozása

Kognitív cél: Az egyházi év ünnepeinek ismétlése és a már ismert történetek bővítése

Affektív cél: Az ünnepek pozitív érzelmi élményének biztosítása

Pragmatikus cél: Annak a segítése, hogy a tanulók kapcsolatot tudjanak teremteni az ünnepek és azok tartalma üzenete között.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Kirakós játék, verseny • A munkafüzetben található, ünnepeinket ábrázoló kördiagramot fénymásoljuk és szétvágjuk. • Több csoportot alkotva rakjuk össze a képet! Lehet időre is, versenyként játszani a játékot.	Munkafüzet fénymásolt lapok szétvágva boríték Tankönyv

	• Ellenőrizzük a megoldásokat a tankönyv 85. oldalán található ábra alapján! • A helyes megoldást írjuk is be a munkafüzet 1. feladatához. Beszélgetés • Szerinted miért fontosak az ünnepek? • Mit jelent számodra az ünnep? • Ti hogyan ünnepeltek a családban, otthon, esetleg az osztályban? • Neked melyik a legkedvesebb ünneped, és miért?	Munkafüzet 1. feladat Személyes élmények felidézése (affektív cél)
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	TK 85. oldal elemzés Kérjük meg a diákokat, hogy a következő feladatok alapján elemezzék a 85. oldalon található ábrát. • Nézd meg az ábrán az egyházi év ünnepeit és gondold végig, mikor mit ünneplünk! • Figyeld meg, mettől-meddig tart az egyházi év! Milyen különbséget fedezel fel a naptári évhez képest? • Válaszd ki, hogy melyik ünnephez milyen jelkép tartozik! Sorolj fel olyan szokásokat, szimbólumokat, amelyek ezeken kívül még az ünnepekhez tartoznak! Csoportmunka Ha lehetséges, három csoportban dolgozzanak a tanulók, minden csoport egy-egy ünnepkört vizsgál meg eddigi ismeretei alapján, majd a végén egy kiválasztott csoporttag beszámol az osztálynak a feladat eredményéről. • Idézd fel, hogy melyik ünnephez, milyen bibliai történetet tudsz kapcsolni! Beszéljétek meg a csoportban azokat! Segítséget adhatnak ebben a TK 86. oldalán található képek. Tanári magyarázat rövid vázlata • Az ünnepek, mint különleges alkalmak. • Az ünnep, mint családi vagy nemzeti ünnep. • Az ünnep, mint Isten tetteire való emlékezés alkalma (az egyházi év ünnepei). • Az egyházi év és a naptári év eltérése. • A három fő ünnepkör rövid bemutatása.	Ehhez a feladathoz használható a Munkafüzet 2. feladata. Felhasználható hozzá a TK 86-87. oldalán található lila keretes rész és a táblázat.

Ének	RÉ 191. dicséret: Ez esztendőöt áldással...	Énekeskönyv
Aranymondás javaslat	Zsolt 46,9 vagy Fil 4,4	
Házi feladat	A következő órára hozzanak a gyermekek egy-egy fényképet magukról, amely valamilyen ünnepen készült!	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Gondolatok az ünnepekkel, ünnepléssel kapcsolatban:

A Pilinszky Jánostól származó idézet alapján beszélgethetünk a diákokkal arról, hogy mit jelent az ünnep, ma hogyan ünneplünk és milyen ünnepi szokások vannak. Az idézetből kigyújtható az, amit Pilinszky ünnep alatt ért és összehasonlítható azzal, ahogyan ma az ünnepekről gondolkodunk.

"Az ünnep, és mindenekelőtt a keresztyén ünnep a pihenés, a hálaadás, a megszentelődés alkalma kellene, hogy legyen. A kikapcsolódás erre kevés. Hiányzik belőle az ünnepteremtő erő. Valójában bekapcsolódnunk kellene. A modern munka szükségszerű megosztottsága után az ünnep az élet egészébe való visszatalálás lehetőségét kínálja. Ünnep, ünnepélyes - még a nyelvészkedés is azt bizonyítja, hogy az igazi ünnep tempós és ráérős. Nem kapkod. Királyi nyugalommal bánik az idővel. A keresztyén ünnepnek az öröklét visszfénye biztosítja ezt a többlet időt."

KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR: ADVENT

(olvasmányfeldolgozás)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolai óraszám:1.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje az advent fogalmát és tartalmát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje az advent fogalmát és tartalmát. • Tudjon legalább egy példát mondani arra, hogy az Ószövetségben kik és hogyan várták a Messiást.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Az advent lényegének áttekintése

Kognitív cél: Az adventtel kapcsolatos tanulói gondolatok feltérképezése

Affektív cél: Az advent valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: Adventi készülődésre lehetőség biztosítása az órán.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetés: • Hogyan szoktatok készülni a karácsonyra? • Van-e valamilyen szokás a családokban, gyülekezetben, barátaitok között? Mutassátok be ezeket! Vagy: Képelemzés, gyöngyöspatai Jesse-oltár képének közös megtekintése és beszélgetés a következő szempontok alapján: • Milyen jelenetet ábrázol ez az oltárkép? • Milyen érzéseket vált ki belőletek? • Milyen üzenetet tudnátok megfogalmazni a látottak alapján?	TK 88. o. Közösen elolvasható akár a Tudod-e? rész is. Ekkor a tanári magyarázatba nem kell külön részletesen belevenni, csak utalni rá. A kép letölthető alulról. Fotó: Kalácsi René
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat rövid vázlata • Az advent szó jelentése és az adventi időszak	Felhasználható a tanári magyarázathoz (ha nem a csoporttal végezzük el közösen) az

	• Adventi szokások: adventi koszorú szimbolikus jelentése • Az adventi időszak két jellemzője az öröm és a bűnbánat • A Messiás eljövételét már az Ószövetségben megjövendölték • Néhány messiási prófécia közös felolvasása Kézműves feladat Adventi naptár készítése vagy ajándék csomagolópapír készítése az MFEI Adventi lecke 2-3. feladat alapján	MFEI, Ünnepejünk együtt, Advent. 1. feladatban található idézet és TK adventi lecke Tudod-e? része A Messiási prófeciák olvasásába vonjuk be a diákokat is. MFEI, Ünnepejünk együtt, Advent. 2-3. feladat
Ének	A csoport által ismert adventi énekek közös ismétlése.	
Aranymondás javaslat	Ézs 11,1	
Házi feladat	--	

2. A KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR: KARÁCSONY ÉS TOVÁBBI ÜNNEPEK

Gyülekezeti óraszám: 2. Egyházi iskolai óraszám 2-3.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a karácsonyi ünnepkör nevét és fő ünnepeit. • Tudja a tanuló azt, hogy mit ünneplünk karácsonykor.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a karácsonyi ünnepkör nevét és fő ünnepeit. • Tudja a tanuló azt, hogy mit ünneplünk karácsonykor. • Tudjon felsorolni legalább három ünnepet a karácsonyi ünnepkörből és megfogalmazni, hogy mit ünneplünk akkor.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A karácsony lényegének áttekintése

Kognitív cél: A karácsonyi ünnepkör tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A karácsony valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: Ünneplési lehetőség biztosítása az órán.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Beszélgetés A rigófészek c. történetről • Olvassuk el együtt a történetet! a) Miről szólt a fenti történet? b) Mit gondolsz, mi volt Jancsi szándéka, és mit értett abból a rigómama? c) Miért érezhette Jancsi hálátlannak a rigómamát? Írásbeli feladat d) Fogalmazd meg, hogy szerinted hogyan kapcsolható ez a történet össze a karácsonnyal? • Ti hogyan ünneplitek a karácsonyt? • Milyen családi szokások alakultak ki nálatok?	Munkafüzet: A karácsonyi ünnepkör, 1. feladat

	• Megjelenik-e valahogy az ünnepekben az, hogy mit, illetve Kit ünneplünk karácsonykor?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tankönyv 89. o. • Nézzük meg a tankönyv képeit, és keressük meg, olvassuk el együtt a mellettük található bibliai igéket! • Idézzük fel ezeket a sokat hallott bibliai történeteket! Tanári magyarázat vázlata • A karácsonyi ünnepkör időben elhelyezve • A karácsony üzenete: Isten emberi formát öltött • Amit Jézus születéséről tudunk ○ Valóságos Isten és valóságos ember ○ Édesanyja Mária ○ A Szentlélektől fogantatott ○ Születésekor különleges események történtek • Az első keresztyének számára nem a karácsony volt a fő ünnep • A legismertebb karácsonyi jelkép a karácsonyfa Csoportmunka MFEI, MFGY 2-3. feladat	Tankönyv Biblia Felhasználható a TK 90. oldal lila keretes része és a Tudod-e? rész
Ének	Jöjj, népek Megváltója, TK, énekgyűjtemény, 6. ének	
Aranymondás javaslat	„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)	
Házi feladat	Munkafüzet 2-3. feladat	Munkafüzet

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A karácsony lényegének áttekintése

Kognitív cél: A karácsonyi ünnepek kör tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A karácsony valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: Kézműves feladatok segítségével az ünnepre való készülődés élményének megélése.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	1. Ráhangolódás - Eddig megismert karácsonyi énekek (énekeskönyvi és ifjúsági) éneklése - Gyökössy Endre története Fedezzük fel a Karácsonyt! A harmincéves háborúban Wallensteinnel folytatott csatái közben Adolf Gusztáv svéd király (1611-32) egy katonatiszti sebet kapott. Egy észak-német család fogadta be. Életre ápolták a csatából lemaradt svéd tisztet. Amikor az sebeiből úgy-ahogy felgyógyult, ősz táján kiült a kertbe, és fadarabkákból késével kis állatokat és játékokat farigcsált. Majd fagyút szerzett, s abból a pajtában gyertyákat öntött. Amikor elérkezett december 24-e, a közeli erdőből zsenge fenyőfácskával tért vissza. Estefelé odalépett a házigazdához és azt mondta neki: - Hónapok óta ápoltatok, etettetek, itattatok, emberségesen bántok velem. Ma én viszonzom ezt egy svéd szokással. Hadd mutassam meg, hogyan ünnepeljük mi karácsony szentestéjét, Jézus születésének ünnepét! - Összehívta az egész családot és bevezette őket az előzőleg elkért belső szobába, amelynek a közepén már ott állt a fenyőfa, rajta az aprócska gyertyákkal. A fa alatt voltak a saját maga faragta játékok. Meggyújtotta a gyertyákat s a körbe letelepedő család felé fordulva így szólt: - Ez a fiatal fenyő ezentúl emlékeztessen benneteket is a fiatalon „kivágott”, megölt Jézus Krisztusra, aki értünk született meg ezen az éjszakán és értünk halt meg, egy másféle fából ácsolt kereszten. Ezek a kis	Énekeskönyv

lobogó lángok, gyertyák jelképezzék számotokra is azt a világosságot, amit Ő hozott erre a földre.

Aztán egyenként szétosztotta az ámuldozó családnak az ajándékait. Amikor mindenki kezében szorongatta az egyszerű faragványokat, így folytatta:

- Ezek a magam faragta egyszerű ajándékok nemcsak hálám jelei. Ha elmegyek, és talán kezetekbe veszitek ezeket, arra emlékezzetek, hogy a legnagyobb ajándék jelképei is, mert egyszer egy ilyen éjszakán ajándékozta Isten a világnak a legnagyobb ajándékot: Jézus Krisztust.

Így kezdődött el Európa északi részében először a szenteste ünneplése fenyőfával, gyertyákkal, ajándékokkal. Mire hozzánk ért, a fenyőből már „karácsonyfa” lett, a gyertyákon kívül angyalhaj, csillagszóró, szaloncukor, üvegdísz és sok egyéb került mellé. Túl sok „egyéb”...

...A svéd katona által hálából rendezett karácsonyi ünnep óta nem jártunk-e úgy a karácsonnyal, mint az a szudáni törzs, amelyet egyiptológusok és nyelvészek kerestek fel és részt vettek a törzs egy évben egyszer megismétlődő legfőbb ünnepén? Megdöbbenve észlelték, hogy ezek a szudániak rendkívül régi, óegyiptomi nyelven mondott Izisz-Ozirisz liturgiát ismételve, s fogalmuk sincs, mit mondanak, és mit tesznek. Ám teszik, mert őseiktől és azok őseitől és még azokétól ez maradt rájuk. A szertartás után következett a hajnalig tartó dínomdánom, a hasfájdító lakoma, dobolás, multság, amit már mindenki értett és élvezett.

Itt-ott még hallani: a szeretet ünnepe. Ám legyen is az! De jó volna közben arra gondolni, hogy elsősorban A SZERETET ünnepe, Aki azon a napon öltött testet és született meg egy betlehemi istállóban.

Még azt is mondogatjuk: a család ünnepe. Legyen az! De arra már nem gondolunk, hogy a legelső a szent családé volt, Máriáé, Józsefé, és az egynapos Jézusé, akik körül - hála Istennek - barmok eszegettek.

	Ha újra megtaláljuk a karácsony gyökerét, szebbek lesznek az ágai és ágán a gyümölcsei: a család ünnepe lesz meg a szereteté, amely nem egy napra korlátozódik, hanem átlengi majd a feketebetűs hétköznapi dolgos óráit is. Fedezzük fel újra a karácsonyt! Az igazit, hogy szebb legyen az ünnepünk, ünneplésünk és körülöttünk emberibb az élet! Dr. Gyökössy Endre írása Beszélgetés • Ti mit tehetnétek otthon azért, hogy a karácsony kicsit visszanyerje eredeti jelentését a családban?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Azért, hogy ez megtörténjen, néhány apró dolog is elég. Pl. magunk készítette ajándékok, a karácsonyi történet elmondása, közös éneklés a fa körül. Kézművesek feladatok elkészítése a munkafüzet melléklete alapján (ha korábban nem készültek el az adventi órán) • Ajándécsomagoló papír készítése (Mindkét típusú munkafüzetben) • Adventi naptár készítése (egyházi iskolai munkafüzetben) Egyéb kézműves ötletek: http://www.jesus-without-language.net/make-board/ http://www.allfreechristmascrafts.com/Religious-Christmas-Crafts	
Ének	RÉ 301-329. dicséret	Református énekeskönyv
Aranymondás javaslat	„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!” (Ézs 9,5)	
Házi feladat	Kézműves munkák befejezése	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 3. ÓRÁJÁRA
(ÁLLAMI ISKOLÁBAN IS TARTHATÓ)

Fő hangsúly: A karácsonyi ünnepekör egyéb ünnepeinek áttekintése

Kognitív cél: A karácsonyi ünnepekör egyéb ünnepeinek megismerése

Affektív cél: Az ünnepek valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: Az ünnep biblikus üzenetének megfogalmazására bátorítás

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	1. Zenehallgatás Ghymes: Új esztendő https://youtu.be/n98AeR0dNRs 2. Beszélgetés • Milyen érzéseket keltett benned ez az ének? • Mit gondolsz, miért olyan fontos az embereknek az esztendő végének, az újév kezdetének megünneplése? • Te mit teszel ilyenkor? • Mit tudsz a vízkereszt ünnepéről?	Számítógép Interaktív tábla, ha van
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	1. Munkafüzet 4. feladatának feldolgozása párban • Nézd meg a karácsonyi ünnepekörhöz tartozó ünnepeket, és olvasd el a hozzájuk tartozó információkat! • A padtársaddal közösen gyűjtsétek össze, hogy mit tudtok az egyes ünnepekről! 2. Csoportmunka Három csoportban dolgozunk, egy-egy ünnep feldolgozása és bemutatása történik a munkafüzet segítségével. • Olvasd el, és a munkafüzet végén lévő kreatív oldalak egyik üres oldalára készíts az általad választott ünnephez egy kifejező rajzot! • Mi derül ki az idézetekből az adott ünnepre vonatkozóan? Foglald össze röviden! 3. Rajzok és információk bemutatása az osztály előtt. Vázlatként a munkafüzet 5. feladata használható	MFEI Ünnepeeljünk együtt! Karácsony és további ünnepek, 4. feladat MFEI Ünnepeeljünk együtt! Karácsony és további ünnepek, 5. feladat
Ének	Ünnepi énekeink: Énekeskönyv 181-182. dicséret	Énekeskönyv

Aranymondás javaslat	Mert ezer esztendő előtted annyi, mint a tegnapi nap, amely elmúlt, mint egy őrvtásnyi idő éjjel. (Zsoltárok 90,4)	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Időkapszula készítése

Kérjük meg a diákokat, hogy készítsenek „időkapszulát”. Egy dobozba helyezzenek el az elmúlt évvel kapcsolatban hálaadásra okot adó eseményeket és ezekhez kapcsolódóan hálaadó imákat, valamint a jövő évre vonatkozó reményeik, kéréseik megfogalmazását.

Ezt a hittanoktató tegye el, majd a következő év karácsonyán vigye be a következő 8. évfolyamos csoportjához, és együtt nézzék meg, hogy milyen üzenetet hagytak az „elődök” az aktuális 8. évfolyamra.

<http://www.activityvillage.co.uk/make-a-time-capsule>

A HÚSVÉTI ÜNNEPKÖR: BÖJT

(olvasmányfeldolgozás)

Gyülekezeti óraszám: 0 Egyházi iskolai óraszám 1.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a böjt fogalmát és a böjti időszak időtartamát.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a böjt fogalmát és a böjti időszak időtartamát. • Tudjon példát mondani böjti szokásokra.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A böjt lényegének áttekintése

Kognitív cél: A böjt tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A böjt valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: Arra bátorítás, hogy a tanuló a saját élethelyzetének megfelelően tartson böjti időszakot a húsvétra készülve

Óra fő része	Javaslatok	Tanesczköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Ráhangelődés J. J naplója: Böjti lemondások	MFEI Ünnepejünk együtt, A húsvéti ünnepkör: böjt J. J naplója
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat rövid vázlata • A böjt jelentése a mindennapi értelmezés szerint (test megtisztulása, megtisztítása) • A keresztyén ember böjtjének lényege ○ Ráhangelődés a húsvétra ○ Tudatos odafordulás Isten felé ○ A lelki megtisztulás ideje Beszélgetés a következő képről:	TK 91. o. Tudod-e? rész Ha lehetőség van rá számítógép vagy interaktív tábla segítségével vetítsük ki a képet. Ha nincs, akkor egy laminált lapon – vagy fénymásolva adjuk ki a csoportnak. A kép

	• Vajon miért nevezhetjük ezt „méregtelenítő kúrának”? • Szerinted mi a böjt? Miért nevezhetjük lelki méregtelenítésnek? Olvassuk el az olvasmány ideillő részét! • Fogalmazzuk meg közösen, hogy ebben a böjtben mi, hogyan készülünk a húsvétra! (Azaz, milyen böjti elhatározásokra jutunk.)	letölthető a következő oldalakon.
Ének	RÉ 347-357. dicséret	Énekeskönyv
Aranymondás javaslat	Te pedig, ha böjtölsz, kend meg a fejedet, és mosd meg az arcodat, hogy böjtölésedet ne az emberek lássák, hanem Atyád, aki rejtve van; a te Atyád pedig, aki látja, ami titokban történik, megjutalmaz téged. (Máté 6, 16-18.)	
Házi feladat	Bármilyen a tankönyvből, vagy a munkafüzetből, ami nem került az órán elkészítésre.	

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Olvasásra ajánlott: Joó Sándor a böjtről

<http://joosandor.hu/predikacio/1964-03/amikor-bojtolsz>

10 LÉPCSŐS MÉREGTELENÍTŐ KÚRA NAGYBŐJTRE

LÉGY HÁLÁS MINDENÉRT

IMÁDKOZZ TÖBBET

SZERETTEIDDEL LÉGY TÖBBET

DICSÉRJ TÖBBET

KERÜLD A VESZEKEDÉST

KERÜLD A PLETYKÁT

KERÜLD A PANASZKODÁST

MOBILOZZ KEVESEBBET

MAGADRA KÖLTS KEVESEBBET

TÉVÉZZ KEVESEBBET

3. A HÚSVÉTI ÜNNEPKÖR: HÚSVÉT ÉS TOVÁBBI ÜNNEPEK

Gyülekezeti óraszám: 2. Egyházi iskolai óraszám 2-3.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a húsvéti ünnepkör nevét és fő ünnepeit. • Tudja a tanuló azt, hogy mit ünneplünk húsvétkor.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a húsvéti ünnepkör nevét és fő ünnepeit, valamint a nagyhét fogalmát. • Tudja a tanuló azt, hogy mit ünneplünk húsvétkor. • Tudjon felsorolni legalább két ünnepet a húsvéti ünnepkörből és megfogalmazni, hogy mit ünneplünk akkor.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÉS ÁLLAMI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A húsvéti ünnepkör további ünnepeinek áttekintése

Kognitív cél: A húsvéti ünnepkör tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A húsvét valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: A húsvéti ünnepkörhöz tartozó ünnepek üzeneteinek megfogalmazása

<u>Óra fő része</u>	<u>Javaslatok</u>	<u>Tan eszköz, célhoz kapcsolódás</u>
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Ráhangolódás A hittanoktató vigyen be az órára keresztyén szimbólumokat ábrázoló képeket vagy bibliai történetek jeleneteit ábrázoló képeket vagy olyan bibliai ikerészleteket melyek különböző ünnepekhez kapcsolódnak. Ezek közül a diákok válasszák ki azokat, amelyek a húsvéti ünnepkörhöz tartoznak. Beszéljék meg azt is, hogy az adott kép/ikerész milyen ünnephez kapcsolható.	Képek vagy bibliai szövegrészletek
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Tanári magyarázat vázlat: • A virágvasárnap ünnepe és tartalma • A nagyhét fogalma, ünnepei és tartalmuk Feldolgozás TK 87, 92. oldalon található kép és táblázat segítségével a húsvéti ünnepkör ünnepeinek áttekintése.	TK és MFEI Ünneplünk együtt! A húsvéti ünnepkör: húsvét és további ünnepek

	MFEI Ünnepejünk együtt! A húsvéti ünnepkör: húsvét és további ünnepek, 1-2. feladat	
Ének	RE 347-357. dicséret	Énekeskönyv
Aranymondás javaslat	Nincs itt, hanem feltámadt. (Lukács 24,6)	
Házi feladat	--	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A húsvét lényegének áttekintése

Kognitív cél: A húsvéti tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A húsvét valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: A húsvéti üzenet megfogalmazására bátorítás.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Ráhangolódás Tankönyv 92. o. - Nézzük meg a tankönyv képeit, és keressük meg, olvassuk el együtt a mellettük található bibliai igéket! - Idézzük fel azokat a bibliai történeteket, amelyek ehhez tartoznak! Melyiknek mi a fő üzenete? - Helyezzük el az eseményeket a húsvéti ünnepkörben! - Milyen üzenet fogalmazható meg összegezve ezekből a történetekből? - Hogyan fogalmaznád meg, számodra mit jelent a húsvét?	TK 92. o.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Feldolgozás: MFGY 3. feladat, MFEI 1. feladat - Képzeld el, hogy még egy heted van egy olyan helyen, ahol nagyon szerettél lenni, de el kell onnan menned! - Készíts egy listát, és írd ide azokat a tevékenységeket, amelyeket ez alatt az időszak alatt szívesen megtennél! - Indokold a választásodat! Tanári magyarázat vázlat - A húsvét lényege Jézus váltságmunkája	MFEI, MFGY Ünnepejünk együtt! A húsvéti ünnepkör: húsvét és további ünnepek TK 85. o. lila keretes része felhasználható

	• Jézus helyettünk, miattunk, értünk vállalta a szenvedést • A megváltás hármassá az életünkben ○ Bűnbocsánat ○ Új élet ○ Örök élet • Isten győzelme a halál fölött • Mit jelent Jézus feltámadása a számunkra? • Húsvéti bibliai jelképek	Ha a csoport nyitott rá, kezdeményezzünk beszélgetést arról, hogy mi az, ami könnyen és mi az, ami nehezebben érthető/elfogadható számukra a húsvétal kapcsolatban.
Ének	Krisztus feltámadott, Tankönyvi énekgyűjtemény: 14. ének	
Aranymondás javaslat	„Mindenki a maga rendje szerint: első zsengeként támadt fel Krisztus, azután az ő eljövetelekor következnek azok, akik a Krisztuséi.” (1Kor 15,23)	
Házi feladat	Rajzolj húsvéti jelképeket! Segítséget nyújt ehhez a tankönyved 92. oldala!	TK 92. o.

TOVÁBBI ÖTLETEK

Húsvéti PPT

A csoporttal megnézhetőek a húsvéti (és más bibliai) események, történetekről szóló letölthető PPT anyagok. Ezek megnézése után beszéljünk a csoporttal a húsvét, és a kapcsolódó történet üzenetéről!

<http://www.freebibleimages.org/photos/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/>

A letöltött PPT-k szerkeszthetők, angol nyelvű óravázlatok is elérhetők mindegyikhez!

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 3. ÓRÁJÁRA

(ÁLLAMI ISKOLÁBA IS BEVIHETŐ)

Fő hangsúly: A húsvéti ünnepkör lényegének áttekintése

Kognitív cél: A húsvéti ünnepkör tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A húsvét valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: Kézműves feladatok segítségével az ünnepre való készülődés élményének megélése.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Ráhangolódás Húsvéti kvízzjáték http://gyerekoldal.reformatus.hu/honlapok/otletta/otlet1/rejtveny/toto1.htm	Fénymásolt feladatlapok Interaktív tábla (ha van)
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Kézműves ötletek: http://www.dosmallthingswithlove.com/2014/03/christian-easter-crafts.html http://www.dosmallthingswithlove.com/2014/03/christian-easter-crafts.html http://www.dltk-holidays.com/easter/religious.html	
Ének	Énekeskönyv 347-357. dicséret	Énekeskönyv
Aranymondás javaslat	Nincs itt, hanem feltámadt. (Lukács 24,6)	
Házi feladat	Kézműves munkák befejezése	

3. A PÜNKÖSDI ÜNNEPKÖR

Gyülekezeti óraszám: 2. Egyházi iskolai óraszám 2.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a pünkösdi ünnepkör nevét és fő ünnepeit. • Tudja fejből a Gal 5,22-23 igeverseket.	• Vegyen részt aktívan a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Ismerje a pünkösdi ünnepkör nevét és fő ünnepeit. • Tudja és értse a Gal. 5, 22-23 igeverset – memoriter. • Tudja a tanuló azt, hogy mit ünneplünk pünkösdkor. • Tudja megfogalmazni és értelmezni, hogy mi a Szentlélek. • Tudjon felsorolni legalább három ünnepet a pünkösdi ünnepkörből és megfogalmazni, hogy mit ünneplünk akkor.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A pünkösdi ünnepkör lényegének áttekintése

Kognitív cél: A pünkösdi ünnepkör tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A pünkösdi valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: A pünkösdi üzenet megfogalmazására bátorítás.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Kapcsolatteszt: Hány osztálytársadat tudnád elérni, ha bajba kerülnél? • Hány osztálytársadról tudod, hogy hol lakik? Írd fel a nevüket! • Hány osztálytársadnak ismered a mobilszámát? Írd fel a nevüket egy lapra! • Hány osztálytársad az ismerősöd a Facebookon? • Mi történne akkor, ha olyan helyre kerülnél, ahol ezek közül egyiket sem tudnád használni? Ha nem lenne internet a közelben, és nem lennének feltöltve?	

	• Ma már sok ember borzasztónak tartja, ha nem elérhető a nap minden pillanatában. • Egymás számára elérhetőek akarunk maradni. El sem tudjuk képzelni, milyen lenne egy nap mobil, internet vagy más kütyü nélkül... Átvezetés A mai történet arról szól, hogy nemcsak egymás számára kell elérhetőnek lennünk!	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Játék: Vigyünk be az órára egy lemerült mobiltelefont és kezdeményezzünk beszélgetést róla: • Adjuk körbe, próbáld ki! Mit tapasztalsz? • Lemerült... Nem elérhető, nem használható. • Mit kell tenni ahhoz, hogy újra használható legyen? Magyarázat: Pünkösöd előtt elérhetetlenek voltak a tanítványok Isten számára. Lemerültek, használhatatlanok voltak. Elrejtőztek, féltek. Pünkösöd után a Szentlélek erejével feltöltődtek. Előjöttek, bátran kiálltak az emberek elé és beszéltek Jézusról. Használható emberek lettek. Igazság szerint a tanítványok is olyanok voltak Jézus kereszthalála után, mint akik le vannak merülve. És igaz, hogy találkoztak a feltámadott Jézussal, aki feladatot is adott nekik, de még nem voltak „feltöltve”. Hiányzott belőlük az erő, az az energia, amivel félelem nélkül tanúbizonyságot tudnak tenni róla. A pünkösdi ünnepkörben vagyunk, pünkösöd ünnepére készülünk, jó tudni, hogy ez az ünnep is értünk és az Istennel való kapcsolatunkért, elérhetőségünkért van! Tankönyv 95. oldal, képelemzés és beszélgetés • Nézd meg a képeslapokat, es gondold végig, hogy mi jut eszedbe az azon található szimbólumokról! Majd olvasd el a kapcsolódó bibliai Igéket, és gondold végig, hogy mit fejezhetnek ki a Szentlélekről! • Idézd fel azokat a bibliai történeteket, amelyek ehhez tartozhatnak! Melyiknek, mi a fő üzenete? Segítséget kapsz, ha elolvasod a képeslapon levő ígérést a Bibliából. • Gondold végig a képek segítségével, hogyan lehet jelen a Szentlélek a mi életünkben is!	Lemerült mobiltelefon TK 95.o. Biblia

	ApCsel 2, 1-12 közös elolvasása Tanári magyarázat rövid vázlata: • A Szentlélek maga Isten • A Szentháromság harmadik személye • Pünkösd a Szentlélek kitöltetésének az ünnepe • A Szentlélek nevei a Szentírásban • A Szentlélek jelképei a Szentírásban Feldolgozás: MFEI, MFGY Ünnepejünk együtt! 4. lecke	Tankönyv 96.o. Munkafüzet
Ének	Szentlélek Isten, jöjj szívünkbe... MFEI	
Aranymondás javaslat	„A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívdesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Az ilyenek ellen nincs törvény.” (Gal 5,22–23)	
Házi feladat	Időutazás Képzeld el, hogy belecsöppentél a pünkösd-i eseményekbe. Hogyan számolnál be röviden egy közösségi oldalon a látottakról? (Facebook, Twitter, Instagram) MFEI, Ünnepejünk együtt! 4. lecke 3-4. feladat	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A pünkösd-i ünnepkör lényegének áttekintése

Kognitív cél: A pünkösd-i ünnepkör tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A pünkösd-i valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: Kézműves feladatok segítségével az ünnepre való készülődés élményének megélése.

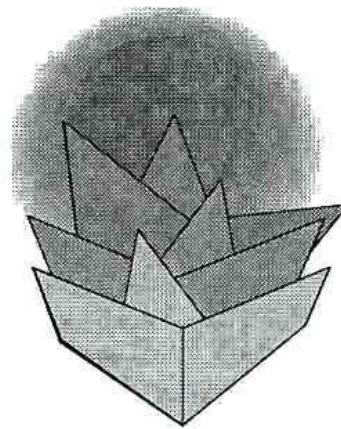
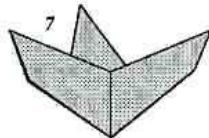
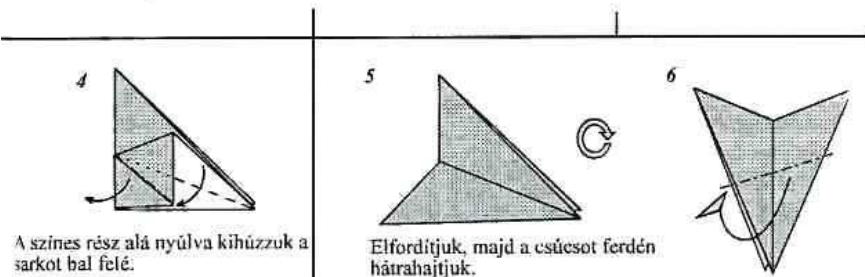
Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Ráhangelődés – házi feladat ellenőrzése MFEI, 4. lecke 3-4. feladat, MFGY 1-2. feladat	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	A tanári magyarázat rövid vázlata: • A pünkösd-i ünnepkör fogalma • A pünkösd-i ünnepkör további ünnepei	Felhasználható: TK 87. oldal

	Kézműves ötletek A mai órán az ünneppel kapcsolatos dolgokat készítünk. • Pünkösdi láng hajtogatása Dolgozzatok kis csoportokban! Készítsetek az alábbi helyre egy olyan plakátot, montázst vagy verset, esetleg dalszöveget, amely szerintetek a Szentlélek munkájáról szól! Ha a mű elkészült, mutassátok be egymásnak!	Barkácsolóeszközök: olló, ragasztó, piros-sárga-narancs színű papírok
Ének	Szentlélek Isten, jöjj szívünkbe (ismétlés)	Munkafüzet
Aranymondás javaslat	„A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Az ilyenek ellen nincs törvény.” (Gal 5,22–23)	
Házi feladat	Kézműves munkák befejezése	

PÜNKÖSDI LÁNG

(modell: K.Zs.)

A lánghoz három db. 5x5 cm-es,
piros, narancs és sárga színű papír kell

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT AZ EGYHÁZI ISKOLÁK 3. ÓRÁJÁRA

A PÜNKÖSDI ÜNNEPKÖR ÜNNEPEI

Fő hangsúly: A pünkösdi ünnepkör lényegének áttekintése

Kognitív cél: A pünkösdi ünnepkör tartalmának felelevenítése

Affektív cél: A pünkösdi valódi tartalma iránti elköteleződés segítése

Pragmatikus cél: A pünkösdi üzenet megfogalmazására bátorítás.

Óra fő része	Javaslatok	Taneshköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása,	Ráhangolódás: Mendelssohn egyszer meglátogatott egy katedrális, amelyben Európa egyik legértékesebb orgonája volt. Hallgatta az orgonistát, majd engedélyt kért arra, hogy játszhasson az orgonán. "Nem ismerem önt - válaszolt az orgonista -, és itt nem szoktuk megengedni idegeneknek, hogy játszanak az orgonán." A nagyszerű művész mégiscsak meggyőzte az orgonistát, hogy játszhasson rajta. Ahogy Mendelssohn játszott, a katedrális olyan művészi zenével telt meg, amit még az orgonista sosem hallott. Könnyes szemmel tette kezét Mendelssohn vállára és azt kérdezte: "Ki ön?" "Mendelssohn vagyok" - jött a válasz. Az idős orgonista megrendülve így szólt: "Hogy lehetek ennyire bolond, hogy majdnem elszalasztottam a lehetőségét annak, hogy Mendelssohn játsszon az én orgonámon!" Ha tudnánk, hogy a Szentlélek milyen csodálatos harmóniákat képes kihozni belőlünk, akkor nem elégednénk meg addig, amíg teljes uralmat nem vesz bennünk, hogy akarata szerint dolgozzon bennünk és általunk. (The Word ingyenes bibliatanulmányozó program, „Illusztrációk” modul) Szemponatok a megbeszéléshez: • Miről szól a történet? • Te mit tettél volna, ha vagy a katedrális orgonistája és egy ismeretlen engedélyt kér tőled? • Hogyan tudnád összefoglalni a történet üzenetét? • Mit gondolsz, hogyan kapcsolható össze Mendelssohn játéka és a Szentlélek munkája?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Páros munka MFEI, Ünnepejünk együtt! A pünkösdi ünnepkör 3. feladat	

	• Nézd meg a pünkösdi ünnepkörhöz tartozó ünnepeket, és olvasd el a hozzájuk tartozó információkat! • Beszéljétek meg a padtársaddal, mit tudtok az egyes ünnepekről! 2. Csoportmunka Három csoportban dolgozunk, egy-egy ünnep feldolgozása és bemutatása történik a munkafüzet segítségével. MFEI, Ünnepeljünk együtt! A pünkösdi ünnepkör a) Olvasd el, és a munkafüzet végén lévő üres oldalakra készíts az általad választott ünnephez egy kifejező rajzot! b) Mi derül ki az idézetekből az adott ünnepre vonatkozóan? Foglald össze röviden! 1. csoport: áldozósütörtök, pünkösöd 2. csoport: Szentháromság vasárnapja, új kenyér, új bor 3. csoport: reformáció, kitekintés az örökkévalóságra Felhasználható hozzá a TK 87. oldalán található táblázat	
Ének	RÉ 368-377. dicséret	Tankönyv Református énekeskönyv
Aranymondás javaslat	Ismétlés: „A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Az ilyenek ellen nincs törvény.” (Gal 5,22–23)	
Házi feladat	--	

4. EGYÉB ÜNNEPEINK